

VERSES OF VEMANA

(In the Telugu Original with English Version)

C.P. BROWN

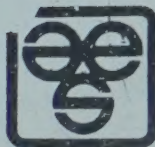
— వేమన జ్ఞానమార్గ పద్యములు —

— సి. పి. బ్రౌన్ —

VERSES OF VEMANA

(In the Telugu Original with English Version)

C.P. BROWN

ASIAN EDUCATIONAL SERVICES
NEW DELHI ★ MADRAS ★ 1991

ASIAN EDUCATIONAL SERVICES.

* C-2/15, S.D.A. NEW DELHI-110016

* 5 SRIPURAM FIRST STREET, MADRAS-600014.

First AES Reprint: 1986

Second AES Reprint: 1990

Third AES Reprint: 1991

First Published: 1829

ISBN: 81-206-0042-8

Published by J. Jetley

for ASIAN EDUCATIONAL SERVICES

C-2/15, SDA New Delhi-110016

Processed by APEX PUBLICATION SERVICES

New Delhi-110016

Printed at Nice Printing Press

Delhi-110092

PREFACE TO VEMANA

This author has attained great celebrity in his own country and in the adjacent parts of India; some information regarding his country and language may however be acceptable to the reader.

Telugu is a principal language of the peninsula of India. It is ancient; and has been highly cultivated. The nation of the Telugus was in former times very powerful, and its princes gave considerable encouragement to literature. The works of its ancient poets are numerous and very voluminous. It possesses a very scientific grammar, and a system of prosody nearly as highly polished as that of the Greeks. In this and some other respects the language is acknowledged to be more difficult than Sanscrit.

It is peculiarly smooth and elegant in its sound, and the poets have cautiously preserved its euphony. Hence Europeans have called it the Italian of India. The student may at first think this remark, which is no new one, unfounded; as the pronunciation is strong and decided; and as the mixture of Sanscrit terms often gives it a degree of roughness. But the pure rustic dialect as well as that of the poets is altogether different from this colloquial language; in the pure dialect most of those Sanscrit words that had harsh sounds are softened till they are as smooth and melodious as pure Telugu.

With Sanscrit it is closely connected; as closely as English is with Latin. But at the same time it is as truly original and nearly as copious as English. Like English it has borrowed its scientific terms from another tongue; and these Sanscrit additions are daily increasing. Thus the language is becoming less pure.

During the eighteenth century, the incursions of the Mohamedans effectually crushed the literature of Telangana; it has fallen low; and the colloquial dialect has become equally corrupt—men are now rarely met with among them who can

read or explain the classical authors of the language ; a knowledge of prosody is yet more rare.

Twenty five years of peace in Telangana under the British government have now afforded opportunities for some revival of literature. The establishment of the Honourable Company's College at Madras, and the encouragement there held out to good scholars in the language may have effected some revival ; but much remains yet to be done. No poem or classical composition in Telugu has hitherto been printed ; and I believe no translation of a classic into English has been attempted.

It now remains to give some account of my author, VEMANA, whose writings are peculiarly useful to those who study the language, the style being simple, and the variety of topics very extensive. These adages exemplify thousands of words inadmissible into more dignified poetry. The thought and connection are often abstruse while the terms used are quite familiar.

Of his history, little is known. He was not a Bramin but a *Capoo*, or farmer ; a native of the Cuddapa district and born, I believe, in the neighbourhood of Gandicotta. He lived in the beginning of the eighteenth century. It is said that in verse 707 he has fixed the date of birth which is believed to have been his own. This date coincides with A. D. 1652. The date is given in the cycle of sixty years ; but which cycle is intended is unknown. Many verses, however, prove satisfactorily that he wrote in the latter part of the seventeenth century when the Mohamedans were governors of that part of India. His family was powerful, but he renounced the world and became a *sanyasee* or ascetic. He calls himself a *Yogee*.

These verses communicate hardly any idea of his history or connections, and like all solitary ascetics (*sanyasees* or *yogee*) he has dropped his family name—calling himself simply Vema or Vemana at pleasure. This solitary life has led him to address all the verses to himself, which, if this be not recollected, certainly looks like the grossest egotism. This practice is far indeed from being peculiar to Vemana.

[The name Vema and Vemana do not appear to be used by the Telugus of the present day. Vema or Vemana in Sanscrit

signify a loom. (see Wilson's Sanscrit Lexicon, page 854, and the Sabdartha Calpataru Vol. II, page 199). I believe these names to have been practical titles alone, without a definite meaning. Thus it is well known that the titles or names of Dante and Hafiz were not the original names of those poets; the first of whom was named Durante or Durando (see preface to Cary's Dante) and the second Muhammed Shemsuddin].

These poems have attained very great popularity and parts are found translated into Tamil and Malayalam or Canarese. Their terse closeness of expression sometimes renders them difficult to translate with elegance; but such passages exemplify the manly force of a language that in the common dialect is often weak and verbose.

Of his aphorisms many have become common proverbs. Parts of them are evidently close translations from Sanscrit works, particularly the *Hitopadesa* and *Bhagavat Gita*. In a few of these every word is pure Sanscrit.

Vemana was evidently, in philosophy, of the Vedanta school, a disciple of Vyasa, whom Sir William Jones has (in the Asiatic Researches, Vol I, page 362) entitled the Plato of India. With the mystic tenets of Plato, those of Vemana closely correspond while his moral doctrines as closely answer to those of Democritus.

These verses are chiefly of three classes: moral, satirical and mystic. In the morals, many verses occur, breathing a spirit of devotion truly extraordinary in a Hindu. The satirical part is chiefly directed against the national religion and customs particularly against Bramins. None of it is personal. The mystic portion is chiefly of use as exemplifying the powers of the language. The reveries contained in this chapter are of a strangely abstruse nature and furnish a remarkable instance of a powerful mind searching for the light of truth which is lost in the darkness of heathen ignorance. The style of this and some other parts renders it easier to translate the verses into Latin than into English. I have, however, left none in Latin (aliess) that appeared to deserve an English one. To the more difficult verses I have subjoined a Telugu interpretation. For some parts of this comment written in Telugu, I am indebted to two very

learned Bramins who taught me the language, its grammar and prosody. They are Tippabhotla Venkata Siva Sastri of Masulipatnam and Advyta Brahmia, the Pandit belonging to the court in which I have the honour of being assistant judge.

To the mystic portion I have appended such notes as appeared requisite. Further elucidations of the most ample nature will be found in the Bhagavat Gita, with Dr. Wilkins's commentary and in Sir William Jones's essay on the Mystical poetry. Poetry of the East appears in the third volume of the Asiatic Researches ; It would be easy to refer to many other authors; but to save the reader trouble in an enquiry that can gratify nothing but curiosity, I have subjoined a short explanation of the system.

Most of the Verses in Vemana are written in *ataveladt* metre which consists of four lines ; but the fourth line, with some exceptions, is a mere refrain or chorus in these words—*Viswadabhirama Vinura Vema*.

It is perhaps impossible to meet with a complete copy of this poet in a manuscript of any antiquity. The principal sources from which this edition is compiled are nine. These were collected from Bellary, Cuddapa Madras, Vijagpatnam, and the city in which I wrote. Few of these copies contain above five hundred verses, none came up to seven hundred. The number, however, that I have succeeded in collecting is 2,100.

Of the state of the manuscripts, it is not easy to give a correct idea. Errors of the grossest nature in orthography, metre and rhyme deface every line ; and erroneous words are substituted to elicit a sense that the transcribers thought proper to prefer. Thus they have eluded many of the difficulties in thought or expression ; and the corruption is indescribable in verse.

Vemana having written the *tadbhava* word *guramu* (for *gruhamu*) a house, the copyists in defiance of metre and meaning have *gurramu*, a horse.

To remedy such errors I prepared a general index to my manuscripts, showing the place each verse occupies in each copy. For the verses in no two copies had the same arrangement. By

this aid, the true reading has, I hope, seldom been lost. the correct metre I trust never—the most frequent corruptions were substitutions of Sanscrit terms in defiance of measure, for pure Telugu expressions.

To the remarks on mystic philosophy, I have subjoined a short explanation of Telugu prosody. The statements are taken from the *Bheemana Chandassu*, but the arrangement and mode of explanation are my own. Sir William Jones has remarked (As. Res. I-XVII on Panini) that “since grammar is only an instrument, and not the end of true knowledge, there can be little occasion to travel so rough and gloomy a path.” To teach myself the science, I was obliged to reduce the rules given by Bheemana in a very fantastic form to their real import; and a mode then occurred to me through which by degrees I learnt the whole with care. The original is so mysteriously complex that the failure of most aspirants even among Bramins to a knowledge of prosody is not surprising.

23rd Nov., 1824

C. P. Brown

క వి స్తో త్య ము

శివకవులకు నవకవులకు
శివభక్తికి తత్వమునకు చింతామణికి
శివలోక ప్రమథులకును
శివునకు గురువునకు శరణునేయర వేమా.

To the sainted Bards, to the nine poets, to the Siva creed, to his essence, and to the boon-granting Gem, to those who attend in the heaven of Siva, to the god himself and to thy teacher—pray for aid of Vema.

భవదూరుడు శరభాంకుడు
శివశీలుడు వేయగోటు సిద్ధేశ్వరుడున్
శివభృత్యుడు వటమూలుడు
శివమయచిన్మయుడు సోమశేఖరగురుడున్.

1

The unborn (see 556) the slayer of *sharabha* endowed with the qualities of Siva and the lord of a thousand millions of demigods ; the servants of Siva who sitteth at the root of the sacred Banyan, He that is endowed with the mind of Siva, the sage Somasekhara is my teacher.

[He who is exalted above mortality, the vanquisher of the *Chinmaya* full of blessedness, Lord of ten thousand millions of saints who is also devoted to Siva, this is he who dwelleth under the sacred Fig tree whose heart is enwrapt in bliss, the crescent crowned Teacher, that is, the Deity alone was my instructor].

శ్రీ కరంబుగ వేమన జెప్పినట్టి
పద్యముల నెవ్వడేనియు పఠన సేయు
నట్టి పురుషుడు మనమున నిట్టి దనుచు
జెప్పరానట్టి వస్తువు జేరు వేమ.

2

Who ever learneth the verses uttered by the sainted, this man shall attain to that object which is emphatically Incomprehensible.

శ్రీకర శివతత్వ శీలుడౌ వేమన
ప్రాకటమగు వేయపద్యములను
లోకమందు చదివి లోవెలి బాయరో ! వి...

3

Shall not they who read the thousand verses uttered by the venerable Vemana (who is full of the divine nature) relinquish all filthy lure whether of mind or body. (For చదివి I have substituted భవివి the name given by Jangams to all persons and things that are not consecrated to the Jangam creed.)

వేమన జ్ఞానమార్గ పద్యములు

వేయపద్యముల వివేకి యై భక్తితో
పఠనజేసినట్టి భక్తునకును
బాయకుండు మోక్షపద మరిచేతిదై ! వి...

4

He that will become a sage, and with pure faith learn these thousand verses without quitting them surely the place of beatitude is put into the palm of his hand.

శతసంఖ్యపద్యముల నే
మతిమంతుడు పఠనసేయ, మమత లదరున్
ఆతడును నాలుగు పదవుల
శిలికింతుని పదముజేరు నిద్రము వేమా.

5

That wise man who will even learn only the number of hundred verses, his appetites shall be at an end—and he by the four paths shall verily attain the abode of the Deity.

ఎన్నిగ మననే కారణ
మన్నిటికిని చూడజూడ నాత్ముడు తానె
యున్నంతకాల మెచ్చట
సన్నను ఇది నిజము తెలియనొప్పుగ వేమా.

6

Know that the mind is the universal cause. By viewing and meditating on this, a man shall himself become spirit wherever he dwelleth all his days—know well the truth of this Vema !

సర్వము దాసని తెలివిన
నిర్వాహికి గాక మక్తి నిలుపగ వశమా
యుర్వెల్ల దాను తిరిగిన
పర్వత బిల జలధులందు బడినను వేమా.

7

Is it in the hand of any one to attain beatitude except that perfected saint who has himself become a portion of the universe? Though those roam the whole earth, the caverns, the mountains or the waters of the great deep?

చదువులు చదివేటయ్యలు
పదవికి బొందంగలేరు పరమార్థముగా
పెదవుల గదలపకుండిన
మదిలో నిది రాజయోగ మహిమము వేమా.

8

The learned Brahmins who read all that is to be read, cannot yet attain heaven and the chief God. If you remain still without moving thy lips, this shall thee within thy mind, the glory of the perfected saint.

తలప మూలదుంప పరతత్వ దెల్పిన లావిగాదు లో
బలిమిని యాత్మగుట్టు మది భావన నెంచగ బ్రహ్మకల్పము
గలుగును ముక్తి జీవులకు కావున నాత్మ నిదానదృశ్య మీ
సలలిత శక్తి రూప మని సన్నుతి వేమన జేసె కల్పము.

9

Perfect that the prime root is the first of beings whom it is out of our power to make known. If with our secret soul and the thought of our mind we meditate upon this perfect, then in the end of thine shall our whole living spirits attain beatitude. Therefore will Vemana even in his songs sings the preaches of this blessed power whose form he beholdeth in the chamber of his heart.

ఆకు చాటునుండు నన్ని లోకంబులు
కొమ్మ గానరాదు బమ్మకైన
కొమ్మ గానబడిన కొనియాడవచ్చురా
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ.

10

These worlds are all like leaves veiling the branch which is hidden from the view even of Brahma. He alone who can perceive the branch can sing its praises.

విలికిన బల్కకుండు, మరి విల్పిన వేకనకూరకుండు, త
దంచిన ఎవ్వరే మనిన దన్నును గాదని నవ్వుచుండు, నా
త్మల దంపియుచుండు పరతత్వము నిత్యము దానయై సదా
తెలిసిన యోగి వేమనగారి శివరూపుడు నెల్ల రావుల. 11

Though called yet remain silent ; Though even again called yet maintain silence, whatever they think, or any one say, let the wise smile as though it was not intended for them ; let them meditate in their souls on the supreme, hereby becoming themselves Eternal. The hermit that thus persistingly learneth shall like Vemana for ever attain the form of God. [I would read రూపుడు దానె యాసుమీ]

ఒక్కడు రోగి యాయె మరియొక్కడు దిక్కుల ద్యాగియాయె వే
రొక్కడు భోగియాయె నటు యొక్కడు చక్కని యోగియాయె దా
నొక్కడు రాగియాయె నినుబోలు మహాత్ముని గాన మెచ్చ
నిక్కము ఇన్ని రూపములు నీకును జెల్లును నన్న వేమనా. 12

One man became diseased, one became a donor every where, another became a possessor—such a man became a true saint. One himself became a libertine. But nowhere shall we see a mighty sage like to thee O Vemana—truly all these various forms pertain to thee O brother.

విషయముల దెరలి పొలుపుగ
విషయము లంటక మహాత్ము విధమున ధరలో
విష సంసారము లనియును
విషయము లన్నియును గెల్వ వేమన నేర్పు. 13

Agreeably to the character of an ascetic relinquish all the objects of carnality (or passion). Touch not carnal objects after the manner of a magnanimous sage on earth, consider them the offspring of carnality. Vema hath learned, to subdue all carnality.

కాదని యెవ్వరి తోడను
వాదదవక తిరుగ వెర్రివానిం బలెనే
భేదాభేదము లడచిన
వేదాంత రహస్య మెల్ల వేమన నేర్చున్.

14

Vemana openeth not his mouth to say no to anyone's assertion. Thus he seems like to a mad man. He can explain every mystery of that Vedantam which destroys all distinctions and differences. From this knowledge his apathy arises.

పూజ చక్కజేసి పుణ్య మార్జించిన
పూజ్యుడైన గురువు పూజవలన
తేజ మెల్లగాంచి తిరుగ దెన్నటికైన. వి...

15

The worshipful teacher who by the due performances of worship hath attained merit. He by that worship shall see (i.e., obtain). Never shall he be changed.

దాన మమరజేసి దరిజేరు నొకవంక
మనము నమ్మేనేని మాయగల్గు
జ్ఞానకళిక నమ్మి జంపును వైరుల, వి...

16

By freely bestowing gifts you on one hand attain heaven but if you trust to your own mind delusion enters. Trust to the light of wisdom to destroy all that is inimical.

ఇందు నెరుకవాని కిహపరములు లేవు
ప్రాణహాని లేదు ప్రళయమునకు
ప్రళయకాలమైన పరమాత్మ గలయురా, వి...

17

He whome in this world knows wisdom to him, there was no next world (he is as if in heaven). He shall not lose his soul even in the death of Brahma, In that he shall be absorbed in the divine mind.

దేవు డనగ వేరె దేశమందున్నాడె

దేవితోడ నెపుడు దేహ మందె

వాహనముల నెక్కి వడి దోలుచున్నాడు, వి...

18

Is he whom you call God in another land ? With *Devee* (the Goddess) he is in the body. Mounting his vehicles (the senses), he rapidly drives his chariots.

సొమ్మ దొరుకుదనుక జ్యోతి యంతియె కాక

సొమ్మ దొరుకువెనుక జ్యోతి యేల

దేవు డైన వెనుక దేహంబు యదియేల, వి...

19

Until you find the thing you have lost, you require a light—only so long—after finding it why keep the light ? After becoming God why retain the body.

గురుచరణము బట్ట కుక్కలు కరుచునా

గురుచరణము విడువ కుక్కగరుచు

కుక్కకున్న గుణము గురునకు లేదురా, వి...

20

If thou fall at the feet of the teacher will the dog of passion seize ye thee ? If you leave the teacher's feet, those dogs will seize thee. Indeed the dog's disposition does not attach to the teacher.

ఆత్మబుద్ధివలన నభిప్రాయంబు తా నయ్యె

జీవబుద్ధి వలన జీవు డయ్యె

మోహబుద్ధి లయము మందర గనుగొను, వి...

21

By knowledge of the great spirit he himself became all things. By the knowledge of life he became living. Let us first attain the destruction of love and opinion ?

ఈ దేహమెన్ని భంగుల

ప్రళయము నొనరించినేల పోవుట కాదే

మీ దెరిగి మరికి గడుగుచు

భేదంబులు మాన ముక్తి బెరయుర వేమా.

22

Why should ye in so many ways take care of (afford nourishment) this body ? Will it not perish (go)? If knowing futurity ye purge away your impurities putting an end to destructions ye shall attain beatitude.

పిల్లి (యలుక) చుంచు బట్ట ప్రయముననుండక

నదియ కోడి బట్ట ననుగమించు

మమత విడువకున్న మామరా మోహంబు, వి...

23

The cat having caught a muskrat delights not in it ; but pursues the fowl to seize it. Without relinquishing the delights (possession) will love cease ?

ఏకబ్రహ్మము నిత్యము

వైకల్పిక మైనయట్టు వస్తువు లెల్లన్

ఏకత్వం బని యెరిగిన

శోకములే కల్గ ముక్తి సులభము వేమా.

24

The only god is Eternal ; to him who knows that all things curiously compounded are in truth the unity and afflictions are as a lie and to him beatitude is easy of attainment.

మరియు దధిని స్ఫుతము, మానులం దనలంబు,

బారుసుచుములందు సౌరభంబు,

తిలల తైల మట్ల దేజరిల్లు చిదాత్మ, వి...

25

Again by perfection ghee is produced from curds, fire in trees, fragrance from fine flowers and oil in seeds; thus shineth forth god the soul of intellect.

తరువ తరువ బట్టు తరువున ననలంబు

తరువ తరువ బట్టు దధిని ఘృతము

తలప తలప బట్టు తనువున తత్త్వంబు, వి...

26

By friction and friction fire is produced in a tree. By continual agitation ghee is produced in curd. Thus by perpetual meditation shall divine wisdom be produced in our body.

జీవుని దెలిసిన దనకను

దేవునిభ్రమ బొదలు నరుడు దేవుడు దలపన్

జీవుం డని వివరించిన

భావింపగ ముక్తి బట్టబయలుర వేమా.

27

Until he explores his own soul, a man acts (or roams) in ignorance of God (or illusion caused by God). If by meditation you comprehend that God is a spirit by understanding the beatitude shall be clearly manifested to thee O Vemana.

ఇంతకాల ముండి యెరుకమాలిన జీవి

చచ్చి పుట్టుచుండు సహజ మనుచు

నెరుక మరచు చోటు నెరగుట బ్రహ్మంబు, వి...

28

This ignorant soul (living creature) after living so long imagines that to die and be reproduced is the course of nature. To know that heaven where we shall be so far advanced as to forget instruction this is spirituality. (Bramham)

ప్రమానతోన నగ్ని మరి యుండగానచ్చు

అగ్నినుండ ప్రమాను కలవి గాదు

ప్రమానతోనీ యగ్ని మర్యాద సంసారి, వి...

29

Fire can even exist in a tree. But a tree has no power to remain where fire is. Like to fire in a tree, is the worldly state. It contains hidden the seeds of flame.

మేఘ మధ్యమైన మిహిరుని జెరుచును

చిత్త మధ్యమైన స్థిరము జెరుచు

మరపు లద్ధమైన మరి ముక్తి జెరుచును, వి...

80

If a cloud intervenes in a way destroys the sun. If your inclinations intervene they destroy your firmness. If forgetfulness takes place it destroys beatitude itself

దోసముల్లు వంటి తుర్యమందాత్మను

జూసి యాసల నటు గోసివేసి

వాసనను దెలిసిన వాడెపో బ్రహ్మంబు, వి...

81

Consider the soul in its fourth state (the *turyavastha* or death); view it minute as a mote (cucumber-prickle). Hereby cut off all attachment to earthly desires. He who comprehendeth the essence (or savour) of wisdom, go to, he is Divinity.

వెదకి కానలేడు వేదాంత వేద్యుని

తత్త్వవేత్త లేడు ధరణిలోన

కలగెనేని యతడు కనబోడు మరి వేరె, వి...

82

Though he searches, he cannot see the teacher of wisdom (vedanta). There is none in the world who can discover truth, even he be found he will not look to any other object.

విషయముల బొరలి రోయక

విష మంటున గతిని జూచు విధమున ధరలో

విషసగు మాయా సుఖముల

విషయములో గూడుకొందు వేత్తలు వేమా.

83

He that doth not wallow in nor seek the enjoyments of sensual objects, who (in the earth) sees the path of obtaining those objects who yet calls all those deceptive pleasures which proceed from sensual objects sensuality, they are the wise. They enjoy this world declaring they enjoy it not.

వాక్కునందు గుర్తు వాక్తవ్యమున గుర్తు
 చీకటిలో గుర్తు చిక్కియుండు
 సఖిలమునకు గురువు యాధారమై యుండు, వి....

84

The great teacher is concealed in the word. The teacher is the Essence of the word. The teacher is hidden in darkness. The teacher is the support of all.

కర్మాకర్మము లొక్కట
 కర్మవినోదునకు దత్వమననకు దెలియన్
 ధర్మాధర్మము లేర్పడ
 నిర్మలమతి దెలుపవలయు నిజముగ వేమా.

85

Action and inaction are the same to him who sports with his acts and to him who is mighty in *tatwa*, If thou understand it from a determination of what is right (*dharmam*) and what the contrary and with pure mind truly set it forth.

ఈషణశ్రయంబు నెడపంగనేరక
 మోహరాశిలోన ను నిగియుండు
 జనుల కెట్లు మోక్ష సౌఖ్యంబు గలుగును, వి....

86

They who are not able to free them from the trio of attachment (to sons, wife and wealth) shall remain plunged in the multitude of desires. How shall they attain the bliss of beatitude ?

ఎరుకుమాలు జీవి యెంతకాలంబుండి
 చచ్చి పుట్టచుండు సహజముగను
 యెరుక మరచుచోటు నెరుగుట బ్రహ్మంబు, వి....

87

The senseless body (lit. animal) continueth for a while dies, and is reproduced in the course of nature. So know that mansion of absorption where thou shall forget knowledge. This is Divinity.

సద్గురుకృప జ్ఞానంబున
సద్గతి దీపింపుచున్న చాలా చదువుల్
సద్గతి గలుగగ జేయును
సద్గురువే దైవ మనుచు జాటర వేమా

38

It is the favour of the excellent teacher and through much study that is illumed with knowledge and (good conduct) ethics, that shall put thee into right path. Teach men that the excellent teacher is himself a part of the Divinity.

సిగ్గు విడువకున్న శివసౌఖ్యమును లేదు
తగ్గి మొగ్గుకున్న సిగ్గు విడదు
సిగ్గు విడుచువాడు చిరకాల జీవిరా, వి...

39

If thou have not lost shame thou shall not attain the delight of god; unless thou humble and incline thyself shame will not leave thee. He who hath given all shame shall live a lengthened age (i.e., a man to be perfect must be independent of opinions).

అమ్మ సుమీ యానగా
నమ్మనగా నాలు సుమ్మి యా యిద్దరినిన్
ఇమ్మహిలో పరమాత్ముని
నెమ్మదిలో తెలియ దానె నేర్పరి వేమా.

40

Surely thy mother is thy wife and thy wife thy mother. Wise is he who has comprehended this regarding these two (incomplete).

ఆశ విడకకాని పాశమక్తుడు గాడు
మక్తుడైన గాని మునియు గాడు
మునికిగాని సర్వమోహంబు లూడవు. వి...

41

Unless thou give up thy lusts thou shall not be released from thy ties. (lit. cord: earthly ties). Unless thou be free thou art no devotee. None but a devotee can be freed from all desires.

అత్మలోని నాద మాలించి యాలించి

యాశలందు జిక్క దాదియోగి

యాత్మలోని కళం నంటు నా తత్త్వంబు, వి...

42

If you listen and listen to the voice within thy soul, the first saint shall not be entangled in desires. If thou attain light in the soul, this beatitude,

మానసంబు మంచి మల్లెసాలె చవికె

దావితోట జేసి బాంగూడి

భోగి నయ్యెద నన బోయెబో కాలంబు, వి

43

Convert thy mind into a fair chamber built in a summer mansion (pleasure house) with a bath, well and garden. Prepare it for meeting the maid of wisdom in secret and enjoying her charms. Thus let thy hours sweetly glide away.

సొమ్ము ఉన్నచోట శోధింపగలుగును

సొమ్ము లేనిచోట శోధ యేల ?

అంజనంబు లేక ఆ సొమ్ము తెలియదో, వి....

44

If thou search in the place where a thing is, thou shalt find it. Why search in a place where it is not? Without the conjuration of deep thought thou canst not attain that thing that is above all desirable.

నిజము నేల నెరిగి నిత్యండు గాదయ

పాకులోని బిందు పవిత్రపరచి

వేమకైన బిందు వెతపెట్ట కుందురా, వి....

45

How did he learn all the truth, and yet fail of becoming the Eternal; carefully ascertaining the mystic word in abstraction, they distribute instruction regarding the wondrous from. (loose version).

అగ్ని శిఖలయందు నమరంగ మమకార

మథవు మీద ధ్యాన మలర నునిచి

యాహుతియగు వెనుక హరున కర్పితమౌను, వి....

46

In the flame of fire when thou hast firmly immolated (as a holocaust) all personal affection fixing thy thought on the unborn, this shall be an acceptable dedication to Hari.

మాకున ననలము బుట్టును
మాకెరుగునె ననమునికి? మన జులలోనఁ
మాకున ననలము క్రియ జీ
కాకుడిగిర యోని నెవరు గానకు వేమా.

47

Though fire is produced in a tree, is the tree conscious of that fire? Like as the fire is concealed in the tree, thus can no one perceive the nature of the devotee who hath dispelled those passions that harass the soul.

అంతములో నాకాశం
బుంచంగా చూడ జూడ నొనరగనాదై
నుండును, అన్నియు దెలిసిన
మెండుగ నెటుచూచి చన్న మేలగు వేమా.

48

To gaze and gaze on the firmament in the mundane egg shall be excellently sweet to the sage if he fully meditates on it: abundantly blessed shall he be in whatever direction he directs his view or his steps.

బమ్మగుడ్డు యనెడి పట్నంబు లోపల
బమ్మ యెరుగలేని సాప దే
తన మనంబు దెలియ దానెసో బ్రహ్మంబు, వి...

49

How can he be a (Brahmin) Divine who knoweth not (Brahma) the Divinity in the city of the Divine egg or universe? To understand by own mind, go to, this is (Brahminity) Divinity.

గురువు చెప్పవిద్య గురునకు దెలియును
గురువు చెప్ప విద్య గురువు యెరుగు
గురువు మహిమ పరమగురునకు దెలియును, వి....

50

The science taught by a teacher is known to the teacher. The teacher knoweth what the teacher explaineth. The power of the teacher is known to the primal teacher.

మనసులోనె తెలిసి మనసులోనె కలిసి

మనసులోని వాని మరల దిగిచి

మనసు నిల్పువాడు మర్మజ్ఞు డగుయోగి, వి....

51

Understanding well in thy mind uniting thyself with thy mind and seizing him who is in thy mind -- he that can stay his mind, this is the *yogee* who knows the great secret.

తానె తత్త్వ మనుచు త న్నెరుగగలేక

మాయ తత్త్వ మనుచు మరుగుచుండు

ధర్మ కర్మములను తగ రోయ తత్త్వమౌ, వి...

52

Ignorant that he is himself the truth (*tatwa*) he loves delusion which he imagines to be truth. If truly he sought for uprightness and virtue (*dharma and carma*) this should be, to him, the truth, that is the source of happiness,

నిరతం బెడతెగకుండఁ

బరిపూర్ణ బ్రహ్మ మాతృపదమున నుంచఁ

నిరవద్యమైన పదవిని

జరియించును జగ మెరుంగ సత్యము వేమా.

53

He who constantly, without intermission, holdeth the all pervading Divinity in (the place of) his soul, he shall arrive at the ineffable dwelling, he shall truly comprehend the world— this is the truth.

తరుచు చీకటి విడి తరితొడ దను మర్చి

పరమునందు మనసు బదిలపరచి

గరిమయున్న యట్టి మనుడెందు లేడురా, వి...

54

Quitting this thick darkness of ignorance he who in due time forgetteth himself, and who fixeth his mind with care on the supreme, this great noble sage no where is to be found.

త్రాసు పాము యనుచు దాజూచి భయపడి

తెలిపి త్రాడటన్న తీరు భయము

భయము దీరినపుడె బ్రహ్మంబు నంటురా, వి...

55

As when one sees a rope and mistakes it for a snake he is alarmed, but when he knows it is a rope his fear is over. Thus only when fear departs, can we know the true nature of god.

చూచువారికెల్ల జూడ వేరై యుండు

చూపు జూచి తెలియ జూచువారు

చూచి తాము చూపు చూపు తా మగుదురు, వి...

56

The Divinity appears diversely to all those who look him. They who seeing see and see him with understanding shall behold him; they themselves shall become that vision and that vision, them.

కుండలియోగము దెలిసిన

బంధాలపు యోగి కేల బాలకి పొందుల్

దండిగ నీ తనువందే

మొదగు నొక ముక్తికాంత మెలగుర వేమా.

57

He who comprehends the creed of the spine (*cundali*) what hath that sage of might to do with the embraces of a girl —nobly in this body shall the maid of beatitude alone shine.

వేమన జెప్పిన వేదము

వేమనకే తెలియుగాని విను డెరుగ రొరుల్

వేమన నెరిగిన వారికి

వేమరు నేకాక్షరంబు విదితము వేమా.

58

The Veda taught by Vemana is known to him alone. Hear ! Others know it not. To those who understand Vemana shall the one letter (Om) be a thousand times taught and permanently impressed on their mind.

దేహియు జ్ఞానానందున
దాహంబై దేహ మెల్ల తల్లడపడ నా
దేహములో పొర్లాడుచు
మోహ మడచి శివునిజూడ ముక్తిర వేమా.

59

The corporal form being burnt in the flame of wisdom the body is all vexed crushing all that desire, that (rolls about or) is afflicted in the body. If thus we behold God, this is beatitude, O Vema !

ధ్యాని వలెనె యుండు మౌని వలెనె యుండు
భోగివలెను నుండు రోగివలెను
సకలము దెలిసినను సర్వజ్ఞుడై యుండు
పరమయోగివలెను పరగ వేమా.

60

He is like to a meditator, like a dumb man, like to an enjoyer, like a diseased one. He who knows every state shall become Omniscient and be like the prince of *yogees*.

ఉండడె సుఖశీలి యుండును కొన్నాళ్లు
యుండి యుండి యుండి యుండలేక
యుండ వెరవు దెలిసి గండు దొంగను బట్ట
చెండి చెండి తావు జేరు వేమా.

61

Is not there one man living of good position? He may live some days in comfort. After living, living and living he lives no longer. If he will know the path to happiness, let him seize that stout thief, his mind cut into pieces and prepare a dwelling for himself in heaven.

తను వనేటి యింట తన శత్రు మిత్రుల
దెలియలేని వాని తెలివదేమి
తెలిసిన మనుజునకు దివ్యాస్పృశంబురా, వి...

62

What is the wisdom of that man who in the house of the body cannot distinguish his friends and foes? On him who knoweth them shall Divine ambrosia be bestowed.

నది నుదకంబును జనుక్రియ
మది నొదవెడు తత్త్వబుద్ధి మగ్నత లెల్ల
తుద పదవిగలయ ఘనుడగు
నుదధి ప్రవేశించుగంగ యొప్పున వేమా.

63

Like as water flows in its channel thus does an immersion in that knowledge of truth that arises in the mind ultimately (through an absorption in the final essence) constitute the perfect saint. Then is he like to the Ganges when her streams reach the ocean. (a corret version of awful intricacy).

మనసు బారవిడిచి మనసు దా మగుడించి
మనసులోన గలుగు మర్మ మెరిగి
మనసు దాను నిర్భ మరియు దా బ్రహ్మంబు, వి...

64

Casting away the mind and turning it back knowing the secret of the heart and if thou fix thy mind, this is the greatest task of religion.

దేహాభిమాన ముండగ
మోహోదులు జననవార్ధి ముంచును కలగా
నీహరి విషయ భావన
కూహోదులు బోలు మేలుకొన్నను వేమా.

65

While pride of the body remains, love and the lust plunge us in the ocean of reproduction. Therefore, desire, mental enemies, senses, thoughts, deceit and fraud are all like to dream, let us awake O Vema !

మర్మమంత గొనక మనసు యేకము గాక
పరరహస్యమంత బైలపడదు
పడిన మానమెన్న బైల బడినరీతి, వి...

66

If you comprehend not the entire secret and if thy mind be not bound up to one aim, the Divine secret shall not be revealed to thee. Should it be shewn openly it would be but as the unveiling of the secret parts.

ఈ తనువునందు జూచిన
నేతనువుల కింతె యనుచు నెదురుం దన్నుం
జూతురుగా లోజూపున
నాతురమున తపసులెల్ల నమరగ వేమా.

87

If we look into these our bodies let us with inner vision consider that the nature our forms possess is also that of all other bodies—with devotion do all penitents, behold this.

గురువు పరమగురుని గురుతుగా దెలియక
గురువు తానుయందు గుడ్డిరీతి
గురునకు గురులైన గురువు ప్రాణేశుండు, వి...

88

If the teacher knows not in his character, the prime teacher, he is himself as blind. The teacher who teaches the teacher is the lord of life.

నియమాది సంగుడై నిలిచిన తత్త్వంబు తామసంబగు నిద్ర దలగజేయు
నిద్ర తలంగిన నిర్భీతి నొందించు శమమున నానంద సమితి పుట్టు
నానందమున విశ్వ మంతయు దానగు తాను విశ్వంబైన తత్త్వ మగును
తత్త్వ మింద్రియ పంచకత్త్వంబునను నిల్చు తత్త్వంబు నిలిచిన దానెయగును
రాజయోగిండు డాతడై తేజరిల్లు
వెలయ జగముల విహరించు విశ్రుతముగ
బాలుని విధంబునను వృద్ధు పగిది సోకు
కరణి వెంగలిక్రియ జూడ ఘనత వేమ.

89

If first thy intellect steadfastly attached to thy resolution, it shall dissipate this blind sleep. If this sleep be dissipated, it shall cause thee to attain fearlessness. By tranquillity thou shalt gain the assemblage of all felicity. By that felicity thou shalt become the whole world. By being united to the universe thou shalt become divine essence. By subduing thy senses, the essence (permanent life) shall remain stable in thee. If thou thus fix the divine essence, thou shalt become it. By becoming the lord of the kings of saints thou shalt shine brilliantly; thou shalt walk in delight and with deliracy like an infant, like to an aged man, like a spirit (nocturnal apparition) like a mad man shalt thou be. Behold thus, shalt thou act in thy dignity.

మనసున నెరుకను మరుపును
గని విని చూడంగలేరు కదవిన విదపఁ
పెనగొని పట్టేమందే
మనుచోటను మాయ మాయ మహిలో వేమా.

70

Whatever there be of knowledge and ignorance in the mind, we can neither perceive, see nor hear it. If we attempt to take hold on the mind to seize and bind it we shall see that the body is replete with delusion and nothing but delusion.

మాయ నరక మనుచు మాయ రోయక సాటు
సమముగ నరదేవ సభయందు
అందరు ఘనులైన హరునకు తావేది, వి...

71

Though we know delusion to the death we cannot quit it in the courts of God. They cannot see his equals and co-equals. Were all mighty would there be a distinguished place for God?

బ్రతుకు దెల్ల మాయ భవబంధములు మాయ
దెలివిమాయ తన్ను దెలియ మాయ
మాయ దెలియువాడు మర్మజ్ఞు డగుయోగి, వి...

72

All this life is illusion; possession and connections are delusion; understanding is delusion. I myself on consideration, am delusion. He that understands this illusion is the sage that comprehends the great secret.

మాయలోకమన్న మర్మంబు దెలియక
మాయ జిక్కి యంత మాయబడిరి
మాయ దెలియ దివ్యమాయరా జన్మంబు, వి...

73

They know not the secret that this is all a world of delusion. They are entangled in delusion and deluded. If you only understand this delusion you shall attain the celestial regeneration.

సతులు సుతులు మాయ సంసారములు మాయ
ధనము ఘనము మాయ తనువు మాయ
మాయగెల్పువాడు మర్మజ్ఞు డగుయోగి, వి...

74

Wives and sons are delusion; connections are delusion; wealth and greatness are delusion; the body is delusion, he that is aware of this delusion is the sage who knows all secrets.

మాయలోన బుట్టి మాయలోన బెరిగి

మాయ దెలియలేని మనుజు డేల

మాయ దెలియువాడు మహిమీన ధన్యుండు, వి...

75

Born in delusion, grown in delusion to what end is a man who cannot discern the nature of delusion. He who can understand this delusion is the only happy man in the world.

మాయల సన్సారమునకు

మాయలనే తిరుగుచుండు మనుజుడు లోనై

మాయల దెలిసిన యంతట

మాయలనే ముక్తి కలుగు మహిలో వేమా.

76

For the sake of delusive worldly state, a man being ensnared in it wanders in delusion. After he understands this delusion through delusion itself he attains beatitude; that is, his sins, by his quitting them, become sources of felicity.

సిద్ధమైనమాయ జిక్కి యున్నంతకు

తుర్యమగు పదంబు దొరకబోదు

సిద్ధమైన తత్వసిద్ధి గావలె సుమ్ము, వి...

77

As long as we are held in the present delusion, the abode of the true state (of perfection) is beyond our reach. Then let us become perfected in accomplished essence.

తన నిజరూపము జూడను

తనమాయను బుట్టు తనదు తనువని చూచు

తనలోనె తత్వసంపద

గనువాడే పరమయోగి గదరా వేమా.

78

When we see our true figure shall we see truly that our body is born of delusion. He alone who beholdeth within himself the possession of the truth, this is the *parama yogi*.

మాయలోనిమాయ మాయకు పెనుమాయ

మాచు గనిన మాయ మాయమాయ

మాయగాని మాయ మాయపో తత్వంబు, వి...

79

The delusion of delusion is the great *maya*; the *maya* that hath not suffered delusion is unknown; it exists not. The *maya* that is not delusion is truth.

మోదమునను గురుని ముఖ్యకరుణచేత

తొమ్మిదిస్థలముల దొడ్డు బాచు

సర్వజీవు బాచె సర్వము దానాచె, వి...

80

(Mystic) If through pleasure, and the favour of the teacher, if thou quit this house with nine doors, thou shalt become the universal spirit and the universe.

పగ యుడుగు కోప ముడిగిన

పగ యుడుగఁ గోర్కులుడుగు పరజన్మంబుల్

తగులుడుగు భేద ముడిగిన

త్రిగుణము లుడుగంగ ముక్తి స్థిరమగు వేదా.

81

Strife ceases when anger ceases; when strife ceases wishes also cease. The connections that lead to future transmigrations cease when distinctions are done away and when the three qualities of virtue, passion and ignorance are dissolved, beatitude is permanent, O Vema.

ప్రణవ మెరుగనోడు భక్తు డెప్పుడు గాదు

జ్యోతి యెరుగనోడు యోగి గాదు

నిత్య మెరుగనోడు నిర్మోహి గాడయా, వి...

82

He that knows not the mystical syllable, *Om*, never can become a saint. He that knows not the glory of god is no *yogee*. He that knows not the everlasting is not in a state of beatitude.

ఇంద్రియ జయమునకు యేకస్థుడై తత్వ

మెరిగి విదప తన్ను నెరుగడేని

యద్భివాని జ్ఞాని యని వేత్తఁందురా, వి...

83

By conquering the senses he that is steady knows the essence of god. How should a man not knowing himself will call such a man a sage ?

పగలు రేయు జూడ భావంబులోపల

దాను నేను యనెడు తలపు మరచి

యున్నయట్టి యతడు యు త్రప యోగిరా, ఏ ..

84

He who daily and highly considers and forgets from his mind the distinctions of I and thou and he that thus liveth is the noble ascetic.

తన్ను వెదకిజూడ దానెపో జీవుండు

తత్వ మరసిజూడ దానె యాత్మ

మన్నుమిన్నులేడు మాయ తా లేదయా, వి...

85

Search and view thyself; thou art the living being. Behold the great (*tatwa*) existent and thou shalt become the spirit. Earth and Heaven shall depart and delusion herself be destroyed.

మతములోని వాని మహిమన్ని తెలిసి

కుటిలమతిని బట్టి కూలవేసి

ఘటము నిల్పువాడు ఘనతరయోగిరా, వి...

86

He who knowing all the powers of Him who dwelleth in the dwelling shall seize his evil mind and seat it. He who can retain his body is the greatest of devotees.

మూలచక్రమట్టె మొనసి గట్టిగ బట్టి

శోధజేసి శక్తిచోరవ దెలిసి

భేదపరచి మనసు వాదించి మోక్షము

సాధ్యమైన యోగ సరణి వేమ.

87

If thou apply thy heel and hold it firmly to thy anus and then seek for thy interior so as to understand the entrance of power, then if thou also cause a change in thy mind (give thy word) and determine on attaining felicity and it becomes the perfection. This is the path of perfection (or *yoga*).

నేమమునను నుండనిల్చును చిత్తంబు, తావసముననంద తలగిపోవు
 నిలువైన చిత్తము నిర్భీతి నొందించు, నిర్భీతి సఖ్యంబు సీరనించు
 సఖ్య దూరగుణంబు శమమును బొందించు, శమగుణమున జూడ సమతబుట్టు
 నట్టి సమత విశ్వమంతయు దానగు తానె విశ్వఁబైన తత్త్వ మగును

తత్త్వ మింద్రియముల దరిజూచి గెలుచును

తత్త్వవేత్తయైన తానె యగును

రాజయోగి యగుచు శేఖంబుచేతను

వెలసియందు జగతి వినుర వేమ.

88

By aid of the observances the mind is stayed. By wrath it is dissipated. The steadfast mind obtains fearlessness. Resolution puts an end to alliance. The mind that is removed from alliance suffers us to attain tranquillity. From tranquillity is equality he himself becomes the entire world. If he be transmuted into the universe, he is Essence (*tatwa*). That Essence will watch its opportunity and vanquish all the senses. If he becomes thus skilled in *tatwa* he shall become it himself. He shall thus be a *raja yogi* in lustre and shine in the world.

మాట చెరుపుమాట, మర్మము కర్మము,

అసలు కడకట్టు, యప్పు మువ్వు

బాస దోసమెన్న పలుకులు ములుకులు

లేక మైన తెలియలేరు వేమ.

89

Words are a pack of evils; to keep a matter secret is a virtue; avarice is like to death. loan a misfortune, an oath is an evil, words are arrows—all this is not in the least known to men.

తొమ్మిది కంతల తిత్తికి

నిమ్మగు సొమ్ములును కులము నేదికి జెపుమా

నమ్మకు దేహము నాదని

బమ్మము నే ననుచు దెలిసి పలుకర వేమా.

90

Why does this body a bag with nine holes in it, require convenient things and a high caste, tell me. Believe not that it is thine. Understand and say I am Brahma,

అరిషడ్వర్గంబులచే

నరు లెల్లరు జొక్కి చిక్కి నయగతి యనుచున్

అరుగుదురు గాక తత్వము

నరయగ గనలేరు యిచ్చుకై నను వేమా.

91

All men are intoxicated and entangled in the six inimical causes of evil propensities. Imagining this to be the path of prudence they walk in it; but they cannot view and perceive the truth of god.

ప్రమాను కాఁపేని చుహిమీద నొకజాణ

పూని తిరుగుచుండు బొందుగాను

కాలవేయుప్రమాను కడు రమ్యముగనుండు, వి...

92

Burning the 'tree of earthly ties, the wise man engaging himself in wisdom proceeds with propriety. The tree thus burnt will be very delightful.

బయలున బంధము గప్పను

బయలున బరమాత్మునకును బంధము మెలగున్

బయలున బంధము లూడిన

సయవ ర్తన ము క్రిగించు నరుడటు వేమా.

93

Seeing that connections keep the world in darkness, connections yet form a tie between man and his creator. If all these connections were dissolved, then in the true path should man see beatitude. (Loose version)

అగ్రమందు జూపు యభ్యాసవిధి నిల్చు

మధ్యమందు జూపు మనసు నిల్చు

నంతమందు జూపు నరయ నాపోజ్యోతి, వి...

94

The eye is first fixed on the path of instructions. In the midst, when we have learned somewhat the view dwelleth on our own mind, and at the last the vision resteth on him who is pure light.

ఎప్పుడు జూచినఁ ఇతర మేమియు జూడక ముక్తి యందుకఁ
 రెప్పలమూని మూయకను రేయఁజగల్ ఒకరీతి నుండగా
 తప్పుల నొందజేయు యమధర్ముని పాలికి వొంగనేర్చునే
 చెప్పగనేమి వేమనకు జెల్లును ముక్తివిధాన మంతయుఁ

95

Whenever you behold him he is looking at nothing else; he fixes his eyes with quivering lids upon beatitude night and day in one fixed manner, shall he ever learn to bow to Yama who visiteth the sins of men? What more need we say the whole way of beatitude shall be attained by Vemana.

మాట లుడుగకున్న మంత్రంబు దొరకదు

మంత్ర ముడుగకున్న మనసు నిలదు

మనసు నిల్వకున్న మరి ముక్తి లేదయా, వి...

96

Unless thou relinquish vain words, the formula (of prayer

and worship) cannot be learnt; unless thou relinquish the form of prayer and become absorbed in meditation the mind cannot be restrained. Unless thou restrain thy mind thou shalt not attain beatitude.

ఎంద చీకటులకు నిమ్మయి యుండెడు

నిండుకుండలోన నిద్ర మరచి

దండియైన పరమ తత్వంబు దెలియదు, వి...

97

In this filled vessel of the body with which light and darkness agree well, if we forget the sleep of meditation, however great we be we cannot know the first thing.

కడగి సంకల్పమునెల్ల గట్టిపెట్టి

చిత్రమ ననేమి దల్చక చిత్రరూపు

కై వడిని యున్న యాతడు ఘనుడు తలప

నడవియందైన పట్టణ మందు వేమ.

98

He that will strive and bind all the designs, or think not on anything in his mind, but be like as a picture, this is the truly great man, whether he be in forest or town,

రెప్పలు మూసియు మూయక
దవ్వక దన మనముసండు తత్వముగూడన్
ఎప్పుడు జూచెడు వానికి
జొప్పడు నెచ్చోట ముక్తి సులభము వేమా.

99

He who will remain in contemplation with quivering eyelids and fail not to fix the Being in his mind, but perpetually view him—easy is not anywhere for beatitude to be duly placed in him.

తలచిన తత్వం బగునా
తలపక తా నూరకున్న తత్వం బగునా
తలపును దలపమి రెండును
తలపమితో నుండెనేని తత్వము వేమా.

100

By mere thinking shalt thou attain truth? If thou meditate not, but remain still shalt thou reach it? By thinking neither on thought nor on the absence, this is true path and beatitude.

సమము నైన దృష్టి సమముగా మది నిల్చి
బయలు రుచులు చూసి భద్రముగను
పరగ జూడ బట్ట బయలగు బ్రహ్మంబు, వి..

101

If thou fix the sight of both thy eyes equally and thy mind be similarly fixed, if thou restrain all external tastes and heedfully gaze, the deity shall be made evident to thee.

వివర నవక మెల్ల వెలిమూసి వాయువుల్
మనసులోన గూర్చి మర్మమెరిగి
యాత్మలింగపూజ సందిర ముక్తిరా, వి...

102

Closing the external nine and mingling the internal airs with your mind, if, understanding this secret you perform the worship of the (atmalingam) Divinity, this is the beatitude.

బైలున బంధము గలపగ
 వాలెను పరమాత్మునకును వాంఛిత మొప్పు
 బైలున బంధము గలిపిన
 కైలాసము చేరి ముక్తిగాంచుర వేమా.

103

Let the pure saint confuse all his connections (valenu for valenu) in this outward world in conformity to his high desires. In his outward connections be thus dissolved he shall attain heaven and beatitude (*Kailasa and Mukti*).

వామపాదమందు వడి గుహ్యమొత్తుచు
 గుహ్యమును వదంబు గుడియడిగిచి
 మనము గుహ్యమందు మరగించి వీక్షింపు, వి...

104

Quickly stop your anus with your left heel and fasten your anus and part of generation. Then set thy desire in thy mind on the unseen (secret, *గుహ్య*) and behold him.

నిద్రతోపువాడు నెరయోగి యెందైన
 భద్రమైన పదవి పవనలయము
 ముద్ర విడిచినవాడు ముఖ్యుడౌ సంసార
 సక్తిలేనివాడు సముడు వేమ.

105

He whose mind sleeps in abstraction is the great saint wherever he lies, the securest situation is the (destruction) retention of respiration. He who can securely loose his apertures (*mudras*) they being fixed of themselves becomes the chief. He is not entangled in connections; is alone the independent sage. (lit: Indifferent)

లోను బయలు జేసి లోకంబు దెగటార్చి
 కులము గాలబెట్టి గుణము వదలి
 చింత లోని చింత జేరిన యోగిరా, వి...

106

He who maketh his inmost mind pure (or who maketh his inside his outside) and slays all worldliness, burneth his caste and casting off all qualities hath attained the reflection of reflections. He is the devotee.

రోయవచ్చు పరమ రూఢిగా దెలిసిన

కానవచ్చు గ్రుడ్లు కదలకున్న

రెప్పలార్చకున్న రెండ సందున నుండు, వి...

107

If thou truly understand, thou cannot seek god. Then can't see him if thou move not thy eyeballs. If thou wink not thy eyelids, he will appear betwixt them.

ముక్కు తునను దృష్టి ముదముతోడుత నిల్చి

హృదయమందు జూచి యొసగు మహిమ

పదవి తెరగుగన్న బరమాత్మ యోగియౌ, వి...

108

He who fixing his view eagerly on the end of the nose, looking into his heart, hath noble might. If he knows the path of beatitude, he becomes the exalted devotee.

జీవాద్వయ నామముగ

జీవుడు తన పూర్వనామ జీవుని గవయన్

ఏవిధమున నిది యడుగను

యావిధమును దెలియ జెప్పు మమరగ వేమా.

109

The spirit that is named unparalleled being united with the spirit of his pristine name will be destroyed in one mode. That mode Vemana will teach thee.

కొంపలోన నన్న కోర్కెలు భేదించి

విరగ హృదయ మట్టె పదిల పరచి

గృహము నిల్పువాడు బహు తత్వవేదిరా. వి...

110

He who has severed the desires of his house from him and duly in his heart is cautious; he who thus establishes his house, is deeply skilled in *tatwa*.

దర్శనంబులందు ధర షణ్మతములందు

వర్ణ కాశ్రమముల వదలకెపుడు

తిరుగుచుండువాడు ధరలోన నందుండు, వి...

111

He is the happiest person in the world who in whatever his views and in the six creeds and sects and the four *asramas* wavers not at any time in his walk.

Verses of Vemana

తెరువు ముక్కుచాయ దేవరగిరి మీద
నమరియున్న చిత్ర మమర లేదు
యరసిచూడ బోలె యది ముక్తి శివుడయా, వి... 112

It is imposible for us to see the wondrous writing on the noble hill in our path, following the shadow of our nose. If we go to view, it is perfection. It is Siva.

ఆయువు గలిగుండు నవనివై హరుత
ప్రియము గల్గు నవుడు పెరుగవచ్చు
కాయమును భరించు కల్పంబు చూడరా, వి... 113

A man shall attain long life when he has learnt to low breathing (*i.e* to save up some respirations daily of the portion predestined to each man). Then shall he grow, he shall wear his body through out the age of Brahma.

ఆక్షరపు టడవి బొరలక
నక్షరమగు మహిమ గాన నవనిం దొలుతె
యక్షరమును జపించిన
నక్షయమగు నదియ చాలు నరయగ వేమా. 114

He that will not be entangled in the forest of (*acshara*) letters but considering the (nobleness) charms of (*acshara*) the indestructible, and in this earth adores the prime letter (*Om*) this man shall become Imperishable (*acshaya*). This is sufficient !

బ్రహ్మ మనగ వేరె పరదేశమున లేదు
బ్రహ్మ మనగ తానె బట్ట బయలు
తన్ను తానెరుంగ తానె పో బ్రహ్మంబు, వి... 115

There is no distinct region named deity; self is evidently the deity. If thou know thyself thou art the divinity.

అణువు లోన నుండు నఖిల జగంబులు

నణువు తనదులోన నదగి యుండు

మనసు నిల్పు నరుడు మరి ముక్తి జేరురా, వి...

116

The whole world exists in the divine atom. The divine atom lies hid in our body. The man that restrains his mind will surely attain beatitude (*mukti*).

వెన్న చేతబట్టి వివరంబు దెలియక

పుతము గోరునట్టు నతని భంగి

తానుదైవ మయ్యు దైవంబు దలచును, వి..

117

Like him who, holding butter in his hand, but not knowing its properties, wishes for ghee (which he might obtain by merely melting the butter) is he who being himself divinity meditates on God as though removed from him.

అది జూచుచుండ నన్నిట తానుండు

తన్నెరుంగు వాడు తానె తాను

తనువు లేని వాడు తానె తానొనయా, వి...

118

By beholding the first of being thou shalt become united with the universe. No man is able to behold that prime existence. That prime who is the path of bliss existeth within the soul.

తాను సమస్తము మనమున

లోనను వెలియంగ వెలిగి లోనను వెలియె

దానై వెలగగ నేర్పిన

మానవునకు ముక్తిగలుగు మహిలో వేమా.

119

He who knows clearly in his own mind that he is a part of the universe, internally and externally, the man who hath brightly learned this shall in this world attain beatitude.

బయలులోని బయలు బయలని తెలియక
 బయట బడిరి తాము బయటివారు
 బయలులోని బయలు బరికింప బ్రహ్మంబు. వి... 120

By not knowing clearly the corporal frame that exists in the external frame, those that are without become outcast. To know that external that is within this external—this is Divine knowledge.

బయలున సర్వము పుట్టును
 బయలందే లీన మగును బ్రహ్మం బనగా
 బయలని మదిలో దెలిసిన
 బయలందే ముక్తి బట్టబయలగు వేమా. 121

All matter is concreted in the world and all is again resolved into space. That which we call the Divinity if we comprehend it, beatitude shall be manifested to us.

బయలు రూపు రూపు బయలునుగా జేసి
 బయలు రూపు బట్టి బయలు జేసి
 బయలు లోని బయలు భావింప తత్త్వంబు, వి... 122

If thou make the face of the heaven and thy own face to be one and manifest the true nature of the external figure of the divinity, thou shalt by knowing outward external attain bliss. (loose version, the original being more obscure).

బయలున బంధము పుట్టును
 బయలున బంధంబు కలిగె పరికింపంగా
 బయలున బంధము కలిపిన
 బయలందే యుండు ముక్తిపథమో వేమా. 123

All connections are produced in this world; they are not aboriginal; and those ties shall again be resolved into primordial matter—view this well, if these connections be doomed to become resolved into space, then the path to beatitude is found to be in void (paraphrase).

కందిలోనివాని కరకంతు డెరుగును

కందిలోనివాని మింట జూడు

కన్న మిన్ను హృదయ ఖంబాయె నెంచంగ, వి...

124

The god knows him who is in the eye pupil: behold in the sky, Him who is in the pupil. The eye and the sky become the sky of the heart.

నిజము పరుస నెరిగి నిత్యుండు గావలె

పలుకులోని పలుకు పదిలముగను

పలుకు జూడ నెవరొ పరికించి చూడరా, వి...

125

A man must become eternal by knowing the source of truth; and learning carefully the inmost word (the signification of the scriptures or *upanishads*) consider who that word is and closely view it.

ంచవర్తి నెరుగ పరము నెరుంగును

పరము నెరిగి నిచ్చ ప్రజ్వరిల్లు

ప్రజ్వరిల్లువాడు పరము తానొనయా, వి...

126

If thou know the five lettered name of Namassiva thou knowest the supreme! If thou know the supreme, thou shalt for ever shine. He who shines glorious becometh the Spirit.

అంతరంగమందు నభవు నుద్దేశించి

తలస ముక్తి తన్ను దగులుగాక

బాహ్యరంగమందు బరికింప లేదయా, వి...

127

If the unborn enters our inner man as we meditate, we shall attain beatitude, but never shalt thou attain it by gazing on external shapes.

లింగమందు జూడ లీనమై యుండెనా
 యంగమందు జూడ నమరియుండు
 లింగభావ మెరిగి లీనమై యుండరు, వి...

128

If by holding the Linga we become resolved into primitive nature, gazing on our bodies, we shall be happy. But men will not know the signification of the Linga, and thereby attain that coalescence. (Observe this curious grammatical construction)

మాదులోకములను మొనసి యొక్కటి జేసి
 యారు లోకములను యంట గూర్చి
 స్థిరముగాను నుండు శివమూర్తి గురుడయా, వి...

129

The teacher, the image of Siva, compounded the three worlds into one, and combined the six worlds; thus he remains firm (these nine worlds, or regions are the nine mystic *chacras* of the human form).

ఆసనం బెరుగక నామర్మకర్మంబు
 గురువు చేత దెలిసి గూర్చుకున్న
 మనసు నిల్చుకున్న మరి ద్విజుడెట్టగు, వి...

130

If, ignorant of the postures thou leann not of thy teacher, their secret force (*murma & curma*) and fix not thy heart how shalt thou become of the second birth? (*Dwija* signifying a Brahmin, means, reform-regenerate)

బమ్మ గుడ్డు మేను, ప్రాణ మన్నది గాలి,
 కనులు చంద్రరవులు, గారవింప
 ఇంత కంటె బ్రహ్మ మెక్కడ నున్నది, వి...

131

The body is the Mundane Egg; what is called soul is air. The eyes are the moon and sun in our estimation. Where is there a Divinity beyond this? Ye are gods in your own estimation.

వాయు వందె పుట్టి వాయు వందె పెరిగి
 వాయు వందు మేలి వరుస దెలియు
 వాయువందు ప్రాణవాయువు తత్వంబు, వి...

182

We are born in air and grown in air. Understand the order of blessing in the air. For, from air is born that air of the soul which is our essence.

తాను సమస్తంబై తన
 తోననె సకలంబు దెలిసి తోనను దెలియన్
 తానని మెలగగ నేర్చిన
 మానవునకు ముక్తి గలదు మహితో వేమా.

183

He who has himself become the universe and knows that the great whole dwells in him and who has learned to unite his inner man with all that is external this man while yet on earth, has attained perfection.

తలపులోని తలపు దలపోసి తెలియరా
 తలపు లెల్ల విడిచి తగిన భంగి
 తలపు లోని తలపు తత్వంబు యాత్మరా, వి...

184

Meditate on the thought that is within our thought and know it; this thou must do in the appropriate mode by giving up all thy other thoughts. The thought of thought is essence (*tatwa*); it is soul (or it is the essential spirit).

బయలున బుట్టిన బంధము
 బయలున గలపంగ వలయు పరమాత్మునకు
 బయలున జెలగెడు బంధము
 బయలున గలపంగ ముక్తి పథముర వేమా.

185

Connection originates in this outward world. Let it be resolved again into universe. If we resolve it fairly into universe, this is the path to happiness.

తాను సకలమైన తనలోన సకలంబు

తనరు, లోని వెలుగు దా నెరింగి

యున్న మానవునకు నొనరంగ ము క్తిరా, వి....

186

If thou become the universe, the great all shall shine resplendent in thee, that man who knoweth the god who shineth within him shall hereby attain beatitude.

సర్వమొకటి జూడ సమకూడును ద్రువంబు

రెప్ప వేయబోక రేయి బగలు

పగలు లోని పగలు పరమాత్ము జూడరా, వి ...

187

If thou canst see that the all is one, thou shalt attain a sure knowledge of God; thy eye-lid shall not close night or day. Behold that great spirit that is the light of light.

రూపదగక జీవ రూపంబు గనరాదు

అట్టి రూప మదప నలవిగాదు

బ్రహ్మ మదగకున్న బ్రహ్మంబు గనరాదు, వి...

188

Unless thy outward form be (humbled) mortified thou shall not see the living form. But who is able to mortify that outward form ? Unless the creation be destroyed, we cannot behold the creation.

భయ మంతా దేహముదే

భయ ముడిగిన నిశ్చయంబు పరమాత్మునిదే

లయ మంతా దేహముదే

జయ మంతా జీవు డనుచు జాటర వేమా.

189

All fear belongs to the body; If we quit fear the certainly we shall attain will be that of the great spirit; the only destruction shall be that of the body. Teach men that victory is the property of the soul.

ఏకమైన వర్ణ మెరిగిన యోగికి

పరము నెరిగి జూడ భావ మొందు

యాకృతులను మరియు నన్నిట తానొను, వి...

140

The *yogee* who knows the one letter (Om) shall know the (*param*) Deity, beholding him and attain his nature. He shall himself become the forms in which the Deity exists and all the rest of the creation, becoming a particle of the primeval unity.

కరతలంబు లెత్తి కాళ్ళు అదిమిపట్టి

ఊర్ధ్వ దృష్టిచేత నొనరియుండ

సకలమగును యోగి చాల నాయవు గల్గి, వి...

141

The *yogee* who raiseth his palms aloft fixeth his feet. fixeth his gaze full on heaven becometh hereby part of the universe and attaineth length of days.

అరయ ననల, మసల మన్ని లోకంబులు

తనువులోన నుండు తావుగాను

మనసులోని గురుని మరిముట్టి చూడరా, వి...

142

Consider that fire, and air, and all worlds exist in the body at their proper places. Then touch and behold the Teacher in thy mind.

తావు దప్పకుండ తనమనంబును నిల్చి

తావు జేరునట్లు తంత్రపరచి

తాను తావు జేరి తావు దానేకమై

తాను దాను యగుచు దనర వేమ.

143

If thou quit not the hopes of the place above and devise a mode attain it, thou shalt arrive therein, that place and thou shalt be united, and thou shalt become the self-existent Deity.

పూజ బూజ నేయ పూజారి తానాయె
 పూజవస్తు వెన్న భువిని తాను
 ఏద పూజనేయ నెల్ల దిక్కుం తానె
 తానె నేను నేను తానె వేమ.

144

He is himself metamorphosed into the worship and into the worshipper that performs adoration. He becomes himself sacrificial implement. Wherever he performs worship he becomes himself (Omnipresent). He is myself, and I myself am, he.

భూమిలోన బుట్టి భూభారమెల్లను
 తనువులోన బుట్టు తత్వమెల్ల
 శ్రమములోన బుట్టు సర్వంబు తానౌను, వి...

145

All that is born on the earth was born in the earth. All reality is born in the body. The great whole is produced from toil. Let us ourselves become that mighty whole.

కాయము దగగూడి కడగి యోగై యున్న
 కాయము విడికాని ఘనుడు కాదు
 కాయమునను ముక్తిగతి కేగవలెనయా, వి....

146

If the soul be closely united with the body though it be devout, unless it quits, the body is not blessed. Through the body must we attain the abode of beatitude.

ఆది నొకటి దెలిపి యాదిని మదినిల్చి
 యాది బాయకున్న నభవు డౌను
 యాది బాయవాడు యందకు రీతిరా, వి...

147

If thou know that the prime existent is single and fix thy mind on that prime, never quitting the prime thou shalt become the unborn. He that hath quitted the prime is like to the blind.

అందు నిందు ననక నన్నిట బరికింప

విష్ణు వరయుచుండు విడితముగను

చక్రి తిరుగు భూమిచక్రంబు లోపల, వి...

143

Without making distinctions of situations (lit. without saying there or here) as we behold all things, the god (Vishnu) ever views and comprehends all things. The circumambient (God Visnu) goes around the orbit of the world.

ఆకృతి నరయగ నిరాకృతియు దగు ని

రాకృతి నొగి దగును యాకృతిట్లు

యవియు రెండు లేక నపురూపమై యుండు, వి...

149

By considering forms thou shalt attain the unseen and thy form shall assimilate to his. Devoid of both these (i.e., body and mind) become thus invisible. (loose version)

లోన జూడ జూడ లోకాభిరామంబు

బయలు జూడ జూడ బంధనంబు

తన్ను జూడ జూడ తారక బ్రహ్మంబు, వి....

150

By viewing thyself inwardly, thou shalt become the joy of the world. By viewing what is external, thou shalt be immersed in earthly connections. By beholding thyself, the divinity shall become thy salvation.

తలపు చేత గల్గు తారక బ్రహ్మంబు

తలచి చూడ తానె తత్వమగును

తలపులోని తలపు తానె తానెరిగిన, వి...

151

That divinity who is our rescue is attained by deep thought. If thou comprehend him by meditation thou shalt become that being. If thou know the thought of thought, thou shalt become it.

కమల భవాండం బెల్లను

విమలపు సుజ్ఞానులెల్ల వీక్షింతురయా

విమలంబౌ మనముండగ

సనుహిత పిండాండ మెప్పుడు జూడర వేమా.

152

All those who possess pure wisdom gaze of the Mundane Oval. If thy mind be pure, thou shalt ever gaze on the admirable *pindanda* universe of the body.

నరకులమున దా బుట్టియు

నరకులమున దాను బెరిగి నరుడయ్యును దా

నరకులమును చీచి యని

హరకులమున దిరిగెనేని హరుడగు వేమా.

153

Being born in a human generation and grown up in it, if, after becoming a man, a man cries scorn on the line of men, and (become a *Haracula*) becomes a participator in the nature of Siva, he shall become Siva.

ఎండ యనక తిరుగు నిరు వెరింగిన యోగి

యుండు నెల్లకాల ముర్వి తోన

తిండిపోతు వశమె తెలియంగ జ్ఞానంబు, వి...

154

The devotee who knoweth the great secret walketh with out considering the burning sunshine, he shall live to all time on the earth. Is the attainment of wisdom in the power of a glutton ?

తనుసంరక్షణ కొరకై

మనమున కార్యములు మాను మనుతత్వముచే

దిన దినము తిరిగి తిరిగియు

తనువున గనుగొన్న నాత్మ తథ్యము వేమా.

155

To nourish our bodies let us cease from all mental occupation and by the aid of the living being let us daily rove free from care. By considering our bodies, we shall perceive that the Divine soul permanently resides within us.

ఒక ఘటములోన బెక్కురూపులు నిల్చు
యెన్ని యెన్ని రూపు లెసగుచుండు
నదియు దొలగెనేని యన్నియు బయలౌను
యాత్మ తత్వ మిట్టు లవుట వేమ.

156

In the one body of the universe there are forms innumerable. How many forms shine in it ! When they perish all shall become one whole. Thus is the nature of spirit. (This *ataveladi* has four versions).

హంగమీరగాను యతుల జన్మంబుల
వరచి చెప్ప నెంత వారికైన
యాద కాద కనువు యతిశయమైవచ్చు, వి...

157

(A difficult verse in pure Telugu)

It is only one man here and there who can try and explain the second birth of (*yatees*) the recluse with extreme exactitude. It is an extraordinary qualification; sense is more stable than even worship.

తనవు దాననుకొను తనువాసనను దగిలి
జనన మరణములను జిక్కి చిక్కి
పొలపు పొందెనుగక పొర్లాడు చుండేటి
భ్రాంతి జీవితేటి పరము వేమ.

158

Where is heaven for that soul full of cupidity, that thinks his body is his own self and entangled in his own (*vā sana*, smell) attractions ensnared in repeated births and deaths. Ignorant of all matter wallows in lusts.

కరతలంబునందు గాలిద్మి పట్టుక
నూర్ధ్వ దృష్టిచేత నొనర నిలిపి
సర్వమై తనరుట చాల నాయువు గల్గు, వి...

159

He who grips his foot in the palm of his hand and with an eye fixed on heaven stands firm. He shines transformed into the universe and shall live long.

చిత్తము బుద్ధిని మరిచియు
హత్తుక హంకారములను యాత్మకు లోగా
మొత్తముగ జేయనేరని
మత్తులకును లేదు ముక్తి మహిలో వేమ.

160

Those voluptuaries who forget their thoughts and principles (i.e , themselves; lit. *chitta* is the faculty of doubt and *buddhi* that of assurance) are given up to vain confidence and cannot collect their whole attention and fix it on Siva. They shall never attain bliss (terribly difficult).

తాను తనపు అనుచు త్రయమని యెంచెడు
మోహవారిరాశి మునిగి యున్న
జనుల కెట్లు మోక్షసంగతి సిద్ధించు, వి....

161

How should those who imagine themselves to be one with their body, and who remain immersed in the ocean of the cursed three attachments (to wife, son and wealth) attain the knowledge (*sangati*) of the truth (*moksham*).

నిఖిలాకారుం దాతడు
నిఖిలాత్ముడు సర్వసాక్షి నిజముగ తానై
నిఖిలంబునందు జూడగ
నిఖిలంబయి యుండు నిచ్చ నిజముగ వేమ.

162

He exists in the shape of the universe and is the general soul. He is the all witnessing spirit. He hath truly converted himself into the soul. Look at the universal world. He is himself all and even exists in truth.

విన్నవానికన్న కన్నవా డధికుండు
కన్న వాని కంటె కలియువాడు
యన్నతోన్నతు డయి యర్వి లోపరి నుండు, వి...

163

He that has seen is greater than who has heard. But he that possesses Him is greater than who hath beheld. Greatest of the noble is he in the earth.

బ్రహ్మమును దెలిసెడు భావమందున నిర్వి

తనువు గుడిని జేసి తన్ను నిలిపి

లోకమందు నిలిచి లోచూపు జూడరా, వి. . .

184

If thou firmly fix the idea of the divinity in the mind, and establish thyself in the temple of the body, thou shalt be firm in the earth and attain the inner vision.

జీవసంజ్ఞ గలుగు జీవుని తత్త్వంబు

జీవపరుని గురుని జెందజేసి

తనువు నిల్చువాడు తానె తానైయుండు, వి....

185

If thou excuse that life (*jiva tatwa*) that possesses the marks of vitality, to be united to the teacher, he is greater than the life. He who thus restrains the body is himself.

తనలోనే సకలంబును

తనువుం దానగుట యెరిగి తారకమాత్మక

తను యనుచు పరిణమించిన

మన జునకును ముక్తి గలదు మహిలో వేమ.

186

The great whole exists within us. If we know that we are, if, by this means of salvation in this soul shall the man who thus walks attains heaven.

తాను తాను యైన తత్త్వాల లోపల

నన్యమొంద కుండు, నబ్బిలోడు

తాను తాను యైన తల్లడం బేరరా, వి....

187

If a man be converted into his intrinsic self in the midst of all external he would contract no alienation. I swear by my father. If we were converted into self how should we entertain any anxiety. ?

తానే నేర్పరి యైతే

తానకముగ తానె తన్ను దప్పించుకొనుట

తానెన్ని విధములను మరి

తానే పరమాత్మయనుచు దలచుర వేమా,

168

If he be himself prudent cautiously will he save himself, and in every manner he considers himself as the great spirit.

తానొట యెరిగి సర్వము

దానొటయు దెలిసి యెల్ల తత్వము తానై

తానెరిగి పరిణమించిన

మానవునకు ము క్తిలేదు మహిళా వేమా.

169

If he knows that he is himself the universe and the universe himself; that he is himself all essence, if, knowing this he fails to walk accordingly, there is no salvation for that man.

ఆప్పుధిని వహ్నిగగన వాయ్వాఖ్య తెన్న

పరగగాను ప్రమాణము బట్టి బయలు

కార్మికాణవమాయాకాఖ్యలు దలంప

పరగగాను ప్రమాణము బయలు వేమ.

170

(Pure Sanskrit) Water, earth, fire, sky, air--it is well known that these compose the world. The natural body, the invisible form, the body of delusion, if thought on, are the basis of all.

ఇది నాకు వలవదనుచును

వదలక మదిలోననైన వస్తువు భ్రమతల్

కదిసి విదనాదకుండిన

నదిగో సంసారబీజ మందర వేమా.

171

To say I will not this (i.e., wish not for it) and still not to leave it but remain entangled in the desire of things convenient nor quit them. This is origin of worldliness.

రూపు వేరు రెండు రూఢితో గలిగిన

వేరు రూపు క్రియను పెనగి యుండు

నామరూపములును నాశమొందుట మేలు, వి...

172

If the face and name are unalterable, the name and the face are both implicated in our acts. It would be well if we could lose both our name and face.

దేహగుణము లెల్ల దెలిసిన శివయోగి
మోహ మందు జిక్కి మోసపోడు
జంద్రజాలకుండు యెందుకు జిక్కురా, వి...

173

The devotee to Siva who understands all the properties of the body, shall not be entangled in desire and deceived to his ruin. How should a juggler be ensnared by any man ?

చేతస్సంకల్పబుల
నీతిన్ వర్జించినపుడె నిర్మలపదవుల్
ప్రీతిన్ బొందు నటందురు
భూతలమున పరమయోగపురుషులు వేమా.

174

The exalted sages have declared in the earth that when through instruction a man relinquishes the desires (or schemes) of his mind, he shall through his love of them attain the abode of purities.

సుఖసుఖాన దాను సుగుణుడై యుండగ
ప్రకృతి బెండ్లిజేసి పరము జెరిచి
విరులు బుట్టజేయు విధిని దా గానడు, వి..

175

If thou be thyself excellent, but, as the bliss be wedded to nature and ruin thy beatification thou shall not behold that preceptor who caused the creation of precepts.

పడుకు పక్వమెన్న పనివా దెరుంగునె
ఎరుగు దివ్యయోగి యెరుగు గాక
లోహగుణ మెరింగి లోహంబు విడనాడు, వి...

176

Doth an infant know any thing of (dressing) roasting stones to extract metals ? The god-like sage alone comprehends it. Know thou the degraded nature metal and leave it ?

చాపు మాయ జూపు రూఢియై వెలుగొందు

కాపు మాయ మాను కల్పతరువు

చూపు గ్రుంగజేసి చూచుట సుఖమురా, వి...

177

If thy mortal form perish, thy inward eye shall clearly shine. If the fruits be destroyed that tree becomes free as the tree of desire. If thy eye be humbled to see with it is happiness.

నిగ్గుయేడ దాగు జీకచేరను దాగు

నాకలేడ దాగు నాత్మలోన

దాగియున్న నిద్ర దాగుట దెలియుడి, వి....

178

Where is shame hidden? Where is the darkness of ignorance hidden? Where is hunger hidden? In the soul! Learn ye the hiding of the hidden sleep of abstraction.

శత్రువరుల నరసి సరగున ఖండించి

మిత్రవర్గమునకు మేలుజేసి

దండివెలుగు జూచి విండమధ్యంబున

నర్థి నిల్చువాడు హరుడు వేచు.

179

Look on thy chief (jewels or foes) passions! Haste to destroy them nourish the whole of thy friends (or lovers). He who thus behold the great light and in the midst of the body fixes his desire—this man is himself Hari.

తననీడ తనకు శత్రువు

తననీడే తనకు సాక్షి తన దేహములో

తనవారే తనకు శత్రులు

తనమనసే తనకు తోడు తథ్యము వేమా,

180

Our own shadow is our foe, and our shadow is a witness to us of our bulk in the the body; my passions are my enemies and my mind is the only aid I have. This is true,

దేహస. కటమును తెగి తెరకాండ్రకు
మోహదృష్టి విడిచి మూల మెఱిగి
యాహ యొకటి పన్ని యుల్లంబు సంధించి
స్నేహ మెరుగ యొగసిద్ధి వేమ.

181

To cut off the evils (diseased) of the body ceasing the look of love towards the robbers (evil wishes) knowing the origin, attaching our thought to him and uniting the mind to him—If the devotee thus recognizes the (friendship) mutual love between the creature and the creator, this is the institute of sanctity.

విషయము లొరసిన నొరయదు
విషయేంద్రియ వరదళంబు వెలయగ మరి చా
విషమారిషట్కమును దు
ద్విషయములను బొందకుండ వేమన నేర్పున్.

182

Though the sage be touched (or affected) by any object of sense, he is not in truth moved truly. Vemana hath learnt, in the host of sensual objects and passions to abstain from the six evils (*cama, crodha, lobha, moha, mada, matsara*) and all other sources of sin (*durvishaya*). (a tremendous puzzle, but correctly done.)

తన నిజరూపము జూడను
తన మాయను నిద్దులైన తపసుల మాయన్
తను ఎంత మరుం దైనను
తనిననవాడైన జూడ దరమా వేమా.

183

If we consider our real form however great we may seem in our own delusions, and those of ascetics, and be filled with them can we hereby see god.

తాను బుట్టు చోట దనుజూచి వల్కెనా
తాను బుద్ధి దిరుగు ధరణిలోన
తాను బుట్టు చోటు తత్త్వంబు తంపొయ, వి...

184

He that hath seen and can name the place of his pre-mordial birth, walks in wisdom in the earth; the place of our origin is in the divinity (*tatwa*).

అనిలంబున జనియించిన
యనలంబున నలిల మగును యాకాశమునన్
గనివించి పుట్టుదానే
జనకుడు లేనట్లు మాయచరితము వేమా.

185

From fire which was produced from air was water created; in the atmosphere it appeared, being self born; such is the history of *Maya*, that had no father.

తమ తలంపులలోన తత్వశిఖామణి
దలచిన వారెల్ల తత్వవిదులు
మనమైన నిబిడాంధకారంబులో జ్యోతి
ననువుతో జూచిన యతడె యోగి
శివునిలో జీవుని, జీవునిలో శివు
నొనర దెల్పినవాడె యోగదృక్కు
సాంఖ్యయోగంబున సర్వంబు శివుడని
నిశ్చయించినవాడు నిర్మలుండు
ఇట్లు జూడగాక యెందరైనను నేమి
గట్టుగాగ (?) శివుని బట్టగలర
పొట్ట జీవు ఖాని పోయి తానబ్బును, వి...

186

Those who in their minds muse on the gem on the summit of essence are skilled in *tatwa*. He who hath truly beheld in the midst of darkness, the great light, this is the devotee. He who truly knoweth that the soul exists in God and God in the soul hath religious vision. He is the pure, who in the *Sankhya yogamu* (which enumerates the qualities of spirit) hath ascertained that the entire world is in Siva. In any but this path shall any one ever attain the deity? If the life leave the belly, and depart how should it be puffed up?

కర్మగుణము లన్ని కడబెట్టు నడవక
తత్వమేల తనకు తగులుకొనును
నూనె లేని దిప్పె నువ్వుల మందునా, వి...

187

If thou walk not so as to become free from (set aside) all the evil qualities of thy acts how should thou acquire the divine essence? Will a lamp devoid of oil blaze merely by filling it with dry sesasum oil seeds—that are not freed from their hurtful substance.

విత్తు నసుము యదకములో

పొత్తున జనియించి పొట్టతోయినదంగిన్

తత్వజ్ఞానిని కర్మం

బలైరగున విడిచి పోవునపురా వేమా,

188

Like as the seeds and the husk (between themselves) are born together in water but the husk (goes) is destroyed so the concomitant evil fruits of his acts who knows the essence of God will leave him undefiled—Indeed it is thus.

కర్మము జ్ఞానికి దవ్వగు

కర్మమునకు జ్ఞాని దవ్వ కలియుగమందున్

కర్మ జ్ఞానములను విడు

నిర్మలునకు గలుగు ముక్తి నిజముగ వేమా.

189

Acts of religion are far removed from the wise and the wise is far from acts in *Caliyuga*. The man of purity who ceaseth both works and knowledge truly hath attained beatitude. For, when he is perfect, faith and works shall both terminate.

కర్మమయఃకుగాక ధర్మంబు తెలియదు

కర్మజీవి మేలు గానలేదు

నీరు జొరక లోతు నీయాన తెలియదు, వి...

190

If thou be not a performer of acts thou knowest not good works. He who is truth to works shall not see any good. Unless thou enter the water, surely thou can't know the depth; nor, devoid of works know happiness.

కర్మఫలము లన్ని కపటంబుగా జూచి

ధర్మఫలము లందు దగిలియుండు

ధర్మకర్మములను దాటుట ముక్తిరా, వి...

191

If thou look upon the fruits of thy actions as being defiled will hypocrisy; then shalt thou attain the fruits of thy righteousness. Felicity consists in surpassing both thy righteousness and thy good works.

దెట్టునందు బుట్టు చల రేగుకాయలు

దనరుకాంతితోడ దవిలి పండు

పండు దినుచు కాయ పర్వంబు దెలియుడి, ఏ...

192

Fruits (senses) produced in a tree (the body) exulting, united in fair beauty, ripen—eat the fruits (beatitude) and know the leaves of a tree. (Here it is impossible to discriminate in English between *cāya* and *pandu*).

హంస మానసోద మంటక దిరిగిన

యట్లు కర్మచయము నంటకుండు

యోగి తిరుగు సఖలభోగంబుతోడను, ఏ...

193

Like as a swan will not touch the (*mansodakam*) heavenly stream but turns it off, thus let the *yogee* be untouched by acts; he shall ramble in all delight.

తనువు శోధజేసి, దైవము మొనజేసి,

మందుకర్మములను మూలద్రోసి,

మనసు నిజముజేసి, మమత లన్నియు రోసి,

మొనసి నిల్చువాడు యోగి వేమ.

194

Searching well into the body and setting God before our eyes, and throwing aside our future acts, verifying our mind and quitting the love of our various ties, he that applies himself to stand there, is the best:

భారతీగతి కర్మపురాణ మగాధమురా

కర్మములో శివు గానమురా

కర్మహు నెవ్వడు గన్పడురా

కర్మము కర్మము కర్మమురా

195

The *Puranas* of acts are a great deep. In those acts never shall we see Siva; surely none is able to declare Siva, the destroyer of acts. Acts are vile, and vile.

హరి విధి సురమును లాదిగ

మెరసియు జన్మించి విదప మేలులకెడగా

జరయందు మరణమందున

వరుసన్ వర్తిలిరి మాయవాసన వేమా.

196

Vishnu, Brahma, the demigods, the *munis* and all the rest were nobly born and then lost their state of happiness, regularly proceeded through the state of decrepitude and death. This was through the savour of delusion.

మూల మెవ్వ రనుచు ముగ్గురిలోపల

మూల మెరుగ లేరు మూఢజనులు

మూలము ముగ్గురికిని ముఖ్యమై యుండురా, వి....

197

They who perpetually enquire which among three Gods is the chief (or root) cannot, being fools, know the chief—surely there is a higher root of the three.

ముగ్గురిలోన హెచ్చు ముందు గానగ లేక

నరకమునకు బోవు నరులు గలరు

ముగ్గురి కందనట్టి మూలమూర్తి యొకండు, వి....

198

There are men who being unable first to perceive which is the noblest of the three, go into destruction. There is one original substance of which the three are formed.

మగ్గురి నెరిగినట్టు మూలంబు నెరిగియు

ముగ్గురిమీద నొకటి మునుపు దెలిసి

పరగ జిహ్వచేత బ్రస్తుతి నేయరా, వి....

199

know ye (ascertain and learn) that root that knoweth the three. First know Him who is above the three and extol him with the tongue.

విధిక్యతము లందు రన్నియు

విధికిని విధి లెస్సయయ్యె విష్ణుని జంపెన్

విధి యభవరూప మడచెను

విధి బ్రహ్మము సుయు తలప వినరా వేమా.

200

Every thing is called the act of deity. But there is a deity superior to this god. That god slew Vishnu and he destroyed the appearance of Siva (*abhava*) Surely this is the great God indeed if thou consider it well.

కుండ కుంభమండ , కొండ పర్వతమండ్రు
యప్పు చవతిమండ్రు యొకటి గాదె
భాష లింతె వేరు పరతత్వ మొకటి. వి...

201

They call a pot, olla; they name a hill, collis; salt they call sal; are they not however one? The languages alone are diverse, the essence is one.

ఆకు గానవచ్చు హరిహరాజుల కట్ట
కొమ్మ గానరాదు కోరి చూడ
కొమ్మ గానరాగ కొనియాడకుందురా, వి...

202

Vishnu, Siva, and Brahma all see the leaf but view it who will, none can perceive the branch. Were the branch behold, would any abstain from lauding it ?

వాడు వాడు వాడు వానిలోపల నుండు
వాడు వాడు వాడు వాడు గాడు
వారి వాని గూర్చువాడె పో బ్రహ్మంబు, వి...

203

He, he, and he exist in him; neither he, he, nor he is He. He that unites them with him—go to—he is the Divinity.

ఐదు యక్షరముల యంగంబు దెలిసిన
నైదుయందు ముక్తి యమరియందు
నైదులోన నున్న యతడెపో తెలియంగ, వి...

204

If thou know the beauty of the five letters, in these five doth beatitude consist. He (the divinity) is the one who dwells in that five.

బ్రహ్మ జంపి విష్ణుభాగంబులో గల్చి

విష్ణు జంపి శివుని వెలయగల్చి

శివుని జంపి తాను శివయోగి గావలె, వి...

205

Slay Brahma, and mingle him with Vishnu. Slay Vishnu and resolve him into Siva. Slay Siva and become thyself the Siva yogee (or chief spirit).

భువి రాజయోగముఖ్య

ప్రవిమలతర సాంఖ్యయోగ భావజ్ఞులకున్

వివరంబులు గావించెద

శివయోగ మహత్వము విను నిర్ధము వేమా.

206

To them who understand the meaning of the excellent *sankhya yoga* I will in this world declare the truth through the most noble *raja-yoga*. Listen to the greatness of Siva (pure sanskrit).

ఇంత వగవనేల ఏకాంత బుద్ధిని

హరిహరాజులందు నాశలుడిగి

శాంతబుద్ధినుండ సమకూడును సుఖంబు, వి...

207

Why all this grief. If with singleness of heart thou extinguish thy desires by immersing thy soul in (Hari, Hara and Aaja, Vishnu, Siva and Brahma) the three gods and maintain a subdued spirit, happiness shall be formed within thee.

బ్రహ్మమటము మేను ప్రాణంబు తగ గాలి

మిత్రచంద్రవహ్ని నేత్రచయము,

మరియు బ్రహ్మ మనగ మహమీద లేదురా, వి...

208

The body of this visible world is a vessel of God, the life therein is air. The sun, moon and fire are his eyes (number, body assemblage of eyes). There is no God but this.

పంచశత్రుల దెగి పంచబాణుని గెల్చి
 పంచవర్ణములను పఠన జేసి
 పంచముఖముగల భవసంజ్ఞ గలవాని
 పంచ జేరువాడు పరగ వేమ.

209

He who slays his great (five) foes, and vanquishes cupid, and has learnt the five lettered name (*Namassivaya*), he attains the porch of him, the five faced who is entitled *Bhava* (emphatically existence i.e., Siva).

అచర చర సమూహాయంగముల్ లింగముల్
 సరణి వెలయనట్టి శైవమేల
 నష్ట తనువు లమరు హృదయ నెరుగరో, వి...

210

Of what use is that Saiva faith that knows not the path through this universe compounded of inanimate and animate bodies and lingams, They shall not know the becoming (or the act of transformation into) Hara the eight bodied.

ఈశ్వరుని దలంప నేడుపాళ్లుగ జేసి
 తనదుమూర్తి నెట్ల ధారవోసి
 నిత్యకర్మమునను నిల్చురా నెరయోగి, వి...

211

He who divideth the lord Iswara into seven parts and has dedicated by the ceremony of pouring his whole body to God by any unfailing practice of such conduct shall become the chief of yogees.

ఐదు యక్షరముల యానంద మొందిన
 నందు నిందు ముక్తి యలగుచుండు
 నందు నిందు దెలియ నిదిపో బ్రహ్మాంబు. వి...

212

He who hath attained the bliss that dwells in the five lettered name, shall shine both here and hereafter in bliss. To know this life and next, this is deity.

గట్టిగ నార్గు రేడ్గురిని కండలు గోనియు తెల్వలీమిసిం
 గొట్టియు మగ్గిరిండ్లపుడె గొల్వక ముక్తియు గల్గినేర్చునా
 బొట్టును బోనముం భుజము పొక్కులు బూడిదెపూత లారకే
 పెట్టుటగాక భూప్రజకు బేర్మని వేమన్మహాలశేఖరా. 213

Mighty let us to cut pieces the six and seven foes of our souls and in the defection of wisdom unless we worship the dwellings of the three gods how shall we attain happiness? The forehead mark, food and scars on the body and daubings with ashes are in vain applied. Can the sons of earth hereby attain bliss through the love of these? O Vemana, the noblest of princes?

త్రిజగంబులు నిర్మించియు
 త్రిజగంబుల బ్రోదినేని తెగటార్చిన యా
 యజ హరి రుద్రులు తానై
 భజియింపగ విశ్వమందు బ్రహ్మము వేమా. 214

If thou be thyself converted into those three Brahma, Vishnu and Siva, who created, saved and destroy the three worlds and praise them, this man shall be transformed into the deity.

బ్రహ్మ విష్ణు శివుల భాగంబునను గల్చి
 పరమయోగి యగును బ్రహ్మ మగును
 బ్రహ్మమైనవాని గావింప శక్యమా, వి... 215

He who hath reduced Brahma, Vishnu and Siva in one shall become a *parama yogee* and the divinity. How can we comprehend one who thus is equal to the divinity.

మూల మూల యందు ముక్తంబు నేయక
 నష్టమతములెల్ల హతముగాక
 వేత్ర యనగ నేల వెర్రిపద్ధతి గాక, వి... 216

Those who will not cease from the radical bond of the root (the mind) unless they destroy the eight creeds, how should they be called sages, rather are they mad.

లింగము పరశివుడు యంగంబు జీవుండు

జీవి స్వచ్ఛుడైన జేరు శివుని

యిరుదెరగుల నుండ నెక్కడి బ్రహ్మంబు, వి...

217

The lingam is the great Siva; the life of the body if that creature be purified he shall attain God. Were there two paths how could the deity be attained?

అరయగ దొంగల బట్టుక

మరణము నొందించి యొకని మన్నింపదగున్

వెరవెరుగు నట్టివారికి

నిరవందిన యెరుక ఫలము యిదియర వేమా.

218

Seize the robbers (passions) and put them to death; spare but one (the mind) whoever he be that knows this secret, this shall be to him the fruit that he seeks.

నలువురు దొంగల బట్టుక

తలగొట్టగవలయు నొకని దా మన్నింపన్

ఇతె విశ్వములో వారికి

నలరంగా నెరుక ఫలము నందగ వేమా.

219

Let us seize the four robbers (four lusts and smite them on the head, *cama*, *crodh*a, *lobha* and *moha*) but spare one (the mind) to the men of the mind that they may attain the fruits of wisdom.

ఆరుసు మాదగు గుత్తును

తీరగుచున్ వాటి మర్మతేజము లరయ

న్నేరుపు గలిగిన పురుషుడు

చేరును మోక్షంబు త్రోవ నిర్ధము వేమా.

220

The man who hath learnt to view the order of the secret charms of the six and three temples, he shall attain the path to perfection. True is this doctrine.

చెట్టు మొదటిపాలు శివుని కడ జవీసి
 చెట్టు మొదటిపానీని శివుని గొల్చు
 చట్టువోలెనుండ చావేల వచ్చునో, ఎ...

221

If thou gain the favour of Siva and thereby destroy the first principle (*agnyaana*) of thy tree (body) and cast it (ignorance) as its root (*maya*) and thus worship Siva, thou shalt be as a mountain and how should death befall thee?

మజ్జగములు జూచి మూడుగుణంబుల
 మూడు వస్తువులను మట్టజూచి
 మూటిలోన నున్న ముక్తిని గంటిరా, వి...

222

Have you seen the three worlds, beheld and attained to the three objects that possess the three qualities and the beatitude that dwells there--in?

వాన గాలి నెండ వరుసగా జూచుక
 మానముఖ్యములను మరియు మాని
 దీనతను వనింప ధీరుండు యోగిరా, వి...

223

He who looks upon rain, wind and sunshine as equal and abstains from thinking of honour or the like and continue in subjection—this is a stout hearted saint (*yogee*).

చెట్టుమీద నీడ చెరిగి యింతయు లేదు
 చెట్టు మునిగి నీరు జేరలేదు
 చెట్టురీతినుండె చెట్టేల చచ్చెనో, వి...

224

(The *Parabramham*) Under this tree there is not even the least shade; If the waters of delusion are unable to overflow this tree, it is as tree, how should that tree die?

తత్త్వనిర్దివేత దలయాచు పలుమారు
 నవ్వును పలుమారు నాతి గాదు
 నాతివేరు యేమి నవ్వు పేరేమిరా, వి...

225

(The power of delusion) Often in the midst of her reality shakes her head in scorn, she often laughs, she is no woman, what means woman? and What is the name of the being?

తొర్రితో చిలుకలు దొరకొని కూయంగ
నందుతోన నొకటి యాది వెదకు
యాది వెదకి చిలుక య యెపో బ్రహ్మంబు, వి... 226

(mystic) When the five birds (passions) were found in their hole (the body) and cried, one of them sought the origin. The parrot that sought him became him.

దొరకునట్టి సత్తు దోచి కన్పించిన
వెనక చచ్చె నన్న వెనకలంగు
చచ్చి హంగు విడిచి సర్వేశు గొలువరా, వి... 227

If the unknown being by meditation appear in thy mind thereafter to say he is dead merely signifies his ultimate tie; when thou die give up all earthy connections and worship (*Sarvēsa*) the Lord of ail (total obscurity).

వేమన జెప్పిన మాటలు
సామంబున సకలవేద సారంబు గదా
నామెత పంచాక్షరిలో
నీ మహిమరి దెలియకున్న నింపా వేమా. 228

The words of Vemana, if soundly understood, are surely the essence of all the Vedas. If thou do not invite and comprehend thy greatness in the five - lettered name shalt thou enjoy prosperity?

విత్తు మొదటి గురువు విశ్వంబునకు నెల్ల
ప్రణవమంత్ర మొకటి పరమగురువు
కర్మ గురువు సుమ్ము గాయత్రి మంత్రంబు, వి... 229

Wisdom is the prime teacher to this whole world. The one *Pranava-mantra* is the original teacher (teacher of teachers) and thirdly, truly, the *Gayatri mantra* is the teacher of our actions.

ప్రణవమంత్ర మొకటి భావింప నదియున్న
జితకర్మచయము చేర దింత
వెలుగుచుండు యోగి విజ్ఞానదీపమై, వి....

280

If thou understand the mystic syllable 'Om' (Pranava mantra) if it be in thy mind, the multitude of the acts of the mind shall not in the least affect thee. Then shall the devotee shine, a lamp of Divine knowledge.

ప్రణవమంత్రమహిమ భావింప లింగంబు
మూడుమూర్తు లందు మొనసియుండు
నతని నెరిగి కొలువ నన్యుల శక్యమా, వి....

281

Understand the power of the 'Om', Pranava mantra—it is the lingam. It resides in the three persons. Can others (those who are without) know and worship it?

అక్షరపుట మిట్టి యండంబులో గూర్చి
యమర నోం కరణము ననుభవించు (?)
యతని కెన్న ముక్తి యక్షయమై యుండు, వి...

282

He who hath united into one the composition of letters of the mystic syllable 'Om', and the visible mundane egg, he shall enjoy that letter 'Om'; and shall in certainty inherit bliss.

అక్షర పుటముల జొర వే
లక్షల జదువంగనేం లాలితముగ బ్ర
త్యక్షముగను శివ యను రెం
దక్షరములు నడికి శుద్ధి యగు వేమా.

283

Why thou hast truly entered into the import of the mystic form of letters in 'Om' why persist in reading ten millions of other subjects? Fitly and visibly, shall the two letters Siva, constitute purity of soul in thee.

లోన బదిలపరచి లోని విచారమల్

తలచి యెట్లు వారు తెలియువారు

యాకసమున వేడ్క నరయంగ నుందుర, వి...

284

They who have rightly ordered their inner man, and considering justly the state of their heart, thrust it away, these are men of understanding. these shall dwell in delight in heaven- (terribly difficult).

బ్రహ్మమనగ ననగ బ్రహ్మంబు ఎట్టిది

నొరసి తెలిసి చూడ నొద్దనుండు

ముద్రలోన నున్న ముద్రిక గానరో, వి...

285

They talk and talk of Divinity. What is in this Divinity? Were they to apply themselves and understand and see he is close to them. They cannot perceive the (*mudricas*) shadows that flit before the eyes closed in meditation.

సూక్ష్మ మధ్యమునను సొరిది జీవుండు

స్థూలమధ్యమ నను సూర్యు డుండు

నాద బిందు కళల నా బ్రహ్మముండురా, వి...

286

The soul dwells in the little world of the corporal frame; and the sun inhabits the greater world of the universe and the divinity dwells in the sound, the globules of the splendour.

జ్యోతిసుండు పుట్టె సొంపైన నాదంబు

నాదమండు పుట్టె నలుపు బిందు

వట్టి బిందు పండుపుట్టె మన్నును మిన్ను, వి...

287

The fair (*nadam*) sound is produced from the (*jyotee*) visionary lights. The fair (*bindu*) globules are born from the *nadam*; and from the *bindu* are earth and heaven born.

భేదరియను ముద్ర కీలెని దెలనియు

వాడు లాడకుండు వారలెల్ల

మాయగెల్చువారు మరిగెల్చొ వచ్చునా, వి...

288

All those who comprehending in their mind the scheme (or knack) of gazing at the sky (the khechhari mudra) and who dispute not vainly these have subdued delusion. Can it otherwise be subdued?

ఓరపడగపాము యోగి జూచు నేర్పున

చూరు కింద కాకి చూచు విధము,

అవిధమున యోగి యంతరజ్ఞప్తిచే

పారజూచు ముక్తి పథము వేమ.

239

The hooded serpent by knowing well to fix its gaze like as the crow under the cover gazes, thus does the yogee by inner wisdom gaze; this is the path of perfection.

చూపులోని చూపు సూక్ష్మమౌ తెలియంగ

చూపులోని చూపు శుభ్ర మాయ

చూపులోని చూపు సురవరఃశత్రుల్యము, వి...

240

How subtle is the interior vision? Pure is the sight of sight. Equal to the deity is the eye of our eye,

ముక్కు తుగను దృష్టి మురువుగా నిల్చిన

నొనర నరుడు చూచుచుండు బరము

పరము దెలియువాడు బంధంబు దెగగోయు, వి...

241

If thou carefully fix thy sight on the top of thy nose, then does a man correctly view the pre-eminent. He who hath known the pre-eminent cutteth off all secular ties.

ప్రణవ మరయ లేక భక్తుండు గాలేడు

జ్యోతి నరయలేక చొప్పు లేదు,

నిత్యమరయ లేక నిర్వాణి గాదయా, వి...

242

Unless he sees (i.e., comprehend) the divine name (the mystic syllable named *Pranava*), a man cannot become faithful. Unless he behold the lights (*jyotees*) that appear to the closed eyes, he is not in the way. Unless he behold the everlasting he is not in the state of beatitude.

ఆత్మలోన జ్యోతి యమరుట లింగంబు

తెలిసి చూడగాను తేటపడును

యదియు గురువు లేక అబ్బునా తెలియంగ, వి...

248

By the *mudricas* in the mind being rightly ordered, as thou gazest on the *linga* of soul (the deity), it shall be manifested to thee and shall it be bestowed on thee devoid of teacher? That thou should'st understand it?

మెరుగుముద్ర జూడ మేలొను కీడొను

మెరుగు ముద్రలోన మేలి మరసి

మేలిమనుభవించి మేటియై దనరుము, వి...

244

(Mystic) By gazing at the bright *mudras*, happiness or sorrow is produced. Looking at the blessing of the *mudras* and enjoying it, thou shalt shine as a beatified saint.

మూడు ఈషణములు పోడిమి జెరుపక

తత్వమేల నిలుచు తగినభంగి

చిత్తము రయముగాక జేకూడునా ముక్తి ? వి...

245

Unless thou dissolve the splendours of three affections, how should one attain permanent bliss in a fit manner? Unless thou annihilate thy mind can beatitude be put into thy hand,

ఘంటారావము మదిలో

వింటిన్నే కంట గంటి విమలపు కాంతిన్

వెంటాడగ బ్రహ్మములో

గంటిని వగ గాదు నన్ను గనుగొను వేమా.

246

Fixed in meditation, with eyes and ears closed, heard a ringing as of a bell in my mind; beholding I beheld a pure splendour and attaining the divinity I beheld it within me. This is no hypocrisy. Look then to me.

బయలు నరసిచూచి భావించి యాబెఱ్ఱ

బెఱ్ఱమవోక జూడు బీరువోక

బీరువోక జూడ భీరుడై నిలుచురా, వి...

247

Behold the (*bayalu-ācāsa*) sky and consider that splendour, view the departure of that light, uninjured. He that can view uninjured shall stand unshaken.

తెలివి జెడక జూడు దీపించు కళలను

కళల జెడక చూడు క్రమము బయలు

బయల జెడకజూడు బ్రహ్మంబు వేడుక, వి ..

248

Lose not understanding behold the enlightening *calas*-confuse not the *calas* steadily behold the inner heaven (*bayalu-antarācāsa*); confuse not that heaven and steadily thou shalt behold the divinity.

మొదలు జూచి చూచి తుది జూడకుండెనా

చూపు దప్పినపుడె సొరగవలెను

సొరగకున్నవాని చుకగా చూతురు, వి...

249

In meditation if after gazing steadily thou persist not to the end, when thy sight fails again push on thy glance again. Him that fails unable to push it on, they look on as very light person.

జ్ఞానముద్రచేత గానఁచెడు శక్కు

యరిది మదిని శ్రేష్ఠ మనుచు మునులు

పలికి, రదియు తెలియ పరమార్థ మగునయా, వి...

250

Munees esteem the splendours that appear to the devotee fixed in meditation wonderful and excellent. If they understand, this is the chief spirit.

బిందు మీదు పరచి ప్రేయముగా నాదంబు

గళను గూర్చుకున్న ఘనుడు గాడు

యెన్నిపాట్లబడిన నెట్లబ్బు మోక్షంబు, వి...

251

He is no exalted sage who cannot view the globules or his ringing sound, nor unite the splendours. Whatever pains he takes how shall he attain beatitude?

నిజమువేళ నెరిగి నిత్యుండు గావలె

పలుకులోని బిందు బ్రబలపరచి

వేడుకైతె పొందు వెద బెట్టకుందురా, వి...

252

Let us know the time of attaining the truth and thus become the eternal. Let us thoroughly attain the mystic form (*bindu*) that exists with (lit. in) the sound (*nadam*). Then shall we attain bliss, and participate with no others in that enjoyment.

బిందు నాదు జేసి ప్రవియమొప్ప నానాదు

నాదు బిందు గళను పాడజేసి

నాదు నెరిగిమాడ నందుడౌ యోగి తా, వి...

253

He that can convert the *nadam* into the *bindu* and into the *nadam* again, also convert the *nadu*, the *bindu*, and the *kala* into one (place) and perceive the sound, this man shall become the *yogee* full of bliss.

నాదము నెరిగిన యోగియు

మోదంబున జీవు నెరిగి ముక్తికి దానౌ

నాదము ముక్తిప్రదమని

సాదరమున జనులకెల్ల జాటర వేమా.

254

The devotee who knoweth the internal sound produced in meditation, shall with joy know the soul with-in him and attain felicity. That sound is the giver of beatitude, proclaim this for the consolation of all men.

నాదము దెలిసిన యోగికి

వేదాంతము లోననున్న విధిదెలుసు మది

స్వాదంబు ముక్తిపథ మని

సాదరమున జనులకెల్ల జాటర వేమా.

255

The *yogee* who knows the sound (*nadam*) shall in his mind know the path described in the *vedanta* proclaim abroad that this sound is the means of beatitude.

నాదు నీదు యనెడు న్యాయంబు దలపక
నాద మందు మహిమ నమ్మి కొంది
నమ్మి నమ్మకున్న నయమెల్ల గద్దురా, వి...

256

Lose the idea of “mine and thine” and be illustrious in the belief of exalted abstraction (*nadam*). By the absence of the belief and dis-belief, thou shalt attain prudence.

నాదబిందుకళం నయమొంది యాత్మయం
దంటు చపలచిత్త మమర నిల్చి
బ్రహ్మరంద్రమునను ప్రబలిన యోగిరా, వి...

257

He who through instruction hath attained the (*nadam*, the *bindu* and the *kala*) ringing sound, the globules and the splendours, that he perceives who in meditation seals his eyes and ears, he who establishes these in his soul and well fixes his wandering mind, this is the mighty sage whose soul shall obtain its passage through the sagittal suture of the skull.

నాదం బెరిగిన యోగియ
భేదము పంచాక్షరముల వీజము నెరుగున్
నాదము ముక్తికి మదిలో
సాధక మసి జనులకెల్ల జాటర వేమా.

258

The saint who knoweth the (*nadam*) ringing sound shall know the indivisible God and the mystic syllable. That is the seed of the five charactered name (*Namassivaya*). Proclaim to men that the *nadam* in the mind is the beatitude.

నాదబిందువులను నాదంబుగా జేసి
నాదబిందుకళం నాదముగను
జేసి నాద మరసి చింతింప యోగంబు, వి...

259

Convert the *nadam* and *bindu* into one *nadam* and convert the *nadam*, the *bindu* and the *kala* into a single *nadam*, to meditate while beholding the *nadam*, this is perfection.

ఇరువదియారవ తత్త్వం
 ఐరుదుగ జీవాత్మ దాని యాపరమాత్మక
 యిరువంద గూర్చి గురుపద
 మరయంగా యోగి యందు రాతని వేమా.

260

Consider what is the twenty sixth essence. It is a wondrous vital spirit. If thou unite it intimately with the chief spirit in the (*gurupada*) cerebral suture. Him who doth this they shall surely call saint.

ఆరు నారుగురికి నాధారముగ జేసి
 యొంటికంబపిల్లు నొనర నిల్చి
 యింటి కొకడు మగడు యెన్నిక నొనయా, వి...

261

Establishing the six gods in the six limbs and fixing the chamber of the head firm on the one pillar of the spine, the reckoning is to allow but one ruler (man) to each house.

ధర చక్రరక్షు లార్గురు
 పరగంగా రాజు లుర్వి పతులార్గురు మే
 ల్మైర యోధులు వీరలు గా
 చు రథంబని తెలిసి వెనుక జూడర వేమా.

262

There are six sustainers of the earth. There are the six rulers, princes of the earth. The noble and great warriors are these know that the body is their chariot and mark the result.

ఆజ్ఞ యనెడు చక్ర మం దాత్మలింగంబు
 యరిది నలరుచుండు నట్టిదాని
 పరగ జూచినంత బ్రావ్తించు మోక్షంబు, వి...

263

The divinity (*atma linga*) dwells in what is termed the *ajna chakra*(the space between the eyes). It is only by gazing intently on this part that shines so nobly, that beatitude shall be attained by men.

ఐదుచక్రములను యాత్మలో లెకవేసి

యైదు చక్రములకు నమర దాటి

యైదు చక్రములకు నవలి బయలుజాను, వి...

264

Cut down in thy soul the five chacras, nobly surmount those chacras and behold the plain beyond them.

చెట్టుమొదలె లేదు చెలగు కొమ్మలు నాల్గు

బట్టబైట నుండు పండుబండు

తిన్నను చవిలేదు తీపుల బుట్టించు, వి...

265

The tree of beatitude has no (beginning) root but four fair boughs (forms of existence, animal, vegetable, insects, minerals). It is open to view and produces fruit. If thou eat them, they have no taste but cause appetite.

ఇల మూడు దార్లు గూడిన

తలవాకిట నింట మారుతంబులతోడన్

యల మూ డొక్కటి తావున

కలవని జూడంగ శివుడు కలదుర వేమా.

266

In that house in the threshold of which three ways meet with air, in the place where those three meet doth Siva dwell (mystic of the body—worthless).

ఆరును మూడును గుళ్ళును

ధీరుడుగా దిరిగి వాటి తేజము లరయ

న్నేరుపుగల పురుషుడు తా

చేరును మోక్షంబుతోవ సిద్ధము వేమా.

267

He who has the skill firmly to dwell in the six and three chacrams knowing their beauty he hath found the path to perfection.

భావమును దలంప బ్రహ్మరంధ్రము లోన

కర్త యగుచు నిలుచు కర్తయైకడు

నేవనేయ శివుడు ముక్తియు భుక్తియు, వి....

268

If thou meditate in thy mind, in the sagittal suture shall there stand, He who is ruler of all to all who worship him does he give both sustenance and salvation.

మనసు వాక్కుకర్మ మరియేమి లేకను
రాకపోక లేని రాజవీధి
పరగ హనిగలదె పరతత్వయోగికి, వి...

269

Mind, words and works—if thou give up these three, and walk not up and down the royal path (a mystic part of the body), then shall any loss befall the yogee?

షడరవిందమలను సాధ్యంబుగా జేసి
కుండలి ను పరి నొగి కుదురుజేసి
మనసు నిల్పువాడు మరి ద్విజు ధనవచ్చు, వి...

270

He who restraineth the six (lotuses) mortal parts of his body, and carefully fixeth his anus or backbone, and the parts above it and who also fixeth his mind is of course a twice born Brahmin.

చిల్లర భాగం

—:0:—

విష్ణువునకు సొడ్డు వృషభాంకునకు సొడ్డు
బ్రహ్మకై న సొడ్డు బలువుగాను
వేమన కొక సొడ్డు వేసితి నని చెప్ప
విశ్వదాధిరామ వినురవేమ.

271

Go and say, I have cast a great shame upon Vemana himself who named Vishnu and disgraced Siva and even Brahma. Let the one God alone be honoured.

వానసు దడియని వారును
పూసుక వేమన్నచేత బొరయనివారున్
నానాదిక్కుల వెదకిన
గానము వానంతవాని గానము వేమా.

272

Among them who are not wetted with rain and them who are not those who relying not on Vemana, follow not him (conduct themselves) wherever thou seek are not to be found. Never shall we see his equal.

ఎనుబది నాలుగు లక్షలు

యన బరగిన జీవరాసు లన్నియు కడకున్

జనియించు విధము ధరలో

వినజెప్పిన వాడె వెరివేమన సుమ్మి.

273

Are there not eighty four lacs (84,00,000) of tribes of animals in all? As for the manner of their production in the earth, is he indeed that hath described it in your hearing, still to be called the mad Vemana.

కులము నీరుజేసి గురువుల వధియించి

పొసగ నేనుగంత బొంతు బొంకె

వేరు ధర్మరాజు పెనువేపవిత్తయా, వి...

274

He has thrown away his caste as water and slain his teachers (as Bheeshma in Bhārata) and nobly lied lies as big as elephants. Yet his name is just king—a great *Vepa* seed, bitter and worthless.

కడలెడు జీవము లన్నియు

తుదమెక్కును మంచిరుచుల దొలకగనుండ

కడలని యా జీవంబుల

వదలక గర్వంబు లడగి వందగ వేమా.

275

Locomotive animals all, till death, eat all excellent tasted things without leaving them, But immovable animals (hills and trees) are ever dropping their pride sorrowing remain.

బ్రహ్మశక్తం మని పౌరుష మాదేరు

బ్రహ్మ మనగ దాని భావమేమి

తెలుపొ నలుపొ యెరుపొ తెలిసిన బలుకుడి, వి...

276

You will say "We are versed in the knowledge of God"
Ask yourselves—what is the meaning of Divinity? Tell, if you
know whether he be whiteness, blackness or redness?

ఎట్టివాడో తాను యెరుగడు తొలిపుట్టు
నీచబ్రతుకు కింత నీమమేల
నెరుగడి జగంబు నీశ్వరమయ మని, ఎ...

277

He knoweth not what sort of man he is, He knoweth not
his former birth. For so debased a life why should be so careful?
He knoweth not that this world is but an (*maya*) illusion of
Ishwara!

పరదేశి మునివేర పరగంగ గిరివేర
నలుపుమిగులు మంచి నరుసివేర
నీమరిందు దిరుగు జీవాత్ము డొక్కడు, ఎ...

278

He who wanders the various lands under the titles of the
stranger, the recluse, of the noble Ganga of a hill or in the
character of a man of exceeding beauty is yet one sole spirit of
life.

శివమతమునకైన వివరింపగా గుర్చు
హరిమతమునకైన నరయ గుర్చు
గురువు నెరుగ లేని గుణహీను డేమెద్దు, ఎ...

279

Surely a teacher is requisite in the Siva creed and a
teacher is evidently requisite in the Vishnu faith. What can the
wretch of a debased nature learn without a teacher?

శ్రీమాపతి యంశంబున
తామరస సఖుండు పుట్టి తగ జనువేళ
నీమా భూముల దిరుగుచు
సామజపతి వాని తంగి జనురా వేమా.

280

Surya lover of the lotus, was born in the race of Vishnu, husband of Lakshmi, the noble mother and as he duly goes his course, going about the lands and the earth; Vishnu nourisher of the elephant, travels as he does (for Surya is in reality but a form of Vishnu).

ముగురు గల్గినట్టి మూలం బెరింగియు
ముగురి తోన నొకని మునుపు దెలిసి
పరగ జిహ్వాయందు శ్రుస్తుతినేయరా, వి...

281

Let us know the source of the three Gods. First know one of the three, Then fitly with thy tongue offer praise.

ముని జనములు కలగ మునిగి వెళ్ళిన భావి
బ్రహ్మకు దల యెత్తరాని భావి
మొలం బంటిగాను ముంచు నెవ్వరి నైన, వి...

282

The water in which the race of saints came plunging in defiled it. In which even Brahma being immersed cannot lift his head out of it. All men, whatever are plunged in this pond upto the middle.

అమృతసాధనమున నందరు బలుతురు
యమృత మెంచి చూడ నందలేరు
అమృతము విష మాయె నదియేమి చిత్రమో, వి..

283

By means of ambrosia all become stable. But if we seek ambrosia none can find it; ambrosia turns into venom—what a marvel this is!

కొంత నల్లగుండు కొంత యైరగ నుండు
కొంత తెల్లగుండు కుతలమెరుగ
నొక్కరీతి నుండ నొగి కారణం బేమి, వి...

284

Know well that this world is partly black, partly red, partly white (the three *gunas*--*tamas*, *rajas*, *satwa*). What is the reason that it should be all alike?

కాలు కుంటితేదు కదపటి యతస్తి

పోరుతోన నొకటి పేరు లేదు

పరులకట్ల మేలు భావించి చూడుడి, వి...

285

The ultimate has no lameness in his foot; He has no name in the dispute of his world. Understand that this is the bliss of others.

అగ్రజన్మమందు నరుదుగా దా బుట్టి

కొదువ జన్మములను కూలబడియె

నట్లమందు పుట్టె నరికాలు తడిగాదు, వి...

286

He was wonderfully born in the Brahmin class and being sunk in sin flowed thence into the other castes. Though born in the lotus, the sole of his foot is not wetted with the holy stream.

కొండరేదు మామ కొండకూతురు యాలు

కొండ రాల్లు, పసిడి కొండ విల్లు

కొండవంటి దొరవు కుంటెన నశుతురా, వి...

287

The king of hills (Himavat) is his father-in-law, the daughter of he hill (Parvathi) is his wife; a hill Kailas is his home; and gold hill, *meru*, his bow. Thus O Siva, thou art Lord of Hills. How art thou still given to such go between practices. (This is a sneer at sexual love originating in the creator).

ఇల్లుసుమీ సంసారము

విల్లుసుమీ యాయుధంబు విను ముక్తికి దా

తల్లి సుమీ పంచాక్షరి

కల్లసుమీ సతులపొందు కాంచగవేమా.

288

The house is worldly connections, the bow is his weapon. The Five--lettered God is mother of redemption but all uniting with woman is but a lie.

బ్రహ్మతలను జిదుమ బ్రహ్మహత్య యటండ్రు

బ్రహ్మ వైశ్యుడెన్న బాప దగునె

బ్రహ్మ జచ్చినగద బ్రహ్మఘ్నుడగు శూలి, వి...

289

If you twich off a head of Brahma, they call it murdering Brahma. Brahma is a Vysya (a man of the third class), is he a Brahmin? If Brahma had even died would Siva become a Brahmin slayer. (This is an allusion to the base of the lingam representing Brahma).

శరభరూప మొంది చమరెను నరసింహు

శివుని కంటె దొడ్డ జేజె యేడి

ఇంతకన్న దృశ్య దెక్కడ గలదయా, వి...

290

Siva assumed the shape of the sharabha and slew Narasimha; which (musculine, yēdi) God is greater than Siva? Where is there one more worthy to be looked to?

తనయవతారంబుల హరి

వినువక దా బుట్టి పెరిగి వేడుక పడగా

పసగలిగిన సంసారము

వసచెడి తాయోగి యగునె పరగగ వేమా.

291

Seeing that Vishnu abhorred not himself to be born in ten incarnations, to grow in them as to delight in them; if then thou do away the lustre of the noble married state shall thou hereby become one of the excellent.

అగజాత తనకు దేహము

సగపాలుగ జేయువాని జంపించును నా

పగదీర్చ నేరకున్నను

మగవాడా మగువగాక మహిలో వేమా.

292

Agajata (Paravati) causes him (Siva) who gave her half his body (see the mythology) to be slain (i.e., her worship as shacti, supersedes his)? If he cannot revenge this cruel is he man and not a woman?

వేదము సావడి మాటలు

వేదార్థము పట్టుగొమ్మ విధి దెలియదగు

నాదమె యోగవశం బని

సాదరముగ జగతిలోన జాటర వేమా.

293

The Veda is on every subject (words of the choultry). The signification of the Veda is a refuge (a branch of hold). Its rules are worthy to be known. Proclaim it consolingly in the world that the sound produced by closing the ears is subject to the state of meditation.

పోల్కి జూచి తెలివి పూర్వాపరంబుల
తడుపుగడుపు నడుపు తత్వమెరిగి
నడువ నేర్చినట్టి నరుడు గృహస్థుండు, వి...

294

He who has seen the similarity of every generation and by wisdom knows the nature of the bathing, eating and lying in each, that man who thus knows how to walk is the *grihasta* (i.e., a perfectly virtuous man of the world).

అన్నమునకు నంటుయైన నాత్మకు నంటు
యాత్మను వెనగొన్న అన్నమంటు
యాత్మశుద్ధి యన్న మన్న శుద్ధియు నాత్మ
మిన్నుమన్ను మాడ్కి మెరయు వేమ.

295

If defilement attaches to food, it attaches also to the soul that thereby subsists. Food that is digested within us (let our soul) this is defilement. Food is the purification of the soul and the soul the purifier of the food. Thus united as the earth and sky are.

దినము రంధ్రములను దిగజారు ముట్టును
మానుషంపు మట్టు మానగిట్టు
చట్టలోన బుట్టు సమయని మట్టురా, వి...

296

Daily does defilement flow down through the nine orifices, If this defilement of humanity be done away, man dies; foulness that never dies is produced in the loins.

ముట్టు యంటు యనక ముమ్మారు భక్షించి
యాత్మభేలిగాని యాదరించి
ఫరముజేరువాడు పరిపూర్ణయోగిరా, వి...

297

Heedless of foulness and impurity, they eat three times a day, and worship him who sports within the soul (Brahma). He who thus attains the future life is the complete *yogee*.

చెలగి గృహము వనము క్షేత్రము ద్విజులకు
దాన మిచ్చి నట్టి ధర్మ పరుడు
ఐహుళకాల మిలను పాలన జేయుచు
నిండు భోగములను నుండు వేమ.

298

That pious man who delights in bestowing house, garden, and field on Brahmins, long shall he rule the earth, and be filled with enjoyments.

ఇల ద్విజులకు ద్విజులు యిచ్చిన భోగ్యము
పరగ నధికమైన ఫలమె యైన
భూసురోత్తములకు భుజియింప జెల్లదు
విడిచిపెట్టవలెను వినుర వేమ.

299

The property given by a Brahmin to a Brahmin, though it be highly fruitful, yet cannot be enjoyed by a lord of earth (Brahmin). He must quit it.

భూసురులకు నిచ్చు భూదాన మేవట్ల
నిస్తి ననగ వచ్చు నియ్యవచ్చు
నితరదానమిత్తు నేనని పరులతో
నన్నయంత వ్యర్థమౌను వేమ.

300

As for the gifts of land bestowed on Brahmins, you may mention your having bestowed it. But if you tell others of your having made a Brahmin any other gift you shall lose the whole merit there of.

ప్రాప్తదాన మిట్లు సకలమౌ వారితో
ఇస్తి ననుచు సఖల నెన్నవచ్చు
చేత నప్పు డట్లు సేయు దానంబుల
నిస్తి ననగ రాదు యిలను వేమ.

301

It is lawful to tell all men in the court that you have made a gift of land. But of any other gifts of your hand, you are never to tell others that you have given it.

వెలయ పరమ తత్వ విభవంబు దెలియక
బాహ్య విద్యచేత బరగుదెల్ల
హరి కెన్నగ హరి పోయిన చందంబు, వి...

802

Ignorant of the glory of the great being, all their external observances are like to a lion attempting to live on grass.

ఒల్లనన్నబోదు యెలెన్నగా రాదు
తొల్లి జేయునట్టి భార్గులము
యల్లమందు పగవకుండుట యోగ్యంబు, ...

803

The fruit of your acts in a former birth though thou say—I do not choose it, it will not depart nor it will come for your saying, I wish for it, then resignation in the heart is best of all.

కంటిమంటచేత కామ ని దహియించి
కామమునకు కడకు గొరి కూడ
నట్టి శివులేజ మందినంతనె చూడ
పూర్వకర్మఫలము బోవ వేకు.

804

Having burnt up cupid with the flame of his eye he united himself in lust to (Gowri) Parvati. If thou look upon the might of this Siva even for a moment, thy sins shall pass away.

శ్రీ నెత్తిని రుద్రునకును
శ్రీ నోటను బ్రహ్మ కెపుడు నిరి గుల్కంగా
శ్రీ నెరిరొమ్మన హరికి
శ్రీ నెడపగ గురుడ పిపు దేవర వేమా.

805

A woman dwells on the head of Siva and ever does a woman dwell in the mouth of Brahma. In the splendour of felicity does a woman dwell in the noble breast of Vishnu. Thou alone Vema is able to put away women powerful as they be.

ఎరుగక బుట్టును తనువులు
మురికిని మునిగి న్ను తనువు మోయుటగాదా
యెరుక గల తనువు నొందిన
మరియును జన్మించు పెట్టు మహిలో వేమా.

806

Our bodies are born unconsciously. Do not we bear them about, sunk in foulness. If we obtained an intellectual body how should we be continually reproduced in the world, O Vema.

సతుల బడయరాదు సుతుల బడయరాదు
వెతల బడిన వాడు వెర్రివాడు
నేలనున్న రాయి నెత్తి కెత్తిన యట్లు, వి...

807

Possess not thyself of wives nor sons. He that allows himself to suffer distress for these is a mad man like him who lifts a stone from the earth and places it on his head.

ఎరుగక జేసిన నేరమి
మురికికి లోనౌట తనువు మోయుట గాదా
యెరుక గలవాడు తానై
మరియును జన్మించు పెట్టు మహిలో వేమా.

808

Through a sin committed ignorantly in a former birth, we are immersed in impurity and burdened with the body. But if thou be one of understanding how should thou be reproduced in the world. Thou shalt become immortal.

ద్వారబంధనంబు తనయులు, సంపద
బంధు వర్గ మెల్ల ప్రారిగోడ
మూడు లైన నరులు మొక్కలికాండయా, వి...

809

Sons are the barred doors of our earthly prison. Wealth and kin are the encircling wall and fools are the prisoners.

కాళ్ళముందరేరు కడతేర నీడక
మగ్గురు ముగ్గుదాళ్ళ ముగ్గురు
నరుడు యీవె ననగ నగుబాటు గాధయా, వి...

810

Unable to swim the stream of abstinence that lies across their path, the three gods are subdued with the hook (rope) in their noses by the bonds of marriage. Is not it then a joke for a man to say he will swim it ?

జీవి జీవి జంపి జీవికి వేయగా

జీవివలన నేమి జిక్కియుందె

జీవి హంసకులకు జిక్కునా మోక్షంబు, వి...

811

If a creature kill a creature and give it to a creature, thus devoured, shall beatitude be attained by the slayers of animals?

అగ్ని బాణమేసి యంబుది నింకించి

రాము డవలికేగ రాక నిలిచి

చెట్ల గిరులదెచ్చి నేతువు గట్టరా, వి...

812

Did not Rama cast the fire-dart, and dry up the sea, pass over, and return and stand still. Then did he not bring trees and hills and with them build the bridge ?

కలిగినట్లు బ్రతుకు గలుగక నుండును

కలుగనట్లు బ్రతుకు కలిగి యుండు

బ్రహ్మదేవు వ్రాత బానిసె వ్రాతరా, వి...

813

Whatever thou may, thy life is not in thy possessions. Though thou possess nothing thou possessest life. The destiny written by Brahma in thy forehead is vile as the writing of a slut.

జన్మపూర్వ మందు జను డడిగిన సీక

కర్మజీవి యగును కలియుగమున

పెట్టువారి కిపుడు పుట్టె సాక్షిగా, వి...

814

By not bestowing food on one who begged it off him in the former birth, he becomes necessitous in the iron age. His being now born wealthy is a testimony to the beneficent man.

భట కవి ముఖ్యుల సొమ్ముల
దటుకున దా నపహరించి దండన జేసే
మటుమాయశాని చేష్టలు
పటు లయమన గుక్కపాలిప్రాతలు వేమా.

815

The acts of the deeply deceitful man who plunders the *Bhuttas* (adulators), poets, and others and feigns innocence shall very suddenly become the rugs that fall to a dog's portion.

గండ యైనదొంగ కవుల సొమ్మెగవేసి
కండకావరాన కడియ బలిసి
గండు కుక్కవలెను కాటుకు దిరుగును, వి...

816

A daring thief will plunder the property of poets and the fat of his sinews grows stout and strong, like a daring dog he roams to bite.

జన్మపూర్వమునను జేసిన దుఃఖముల్
సొలియజేయ వికెట తోవనేర్చు
బుద్ధి కర్మ నంటి పొరలుచు రాగాను
యెటువలెనన నేర్తు రెవరు వేమ.

817

If thou fail to destroy the sins (lit. pains) that were committed in the former birth, how should they depart. Thy mind (*buddhi*) and thy acts being combined and untwined what can such men say to this? They must endure the fruits of their sins.

బహుశపాపియైన, బ్రహ్మఘ్ను డైనను,
నిర్దయాత్ముడైన, నీచు డైన,
మరణకాల మందు మమత లన్నియు మాని
హరుని దలప ముక్తు డవును వేమ.

818

Be he a great sinner or a Brahmin slayer or merciless or base, when he dies if, he stay all his desires and meditate on Siva, he shall become (*muci*) happy.

తనదుపూర్వ కర్మ తలపోయ నేటికి
తనకు బ్రతుకు యాయె తలచి చూడ
ఇట్టి జన్మకర్మ యిటముందు బలిమని
తెలియని తెలివేటి తెలివి వేమ.

319

Why shouldst thou muse on thy acts done in a former birth ? They have become the life of thy present existence. If thou consider the acts, thy present life shall take effect hereafter. What understanding is that which cannot know this ?

ఉచ్చ ఉత్తమమగు నుదయంబు దృఢమగు
పుట్టి బంగ రగును పుణ్య దగును
నిన్నునమ్మియుండు నిశ్చలాత్ముల నెల్ల
ముక్తులను నొనర్తు మొని వేమ.

820

Urine turns into excellence. Birth is sure by its means. Being born it turns to gold and a man of excellence. All those unchangeable souls that believe in thee, thou shall make acceptable as the blessed above O Vemana.

పెట్టిపొయ్యలేని పెరిటి గచ్చులమారి
పట్టికుడుపు కాసపడిన గలదె
ఘట్టు బట్టకాని మొగినేయు సామ్యంబు, వి...

821

The woman that cannot give meat or drink is deceitful. If then in a succeeding birth, if she wish for food shall she gain it ? This is like longing for a vest ?

ఎరిమి చెడ్డవేళ హీనక్రయంబును
యిరిను యిచ్చువారు యిచ్చినారు
పట్టువారలేల వడుదురు కాకను
పట్టిరేని నడువ బడదు వేమ.

822

They who in time of need sell for an inferior price; these are the men who in such circumstances hang even in diminished price. Why should they who accept it consent ? Besides should they ever have agreed, still the act is not befitting (I doubt the meaning of this intricate stupidity).

భవి నూత్రమందు పరగ లింగముగట్టి

భవిని గాల్చి భూతి బరగబెట్టి

భవుని శివునిగాను భావించ నెరుగరో, వి...

328

If thou bound a *linga* on a *bhavi* and burn something that is *bhavi* and wear its ashes, shall one who is *bhavi* be unable to see Siva, because ye choose to exclude him.

హీనజాతివాని కెచ్చువైష్ణవ మిచ్చు

ద్విజులకన్న దొడ్ల తీరటన్న

కల్లుకడవ గడిగి గంగ నించినరీతి, వి...

824

If thou bestow the exalted *vaishnava* sect on one of debased caste and call him superior to Brahmins, this is like cleaning a toddy pot and filling it with the water of Ganges at Benares.

అడుగ కర్మ మివ్వ నతడు బ్రాహ్మణయోగి

యడుగ నర్థ మివ్వ నతడు త్యాగి

యడుగువారి వడుగ యవిము క్త శివయోగి, వి...

325

He who unasked bestows his property—this is the Brahmin Saint. He who gives only when asked is a mere giver. But he who is poor as to beg again of him who has solicited his aid, is the Siva Saint.

తండ్రిమాటలు విని తల్లిని తెగటార్చి

పరశురాము డేమి ఫలము గనెను

నిలువనీడలేక మలయాద్రి నుండడా, వి...

826

What did Parasurama gain by slaying his mother at his father's advice? Was he not deprived of all shadows of refuge to stand by him and driven to *malayadri*?

తంత్రవాదులైతె తరచుగా నుందురు

మంత్రవాదులైతె మహిని లేరు

జంత్రగానిబొమ్మ చందంబు లాయెరా, వి...

327

There are abundance of those who recite the (*tantra*) treatises on religion. But there are none who mention the mantras. They have become powerless as the puppets of a show man.

మేషములు దక్షువేషము గనుగొను

శివుని దూషకులకు సిగ్గు లేదొ

రంకుపొడవు జూచి రంకేడ బోవురా, వి...

828

Are not all those who revile Siva ashamed when they view the form *Dacshu*, the ram faced and after seeing the precious dignity of adultery who would commit adultery?

వారిలోనె పుట్టి వారిలోనె పెరిగి

వారి బాని యాడు వారు జేరి

కర్రనమ్మియున్న కారణ మేనుయా, వి...

829

What is the cause that being born in water and grown in water; he puts water away from him and uniting himself with women, he relies on this fleeting body.

కల్లునీళ్లు ద్రాగి కడుపెద్దవారిలో

చీర విడిచి తిరుగు సిద్ధురాలు

పనులు దీసువెనక పాతలు గట్టురా, వి...

830

The accomplished maid drinks palmwine and water and among the great she looses her petticoat and dances. When she has done her work, she puts on her rags again.

కుక్కదిన్నవాడు గురులింగ జంగంబు

పంది దిన్నవాడు పరమయోగి

యేస్తు దిన్నవాడు ఎంత సుజ్ఞానిరా, వి...

831

He that eats dogs (quells his passions) is the (*linga*) Janga Teacher. He that eats hog (quells his bodily lusts) is the *Parama yogee*. He that eats the elephant, how wise must he be!

బహుళ చవితి నాడు బాంకి నీళ్ళాడె

బహుళ పంచమందు పరితె గతె

పరితె చాటు జేసి కాకి చచ్చి న్నె వి...

882

On the fourth day of the moon's decrease, a girl brought forth. On the fifth day she showed herself and seeing her vest as a screen she gave the breast to her babe (a mystic riddle not worth explaining).

మొసలి కంటితోన మసలా పె నీళ్ళాడె

పురుడు బుచ్చరై రి భూతపరులు

భూతపరులు పెచ్చి పురుడేమి బుచ్చేరు, వి...

883

In an aligator's eye an old woman brought forth; the chiefs of beings have not put away her uncleanness; if those beings come how shalt they put it away?

కొమ్మచేత నుండు కోపు ఘోరదండ

దండతోన నాల్గు ధారలుటై

ధారలందు నెన్నె తన సిద్ధిమౌ యాత్మ వి...

884

In a girl's hand is a bunch of desirable flowers. In that bunch four spouts (distillations); consider in them the soul resides.

పట్టపగటివేళ పండు వెన్నెలకాక

గండు తుమ్మెద వడి గాలి విసర

నిండు భక్తి యాత్మ నీతోన జొచ్చును, వి...

885

At high noon (*mudras*) by the heat of the fullmoon (*jyotees*) the large bee (wisdom) rapidly fans the breeze (grow). By full faith the soul enters into thee.

తల్లి నెరుగువాడు దైవంబు నెరుగును

మన్ను నెరుగువాడు మిన్ను నెరుగు

మిన్ను మన్నెరిగిన తన్ను దానెరుగురా, వి...

886

He that knows his mother knows the deity. He that knows the earth knows heaven. He that knows heaven and earth knows himself.

మేడమీద నొక్క మెచ్చులపడుచయ్యె
 పడుచు పలుకుచుండ భావమయ్యె
 భావమందు బరము బరికించి చూడరా, వి...

387

There was a pleasing girl on a loft (story). The girl speaking—I conceived an intention. In that intention consider thou shalt see beatitude.

పక్షిమీద నొక్క వృక్షము పుట్టెను
 వృక్షము పడుమూడు విత్తులయ్యె
 విత్తులందు నుండు వృక్ష మాలించుమీ, వి...

388

A tree grew on a bird. In that tree were thirteen seeds. Listen there is a tree in those seeds.

గళగళ ధ్వనులను కలికిని దిగమింగు
 మింగి నంత కలికి మినుకరించు
 మినుకరింప దాని మేనితో దిగమింగు, వి...

389

With a gurgling sound he swallowed down a woman. When he swallowed her the woman stared. He swallowed her down body and all. (Woman is delusion).

గొన్నబు బూని యొక్క కొమలి పెట్టంగ
 పెట్టెలోనొమ్ము పెరికి తీసు
 పెరికి తియ్యబోవ పెద్దమఁదా వెరా, వి...

340

A woman adorned with (wearing) beauty. To wear them, plucks (roots) them out of the box; when she tries to do so, a chief widow arrested her.

నూనె గొనగబోయి మానినీరత్నంబు
 కోతబడిన నూనె గొంచువచ్చె
 నూనె కోతబడునొ మానుగా నెందైన, వి...

841

The jewel of woman went to buy oil, bought and brought home the cut-oil. Can oil ever be cut? (worthless)

మొదలు తరువునందు మూడుకొమ్మలు బుద్ధై

ననలు కొనలు సాగి యాకు లమరె

పువ్వుపిందె పండు భువనంబు నిండెరా, వి...

842

First there were three branches born in a tree. Spouts, boughs and leaves were there-in produced. The flower, the bud (foot spout) and the full fruit fill the world.

మందమోవితోటి మునగుచు తేలుచు

నుండగానె మోహ ముండె గాక

అంద బాయు వెనుక నాయాశలే లేవు, వి...

843

With the widowed widow *maya*—they plunge and emerge in wordly pursuits. But when that affection has ceased, when her protection ceases those desires themselves exist not.

తల్లివలన బుద్ధి తల్లిచన్ను గుడిచి

తల్లితోడ జాణతనము లాడి

తల్లి నాలనియెడు తత్వ మేమందునో, వి...

844

Born from thy mother, sucking thy mother's breast and playing roguish pranks with thy mother, what shall I say of the reality (tatwa) of the mother being in another transmigration—the wife?

వేషధారి యొకడు వెలియంగ నూరకే

నూటయొక్క కులము నూతగలిపి

కల్లుముచ్చు తాను గడుపలనుండునా, వి...

845

If a masker openly and causelessly throw the hundred and first tribe into a well, shall he being a mere toddy pilferer attain a future life?

అగ్ని నీరుజేసి అగ్ని నీరుగ జేసి

యగ్ని గాలిజేసి యమరగాను

యగ్ని తానె యైన నతడురా వరయోగి, వి...

846

He who can turn fire into water and water into fire, who converts fire into wind, and if he himself be fire, he is the jewel of *yogees* (i.e., if by mortification he can purify himself from the impurer elements).

చరణంబులు పది తోకలు

పరగగ మూడు తలయొకటి బైటనే తిరుగున్

వరభూమి తల్లడిల్లగ

నిరవొందగ దీని దెలియ నీశుడు వేమా.

847

Its feet are ten and three tails, one head—Thus it openly appears roaming the noble earth ill at ease. He who can clearly understand this is *Ishwara* (a mystic riddle, quite worthless).

ప్రజ లెరుంగ బ్రతుకు బట్టభద్రుడుగాడు

వై కిరీట ముందు బ్రహ్మ గాడు

యోగు దెలిసి పలుకు యోగీశ్వరుడు గాడు

యట్టివాని దెలియ నగును వేమ.

848

He lives well known to the people; but is not a king. He has a crown on him, but he is not Brahma. He knows and speaks of what is fit, yet is no *yogee*. Know who this is (puer fooling of *Para Brahma*).

ఇలలో పిల్లల బెట్టును

తలపై నర్థంబు వ్రాసి తలగొట్టబడున్

అల సురులకు యోగ్యుండగు

యిలలోపలి జనుల కితడు ఈశుడు వేమా.

894

It produces young ones in the earth and writes their characters on them, and suffer beheading. He is the chief of the Gods. He is lord of men. (Siva in his character of creator, fate and destroyer).

మనపు వృక్షమునను కాయ తాబుద్దెను

కనులు మూడు కలవు కాడు శివుడు

పయిన చర్మ ముండు పరమయోగియు గాడు

తిమ్మనీరు లోన తిరుగు వేమ.

850

In a flourishing tree, a fruit was produced with three eyes, but is not Siva. It has a skin on it but is no *yogee*. It has sweet juice. (mystic fooling of a coconut)

వెలుగు లోన నుండి విశదముగాకను

మన్నె గుడ్డ బెట్టి మురువుతోడ

కొమ్మలోని తపసు కోయిల కగునుమీ, వి...

851

It dwells in light and shuts its eyes while it lays egg with delight. Surely the cuckoo practises penance on the bough.

పతిసుతు లిరువురు గూడుక

సతి చన్నులు మట్టిబట్టి సహజము ధరలో

సుతు దంటితె పా లబ్బును

పతి యంటితె యల్లచోటు పదనగు వేమా.

852

Husband and son both (join) delight to touch and seize the wife's breasts. Such is nature in the world. If the son touched it, milk springs forth. If the husband touches it, 'that place' moistens with desire O Vema!

బూతులేని లంజ భూతంబు కూతురు

ప్రీతిలేనిపాటు రాతిచేటు

దాత లేనియూరు దయ్యాలపేటరా, వి...

853

A whore devoid of lewdness is the devil's daughter; joyless work a plague of rubbing. Thus a village devoid of a liberal man is demon's town.

క్రొత్తది యిది గాదు క్రొత్తది యనవద్దు

భ్రాంతిపడిన విటుడు బాయలేడు

ప్రాత యెఱుము పాలు రోతనవచ్చునా, వి...

854

Say not, this one, she is not fresh and this one is fresh. Be she old or young, the enamoured paramour cannot quit her. Can you call an old buffalo's milk nasty? Love goes by liking alone.

లంజ లంజకాని లావెల్లి గొనియాడు
 లంజతల్లి వాని లంజ గడుగు
 తల్లి గలుగు లంజ తగులుట దోషంబు
 (అడవారివంక నందరు చుట్టాలు) వి...

355

The whore praises all the awys of the whoremonger.
 The whore's mother exposes his infamy. It is hurtful to meddle
 with a whore who hath a mother.

రతిలేక ముదియు నంగన
 రతి కలిగిన ముదియు నశ్వరత్నము ధరలో
 సతతము భ్రాంతింజేసెను
 తతరతిచే ముదియు నరుడు తథ్యము వేమా.

356

Without coition a woman becomes old. If it enjoys
 coition, the jewel of horses becomes decrepit. In the earth,
 the man becomes aged who with incessant desire indulges in
 excessive coition. This is true, O Vema.

దొమ్మరియగు లంజతో గూడ దోషంబు
 పాపియైన మనసు పట్టరాదు
 వీడు గదలిపోతె వెళ్ళదు రెట్టన్, వి...

357

It is ruin to go with a gypsy's whore who can restrain a
 sinful mind. If she will leave the village I begone elsewhere

లంజదానియక్క లాలించు మద్రాడు
 మింద దరయ లంజమీతి ప్రేమ
 నాడుదాని వంక నందరు చుట్టముల్, వి...

358

A whore's elder sister will caress and kiss you. The
 paramour gazes at her through love of his whore Those of the
 wife's side are all his relations.

యోనియందె పుట్టి యోనికి రుచిజేసి
 చన్ను గుడిచి పెరిగి చన్నుబట్టి
 సృష్టిలోన నడగు సిగ్గెరుంగని జీవి, వి...

359

Born in the *yoni*, ye long for the *yoni*; you grow by sucking the breast and still seize the breast. The soul devoid of shame thus perisheth in the world.

ఉచ్చల బూనిన కడుపున

కచ్చల గామ్యమున దరువ కలిగిన ప్రజలో

నచ్చట హిమం దెవ్వం

దచ్చుగ నధికుండు యెవ్వ ధరయును వేమా.

860

Among men who are born in the belly that contains urines by the churning which is the lowest and who can be marked as the eminent?

కోరిక వలరాజు కుడిచివేసిన పుల్లె

పద్మనాభుడు మోచు పసిడి దట్టి

వేడ్కతో జను లెల్ల విప్పిజూచు భరిణె

గారవముల కెల్ల గప్పు తిప్ప

యజుడు చినముదప్పి నారగించెడుగిన్నె

రాజులు వెలిగించు గాజుకుప్పె

చంకకప్పెరవాని సరసకిరీటలు

మహి మునీంద్రులు సొక్కుమందులుర

పాడి చదువనేర్పు ప్రబలరౌ వారల

నాడజేయు దాకు యాడుచుండ

నింతకంటె చేటు యికనేమి గానమో వి...

861

The leaf of which cupid has delighted to eat the golden lace that vishnu born from the lotus navel wears round his chest (Lakshmi), the little locket (box) which men ever delight to open and gaze into the hillock that is ever lovingly hidden, the cup from which Brahma daily drinks with thirst, the crystal vase that princes delight to light up, the fair diadem of Siva who seeks alms with a dish under his arm, the box of love powder with which even saints are charmed (or for which they long), it makes the mightiest sing and talk and dance like the fool and sports with them. Can there be any greater assembly of mischievous charms? (a beautiful and easy song)

బిందు సేవకుండు బీజంబునై యుండు

తీర్థ సేవకుండు దేవు డగును

సాధు సేవకుండు సర్వదా శివుడయ్య, వి...

382

He who serves the semen becomes the seed. He who serveth the holy streams becometh a God. He serves the excellent shall for ever be the deity. (This alludes to shactiyam)

మైథునమున దా బుట్టియు

మైథునమున దాను బెరిగి మైథున మయ్యె

మైథునము లెల్ల తానిన

మైథునమగు వస్తువగును మహిలో వేమా.

383

Born by copulation and growing up thereby, he lives in coition (lit. becomes it). If thou canst lay aside the practice of this thou shalt attain the pair (Siva & Shacti).

యోనిబద్ధు డగుచు నొనర జన్మము నొంది

హానివృద్ధిచేత నలసు దొను

కాని దానిమాయ కడ మొదల్ దెలియునా, వి...

384

He is prisoned in the womb, then gains birth and is wearied through the fluctuations of loss and increase through the craft of delusion, how can he know either his origin or end)

పూపచన్నులపుడు భూమెల్ల చేసును

మొలక చనులనాడు మోహించి వలవించు

గుబ్బి (కొడుమ) చనులనాడు కోరజేయు

తప్పచనులనాడు దయ్యాలు యొల్లవు, వి...

385

When the day when her breast begin to bud she traps h ee with love. When they become bubbies she causes desire When her breasts dangle, spirits would not covet her.

మొలక చనుల నాడు మాడు కోటులుజేయు

కులుకు చనులనాడు కోడిచేయు

తటుకు చనులనాడు డమ్మిడి నేయదో, ఏ...

866

When breasts are budding she is worth three millions; when her breasts are swelled, one million; when her breasts are flabby, she is not worth a farthing,

అడది యను రోలు నందరు యరగంగ

దంచి దంచి యలసి తమకు చామె

తొడలయందు బడిరి తొడరి జగముందు,

867

Woman is the mortar in which men pound to wear it out. But they weary themselves and begin to fall over her thighs through-out the world.

గోచి విడుచువాని కోతిన ట్లాడించి

వెర్రివానిజేసి వెడలదరుము

తనదు భార్యయొద్ద చాగోచి తియ్యదా, ఏ...

868

Him who loses his *langoti*, they deride as a monkey, drew him mad and hoot him off. Yet will not you loose your langoti in the very presence of your wife?

అన్నరసమువలన నాబిందు రస మయ్యె

బిందురసమువలన బీజ మయ్యె

బిందు బీజములను భేదింప తత్త్వంబు, ఏ ..

869

From the juice of food, the juice of the generative drop is produced. From the juice of the generatiyn, seed is formed. To discriminate between the juice and the seed is essential.

నొసలు వ్రాయు వాని నొసలు కొంచెం బట

నొసలి కంటివాని నొసలి వ్రాత

నొసలి వ్రాయు వ్రాత నునిలితె పోవునా, ఏ...

870

The forehead of him whose fate is there written, is but small. The inscription in the forehead of the forehead eyed Siva and the common destinies of men are all easily erased by rubbing the forehead.

అంగమందు లింగ మమరంగ మర్థించి
జంగ మిట్టిరీతి హంగు పరచి
రంగుగాను పసుధ వంగడ మొనకూర్చు, వి...

871

Infricans penom vulvoe, the zengam orders his affairs thus, so as to continue his race in the world.

పడుచు నిచ్చువాని పద్య మిచ్చినవాని
కడపు చల్లజేసి మనతజేసి
నడువ నేరనోడు నాబుల్ల కుడువనా, వి...

872

He who has not learnt to reward him who bestows a girl, or a poem, comforts him not (cools his belly) nor enriches him... (incomplete)

కల్లు కిచ్చినట్లు చల్ల కివ్వలేరు
కొల్ల కిచ్చినట్లు కుడువలేరు
బుల్ల కిచ్చినట్లు పుడ్డాని కివ్వరు, వి...

873

No one will give away buttermilk as he will toddy; though they hoard up for the thief they will not bestow in virtue... (incomplete)

ఉచ్చను బుట్టును తనవులు
నెచ్చోటను యేది మరము ఏది నిజంబున్
మచ్చరము మాని సత్యము
నచ్చుపదం దెలిసెనేని యధికుడు వేమా.

874

In urine are all bodies born. What matters your caste, and what is your intrinsic nature? He that ceases from envy and knoweth the abode where truth is placed, this is the noblest of men.

భగముసిది యరుగు భగవద్భక్తమున నుండు
సెలను గురువులమువు గలసి యుండు
నట్టు లొప్పుచుండు దిట్టలొ కవులార
సుతికేళి దేలి సుఖము గనుడు,

875

The hill over the womb and the slit in its centre are the long and short foot. Thus they seem mighty bands; enjoy sweet coition and be happy.

తగులు సతినిగూడి దిగువుగా రమియింప

కడు బలుండు బుట్టు గట్టిగాను

పురుషు డబలుడైన బుత్రులు బలులురా, వి...

376

United with a suitable female, if one is stout, a stout boy will be produced. But if this man be powerless can the sons be strong?

ఒకని యాలివచ్చి యొప్పి కూర్చుండిన

నొకతె మగడు వచ్చి యొత్తిపెట్ట

నొచ్చుననుచు నింతి నోటను బలుకంగ

బట్టె ననుచు వాడు బలుకు వేమ.

377

If one's wife comes and consents and another's husband comes and shove it in. O how it hurts, cries the lady with her mouth; but he replies it is home (it holds).

గుహ్య లంపటంబు కురివిద్య విడలేడు

జిహ్వ లంపటంబు జీవనంబు

గుహ్య జిహ్వలకును గోరును లోకంబు, వి...

378

The pest of the anus is known to the whole race; it cannot be loosed; the pest of the tongue is life (i.e., food causes life). The whole world is subject to these inconveniences of the tongue and anus.

కాంత మేను జూచి కళవళ పడుదురు

కడుపు లోనిరోత గానలేరు;

ఇంతరోత బ్రతుకు యాదేహమేలరా, వి...

379

When we behold the body of a woman we are agitated; but cannot perceive the nastiness in her belly. To what end is this body that lives in defile mart.

అత్తమామ యుచ్చ నాలయి జన్మించె

నాలుమగని యుచ్చ నయ్యె సుతుడు

ఉచ్చ బ్రతుకు కింత యుత్సాహపక్షదురు, వి...

380

Your wife was born from the (urine) of her mother and father and the son is produced from the (urine) of the wife and

husband and yet what delight (a pun with) they feel in this (urine) life.

ఒడలు మదము కంపు యోకి లింతైయుండు

కారుచున్న గుడిసె జేరరాదు

ఇందీదాని పొందు హితవు గాదెంతయు, వి...

881

The smell of lust in a woman's body causes an emetic; let us not enter that leaky hovel. Surely there is little pleasure in joining thyself with thy wife.

కాంత కెంచిచూడ కాలమై ఋతువుదై

ఋతువు యంతకంత రూఢిమీరె

కాంత పేరు ఏమి కాలము వేరేమి, వి...

882

Look on woman-when the period of life arrives she is menstruous; from time to time the menses regularly occur. Then what is the name of the woman and what has it to do with time.

కింది యోనివాని కీర్తిప దోషంబు

మీది యోనివాని మెచ్చ రోత

పులికి యోనివాని బూజింప దోషమో, వి...

883

It is sad feeling to praise the subvulvatees; and vile to praise him who has it over his head and ridiculous to praise him who carries it in his cheek.

మూలకులము యాలి మలమూత బంధము

పుట్టదే శివంబు పొట్టలోన

మనసు యాత్మబుద్ధి మరి బ్రహ్మమూర్తిరా, వి...

884

Cast is a pariarism, a wife is a parcel of *mala mutra*. Can love be produced in the body towards such a wife The mind through spiritual knowledge becomes a form of God.

మట్టు చాకి జేరు మొరడు కమ్మరి జేరు

నెంగ్గి మంగలోని నెసగజేరు

మ్రొక్కువాడు బ్రహ్మమును జేరు నిరతము, వి...

885

Filth goes to the scourer and a block of wood falls to the share of the potters, fullness of the nails to the barber as is well known and as surely must the worshipper, attain the divinity to gain purity.

ముట్టు ముట్టనుచును మూలము దెలియక
ముట్టు మూడునాళ్ళు మూలనుండు
ముట్టు నాల్గైనాడు మునిగితే బోయెనా
ముట్టు యెందు బోదు మొనసి వేమ.

386

Foul defied cry they, ignorant of the source of that impurity. Defiled doth she retire to a corner- If she bathe in water the fourth day, do that impurity depart? Never shall it leave her.

మగల కెల్ల మరీతి తగ నవరంధ్రాల
కారలేదొ వారు కానలేదొ
మగని కెడలు ముట్టు మగువ కెట్టులవచ్చు
తనవు యంత నొకటె వినుర వేమ.

387

Does not impurity flow from the nine orifices of the male? Do not they perceive it? How can a woman be so defiled as to be aside from men—surely all bodies are one.

చట్ట మరీతిచేత సార మేమియు లేదు
గుట్ట తోననుండ కొంతమేలు
ముట్ట యంటు శిశు మునిగితే పోయెనా, వి...

388

There is no sweetness in the foulness of the loins. Yet there is some good in the secret parts. Will the defilement of impurity leave us merely by bathing?

గట్టు మీదిమంట చట్ట మీదటి గుంట
పుట్టతోని పుంట బట్టు బసిడి
గట్టిగాను మూట కనికంటు పుట్టురా. వి...

389

In the earth on a mountain, in the pit on a hill, in the red earth in a white ant-hill, gold is produced. Surely is gold therein hidden.

చేదరాసి వేరు చెలువంబుతో దెచ్చి
పొన్నగంటి పసరు బోసి నూర
సహజ మైన యట్టి సర్వాంజనంబురా, వి... 890

If thou take the root *chedarasi* plant in its beauty, pour the juice of the moon plant there on and triturate it well, this shall produce a universally useful *anjanam* (magic mixture applied to the eyes to show where things lie hid).

హేమశుద్ధి గొనుచు యింగిలీకము గొని
పాండున్న గూర్చి భట్టిసేయ
నెంపు దెలియకున్న నయ మించుకయు లేదు, వి... 891

If thou extract with vermilion the purest part of gold, and if thou form a crucible of potter's earth and if thou know not this science thou shalt reap no advantage from it.

గట్టమీదిరాయి గట్టమీదను నున్న
పుట్టలోనివాని పోల్కిమీర
గట్టిగాగ గూర్చ కనకంబు బుట్టరా, వి... 892

This is a rock upon a hill. If thou closely combine him who is in the white-ant-hill, so that the similarity shall be great. Then will gold be produced (spurious).

వేడుముడియుకాయ వెనువేపయు గుడంబు
జోడు గూడి రసము సోకెనేని
యింపుసొంపు మీరు హేమంబు యొనురా, వి... 893

If thou put together a fruit with ripened husk and a grown *vepa* tree, and black sugar and touch them with quick silver, there will be produced gold excelling in value and beauty.

రాయిరాయి గూర్చి రాతనే వర్తించి
లోహ పొంది కెరిగి లోనుపరిచి
దాని పొంది కెరిగి, దాననే బ్రతుకురా, వి... 894

If thou take a stone and grind it on a stone knowing the nature of metal and unite them, if thou understand their union thou shalt thereby live.

ఒకడు విప్పిజీసి యెల్లక విడిచిన

విప్పికాస జేయు వేదవిటుడు

కుడిచివేయు పుల్లె కుక్కలు నాకవా, వి...

395

One man chews and spits her out not caring for her. When he leaves her then a poor paramour wishes for his chewings; will not dogs lick the platter made of leaves which you eat of and throw away.

చన్నులు పరసతి కొప్పిన

చన్నులపై పాప దృఢత జనకటు మునుపే

చన్నులవగ దా గుడిచియు

చన్నులకై తలపు వలదు సత్యము వేమా.

396

Though a fine wife's breasts be lovely let us think through the force of sin, on her breasts before now we have ourselves sucked comely breasts; let us not now think on breasts.

గురువు శిష్యు డనగ కొనయేది మొదలేది

కోరియెన్న దొడ్డ కొంచెమేది

గురువునట్టి శిష్యు గురువుగా దెలియుడి, వి...

397

Of those we name teacher and pupil, which is last and which is first? If you desire to know and estimate them which is the greater, which is the less? Consider the teacher and pupil each as a teacher.

చెట్టందు విత్తు పుట్టెను

చెట్టును విత్తందు బుట్టె చెలిమి తలర్చన్

చెట్టును విత్తును రెండును

బుట్టినవిధి దెలియవలయు భువిలో వేమా.

398

Seed is produced in the tree. The tree is produced in the seed, affection budding between them. Understand in the earth of the nature of the tree and the seed. For thus are the soul and the body connected.

మాట మరుగు సిగ్గు మానసంబున తగ్గు

చీరె మరుగు సిగ్గు చెప్పనెగ్గు

బట్టలైట సిగ్గు బండు సంసారంబు, వి...

399

The shame veiled in a word hides in the mind. The shame that is concealed by a petticoat is unfit to mention. But open shames are our seminal connections. Our shame is less as the cause is greater.

చదివి చదివి చదివి చదివియు చదివియు

చదివి చదివి కొంత చదివి చదివి

చదువులోని మరుగు చదువ లేదాయెరా, వి...

400

Reading, reading, reading still reading and still reading. Reading and reading, reading, some reading yet he cannot read so as to discern the great secret.

అలుమగ లనంగ నంపంద నెవ్వరు

పాటు జేసిజూడ బట్టబయలు

తోలు బొమ్మలాట కీలుకు దెలియరు, వి ..

401

Who are those we everywhere term wife and husband. If thou wilt (take the trouble to) carefully view them, the truth is evident; but no one can see the joints of puppets (lit. skin images).

అవువెన్న దెచ్చి యమర పాకము జేసి

కొమ్మలేని కాయ గొన్న నరుచి

యభిలరుచులకన్న నధికింబు మోక్షంబు, వి..

402

Take cow's butter and boil it well, mingle vegetables with it (branchless fruits). It is tasteless. The noblest of tastes is that of beatitude.

తల్లిగర్భ మందు తా బుట్టినప్పుడు

మొదల బట్టలేదు తుదను లేదు

నడుమ బట్టగట్ట నగుటాటు గాదటో, వి..

408

When we are born in the womb of our mother, at first, we had not clothing, nor shall have it at our latter end. Is not it then a joke for us to wear clothing in our intermediate life?

తవుటికరయ బోవ తండులంబులగంప
శ్వాన మాత్రమించు సొమ్ముమునను
కోమటోసి సొమ్ము క్రూరుల పాలొను, వి..

404

Like as a dog while hunting for bran that falls in with a heap of rice seizes it; thus does the wealth of the merchant fall to the lot of the hard and the cruel,

రాజ సమితి కెల్ల రంపముల్ వైశ్యులు
జూదగాండ్ల కాది జూదగాండ్లు
యోచనను దెలియరు యురక నర్థాపేక్ష, వి..

405

The *Vaishnavites* are sows in the assembly of kings (causing dissension). These are the chief gamblers of gamblers. They know not counsel but are swift in their eagerness for wealth.

కూళ గూళమెచ్చు గుణవంతు విదనాడి
ఎట్టివారు మెత్తు రట్టివాని
మాను దూలములకు జ్ఞానంబు దెలుపువా, వి..

406

The vile, leaves the man of worth and lauds the vile? Every man praises those who resemble him (*asinus asinum fricat*). Can a block give sense to a beam?

ముండమోవికేల ముత్యాల పావీట
వన్నెలన్ని భాగ్యవతికి గాక
కుంటి గుర్రమునకు కుచ్చ పల్లంబేల, వి..

407

Why should a pearled tire (*papita*) be given to shaven widow instead of to a wife possessed of all charms? Why should a lame horse have a tasselled saddle.

సత్యము గలిగున్న జగతిలో వారికి
జ్ఞాన మమర గలుగు మానుగాను
సత్యము తెలివియును సమయంగ ద్విజుడగు, వి..

408

Those men in the world who are faithful (*satya*) they shall also obtain wisdom worthily. When faith and wisdom are expired, a man becomes a Brahmin, twice born. What hath he who has attained to do with learning. (The poet evidently had a double meaning, sneering at Brahmins.)

అగ్ని చేత బట్టి యాపరమేశుని
నిందజేసి ద్విజులు నీచు లైరి
పలుదెరువు నేగి భ్రష్టైరి ద్విజులెల్ల, వి... 409

Taking fire in their hands yet scoffing at God, the Brahmins have become dabased; wandering in many diverse paths, all the Brahmins are ruined.

విప్రు పుల్లెయన్న వీధి కుక్కలపాలు
మాలి పుల్లెయన్న మంతుకెక్కె
మంతు కెక్కుపుల్లె మరి ద్విజుపాలాయె, వి... 410

The leaf platters of Brahmins are the share of dogs of the street and the platters of pariahs alone are honoured. The platters thus honoured become the share of Brahmins.

బాప డెముక కూడు భక్షించుచుండును
పేరటంబు బోవు పెండ్లిమగువ
కులము మానము విడి కోర్కెలు మెండామె, వి... 411

A Brahmin will eat bone-food in which pounded skeleton is mingled. A married woman becomes a pēratālu. these give up their caste and character through excess of avarice.

మద్యమాంస రుచిని మాడిగెదైవారి
యెంగిలి దినువారి దెబ్బికులము
భక్తిని హరుగొల్చి భవ్యులు గారైరి, వి... 412

What sort of caste is theirs who swallow the bearings of those demon-gods that devour palmwine and flesh. Thou with faith worship Siva they fail of becoming happiness.

ప్రళయ కాలమందు బ్రహ్మధులచేతను
నవ్వమైరి గాని నాటి జనులు
తెలియ నేర్పరైరి దేవుని ద్విజులెల్ల, వి... 413

Thou in the great destruction (the *pralaya*) all men were destroyed by the servants (pramatha) of Siva, yet have the Brahmins become enable to comprehend this.

వైష్ణవులను వట్టి వా ర మం త్రమే కాని,
త్రష్ట లంత కన్న బరులు లేరు
కష్టనరుల కెల్ల కలగునా మోక్షంబు, వి...

414

The Vishnava sect is mere talk. There are no others more fallen than these wretches. Shall beatitude be attained by any sinner? (lit. by all hard men).

ఉదయమునను శూద్రు డుత్తమోత్తము దెట్లు
సతికి శూద్రతయును సర్వగతుల
తల్లి శూద్రురాలు తానెట్లు బాపదో, వి...

415

By birth a soodra-how can he become perfect (the best of the good)? The soodra state to a woman in every respect-his mother being a soodra how is he a Brahmin?

బ్రహ్మ యెవని కొడుకు పరికింపగా భువి
విష్ణు వెవనికొడుకు వెలయ జూడ
శివుడు యెవని కొడుకు సిగ్గెరుగరు జనుల్, ...

416

Whose son in this world is Brahma? If thou enquire whose son is Vishnu; if thou plainly enquire whose son is Siva? Men are ignorant of shame who dare call these persons gods.

నెట్టి వారితల్లి మట్టుకోకల మోసు
వారి తండ్రి ఘనుడు వడ్డుమోసు
గాడిదె కొడుకుల ఘనమేటి ఘనమురా, వి..

417

The mother of the (setti) washerman caste washes menstous garments, their father, great as he carries about grain. What is the pomp of these sons of asses?

సోమయాజి బట్టి సొద్దవేసెను రంభ
యొందె సోమయాజి నొంగబెట్టి
క్రతువుజేయు ఫలము కల్లరా చేజేత, వి..

418

Rambha, the celestial dancer seized the Somayaji (scorned him) and disgraced him, she covets with the somayaji, casting him down. Thus was it that this fellow gained the fruit of his sacrifices.

దాసరి యనవచ్చు యాసరి తైనను
జంగ మనగవచ్చు నంగు దప్పి
బాప దనగరాదు పదివేలతైనను, వి..

419

A man may get the title of dasari if merely has the fancy. He may be called jangam if he will give up a regular life. But he cannot be called Brahmin by any means.

పొత్తు గుడువబెట్టు పుత్రుని యెంతైన
తొత్తు కొడుకు యెంగి లెత్తికొనుచు
జ్ఞాన మతము జోలి గానరు యెంతైన, వి..

420

You let your son eat off the same plate of whatever he be a son, you swallow his leavings—you cannot even see the least of true knowledge.

వడ్డి కిచ్చువాని వాకిట బతుదురు
బడ్డు చిక్కి నరకబాధ వడును
దుడ్డు కాసగాని దొడ్డు యీవియ్యరు, వి..

421

The comatees fall down at the gate of him that gives interest—he suffers the pains of hell. They will give you a penny or a farthing but nothing respectable.

అన్నము నమృతమును యంటు యంటన చురు
పరిహరింతు తెలియ బడక ద్విజులు
యన్నము నమృతంబు హరిహర బ్రహ్మలు
యంటు యన్న వాని కంటు వేమ.

422

Brahmins go on calling food and water defiled and throw them away ignorant of their nature. Food and drink are in truth Hari, Ha'a and Brahma indefilable by touch. They defile him alone who calls them defiled.

మునిగి బ్రాహ్మణుండు ముందు గానక బోయె
తిరిగి తిరిగి యశదు దిమ్మరాయె
కూసి కూసి తుదకు కుక్కయైపోయెనా, వి..

423

First by plunging in water Brahmin loses sight; by roaming he gains nothing but giddiness, by howling out the Vedas he turns into a dog.

కూడుబెట్టకున్న కుడిలో ప్రాణంబు

ధక్షణంబు నేయు గుడి మలము

కూడు వీడి మలము గొని యున్న ముక్తుడే, వి...

424

If we take no food, the fire within the belly feeds on its own impurity. Then how shall he become pure who fasts and thus devours foulness.

గోచిపాత బెట్టికోరి తా మునినంట

మనసులోనియాస మానలేదు

యాకృతెన్న వేరు యాశ యెన్నగ వేరు, వి..

425

One may wear a *longoti*, and wish to have himself a *muni* but cannot cease from the cupidity of his heart; the semblance indeed is one way and the heart otherwise.

చచ్చువారి జూచి చావని పుట్టని

తత్వ మెల్ల నాత్మ దలపు జేసి

యరసి జూచినట్టి యతనికి మోక్షంబు, వి..

426

He who seeing men dying and who knoweth the divine nature as removed equally from the death and birth, who thinketh deeply in his mind and gazeth in abstraction he shall attain beatitude.

కప్పయు పామును బొడగన

కప్పరు నాపాము మింగె కడువేడుకతో

కప్పరు వెడలం దిగిచెడు

విప్పగు యా చొప్పు దెలియ వేమన నేర్పున్.

427

Like when a frog when beholdeth a snake that snake swalloweth the frog with great eagerness. Thus is the soul absorbed in worldly pursuits—who can extricate the frog? Vemana knoweth how to free it—are thou involved in worldly pursuits? This book shall release thee.

వేయు విధము లమర వేమన పద్యము

లర్థ మిచ్చు వాని నరసి చూడ

చూడ చూడ బుట్టు చోద్యమై జ్ఞానంబు, వి...

428

The verses of Vemana well considered admit of a thousand interpretations. If thou think on these, this shall produce refined wisdom in thee.

లలి నెఱుబడినాల్గు లక్షల జీవులు
బ్రహ్మకొడుకు లగును ప్రకటితముగ
జ్ఞానము గలిగినను గలుగును బ్రహ్మంబు, వి... 429

Let us look upon the fair assemblage of eighty four lakhs of animals as clearly the sons of Brahma; if thou attain wisdom thou hast the divinity.

సకల వస్తుజాలి సంతతి తనువులు
పుట్టె నిందు వంచ భూతములను
దానిచేత దగ నుదరపోషణము జేయు
వారు నిజ మెరుంగ లేరు వేమ. 430

The offspring of a multitude of all things and of all bodies and the five elements are born in this world. Those who fill their bellies with these cannot discern truth.

చీరలు నైదుండగనే
చొంగ తను వనెను రథము జగముల దిరుగున్
క్రికొకటి వీడె నంటే
గ్రారెను నా రథము చెడును గదరా వేమ. 431

There being five joints (i.e., shoulders, thighs and neck) this car of the body goes about the world. If one joint be loosed that splendid car is ruined.

రెండు రెండు రెండు రెండు రెండును వీడి
రెంటి మీదనున్న యొంటిలెక్క
కుండలోన జూచి గుడిసుఖంబున నుండు, వి... 432

Quit the two weaknesses--hunger and thirst, the two of age and death, the two of pain and love, the two of pleasure and grief and the two of wisdom and ignorance. There is but one deity (in account) placed above the two mansions of the breast and forehead. Thus shall the gifted sage be happy gazing into his earthen vessel. (The signification of such riddles depends on the fancy of the interpreter.)

ప్రొద్దు వాడుచు దెరిగి ప్రొద్దు ననుచు దెర్చి
 ప్రొద్దు గ్రుంతుదెరిగి పొంకముగను
 నట్టి ప్రొద్దెరుంగు నతడెపో బ్రహ్మంబు, వి...

483

He that knoweth the sunrising and knows the course of the sun and who knows the sunset in its beauty—He that thus knows the sun, he is a part of the divinity.

ముందగోషిచేత మునుగుచు లేచుచు
 నుండవలయు దేహమున్న దనుక
 నంద బాసినపుడె నాశింపు మునులేడు, వి...

484

As long as the body lasts we must alternately sink and rise in contemplation regarding the *shacti* or creative power. When her protection leaves us we begin to wish for it not before.

ఏడు నైదు నారు నెనిమిది యొక్కటి
 యోద లోననుంచి యోరనిల్లి
 యోద నెక్కితిరుగు యోదయడు తత్వంబు, వి...

485

Casting out from the ship the seven *dhatu*s, five *pranas*, six passions, eight (5 bhootas and 3 gunas) and one delusion, the king mounts the vessel and goes about. This is tatwa.

ఆరు యంకణముల కాధార మైట్టి
 యొంటి కంబ విల్లు నొనర నిల్చి
 యొంటి కొకడు కర్త యేపారు చుండును, వి...

486

Fairly establishing the house built on one pillar with its six stores, how shall one make himself lord of that mansion.

ఆరుగురితో పొందు యత్యంత దుఃఖంబు
 యేడుగురితో పొందు యేడుపయ్యె
 కడక వీరి పొందు నడచుట యోగంబు, వి...

487

To be united with six pssions, grief at the last; to be united with the seven becometh a cause of weeping. To slay in unison of these (for these to perish) is wisdom.

మూడు విడిచిపెట్టి మూడక్రమము జేసి
 మూటి మూటి మూటి మునుగ జేసి
 మూట మూట మూట మునిగిన తత్త్వంబు, వి... 488

Relinquish the three affections, confuse the three, sink the three qualities, *gunas*, the three Gods and the three *shareerams*. The combination of the three, three and three form beatitude.

బయలు బ్రహ్మ మనుచు బరికింపుచుందురు
 బయలు తానుయేల బ్రహ్మమగును
 బ్రహ్మ మైన బయలు బరికింప తత్త్వము, వి... 489

Believing the external world to be the divinity they scrutinise it. How should the external world (ed quod externu-meast) of itself become divinity? Felicity exists in scrutinising that firmament within us that is the divinity.

మూడు గుణములందు ముఖ్యగుణము యుండ
 కలిసి మూలబెట్టి తెలియలేక
 భ్రమల బడినవాడు బలువెరి గాడొకో, వి... 440

Surely those are mad who, while there is one chief quality (satvika) in the three (*rajasa*, *tamasa* and *satvika*) leave it, unite the three, place them in their heart and unable to discern it are plunged in worldly pursuits.

గంగా యమునల నడుమను
 బంగారపు బొమ్మ వోలె బాలిక యుండు
 సంగంబు చెలిమి జేసిన
 భంగము లేకిందు ముక్తి బరగుర వేమా, 441

Between the Ganga and the Yamuna (i.e., the two nostrils) there is a maid (spine) like a golden image, If thou unite thyself to her in love (i.e., meditation) without fail hereby shalt thou attain beatitude.

మేక తొక కోటి చనినను
 బ్రాకటముగ నొక్కకోటి పర్ణంబెక్కున్
 యా కపులు కోటి చనినను
 క్కకో యని యొక్కనక్క కూయర వేమా, 442

Few millions of goats died; only did one monkey mount on a leaf when ten millions of those monkeys died, a fox cried co, co—This riddle signifies.

Aja a goat	Aja like wise means Brahma
Hari a monkey,	Hari also means Vishnu
Siva a fox,	Siva is Shiva who ultimately survives triumph.

కాయమీద మాను మనముగా నుండును
మానుమీద తీగె మలయుచుండు
తీగెమీద వేళ్ళు తిపుర తాండవమాడు, వి... 448

The tree of the back-bone is fixed on the fruit of its lower extremity and the wires of nerves are fixed. The fingers on those wires perform the (tripura tandava) dance of Siva in Tripura.

మన్ను మిన్ను నంటి మహామీద నొకకోడి
కొమ్ము లమరి యుండు కొనలు సాగి
దివ్వెలేని వెలుగు లేజరిల్లుచునుండు, వి... 444

A cock touching sky and earth having horns protrude their points—splendour without a lamp shall shine.

మొదల మాను యగును తుద పక్షియును గాదు
నోరులేదు పండ్లు యారు గలుగు
జీవి యొకటి లేదు జీవుల జంపురా, వి.. 445

At first it is a tree; at last it is not a bird; it has no mouth, but six fruits; it his not even one life and slays living creatures.

కాలు చెయ్యి లేదు కంచుకంబు గలదు
కొమ్ములేదు యురికి చిమ్ము వేగ
గరిడి లేక జంపు గడు పెద్దచోద్యమో, వి.. 446

It hath no foot nor hand; but has a petticoat; no horn but rushes swiftly and bites at all men Without having practiced in a fencing school it slays us. This is a great marvel.

వాత నాకుమేయు పరిపట మెడవాడు
యొంటి కాలివాడు యొప్పుచుండు
రాజసభలయండు రంజిల్ల మాటాడు, వి...

447

He that has an external throat with his mouth feeds on leaves; he has one leg and is all to match he shines and talks in the courts of kings.

అకుంచన విధ మెరిగియు
యేకాలము మూలబంధ మేమరకున్నా
లోకము లోపలి వృద్ధులు
ప్రాకటముగ విన్నవయసు వారలు వేమా.

448

When acquainted with the path of great construction of the body (acunchana) if at any time thou disregard the *moola bandhana* all the old men in the world shall become youths. (This mystic fooling signifies that what is apparently the meanest is of the first consequence)

చందమామ నీడ జక్కగా రవి మీద
నుండ జూచి తెలిసి నునిచి చూడ
వెన్నెలందు దిరుగ వెళ్ళినంతనె ముక్తి, వి...

449

If fixing thy understanding thou look and behold the light of the moon (i.e., breast)... (incomplete).

మాయ నరయ కోడలాయె, తల్లియు నాయె,
నాలి యాయె, లోకు లందరికిని
చూడ బసిడి యాయె, చూరంద లేదాయె, వి...

450

Maya is not in fact the daughter in-law. She is the wife of all men in the world. Behold, she is gold, but such as cannot be plundered (nonsense, useful for words).

బ్రహ్మ గుర్ర మాయె భవుడు పల్లంబాయె
నాదివిష్ణు వెన్న నంకెయాయె
నందు మీరివాడు యాడదో మగవాడో, వి...

451

Brahma became a horse Siva (Bhava) became the saddle; *Adi* Vishnu became the stirrup. He that mounts on this stud is either femle or male. I know not which.

ఉద్ధతు లొకపట్టు యురగంబు లొకపట్టు
కాకులు యొకపట్టు కడగండు లొకపట్టు
తొమ్మిది నెరదొర్లు దొడిబద్ధ మగుచుండ
వెలుగు బయట బడెను పులి బొబ్బరించెను
నక్క నిక్కిచాడె కుక్క కూరిబడెను
వానరములు గూసె వాదాయె వాదాయె, వి...

452

The men subject to passions, on one side serpents (passions-*Indriya*), crows on one side, the nine large tomcats (animal senses) on one side; the nine large paths, being restrained, the light (the soul) departed to the external, the tiger (ignorance), the fox (delusion) rose up and gazed; the dog (mind) perished- the men of the woods (appes) cried out, the soul has become Him, Him.

అంగ యోగములను నారు మతంబుల
మూడు యోగములను మొనచురాదు
కడమ యోగమునను కల్గును మోక్షంబు, వి...

453

Meddle not with the (yoga) eight connections of the body, the six creeds or the three causes (*mantra, laya, haitha*). By the one remaining means (i.e., pure devotion) thou shalt attain happiness.

జీవాద్యయ నామము గల
జీవుడు తన పూర్వనామజీవుని జంపన్
రావించి వాని యనుజుని
వేవేంకు స్థిరము జేయ వేమన నేర్పున్

454

The spirit that is named without equal, having slain the being that formerly bore his name, and again caused him to return into life, Vemana can render his image (or brother) stable for ever. (Mystic raving)

మొదలను మీదుగా మొన జూడ క్రిందుగా
వృక్షంబు మొలిచిన వింతయేమి
మహిమింటి మీదను మదగజం బొక్కటి
విహరించుచున్న యా వింత యేమి

యదికుడై న బంటు విధమున నేనుగు
 చీమ మ్రింగిన యట్టి చిత్రమేమి
 భువి యందు శిలమీద బుట్టని యొకవిత
 మ్రానుబుట్టిన యట్టి మరుగదేమి
 మరియు నామ్రానుమీద చేమంతి పూలు
 చెరిగి పుట్టిన యట్టి విచిత్రమేమి
 యరయ నేర్చిన సర్వజ్ఞులైన వారు
 వివరపడ బల్కి నలైతె వినుర వేమ.

455

What wonder is it that the tree of wisdom should grow with its root upwards (in heaven) and its point downwards (in earth); over its root is a lustful elephant (the eye) walking. What is the wonder of this? Like a distinguished soldier, an elephant (ignorance) swallow an ant (wisdom), what the secret of a marvellous tree (the Sushumna nādam) that never was born' being produced in the earth, on (the body) a rock and if the *chemanti* flower (chrysanthemum Indicum) the mudricas be produced, what is the secret of the birth? Behold if the all knowing and learned men speak distinctly, Vema listen to them.

అవనిలో నొకకప్ప యెదు పాముల బట్టి
 విడిబడి మ్రింగిన విధ మదేమి
 వంటిపాటుగ రెండు వానరంబులు రేగి
 వంటి పిల్లలదిన్న వార్త యేమి
 కలియుగంబున నక్క గర్భవాసంబున
 కామధేవు బుట్ట కట్టదేమి
 మానుష వంతుడై మహి నొక్కబాలుండు
 మాను నమలినట్టి మర్మమేమి
 కరుణ లేకను యేడు ప్రాకారములను
 నలర కుదిలించినట్టి యా బలిమ దేమి
 యరయ నేర్చిన సర్వజ్ఞులైనవారు
 వివరపడ బల్కి నలైతె వినుర వేమ.

456

In the earth a frog (the mind) seized five serpents (passions) and suddenly swallowed them. What is this? Two

men of the woods (apes i.e., wisdom and ignorance) came and by themselves of themselves swallowed their young (their acts i.e., annihilated them), to a fox (delusion) in the Iron age *cāmadhenu* was born. In what way was this? Possessing intellect there was an infant that chewed; what was this marvel (wisdom absorbing ignorance). In seven modes of existence, (mahattu, ahankara, shabda, sparsha, roopa, rasa, gandham) mercilessly was might (delusion) produced and agitated men. What is this? The all knowing sages that have declared this, listen to them O Vema.

మహిమీద నౌకయాగ మరి కేక లిడుచును
 మంచము మ్రింగిన మహిమ యేమి
 మహిమతో నౌకమంచి మల్లెచెట్టును జూచి
 విరులు బుట్టిన యట్టి విధ మదేమి
 యౌరార మర్రిపై నరటి ఫలంబులు
 వుట్టిన యట్టి యా కట్టదేమి
 యారు చక్రంబుల నమరిన పూబొండ్లు
 పొందెరింగిన యట్టి బిందువేమి
 పంచ వన్నెల చిలుకలు పరగ నైదు
 పర్వతములను మ్రింగిన బలి మదేమి
 యరయ నేర్చిన సర్వజ్ఞులైనవారు
 వివరపద బల్కినట్లెతె వినుర వేమ.

457

What is the mystery of a fly that screamed out and swallowed a bed? How was a mace produced in jasmine blossoms? Amazing, on a (marri)neem tree (ignorance) plantian fruits (wisdom) were produced; how was this? What is that dancing that the flower bodied woman knows. How did the five coloured parrots have power to swallow five mountains. Thus have the wise of old taught, listen O Vema.

అవనిలో నిట్టి మూక పద్యముల నెరిగి
 చెప్ప నేర్చిన వాడెవో చెప్పనేమి
 శివునిగా జూడరయ్య ప్రసిద్ధముగను
 నీకు ధెలియని దేముండు నెరయ వేమ,

458

He who comprehends the preceeding three verses and can explain them truly he shall see Siva. What is there unknown to thee?

ఒకటి రెండు మూడు నొనరంగ నాల్గును
యైదు నారు యేడు నవ్వు సంఖ్య
తొమ్మిదంట దనుక తుదిమొద తెరిగిన
నట్టివాడు వేమ నంద్రు వేమ.

459

He who knows one, two, three and four, five, six, seven, eight, nine thus far, to the last what these are, that man is Vemana.

వెయ్యారు చందముల వెసు
తియ్యక కాలువలు నరులు ద్రిప్పిన దిరుగున్
కొయ్యకు మూలజ్ఞానము
వెయ్యెనం దెలుపరాదు వినరా వేమా.

460

If they dy not hesitate in 1006 ways water courses well turn as men turn. But a thousand ways are insufficient to teach the chief (root) wisdom to a piece of wood.

మరికి యెప్పుడు ద్వారముల నుండి కారగా
పరమ పావను దని పలుకు తెటు
వెలిసి పూతబూయు విధి బారి గొర్రెరా, వి...

461

While impurities are perpetually flowing from the orifices of his body, how is it said that the recluse is thoroughly pure? O ye sheep who externally daub yourselves and fall into the hands of Fate!

జిడ్డు కారుకంట చీముగారిన వుంట
(చీము కారు వుంట చెదలుపట్టిన యింట)
గడ్డి చీకు యింట గాలి గుంట
(పురకు ముట్టు తుంట పురుసుకుంట)
బిడ్డ గుడుచు (చీప) చంట బిరువేల యుండురా, వి...

462

In the eye flowing from moisture, in a boil flowing with matter, in a house the thatch of which is damaged, in a whirl

wind, in the breast that the child sucks—how should there be any tightness?

వెనుక బొరమంటె వెన పురీషపు గుంట
ముందు బొరమంటె మురిగి గుంట
వెది జూచి నరులు వేడుకపడుదురు, వి... 483

If you say let us look behind, there is the well of (foulness) dirt. If you say let us look before, there is a nasty pit. Oh when they see a woman men fell down to pray her.

ముంద తమ్ముజూడ మొగమాట పడుదురు
ముంద కూడు దినక ముక్తి లేదు
ముంద నువ్వరికిని మూలంబు గాదటో, వి... 484

If fate (the female power) look at men they hide their faces. Unless ye eat the food of that Fate ye shall not be blest. That power (fate) is the origin of the three Gods.

పడుచు దూర బిండి బ్రహ్మాంబు వరి విండి
గవ్వారమున పరము కలము విండి
విండి లోతు దెలియ పెద్దలతరమయా, వి... 485

A girl is smart powder; but divinity is grain flour. The future state, in its excellence is fine *calama* flour. Can sages know the excellence of such flour.

కల్లు ద్రావె ననుచు గడునింద జేతురు
కల్లు ద్రావువాని కాయమెల్ల
కల్లు ద్రావువాడు ఘను డని యందురు, వి. 486

If you say I will drink palm wine they abuse you violently; they abuse the entire body of him who drinks it. Yet he who drinks palm wine they entitle noble, for the recluse knows not the distinctions of good and evil.

ఊరు కొండవీడు, ఉనికి పశ్చిమవీధి
మూగ నేత కెల్ల మొదటి యిల్లు
యరసి చూడ జూడ నది ముక్తిమార్గమో, వి... 487

The village of our body in which the deity dwells is Hill Town (the head); his is in back street (the spine). There in silence is the first house. We gaze and continually view it, this is the road of beatitude.

బందు కట్టు బాసి బయలుదేరగ లేక

బంధు వాస మాయె బరగినాడు

శార్జి యంతవాడు జరులకు శక్యమా, వి...

468

Quitting the bonds of the body he cannot go forth. Sargnee (Vishnu) walketh with delusion as with his wife. If he, so mighty, is thus ensnared, what power had men to release themselves?

గండికోటలోన కస్తూరి మృగముండు

రాజు గాడు దొడ్డ రౌతు గాడు

నెంతవారిని నెత్తిపడంగొట్టు, వి...

469

In Gandicōta there is a musk deer; it is not a great horseman. Be he great as he may be, that deer will mount (the hill) and overthrow him.

పాకనాటి రెడ్డి పరగ మోటారెడ్డి

యెసగు తోట్ పెద్ద యెర్రరెడ్డి

మొరుసు లందరు భువి హరువొప్ప నన్నింట

వ్రతిభ కెక్కి రెట్టు పరగ వేరు.

470

Pācanāti Reddee, and Mōtah Reddee and Tōta Pedda Yerra Reddee, these are all stubborn, wretches accomplished in all hardness. Thus have they gained celebrity.

అందలమును మోయు నందరు మనుజుల

యందు వేడ్కనుండు నతడు యతడె

అతనిపూజ ఫలము లందునో చూడరా, వి...

471

Are all those creatures men who bear about sedan? He alone who enjoys himself within it is He (the God); shall the fruits of his good deeds be enjoyed by these base wretches?

నిద్దు లెల్లగూడి చిన్నయ మొరలించి

శుద్ధి జేసి రుక్కు సున్నమునను

శుద్ధికి బ్రథమంబు సున్నమే కాదయా, వి...

472

The accomplished sages all meet and forming the mental figure, purified it with lime of steel—surely then lime is not the source of all purity.

సున్నంబు దిన్నవారికి

సున్నతముగ పరుసవేది యుండును జూదన్

వన్నెకు మించిన సున్నము

వెన్నగు బ్రహ్మాదులకును వెలయగ వేమా.

473

He who eats lime (of stone or shells) possesses the philosopher's stone, chunam that exceeds in the touch of gold, is better to Brahma and the rest.

సున్న మనగ మహిమి నూశ్మమై యుండును

సున్న మనగ నిహము జూపు జగతి

సున్నమే పరంబు జూపుచుండురా, వి...

474

Lime is the best of all matters. Lime displays the present world in the earth and it also shows us heaven.

సున్నంబు దిన్నవానికి

సున్నంబగుగాక త్రాంతి జొప్పెడుమన్నే

సున్నము హరిహర విధులకు

నెన్నంగా వశముగాదు యిదిగో వేమా.

475

He who eats lime will be delivered from the ties of relationship which shall all be calcined; can it remain permanent? (lit. in the path) To Vishnu, Siva and Brahma never have any power over lime.

సురలు, మునులు దిన్న సుస్థిరం బందిరి

సుముఖు లైరి జగతి జూచి రోసి

నరులు దిన్నయపుడు సురలు తా మౌదురు, వి...

476

By eating it have the demigods and *munees* attained immortality. But they who see and scorn it derive then beauty from it. When men eat it they become demigods.

హయము గురువుగాద యభిలంబు తాగాద

యనుభవింపరాద హరుని గూర్చి

హరుని దలప నింత యంధకారం జేరి, వి...

477

Is not the horse noble? Is not it all things? Cannot we attain Siva? If we meditate on him should we remain thus in darkness?

హయము సున్నము దిన నతిశయంబైయుండు

కల్పమేల గల్గు కారణమున

హయము సున్నము దిన నంధకారం బుడ్డు, వి...

478

If a horse eat lime, it will grow great. How should it hereby attain and nourish the truth of desire. If a horse eat lime it shall become wise.

హయమనగ నేమి జెప్పుదు

హయమే జయమైన హయము యగు భువిరోనన్

హయ మనగ గురువు నిరులకు

హయమనగ బివిత్రపస్తు వవనిని వేమా.

479

What is the purport of this world? Horse is the victorious steed. The horse is the highest of blessings. Horse signifies a pure substance.

ఏడు జీవులాయె నెనిమిది కాదాయె

కాడువడిరి చూచుకర్త లెల్ల

చూడ భావమందు సుప్రసంగము వేరు, వి...

480

There are seven living beings. The eighth (*mava*) is not living—all the mighty are in anxiety. If thou look into thy thought all words vary. (raving foolery).

చేత నశ్వమెక్కి శిక్షింపనేరక

తత్తరమున నుండు తత్వయోగి

జ్ఞాన వారణంబు స్వారిగావలెనయా, వి...

481

If after mounting this creature, the horse, he cannot manage him, the *tatwa yogee* is in trouble. Let him mount the elephant of knowledge.

విందంబై యాకాశం
 బుందంగా చూడ చూడ నొగి దానిపయిన్
 దండి యగు నెంను దెలుసుక
 మెండుగ నటు చూచుచున్న మేలుర వేమా.

482

He who closely views the firmament being as a globe and duly observes the moon above it; he who views this well shall find it is for his good.

బయట బుల్లుగట్టి పరికింప నేరక
 బ్రమసి తిరుగువాడు పామరుండు
 బయట దెలియ నతడు బ్రహ్మంబు తానయా, వి...

483

He who builds a house on the open plain (*bayalu*) and void of discernment wanders confused, is a wretch given up to his lusts. He who knows the (*bayalu*) open heaven is himself the divinity.

రమణి నగుచు నుండు రమణుండు యేడ్చును
 రమణి సేయుచుండు రంకుమీరి
 రంకు చూడగా పరమమైన తత్త్వంబు, వి...

484

Maya, the wife laughing, the husband is weeping (the soul), the wife delights in adultery. That adultery pervades all nature.

రూపులేని వనిత రూఢి పతివ్రత
 నీటు లేనివాడు పోటు బంటు
 తెలుపు వచ్చువాడు దేవరబంటుగా, వి...

485

A wife (*maya*) who hath no figure loves her husband, a man void of vanity is a stabbing hero, a man who is diseased becomes a soldier of God.

ఉ ప ఖా గం

అహమునందు నేమి యిడుమల బడినను
పరమసాధనార్హ పదవి గాదు
వరులుగారు యెట్టి వెరవున జూచిన, వి...

486

Whatever difficulties a man meets with in this world, it is not a place that can be instrumented to the attainment of the next world. Then they are not worthy however closely you view them.

మంట మింట సంధి మన్న వారెందరు
యెన్నగాను దరమె యేరి కైన
యున్నవారు చావనున్నవారే సుమీ, వి...

487

How many are they that live on earth, in heaven, and between them has any one the power to count them; those who live are indeed those who die.

తనఃపు యస్థిర మని ధనము యస్థిర మని
తెలుప నేర్చి తాను దెలియ నేర్చి
పాత్రుడైన యోగి బట్టతా నెరుగడు, వి...

488

Though he can teach others and know for himself the instability of the body and the fleeting nature of wealth, he cannot yet attach himself to an adequate (illustrious) devotee and attain real perfection.

సతి యొనర్చు చెడ్డ పతి కవశ్యము వచ్చు
పతి యొనర్చు మంచి సతికి సగము
పతి యొనర్చు చెడ్డ సతికేల రాదురా, వి..

489

The sins that a wife commits, do with out fail fall on the husband. Of the good the husband does, half comes to the wife. Why is that we are not told that the sins of the husband also visit the wife.

లోభి దాశరైన లోకంబు లోపల
నొదుల నడుగనోడు యొకడు లేడు
యొకరికిని వాడు యోచింప బెనులోభి, వి...

490

Whether misers or givers there is not one in this world, who asks not of his friends; he that gives not to others, consider him as the chief of misers.

కరువులు గండముల్ కఠినకష్టపురోగము లెన్ని వచ్చినన్
గరిమను జీవరాసులకు గట్టిగ నాయువు గల్గినంత వే
మరు వగవంగనేల మరి మాటికి లేదననేల మూడుదై
యరయ దయాశుదైన పరమాత్ముడు యొక్కడు దిక్కు వేమనా. 491

However many famines and sudden deaths, and terribly severe diseases occur, if long life be abundantly possessed by the tribes of creatures, why should they so perpetually sorrow and why at every word should they, being fools say I have nothing? Behold, the merciful chief spirit is alone our refuge.

తొరికొంప కీడు తిరియాలోక్కటి
తిరియాలు కీడు పెరికొడుకు
పెరి కొడుకు కీడు వెక్కరికాండ్రురా, వి... 492

A house full of holes and a worthless wife are alike. Like to a worthless wife is an idiot son; like an idiot son is a jeerer.

బ్రహ్మమలవదున్న ప్రళయకాలంబైన
నలరు మహిమచేత జెలగవచ్చు
బ్రహ్మ మెరుగనోడు పట్టుబడి నిలుచును, వి... 493

If God be ours (if the deity has been attained by us) even the destruction we shall rejoice in glorious majesty, he that knows not god shall remain a captive.

ఘటము జలముందు గగనంబు గనబడు
ఘటము జలము లేమి గగన మేమి
ఘటములోని జ్యోతి గ్రమమున దెలియుడి, వి... 494

In vessel of water the sky is visible, but in the absence of water how can the firmament appear therein? Regularly (or daily) comprehend thou the splendour of god in the vessel of the meditating intellect.

మటము గాన్గ జేసి కరుణ యెద్దుగ జేసి
తవిరి కర్మములను నువుల జేసి
తెలసి గానుగాడు తిలకారకాత్మయు, వి...

495

He who makes his body to be as a mill, and his senses as the oxen, likewise converteth his acts into the oil seed. He through understanding shall like an oil-man with his soul his intellect shall as fine oil be freed from carnal impurities.

అపడ కామడ కడవులు
గ్రామములు చెరువులు నదులు కర్మము లింతే
తా మెందులోన దిరిగిన
వేమడు తోడగుచువచ్చు వెంటనే వేమా.

496

They who go on pilgrimages to sacred places travel league after league merely through forests, villages, lakes and rivers. This is the sum of their good works; whatever you wander (Vemadu) the divinity aideth and accompanieth you.

అత్మదేహమందు నతిసూక్ష్మముగ జూచి
దేహమాత్మయందు తేటపరచి
యాత్మనెందుజూచు నతడెసో బ్రహ్మంబు, వి...

497

He who minutely views the soul in the body who showeth forth the body in the soul and who perceiveth the soul to be everywhere, he is become a part of the divinity,

పుడమి నుప్పరంబు బురికొల్పి జగముల
రక్షచేయగల్గు రాజు లెవరు
మహిపతి యను పేరు మనుటానకేడదో, వి...

498

What king is able to sustain and nourish the world composed (mingled) of earth and sky. How is it then that man assumes the name of (Lord of Earth) king?

ఎరుకయుందు వాని కెరుక యేమందును
యెరుక లేని వాని కెరుక లేదు
యెరుకలోని యెరుక నెరుగుట తత్వంబు, వి...

499

The wisdom of a wise man is of continual duration but the fool possesseth no knowledge. To know the wisdom of wisdom, this is the end of knowledge (*tatwa*).

వెలయ భూమిశర్లి వి త్తనమటు తండ్రి
పంట లరయ సుతులు పాడి పరము
ధర్మము తనపారి దైవము నిర్ధము, వి...

500

The earth is the noble mother; the seed is the father, the crops are sons, the produce of cattle (i.e., milk etc.), is heaven (because milk in various forms is offered in sacrifice), virtue is divinity. That is Truth.

తొదరి దేవు పూల తోటలు నరుకును
తొట్టి తలుపులకును దొడిని కాపు
పాపకర్మ అట్టి పనులకు బోదురు, వి...

501

The farmer begins by cutting hastily down the flower gardens of the god to build gates for the sluice (with the planks of the trees). Sinners are they who attempt such acts.

గింజ జెడగనాడ కీడుతోడనే తాకు
గింజగల్గియున్న గీడుతోవు
గింజలు గలవాని లంజలపంచు
గంజి కుండు జనులు గడగి వేమ

502

Sorrow shall follow and seize him who wastes grain. If he possesses grain his pain is over. In the veranda of the very whores of him who hath grain, men shall abjectly wait for gruel.

అన్న మమృతమరయ హరిహరాదులకైన
గాంతి కలుగజేయు గలియుగమున
యన్ని పుణ్యములకు నాస్పదమై యుండు
నన్న మందరికిని యన్న వేమ.

508

Bread and water are the origin of the glory even to the Gods. In this iron age it is the seat of all virtues. Food is as the elder brother of all men (a pun).

అన్నం తాపద నడచును
యన్నఁ బే ప్రాణప్రదము యన్నిటికన్న
యన్నం బొల్లని వారలు
యున్నారా : యన్నవాడు యగ్రగుడు వేమా.

504

Food puts an end to difficulties; food alone is the dwelling of life, beyond all other things. Are there any in this earth who desire not food (instance of comparative?) If there be any, they must be none but Siva (*Ugrudu*).

దేహియని యర్థి యడిగిన
నోహోయని వరిహనించి యూహలు జేసే
ద్రోహుల కెక్కడి కీర్తులు
మోహంబున మడిగిపోవు మొదటికి వేమా.

505

If the beggar cries (*Date obolum*) he who replies 'Oho' how likely and asks him ridiculous questions, where shall such fools acquire honours? They shall perish roots and branch in their avarice.

వెలయ నెంగినోటి కెగ్గేమి సిగ్గేమి
పాడు బొందవంటి బ్రరెనోరు
రుచిని యెరిగినట్టు శుచినెర్గనేరడు, ఏ...

506

What honour or what shame can the mouth full of spittle, receive a buffalo mouth, (mouth as gaping as that of a buffalo) is like a dry well. They cannot discern purity as they discern tastes.

చచ్చు వాక్యములను సరగ నెన్నాడిన
కలయందు గనిన కలిమిరీతి
బ్రతుకువాక్యమెన్న వరగ నొక్కటి చాలు
నవని నిధులు శరది యట్లు వేమ.

507

However many curses (slaying words) we utter, they are but as wealth beheld in a dream, all fleeting, but a single blessing (word of life) suffices—it is unexhaustible as the mines of the Ocean.

క్రయభోగ్య మాయకంబులు
యయినపుడున్ నిర్ణయించినంతకు హెచ్చున్
క్రియదప్పి యనుభవించిన
క్షయమౌ మరి మొదటిసొమ్ము సాధ్యము వేమా. 508

He who after receiving the value the mortgage usurps, more than was settled shall lose that surplus and the original article alone shall be his.

అదనభుక్తి చేత మొదటి సొమ్ముకు హాని
కుదువసొమ్ము కెన్నకొంత హాని
మొదట పక్షమునను మూలకర్తకు హాని, వి... 509

Inordinate enjoyment occasions the loss of the original possession. Property put in pledge suffers a certain degree of loss. In the first case the original possessor sustains a loss.

రచ్చకిట్టు క్రయము ద్రవ్య మంతయు నివ్వ
చెలగ క్రయము సొమ్ము చెల్లునట్టు
వధున లిఖితమునను వడ్డికున్న క్రయము
నరయ హానిదెచ్చునపుర వేమ. 510

If when the assembly has met, you give the full price, the cost will all be paid, but if instead of payment you give a bond with interest for it, it will occasion a heavy loss.

క్రయమునందు నొక్క కాసైర నిలిచెనా
క్రయమున కనురక్తి గలుగనేర్చు
క్రయము యైనసొమ్ము కడు యెదపకకుండ
ననుభవింపకున్న హాని వేమ 511

When a sale is made if a single farthing remains unpaid, a covetous desire may arise. If the property you have purchased come not into your possession without delay, you suffer loss.

భువినమక్ష భుక్తిపూని యిరువదేండ్లు
యనుభవించెనేని యదియు బలిమి
పూని లిఖితమునకు భుక్తి సాధనమగు, వి .. 512

If thou enjoy personal possession of the land and hold it for twenty years, this forms a strong title to it. Enjoyment constitutes the basis of written deeds.

పుడమి నడులేని భుక్తి యిరువదేండ్లు
యిట్టి బోక్త యనుభవించెనేని
భూమిలో లిఖితము బోవనుండిననేమి
భుక్తి బలిమి యగును భువిని వేమ.

513

If such a possessor holds undisturbed enjoyment of the land for twenty years—though the written deed exists or destroyed, enjoyment constitutes the strongest title to the possession.

ధరణిలోన భుక్తి సార్వమైనంతకు
ఘట్టిగా లిఖితము కారణంబు
తలప లిఖితమునకు తల్లివంటిది భుక్తి, వి...

514

In this world thou attain possession—the written documents form the strongest instrument of right. Consider enjoyment as the mother of the title deed.

దానమును క్రయమును, తన యథార్థముకాని
యితరు లాశయొకరి కిచ్చుదగదు
అందు కితర జనులు హర్షించియుండిన
నదియు యే చెల్లునని వేమ.

515

In gift or sale you may dispose of what is your own. But cannot give to others that which belongs to your neighbour. If others give their countenance to such acts, yet how can it pass valid on the earth.

వాడు కులము లేని వంద్యమనుష్యుండు
ఈనిన పులివలెను యెరిగియుండు
మాడెన్నడు తన మర్యాద వాక్యంబు, వి...

516

This man, void of all caste is the yogee worthy of honour. He is cautious as a cubbed tigress. The words of his rectitude shall never cease (very difficult).

చతురోపాయ సమర్థత
 విశరణ గాఢీర్య ధైర్యవిభవస్ఫురణల్
 జితగూడి యుండినప్పుడె
 యతులితుడౌ నతడె రాజు యగురా వేమ.

517

(Pure sanskrit) By the possession of the four methods (gentleness, liberality, also the unison of discrimination, punishment) giving, secrecy, resolution, wealth and readiness—by these, the unparalleled man is king (very difficult).

క్షితిని బ్రోదిజేసి శ్రీతులను రక్షించి
 గతము నెంచి శుద్ధ గతి వహించి
 మృతిని మించి సకల మతముల మది నుంచి
 యొప్పుచుండు రాజయోగి వేమ.

518

He who nourishes the earth, who relieves dependants, who foresees what shall happen, who undertakes upright conduct, who surpasses mortality, who respects every creed—this man shall shine as royal saint.

మొనయ సత్యమునను మును హరిశ్చంద్రుండు
 నిత్యమైన కీర్తి నిలుపుకొనెను
 సత్యము నృపులకును సర్వదా యోగ్యంబు, వి...

519

Harischandra drawing near in truth, in former time, established himself in eternal fame. Truth is the chief grace of kings.

నంకరంపు జాతి సంసార భిక్షాతి
 మంకుజాతి దొంగ రంకుజాతి
 కొంకు కొసరులేని క్రూరపుణీవుల
 నింకనేమి జెప్ప నెనగ వేమ.

520

The class of half casts are seceders from the family ordinances, a wicked tribe; full of robbery and adultery. What more need we say of these cruel wretches that are heedless of right and wrong?

తమనదకల ననక ధర్ముడు కోపము

పల్ల వాక్కెరుగక వదరి వదరి

కడను వానిచేత కాల్పుల బదుదురు, వి...

521

They mention not their own conduct but say *Dharmudu* (yama) is vainly given to anger. They listen not to a word in due season; but talk and chatter ultimately they shall fall into his burnings.

కనుల పొరలు గప్పి కనుపించక నరుడు

పొరలు దియ్యమంచు పొరలుచుండు

పొరలయినను పోవు పూర్వజన్మంబున

కప్పుగొన్న పొరలు గదర వేమ.

522

When a cataract (*pōra*) covers his eyes, a man unable to see, tosses about (*pōra*) bagging that the cataract might be removed. But surely this is the unalterable punishment of his frauds in a former birth.

ఎల్లవారికి నొకయిల్లు నుంచిన శిల్ప

యిల్లు జూడగ నెద తల్లడిల్లు

తల్లడిల్లినపుడె తనువును మరుచును

తనువు మరచెనేని తానె వేమ:

523

All men have one excellent dwelling. Beholding this house the heart is afraid when it is in dread; it (forgets the body) swoons when the body swoons; then are we resolved into the great spirit.

ధాత్రి జనుల కెల్ల తగ నెరింగించెద

వదన హరుని గనెడి పురము యొకటి;

మనసు జెరిక నొక్క మహిమతో జూడుడి, వి...

524

I will fitly teach all that dwell in the earth; that they may know the city (i.e., body) that beholds God is but one. Let not thy mind be corrupt and in it shalt thou gloriously behold Him

ఎంగిలి యనియేటి యానోరు బెట్టుక
శాస్త్రవేదములకు జదువ రాదు
యివియు నెల్ల దెలియ నెంగిలి కాదకో, వి...

525

With this vile mouth defiled with spittle let us not read the *shastras* or *Veda*. Consider are they not thereby defiled.

గురువు యనెడు పేరు గురువయి యుండును
గురువుచేతగాదె గురుపదంబు
గురువు యెన్న జ్యోతి గూడగా వలెనవా, వి...

526

The name teacher is very mighty; is not the most chief place attained through the Teacher. Teacher signifies light. To such a teacher let us remain attached.

నేను యనెడు మాట నీవనగా దగు
నీవు నేను యనెడు నిష్ఠ దలచి
నేనె నీవు నీవు నేనన వచ్చురా, వి...

527

Will not the word, 'I', equally suit thee? Surely if you lay aside of the fashion of saying thou and I, then shall He thou and thou I.

ఓజలన్ని మాని యొరవిన జనుల సం
సార యోగి యగుచు చేరవలయు
బుడుమపండు మాడ్కి పొసగిన కలుగురా, వి...

528

Let those who restrain all their thoughts and attach themselves to the deity, become even while householders, recluses and gain heaven. But if like the *budama* fruit they please all men, how shall they be blessed.

మనసుతోని శివుని మానుగా దెలిసిన
యోగి యెందు వాని నర్విజనులు
నీవు నన్నెరుంగ నీవెపో శివుడవు, వి...

529

Him that truly know that God that dwells in the heart shall they call *yogee*; if thou know thyself thou art thyself the deity.

ప్రథివి కుదక మేగె ప్రథివిపై మొలకెల్లె
మొలక ప్రథివి కేగె మగడె సుతుడు
ధరణి జనులకెల్ల తల్లియు పెండ్లాము, వి...

580

Water sinks into the earth; a sprout turns into earth (observe phrase); the plant is both husband and son to the earth. (This has occurred elsewhere). The earth is mother and wife of all men.

వల్లదప్పు వాన్కి వంటక మిడినను
వల్లదప్పి దాని వల్ల జెడును
వల్లదప్పు వెనక వంటకమే మిత్తి, వి...

581

If thou give food to one who has failed (lost his opportunity), having failed (or lost luck) he will be ruined even by that food. When fortune is gone, food itself is death. (Simple construction. untranslatable in English).

దిక్కు దెసయు లేని దీనుడు చచ్చిన
దిక్కు కరగరరయు దిక్కువారు
దిక్కువార లన్యదిక్కుల జేరరో
దిక్కు తమకు నెరు తెలియ వేమ.

582

If a poor wretch void of means and subsistence dies, no one who has means will go near him; will not men who have means go to those have subsistence.

దిక్కు వారికెల్ల దీనదో యాయువు
దిక్కు దిక్కు దాము తిరుగబోరా
దిక్కు లేనివాని దిక్కు జూడనివారు
దిక్కులేని వారు తెలియ వేమ.

583

Will not the life of the poor end? Will not they roam from place to place? They who will not look towards him who has no support, these are themselves destitute. (puns)

కలిమి తనదు పాలి కర్మానుకూలంబు
బలిమి తనదు పాలి బంధకంబు
కలిమి బలిమి రెండు తెలివికి హానిరా, వి...

584

Wealth suits well the acts that we participate in it. Power is a tie on us. (The power is led on to great oppression). Wealth and power each do us harm. (loose version)

కలుగు కాలమునను కష్టించి కష్టించి
యైన దివసములను యన్యులకును
కఠరబెట్టి వారు క్రూరులు యౌదురా, వి... 585

Shall those who while they have wealth labour and toil and in the feast days (on happy days) bestow on others what they ask, shall these be called hardmen?

నిత్యమెరుగనోరు నీతి యెరుగనోరు
సత్యమెరుగనోరు చంపువారు
గతియు వేరె లేక కాలుని కాకల
మృతుచేతను నరచుదురు వేమ. 586

Those who are not able to know the everlasting, and who are ignorant of wisdom who know not the truth, murderers, have no fate (course), but this, in the fire of hell and in paining hunger shall they...

అవుట గామెరుగని యజ్ఞాన జీవులు
మూఁము దెలియకను ముట్టుచేత
యనుదినము సృజించి యాత్మ దెలియలేక
చచ్చి పుట్టుచుండు జగతి వేమ. 587

Those ignorant souls that know not that this can be done (avuta) and this not (cāmi) ignorant of the truth, daily through impurity produce offspring; unable to know the spirit they continue to die and born anew in this world.

తనువు లస్థిరములు ధర్మము నిత్యము
చేయు ధర్మమెల్ల చెడని పదవి
కని విని మరి తెలియ గనరు నరపశులు, వి... 588

Bodies are transient, virtue is eternal, all the virtue we perform is alone the thing that cannot be ruined. These brutes of men though they see and hear cannot understand.

కాపు లేని యూరు కరణమునకు కీడు
కరణము పగచేత కాపు కీడు
కాపు కరణములును కావడికుండలు, వి...

589

A village void of farmers is a sorrow to the *curnam*. The hatred of the *curnam* is a grief to the farmer. The farmer and the *curnam* are to each other like the buckets (pots) on a yoke.

కరణమును విడినియు గాదని నడిచిన
కాపు కాపురమును గాలిపటము
కాపు గాదటంచు కరణము నడిచిన
కరణ మపకరణము గదర వేమ.

540

If on any occasion the *curnam* scorns the farmers, their dwelling become unstable as a paper kite. If the *curnam* despises the farmer, the *curnam* surely becomes (*upakaranam*) a mere appendage.

కాపు జెప్పినట్లు కరణము నడిచిన
కరణమునకు మంచి కలిమి బలిమి
కాపు గాదటంచు కరణము నడిచిన
కీడు దప్పు దూరు పాడు వేమ.

541

If the *curnam* conducts himself as the farmers' desire, the *curnam* obtains good property and power. If he despises them, evil shall not fail of reaching him, the village being deserted.

ఆరవిద్య లెల్ల యపకీర్తిపాలాయె
వారైకెక్కు నెంత వారికైన
యార విద్యలెల్ల దూరుపాలాయె, వి...

542

All the attainments (learning) of a man in poverty turn to disgrace, even to him that is of celebrity and however great. Shame falls to the share of the base. (who repay it not)

కమలములు నీట బాసిన
కమలాపునిరశ్చి సోకి కమలినభంగిన్
తమతమ నెవులు దప్పిన
తమ మిత్రులు శత్రు లౌట తథ్యము వేమా,

543

Like as lotuses which if they leave the water fade; the rays of the sun who is the lover of the lotus affecting them; thus if thou leave thy due station it is certain that thy friends shall become thy foes.

కడుపు కెంత మిరులు కళవళ పడుదురు

కడుపుకొరకు నూళ్లు గహనములను

కడుపు కెట్లయైన గలుగును, భుక్తిరా, వి...

544

How many lusts has the belly? For it men are in anxiety. For the sake of the belly, villages exist and so do forests. In someway or other provision is always found for the belly. Surely it governs men.

దానధర్మములను తగరేపు నేదని

కాలలయము జేయు కష్టజనుడు

తాను యేమి యానో తనబ్రతు కేమానో

మాయ దెలియరేడు నుహిని వేమ.

545

What shall become of the hard man who wishing to give gifts or charity says he will give it today or tomorrow and thus procrastinates? What shall become of his life? He is ignorant of the force of delusion?

తనవారు తనకు శత్రులు

తనవారే తనకు నెంచ తగు బాంధవులున్

తన పర భావము దెలిపిన

ఘనదేవడో వాడు శివుడు గదరా వేమా.

546

Our own kin (passions) are foes to us and our own virtues are our nearest relations. He who knows his own thought and that of his foe; this man is assured by Siva. (that is who thoroughly knows the good and evil propensities of his nature).

మనుజుల నదవట్ల చురి యెంచి చూచితే

యెన్న వశము గాదు యేరికైన

నలపుపిండి కూర నలపు నెన్నగరాదు; వి...

547

If we consider the conduct of men, surely no one is able to esteem it aright no more than we are able to esteem the purple hue of the *pindi* herb.

మాళ్ళ వెంట రావు మణులు వెంటను రావు
యలుబిడ్డలు హితు లరయ రాదు
రాను యచ్చు యివి తనవెంట వచ్చరా, వి... 548

The villages (mahals) we possess shall not follow us in death, nor shall our jewels, our wife, children or friends accompany us. The alms we have bestowed shall alone follow us.

పరగ రాయనికుల బాచన్న ధనమెల్ల
భటులపాలు కవులపాలు తలప
నొనర హీనజనుని ధనము దాయదుల
పాలు జారకాంత పాలు వేమ. 549

All the wealth of *Bāchanna* who was born in the Raya caste fell to the lot of the Bhattas (poets). But the wealth of the base was shared between his kin and the strange woman.

ప్రాకటముగ నిట్టి లోకములో గుంటు
పల్లె ముత్తదెన్న పరమగుణుడు
యన్నదానమునను హరుపూజింతు
హరునిలోన గలసె యరుమ వేమ. 550

Manifest in the world was Guntupally Muttadu gifted with noble virtues. By means of bestowing food and through worship of God, was he absorbed in the Deity.

ఎంత కరువుయైన నెంగిలి యన్నము
పరుల కిడెడు ధర్మపరులు చూడ
భూమిమీద నెంగి పుల్లెలు నాకెడు
కుక్కలై పుడుదురు కూడి వేమ. 551

Behold the unrighteous who in the severest famine give the mere leavings of food to others; these shall be born again as dogs that lick defiled leaf-platters.

తనదు దత్తము పరదత్త మొక్కటిగాక
జూడ కనుభవింప చోద్య మిలను
తొడరి యాలు నమ్మి తొత్తును గొన్నట్లు, వి... 552

Strange is that a man will embezzle the donations made either by himself or by others. It is like selling a wife and buy a slut instead. (A substitution of crime for virtue.)

తనదు దత్తము పరదత్తము లందుల
పరగ కిడుజేయు పాతకుండు
పుడమిలో పురుగయి పుట్టి చాలయేడ్లు
కష్ట మొందియుండు గదర వేమ. 553

The sinner thar interferes with the charities eatablished by himself or others, he shall for many years be repeatedly born in the earth as a worm and suffer misery,

అందు నిందు ననక నన్నిచోటుల విష్ణు
వమరి యుండు వెలుగు చచ్చెయుండు
వెనుక చక్రి తిరుగు విష్ణుచక్రంబుతో, వి... 554

Say not he is there or here. Vishnu dwells through all places shining in splendour. Behind him does the serpent follow the course of his *chakra*.

ఈకె లండజేసి తోక లండల జేసి
కోక లండజేసి కొత్తమాయె
నాకు లండజేసి నఖిల జుతువులకు, వి... 555

He has given some creatures feathers as a covering, tails to others, clothes to some, and leaves to others. Thus has God provided for all,

ఉదకము లోపలి తత్వము
వెదకియు దా దెలిసి చాల వేగమె మదిలో
నుదకమువలె దా దత్వము
మది దెలిసిన వాడె తత్వమయుదుర వేమా. 556

He who investigates in water the element (of fire) and ascertains it with delight in his mind —this man is like water of elemental nature. (awfully difficult)

చెల్లని సతి నొల్లని సతి
నొల్లని చెలికాని విడువ నొల్లనివాడే
గొల్లడు గాదా ధరలో
గొల్లనికిని గలవె వేరె జొమ్మలు వేరూ.

557

A wife unapproved, who does not love you, a friend who desires you not, he hateth not these—he is a silly swain.

అంటు విడనిగుణము యది దేహ సుఖమౌను
యంటు విడిన గుణము యాత్మసుఖము
కనుక నిట్టిగుణము కల్గిన కిల్లుగా, వి...

558

The state in which it is not disunited from the soul is agreeable to the body. But the state of separation is best for the soul. Therefore if thou obtain such a state thou shall enjoy its fruits.

ఆరయ నేడు త్రాళ్ళ నఖిల జగంబులు
కట్టబడుచు నుండు నెట్టు లిన్న
జ్ఞాన విధమునను పూని కోయవలయు వి...

559

Behold the world is bound with the seven cords of passions. Strange! with the sword of knowledge let us strive to sever them.

అది నెఱుగవలెను యల్పుండు తా మరి
చెప్పలేడుగాని తప్పబట్టు
తోయనేర్చు కుక్క దొంతుల జేర్చునా, వి...

560

Let the fool first learn to know the Deity. (I propose reading అది నెఱుగ లేని). He is himself unable to describe it. But when another dies he merely cavils like to a dog that can upset a pile of pots but is it able to erect it ?

ఉక్కుఖడ్గి దిన్న నొగి దేటగా జేయు
నుక్కుఖడ్గి దిన్న నుడుగువ్యాధి
నక్కుఖడ్గికన్న నర్చివై కల్పంబు, వి...

561

If thou eat a powdered bar of steel in medicine, it will make thee pure; if thou eat a bar of steel, disease will be removed. A bar of steel is thus superior to the tree of desire.

ఉక్కుదిన్నవాడు ఉర్విపై నిద్దండు
యుక్కుదిన్నవాడు యుండు జగతి
నుక్కుకన్న హెచ్చు నుర్విపై కల్పంబు, వి... 562

He who eats steel is the mightiest in the world. He who swallows steel shall dwell in the earth. What is superior to steel? nothing but the tree of desire.

ఎంత సంపదౌనరు నంత కష్టపు చింత
చింతచేత యేగు చివుకు మేను
చింత లేకయున్న చెడని సంపద జూడ, వి... 563

Distress and sorrow are in proportion to our wealth. By sorrow is the body weakened; freedom from anxiety is the only possession secure from ruin.

కాముడైన నరుడు కాయసిద్ధి వహించె
కాముడైన బ్రహ్మ కాము డయ్యె
కాము డగుచు బ్రహ్మ కల్పంబు ల్గుంతును, వి... 564

He that loves the body undertakes to attain corporeal perfection. He who loves the body becomes a lover of God. When he becomes a lover of God, he shall attain immortality.

జీవభేద మెరిగి చెడిపోనివారికి
భావిజనుల చెలిమి పట్టుబడదు
నీరు ముత్యమైన నీరుగా బోవునా, వి... 565

Those who know every distinction of soul shall never fall. These are not ensnared in affection for those who are later born. When water hath become a pearl, will it again be reduced to water.

తరుకున ధనపుత్రతరుణి భ్రమలనుండి
క్షీణ మొందు దేహచింతచేత
కటకట ఇటు దేహి కడలేరలేదయా, వి... 566

Soon shall the sensual (*dēhi*) wretch who is blinded with attachment to his wealth, sons and wife reach utter ruin through his desires—alas! how shall this wretch attain emancipation?

తొలుతిత్తిలోన తొలుత బుట్టినవాడు

వెనుక దెలియలేడు వివరియైన

వెనుక దెలియలేక వెర్రియై చెడిపోవు, వి...

567

First born in a bag of skin, if he be wise will learn what happened before his birth. If he cannot learn then he shall perish in his folly.

దోషగుణములమరు దుర్మతి మాయచే

మోసపోయి పుట్టి మునిగె నందఱు

దోషగుణములకును దుస్సంగతుల కీడు, వి...

568

Through the deceit of the wicked and crafty thus say men are deceived and ruined. (Their raft is sunk—a proverb) Evil qualities and evil talkers are grief.

ఈ కనులకు విమ్మనెట్లు బాధగవచ్చు

చూచు కనలు వేరు చూపు వేరు

చూపు లోన నుంచి చూడంగ వలవదా, వి...

569

With these eyes how can we behold thee? The eyes that see thee are other and the vision diverse. Let us turn our eyes inwards and behold thee.

పతికి మారు బల్కు పడతియే శునకంబు,

మీరు సతిని గవయ మిగుల, పతియు

పండిపంది గూడి పడదకో లొంపిలో, వి...

570

The wife that answers again to her husband is a bitch. The husband who persists in being coupled with her, these are like a pair of swine that tumble together into the mud.

పొట్టివాడు కీడు పొడలపురుగు కీడు

వట్టియాస కీడు వరడు కీడు

పొట్టిచెయ్యికాలు పొసగంగ కీడురా, వి...

571

A stumpy man is a sorrow and a spotted worm (serpent) is a grief, the longing for interest is a sorrow and the lions provider is a grief. A short leg or arm an equal plague.

కట్టెపైనియున్న కట్టెకు మనమేమి
చెట్టుపైనియున్న చేదు మనము
కట్టెచెట్టుగలనె కటకటా దైవంబు, వి...

572

Should a fire billet pride itself on being placed on another? To be on a tree' might indeed make it proud. Yet surely both the stick and the tree were created by the divinity.

కలుషితార్జితంబు తలవంపులకు మూల
మరయ తత్వమెల్ల నాత్మమదీకె
తెలిసినందుకు మరి స్థిరుడు గావాయురా, వి...

573

Sinful gains are the cause of hanging the head—truth is surely the heart (ball of the soul), but to know this requires firm wisdom.

కొంగ చంద్రు జూచి కోయని తానార్చి
కొండరావికొమ్మ కొనల నెక్కు
రంగుచంద్రు డెన్న రాజుతలనె యుండు, వి...

574

When a crane sees the moon it cries 'Co' and mounts on the summit of the banyan branch on the hill. The fair coloured moon is placed on the head of Siva.

కొట్టిన దిట్టినగానీ
కట్టు బిగించినను గాని కరికరి నేయన్
కట్టడివని యనకుండును
దిట్టమదిని శివు దలపక దీరదు వేమా.

575

If thou art beaten, reviled and bound fast, and with all violence, it shall not go well with thee (tiradu), unless thou refrain from saying thou art cruel, and meditate with firm mind on Siva.

గగన జలము జూడ గగముల జేవదై
హరువు బంధిగాగ గురుతు మీర
గురుతు మీరువాడు గురువుల గురువురా, వి...

576

The waters of the firmament doth he hold as a bunch of flowers in his hand in noble beauty. He that hath such surpassing power is the teacher of teachers.

కోడె తాచుపెద్దె కోమలి తంసోయ
పెద్దెలోన సొమ్ము బెట్టివేసి
పెరికి తియ్యగబోతె పెద్దతాచయి లేచె, ఏ...

577

Woman is like a box containing a young serpent; if thou put anything in this box and after closing it, thou try to pull it again she springs out as a great serpent.

సిగ్గటంచునుండు సిగ్గు యెచ్చోనుండు
యాకలంచునుండు యాకలేడ
దాగియుండు నెన్న దాగిరచో నుండు, ఏ...

578

They talk of what they call shame? Where doth it reside? They talk of hunger. Where does it lie? Where they are I suppose.

తన కేనాదును భిక్షము
తనకేనాదును భగంబు తనరను జడువై
తనయున్నయట్టి తనునకు
మనసందున చివుకుచుండు మనుజుడు వేమా.

579

When man accepts alms and when he possesses fortune, he is a fool; he suffers anxiety in his mind for the body he inhabits.

పెట్టిపోయనోస్కి పెద్దడు సౌఖ్యంబు
యాలు చచ్చినగతి యడియుగాక
నుండునా శివుండు యోగి వానందున, ఏ...

580

Happiness shall never flourish with him who gives not meal nor drink. He shall be as a widower. Besides, shall the deity dwell with him.

పొట్లకాయ రాయి పొడిగి త్రాటను కట్ట
లింతోడ వంక లేక పెరుగు
కుక్కతోకగట్ట చక్కగా వచ్చునా, ఏ...

581

If thou fasten a stone to a gourd with a rope it will grow elegantly without a curve. But were you to fasten it to a dog's tail, would it become straight ?

నోరెరిగి తాము యేమియు

నేరని జంతువుల జంపి నెమ్మది దిను యా

క్రూరపు సంకర జాతుల

మారణ మేమందు నింక మహిలో వేమా.

582

What are we to think of the slaughters of these cruel half cast wretches (born out of the limits of the caste) who! being themselves rationed slay animals without any offence and guilty and eat them.

మంటి వారియింట వందు వంటకమును

వంట తినిన యపుడె వకటి వచ్చు

వచ్చినట్లు గాదు వరల నుభయులకు

కంటకమగు వంటకమున వేమ.

588

If you with displeasure take a meal in the house of a person you dislike then one thing happens or you gain your end. It is as though you got it not evidently to both parties; that food produces hatred.

తామర యందున నీర్వలె

వేమన జరియించుచుండె వెదకుచు శివుని

ఈ మాయ నమ్మగా రా

దీ మనమున తెలియరాదు ఈశుని వేమా.

584

Like water on a lotus leaf (which rolls of and leaves it dry) walked Vemana. seeking God. O trust not to this illusion. To this mind, the lord is incomprehensible.

వేమన్నా నీ మహిమలు

వేమన్నా తెలియదీర నెటువలెనన్నా

వేమన్నా నీ చిత్తము

వేమన్నా నీవె మాకు నెవరు గత్తె

585

O Vemana ! thy powers are not yet known even in the least. O Vemana ! let us know how great it is thy pleasure to be here-after styled. That is, thou alone art all we have; who else is our refuge ? (admirable, simple)

కూటికి తేనివానివలె కోపములేకను యెల్లతావులన్
మాటికి మాటికిన్ మరియు మాటకు మాటకు పద్యవద్ధతిన్
దాటి నెరుంగ జెప్పుచును దారుణిలో శివరూపదారియై
మాటికి సున్నవేమన సమానము యెవ్వరు వెర్రివేమనా. 586

Vemana is like to a man without food, void of anger, in every place at every (word ie.,) moment, also in the form of verse has he spoken decidedly and so that it might be understood by all, in the earth he assumed the form of Siva, who is there who, time after time, is equal to Vemana ?

మేప రేమెరుంగు మేలైన వస్తువు
దేహ మేమెరుగును దివ్యబోధ
వితము దెలిసి మీరు వేదాంత మెర్లదీ, వి... 587

What does a foul feeder care for excellent food? What does this body care for the light of wisdom? Know this and hereby learn the Vedanta.

యుగమూల జల్లగ జూచుచు
తగలక యుగ యుగములందు తపసులకై నన్
వగపే వగవక యుండిన
నిగనిగ మనుకాంతి మదిని నిలుచుర వేమా. 588

If, viewing the *yugas* of the world as we pass through our transmigrations, we be not entangled there in, but in each yuga we become penitents, suffering sorrow and distress, the brilliant glory shall dwell in our soul.

వినియు వినక యుండు వెర్రివాడై యుండు
కనియు గానకుండు కడగి యోగి
మనుజువరులచేత మహి పూజగొనుచుండు, వి... 589

Hearing he heareth not, being mad seeing he seeth not, this is *yogee*. He receives homage from the noblest of men.

సుఖము నెల్లదెలిసి చూడంగ్ దుఃఖంబు
పుణ్యములును పాపపూర్వకములు
కొరవేయ దొంగ కోరిన చందమా, వి...

590

Look on all pleasure. Surely it is sorrow. Our sins are the parents of even our virtues. This is as though a robber should wish to be impaled. The punishment will befall him unsought.

వృక్షమూలమరసి వెదుకబోగానేల
పరుసవేడి గల్గి వగవనేల
పక్షి పల్కలందు వర్షత గుహలందు, వి...

591

If you have hold of the root of a tree why go search all over it? If you possess the philosopher stone why (grieve) take further trouble regarding the voices of birds that knew where it lies or regarding the caves of the hills where it is ?

అలుబిడ్డ లనుచు నతిమోహమున నున్న
ధనము మీది వాంచ దగిలి యున్న
యట్టివాన్ని ముక్తి యవనిలో లేదయా, వి...

592

If thou think on thy wife and children with great love, if thy desires be attached to thy wealth, surely there is no salvation in the world for this man.

కాకు లున్న గూడు కోకి లరుగునట్లు
భ్రమరిచేత కీటకమను మాడ్కి
సత్యముక్తి లేని చెకుగేటి గురుడయా, వి...

593

Like as a cuckoo enters the nest of a crow, like as a maggot lives sustained by a wasp, such is the ruined teacher, (what sort of teacher) that knows not the truth and salvation.

విటునికన్ను యెంత విశదమై యుండును
బోటి జూచునట్టి సాటిగలదె
కంటిలోని పాప కననెంతవాడరా, వి...

594

How bright is the eye of the lover? It ever gazes on woman. Where is there anything like this? If thou look on the image in the eye how small it is ?

ప్రభుని కిచ్చినట్ట పేదల కియ్యరు
వనిత కిచ్చినట్ట వడుగు కీరు
సురకు నిచ్చినట్ట సుమతుల కియ్యరు
మనసు పదిలవడదు మహిని వేమ.

595

They will not give to the poor as they will to the chief in the earth. To a (Brahmachari) student they will not give as they do to a woman. They will not give for wise what they will for wine (lit. toddy).

ఊరు యనుచునుండ నొగి సంతనింతురు
యడవి యనుచు నుండ నడలుచుందు
రూరు యడవి రెండు నొకటిగా చూచిన
నారితేరు యోగి యతడు వేమ.

596

They are pleased when they see a village thinking it will be good residence; when they see the wilderness they are alarmed. He who looks upon forest and town as one, this is the settled and pure saint.

నీచుల విషతులు నేయుచు
యాచకమన దిరిగి తిరిగి యలసుడు కరితెన్
యేచిన నిండ్రియ పశువుల
గాచిన వాడిందు నందు ఘనుడగు వేమ.

597

He who lauds the base, and roams and rambles in mendicity gaineth but fatigue. But he is superior who guards the brute senses (lit. sense—cattle) and shall shine both in this world and the next.

కవిత గూర్చు బుద్ధి గల్గజేసె నజుడు
సముచితమతితోడ చక్కగాను
యొనర సంధ్య నిష్ఠ హోమ తర్పణముల
జెరిగి కల్పనంబు జేసె వేమ.

598

God causes us to possess the skill of composing verse. With apt skill and correctness, Vemana having duly performed (sandhya) draughts, (nishtha) meditation, (homa) oblation, and offering of water (tarpana) to the manes has had the happiness to compose it.

భోగంబుల కాసింపక

రాగద్వేషంబు లుడిగి రంగుగ భువిలో

వేగమె మోక్షము తనకును

రాగన్నను వాడు యోగిరాయడు వేమ.

599

He who desires not any enjoyment, who ceases from loving and dislike, and who looks for the attainment, soon, of beatitude, this is the king of *yogees*.

పేదవాని బాధ పెన భూతమై యుండు

చూడనట్టి బాధజ్ఞాదరాదు

కల్లువాని బాధ గనుల జూడగరాదు

యేమి చెప్పవచ్చు నింక వేమ.

600

The grief of a poor man becomes a great demon, an unuttered (invisible) trouble cannot be spoken (seen); But the anxieties of a rich man are still greater. What can there be beyond this ?

చేత వ్రాయు వ్రాత చెరివిన బోదయా

కాల వ్రాయు వ్రాత కడుగ బోదు

నొసట వ్రాయు వ్రాత నునిగిన బోవునా, వి...

601

The writing written by the hand perishes (spoil) not though thou blot it out (spoil it). What is written by fate cannot be done away even with water. The writing of fate in the forehead will not be gone though thou rub it with sorrow.

జీవఝూముగల్లు జీవుండు బ్రహ్మంబు

సాటి వచ్చునెట్లు సరవితోడ

యూరకుక్క సాటి యోగిని సేతురా, వి...

602

How should this animal life become assimilated with God?
Shall we compare a village cur with a sage (or saint, yogee).

పెట్టు వాన్ని నెన్న విధ్యందభాండముల్
వట్టువడుగు సురలు భక్తులగుదు,
రభి విద్యలకును యాటపట్టే పెట్టు
పెట్టుకీడు లేదు పృథ్వి వేమ.

603

To the liberal man, the vessels of the mundance egg will
fall into his hand. The demigods will become his dependants.
Liberality becomes the residence of all modes of knowledge.
Through liberality no grief can befall us in the world.

అరయ నాస్తి యనక నడ్డు మాటాడక
తట్టు బడక మదిని తన్నుకోక
తన్ను గావనుకొని తా బెట్టుది బెట్టు, వి...

604

Behold, if thou say not, if thou refuse not, if thou oppose
not, if thou dislike it not, if thou say it is not thine, that which
is thus given is liberality.

పరుల నిందజేసి పరులు నావారని
స్థిరము నస్థిరమును దెలియలేక
పరగ మిన్ను చేత బట్టుక పెట్టిక
పెట్టుగాదు కట్టు పెట్టు వేమ.

605

If thou reproach others (abhor), if thou esteem not
strangers as thy relations, ignorant of what of what is right and
wrong and lay not hold of heaven (phrase, be puffed up). the
liberality thus bestowed is no liberality—it is hoarding up.

ఒరులకొరకు భూమి నొరచెడివారును
అవని పతికి వశ్యులైనారు
పాలవంటి వారు పప్పు బెట్టెడివారు
వా కెరుగరు కాపువారు వేమ.

606

Those who grind (i.e.; plough) for the good of others, those
also that are dependants on princes --these are the men who are
like milk and payer of taxes; the farmers are ignorant of language.

పరమలోభులైన బహు విష్ణులైనను
 హతకారులైన కర్ములైన
 పొంగిన నడికెందు పోనియ్యవలెగర
 పరహానన పరు లనబడకు వేమ.

607

Though they be greatest of misers and hard and thou full of mischief, an evil doer when he boils over a cupful must be skimmed off. But they should not be called causers of the death of others. (That is, pride should be checked just enough to render it harmless.)

బీరు బోవు కులము బిరుదు మ్రింగు కులంబు
 యెల్ల జీవులను భరించు కులము
 యిట్టి కులము వార లిహపరాదుల యందు
 పట్టుగలుగువారు పరగ వేమ.

608

A degraded caste is a caste that has set aside all distinctions; the tribe sustains all creatures. Those who are of such a caste both here and in the next world are the Universal prop. (the farmer tribe)

కోమటోని యాశ కొండల వాసలు
 సందరంబు శోధ చంద్రకళలు
 యాశకు మితి లేదు యక్కడ గతిలేదు
 వచన శుద్ధి లేనివాని వేమ.

609

The endless cupidity of merchant, the fruitless showers on the rocks, the interminable search made in the sea, the insurpassable light of the moon and to these there is no end. There is no path (to heaven) to the man of impure speech.

ప్రజ యొనర్చు చెడ్డ ప్రభునకు వచ్చును
 ప్రభువు మంచి కొంత ప్రజకు సగము
 ప్రభు వొనర్చు చెడ్డ ప్రజ కేల రాదురా, వి...

610

The sin committed by a people shall fall on their prince; about half of the good done by the prince shall come to the people. How then is it that the sins of the prince fall not on the people?

సుదతి ననువుమీర జూచిన పోలికె
సురభి ననువుమీర జూడడేమీ
సుఖము జూచినట్ల సుకృతము జూడదు
చెనటి నడవడేమి చెప్ప వేమ.

611

Whot thou you were to look on a cow with affection like the affection with which you view a woman. The man is so much drawn by merit as by plersure. What can we think of the conduct of a sinner.

ఆర్యులవెలి యెల్లనగు నమృతాదుల
దాస్యకారి తప్పు దండమునను
లింగ జనుల యంటు హంగు విభూతిని
పరిహరంబు నాయె పరగ వేమ.

612

All the excommuntcation of a Brahmin departs by the (*amrita*) products of the cow (*panchagavyam*). The faults of a servant are removed only by punishment. The impurity (menstrual) of the *Lingayath* is all removed by mere smearing with ashes.

తన భావము దా తెలుసును
మన మలరగ శునక మరయ మనుజుండైతే
తనదు స్వభావం బేమియు
గననేరదు కలియుగమున గట్టిగ వేమా.

613

A dog knows its own mind, pleased with it. But a man knows not it his own wishes or nature nor can see them in this iron age.

ఆడదాని బొంకు గోడ బెట్టిన యట్లు
పురుషవరుని బొంకు పూరి తడికె
శ్రీలనేర్పులు భువి చీకురాయి శపమ్ము, వి...

614

The frauds (lies) of a woman are impenetrable as a wall. A man's fraud is but a grass screen (tatty). The arts of women are ceaseless as the voice of a cricket.

అన్యులకు వచ్చు నాపద తనదిగా
నున్నవాడు భువిని మన్నవాడు
మన్నవారిలోన మహి పరమును లెస్స
కన్నవాడు మిగుల ఘనుడు వేమ.

615

He who holds as his own the afflictions that befall others is the man who shall remain and live in the earth. He who knows the next world well is the greatest of the noble in this earth.

కండలెల్ల గోయ కానియ్య జాలని
బండగోవు కాసవడిన గలదె
కొండ క్రింది పనికి గోరిన చందమా, వి...

616

The stony hearted wretch though be cut his body to pieces, yet will not give a penny; if you wish for a cow at his hands can you get it? It is vain as longing for gold buried under a hill.

ఎలమిని ధన కాంక్ష ఎదురు దన్నెరుగక
కన్నుగాన కెల్ల గర్భములను
పుట్టిన చెడు గట్టె బుద్ధిహీనపువాని
నడుగ బోప గట్టె మంత వేమ.

617

The born villain, who through friendship (covetousness) that originates in wealth knows neither himself nor his neighbour, not seeing out of his eyes with all pride; to go and beg of such a fool is all hard indeed.

అట్టి కష్ట బ్రతు కన్నపాలై పోవు
నిర్దయాత్ము బ్రతుకు నీట గలియు
క్రూరకర్మ బ్రతుకు చోరుల పాలౌను, వి...

618

So hard a wretch becomes the possession of the flame. The life (man) void of kindness shall waste away in water; the soul full of cruelty shall be the portion of cruel plunderers.

ప్రతి దినము నాశ పెట్టియు తుదగతి
లేదు పొమ్మ యనెను లేకి జీవి
బ్రతుకు ముల్లగి స్వభావమై కదపట
గతియు దప్ప పరుల గాచు వేమ.

619

He who the worthless wretch who after daily exciting at hopes last says I cannot give it, his life is like to a radish. At last he loses all power and waits for the favour of others.

బాల చనుల పూలబతుల బోల్తును
పాలుమాలిపట్టి భ్రష్టు చేసెను
మాంసఖండ మందు మరియేమి యున్నది, వి...

620

They who compare the breasts of an young woman to balls of flowers-the worthless wretches who are captivated in this earth. There is lump of flesh there-what else is there?

బగిసి పోవ గొట్టి బ్రతికెను దానికి
నెస్వ దై ననేమి యెగు గలదె
యెంగిలైన యాకు యేకక్క నాకదో, వి...

621

He who lives after losing his character be he who he may, can he have any distinction? What dog will not lick a dirty dish (spittle leaf)?

అన్న మన్నమనుచు యరుతురు మూఢులు
యాయు వొందనప్పు డన్న మేల
నన్న మేల లేదు యాయువు పొందిన
యెన్ని కరువులైన ఇలను వేమ.

622

Fools cry for food, food, If they cannot get wealth. Can they procure food? How should you fail of food if you have wealth-however many scarcities should occur.

అండదప్పి నరుడు యతిదీనదునొద్ద
చేరరాదుగాక చేరనేని
పూరిపుడకతైన బూదిపాలగ జేసు, వి...

623

When a man has lost his refuge let him not draw near to one in poverty. But he should go to him, he will turn him into a mere straw (with which platters are served) or into ashes.

ఒకరి కీడు వేరొక్కని కియ్యదు
యొకరి మేలు వేరె యొకని కీడు
కీడు మేలు వారు పోడిమి దెలియరు
కాలుదెరుగు వారిగదర వేమ.

624

One cannot give his sorrow to another ; nor one can share his happiness with another. Those who feel either sorrow or good cannot know its intrinsic qualities (lit. semblance). Surely time (Pluto) shall know their true nature.

పరగ నీవరకును పడిన పాటెరుగక
నరుదుగాగ మనుజు డనగ బుట్టి
కీడు మే లెరుగక క్రిందాయె జూడరా, వి...

625

Hitherto ignorant to a miracle of what he himself is doing, born as a man yet unknowing both evil and good, he has sunk down to predication,

పుట్టలోన లేనె పుట్టిన రీతిని
గుట్టమీద మణియు పుట్టుపెదము
కట్టెలోన నగ్ని పుట్టిన విధమున
బుట్టి పెట్టవలెను భువిని వేమ.

626

Like as honey is produced in a hillock (or ant-hill), like as a ruby is produced on hill, like as fire is produced in a stick—thus produced in the earth ; let a man bestow on others.

ఉప్పుతోడ తొమ్మి దొనర గూర్చుగలేక
నతిథి దస్సి. యన్న మడిగినపుడు
యతిథి దస్సి యుంట నార్చనివాడేల, వి...

627

Of what use is the man who when the wearied guest asks food compounds not for him, the nine condiments with salt, to quench his exhaustion. The disappointed guest remains unfilled.

కాకి పక్షులందు కడు హీనమందురు

కాకి మంచి భువిని కానలేరు

కాకి కన్న మొసగి కాళ్ళకు మ్రొక్కేరు, వి... 628

They call the crow the most degraded of birds. None perceiveth the excellence of the crow in the earth. Man gives food to the crows and worships their feet. (This alludes to a practice of commencing a meal by giving a morsel to the crows.)

కాకి పక్షులందు కడు సీచ మందుదు

కాకి పెండ్లి వేళ గడియనీరు

దానకన్నమిడుచు దండంబు లివనేల, వి... 629

They say that the crow is the most degraded of birds. At the time of marriages they will not let the crow approach. Then why do you place food before it and salute it?

తనదు నీడ శిశువు రా జూచుచున్నట్లు

తనదు నీడ జూచి తన్ను మరచి

పతిని యనచు నొప్పు భ్రాతృల నేమందు, వి... 630

Like a boy looking at his shadow, who looking at his shadow forgetting himself, so are those deluded creatures who looking on their shadow call themselves kings. What shall we think of such fools?

తలలు గల్గువాటి తల్లల బిడ్డల

విడిగ బాపు నట్టి వేటకాడు

అట్టి వేటకాడు యవనిపై చనిపడ్డ

గద్దల కయిన కొరగాడు వేమ.

631

The stone hearted hunter, who severs the mothers and the young of creatures that have heads (fruits are considered as animals void of heads)—when this hunter dies in the earth, when he falls on the ground, he shall be, of no use even to vultures.

తనవలెను యపియ్యక ధరబుట్టి వి గావొ

పరగ తమ్ము వంటి బతుకు గాదొ

జ్ఞాని జ్ఞాని జంప కారణ మేమిరా, వి...

632

Were not they born as ourselves in the earth? Have they not a life like ours? Oh! what an act is it to slay an animal that has instinct (or reason, jyana).

ఒక్క మనసు తోడ నున్నది సకలము

తిక్కబట్టి నరులు తెలియలేరు

యిక్క నెరిగి నడువ నొక్కటే చాలురా, వి...

633

The great whole continues in one mind. Their madness alone prevents men from knowing this. If thou walk in the knowledge of him that is our abode—it is enough.

పరగ ముందరి తమ బ్రతుకు తెర్వెరుగక

సకల సంపదలును సతము లనచు

జలము బాము చేప చంద మేర్పడి తుద

గతియు వేరె లేక కరుగు వేమ.

634

Unknowing the path of thy future life (transmigrations) and if thou consider all thy enjoyments as permanent thou shall be separted like a fish from the water. In the end none but this shall be thy fate; thou shalt melt and perish.

తిట్టి కొట్టిరేని తిరిగి మాటాడక

నట్టుయిట్టు చూచి యదిరి పడక

తన్ను గాదని యెటు తల్తర పడకున్న

నట్టివాడు బ్రహ్మ మవును వేమ.

635

He who though reviled or struck answers not again who looks neither this way nor that nor starts nor will consider himself the person in question nor is any way agitated—such a man becomes the Divinity.

విడి గును యరచేత బి పట్టి యందులో

కన్నావలలు లెల్ల కదను దీని

కదమకరముచేత కలియుగమును బ్రోచు

కర్మకర్త నెరుగ గదర వేమ.

636

Learn to know that great agent of all acts, O! Vema who wieldeth the thunder bolt, cleareth it from impurity and with its ultimate essence (i.e., nectar, pure water) nourishes the iron age

గురుని శిష్యు సందుకూటము కపటము

తేట వరచనేల తెల్పనేల

శాంత ముక్త్యపేక్ష శ్రద్ధతో నున్నది. వి...

637

The attachment between the teacher and the learner is very deceitful. Why should we explain or shew it. With subdued longing after beatitude if ye have full faith, thou shalt attain it and not otherwise.

రతి సల్పుచున్న సాము

నతులితమగ బట్టవచ్చు నరుదుగ తగ నే

క్షితిలో చెడు ముష్కరులను

కృతి బడ బట్టంగరాదు కృతమతి వేమా.

638

When snakes are performing coition, you may catch them cleverly (unrivalled) and in a wonderful maner. But you cannot get the obstinate together and seize them with a prepared heart.

హృద్దమైన తనదు భుజ బల్మి జూచుక

భువిని చెడుగుతోటి సోరరాదు

పాఠకుండ చెంత పగులును నారాయి, వి...

639

Consider fully the strength of thy shoulder and dispute not with the wile. Is not a stone broken by a pot of milk? (Boiled milk is set to cool on stone stands which thereby are split).

తాన లేని తావు ధరలోన నెక్కడ

నంతటను వనించు నరసి చూడ

నేను యెవరు తానెవ్వరు

నేను యెవరు వివర మెరుగు వేమ,

640

Where in the earth is the place where he is not beheld?
He exists in everything. Who am I; who is he that I am not—
know this truth, O Vema.

పరగ తనదు సొమ్ము పరుల సొమ్మునుకూడ
దాన మిచ్చినపుడె ధన్యుడాయె
ఇంచు కంత భయము ఎందుకు దలపోయ
తుదను మోక్షణంబు దొరుకు వేమ.

641

He who bestows either his own property or that of others
shall become rich. Then let him think why he should entertain
the smallest fear; ultimately heaven shall be his.

పరుల కుపకరించి పరుసొమ్ము పరునకు
పరగ నిచ్చె నేని పరము గలిగె
పరము కన్న నేమి పావన మాసొమ్ము, వి...

642

If he does good to others and gives the property of one
to another (res alienas alieno si det) he shall inherit heaven.
Is wealth anything in comparison with heaven?

పల్లువానికేటి పరసమ్ముద్ది తలంప
పల్లువరస వావి బలవు దప్పు
చలము వానికేది సాత్విక ధర్మంబు
యేమి యొకటి ఘనము యిలను వేమ.

643

What is the nourishment of others to the wicked? The
sinner transgresses the lines both of regularity and affinity.
What does obstinate know of the dues of tenderness, what
distinction can such a one attain in this earth?

సాగిపాదువారు సకల కార్యంబుల
వాగ్ర్యయముల చేత వరలు చుండు
సాగిపారని తరి సమకూడ దొక్కటి
ధనము యెంత యున్న ధరను వేమ.

644

In those who prosper in their undertakings may distinguish themselves with a waste of words in any matter, but in a time when you are not in favour, no one work will prosper with you, however large your possessions be.

హీనకులజుడైన ఏజాతి వాడైన

నిలను లేమి బరిహరింప లేడు

యెలమి లేని వాడు యెంగిలి రోసువా, వి...

645

Be he an out caste or of any tribe whatever, he cannot rid himself of poverty. Will the poor man be disgusted at leaving?

సొరది ద్విజుల కిచ్చె సుక్షేత్రదానము

ధనము నటు పరిజనమునకు నిచ్చె

సరసుల తెద నిచ్చె విరసుల కరమిచ్చె

ప్రౌఢుడెంత ధైర్యపరుడు వేమ.

646

The man of prudence who has bestowed the gift of land on Brahmins (observe scansion) and his heart on his dependents and who has (given half to) slighted the worthless, how brave is he?

సర్వమును దెలసుక సంపాద్యధన మెల్ల

వరగ భూమిపాలు పరులపాలు

వరస వేదపాలు వరల నరుడు జేసి

స్వర్గమందు నుండు చచ్చి వేమ.

647

The man that understanding all wisdom commits of his wealth, one share to the earth, one to others and one to the poor who thus shines, he, when he dies shall dwell in heaven.

పతివలుకు సతులకు వరమార్థ మని యెంచి

హితవుతోడ పతిని యిచ్చగించి

ధరణిని యెలనాగ తనవు దప్తము జేసి

పరము జెడకనట్టి ప్రబలు వేమ.

648

The woman who holds her husband's words as the chief good and who loves her lord with affection shall by burning her body fully inherit heaven.

మలము మూత్రము విడు మహిలోని ద్విజాలకు
బిచ్చ మిడెడు కటిక పీన్లులెల్ల
పరగ నేడ్చు చచ్చె పాపులై పుడుదరు.

649

Those senseless cropses who give alms to the re-born who have separted themselves from dung and urine, these shall be produced again weeping and in sin nor released from transmigration. (Spurious)

గోధనము స్త్రీలు శిశువులు
పాదుగ జెరబోవు నపుడు పరిహరపరుడౌ
సాధకుని కీర్తి సుకృతము
శ్రీధరునకు నెన్నఁకలమె స్ఫుష్టిలో వేమా.

650

He who after having been imprisoned in the ties of oxen, wealth, women and sons, is the agent in releasing himself, there from, can his glory on his virtue be comprehended even by (Sridhara) Vishnu? (Spurious)

చేతనై శిశువుల స్త్రీలగోవుల చెర
బరిహరింపకుండు పాపనరులు
మానమును విడిచిన మానుష హీనులు ఏ...

651

These sinful men who having it in their power to give up the restraints of their children, women, cattle will not yet cast off these ties, these are void of shame and of manhood. (Spurious)

పరగ సర్వమునకు పండ్రెండు ఫలముల
యన భవంబు చెల్లు నవనిలోన
బ్రాహ్మణానుభవము పరగ ముప్పదియారు
ఫలములు చెల్లింపబడును వేమ,

652

The whole race of man is in possession of twelve fruits. (that is, men receive in the next birth twelve percent on the sums they bestow in alms). But whatever they bestow on Brahmins shall return to them with thirtysix percent.

(evidently apocryphal)

భోగ్యమిడిన యట్టి భూమికి హానైన
పరమభోక్త కెన్న బదులు జూవి
భుక్తి యిచ్చెనేని భోగ్యము కర్తకు, వి...

658

He who when the land he had bestowed is lost, bestows other land instead on the original tenant, thus shall form a great blessing to the agent in such an act.

భోక్తకెని చూడ భుక్తి సమైనను
పరగ కర్తకు కొద పడ్డు గాదు
భోక్త యా ధనంబు భుజియించెనేనియు
కర్త కాస్పదంబు గలుగు వేమ.

654

If the possessor loses his possession, this is no fault of the bestower. If the holder enjoys the gift, the giver hence derives stability.

ఆరయ దేవ విప్రుల కవి భటులకు
తనదు దత్తము పగదత్తమైన
భువిని కీడు నేయు పురుషుండు బహులము
మలము దినుచు నుండు మహిని వేమ.

655

He who usurps from the Gods, the Brahmin, the poet or the adulator, the gift bestowed either by himself or others, and grieve them, this man shall live till he devour dung without measure. (evidently apocryphal)

ఆయకంబు భోగ్య మాఫల క్రయములు
తొడరి నృపతి కైన దొడ్ల కీడు
భూమి కై తగంగ భోక్తకే పనిగాక
కర్తకు పని లేదు గదర వేమ.

656

To devour a mortgage or the fruits of such a possession is a great sin though the committer be a king. The tenant alone has the right to the usufruct, to the exclusion of the land lord.

కుదువబెట్టుదారి కొంత పద్దుకు నష్టి
పరగ నందు మీద త్రుతుకు నష్టి
పట్టు వారికి నొక తుష్టి గలదు భువి
తుష్టికాస జేసి త్రుంగు వేమ.

657

He who mortgages, suffers a certain loss, he loses part of his living. The acceptor of the pledge derives satisfaction therefrom. But he is ruined if he begins to covet it.

నో రెరుగని జీవాత్ముల
తీ రెరుగక నాయకముల దియ్యదలందే
వారే నోరు నెరుంగని
వారు సుమీ యెంచి చూడ వసుధను వేమా.

658

They who recognize (pity not) the nature of the irrational (uneducated) animals and contrive how to take mortgages from them, these are themselves the most brutish in the earth.

వససు బోని పెంచు వస్తువు వసరాభి
యెట్టి తుంచునెంచ నాదరించు
నెట్టి యర్థ మెరిగి యింగితవంతుడౌ, వి...

659

The thing that is nourished with *vasa* herb is poisoned by the *vasa-nabhi*, which also secures the body from *venom*; if thou comprehend this thou shalt become him who knows the secrets of the heart.

అధికి సూక్ష్మమైన యానంద మెరుగక
మతి విహీనముగను మగ్ను డయ్యె
నతి రహస్యమెల్ల నా యొగెరుంగును, వి...

660

Ignorant of the chief good, void of sense, he sinks in darkness. That saint who is perfect shall know all the great secret,

అరయ హస్తమందు నభయ హస్తం బివ్వ
దర్పణాంగుడైన తన్ను జూచి
మంగళంబు జేయు మంగళహీనుడు, వి...

661

He is a fool who gives his hand to another in assurance of security while he himself is transient as a figure in a mirror; void of happiness why should we contract marriage in this fleeting life?

ఎరుక నెరుగనోని తెరుక యేదియు నద్దు
నెరుకలేసి చాడు నెరుగ లేడు
యెరుకలోని యెరుక నెరుగుట తత్వంబు, వి...

662

What wisdom can he have who knoweth not knowledge? The fool never shall know God. What is the chief God (tatwa) to know the wisdom that is with-in wisdom?

కల్ల పుడమినుండి కడతేరనేరక
నొడరి బడలనేని యుగ్రతపము
చాల్చి యుండ నేమి తత్వంబు గనలేరు, వి...

663

Dwelling in the false earth, unable to reach heaven, grieving in their members, enduring sever penance-never shall these see happiness (tatwa).

నీరుకాయ మోడు నీరు నీకాయము
జానివద్ద నిద్ర బోవ జూడ
నీటిలోన నుండు నిఖిల విద్యుండముల్, వి...

664

A man of the sea may go to sleep with another. Know that an entire creation exists in the vast deep.

జన్మమరణ సుషుప్తుల జగము లెల్ల
జరుగుచుండగ నరుడు చా జంగ మనుట
నదియు దెలియంగ లేరు యీ యజ్ఞులైన
భూప్రజలు బుద్ధిలేకను పొసగు వేమ.

665

This world being continued by means of birth, death and sleep—a man's calling himself (observe grammar) a jangam therein, is not understood by any of the ignorant men of the earth. (i.e., ignorant recognize not holiness)

నీరు కాయ మాయె నీరాయె కాయము
వరుస నిర్వికార వస్తు వాయె
నీటిలోన నుండు నిఖిల బ్రహ్మాండమూర్, ...

666

Water is changed into the body and the body into water and into immutable matter. Thus does the entire world of being exist in water.

పుణ్యము గలవాని పుష్పంబు పుండైతె
వసుధలోన చాల వార్తకెక్కు
వేదవాని యింట పెండైన నెరుగరు, వి...

667

If even a boil rise on the back of a man of virtue, it will become notorious. But if even a marriage happen in the house of a poor man, no one hears of it.

భూదేవతనగ మృతగు
భూదేవతపైని వగలు పుట్టిన వెన్నో
యాదేవతకే తెలుసుచు
యాదిని యీనరులు యెరుగ రందరు వేమా.

668

What you call the Goddess of the earth is mere clay. How many fair beings are born from the earth that Goddess alone knows, but no man knows the origin.

మన్ను గుప్ప జేసి మన్నులో గోరాడి
మన్ను నంటకండ వరల దిరిగి
మన్నుమంట గలిపి మరియెందు య్జూవునో, వి...

669

They, heap up earth and wallow in mud but they adhere not to the earth but turn again, and are mingled with earth. Where shall they then depart to?

వీటిదానిపొందు విదువజ్ఞానక తుల్య
చచ్చు దాక మోసు చాపగుడిసె
భాగవతుల పట్టు బట్టంగనోపదు, వి...

670

The scamp who cannot give up connection with a *Viti* woman (of the sword-playing caste) will carry about her mat and hovel (or tent) till death. Never care or aspire to an intimacy with the *Bhagavat* (actors who are respectable).

అంద హరిని గన్న నర్థంబు గన్నను
సారమైన రుచుల చదువ గన్న
నెట్టి వారికైన బుట్టుబో యాశలు, వి...

671

When they behold their refuge Vishnu or wealth, or studies that have pleasing taste however great they be, all men feel desire.

అసచి పురుషుండు యొక్కడు
విను నిత్య మనిత్య మనక విధ మిట్టి దగున్
తన సంకల్పమె బంధము
తన సంకల్ప శ్చయంబె తత్వము వేమా.

672

A man who is sent (lit. who sent) into the world, hear me, consider not one thing eternal and another temporal; such is his conduct. His projects constitute his family; and the destruction of his projects shall form the ultimate bliss.

అమల మైన పలుకు లభిషేక వారిధి
తనువు దేవళంబు తాల్మి నొంది
యాత్మ శివుని జేర్చు నాతడె శివయోగి, వి...

673

The words of truth are equal in excellence with the streams in which Siva is, (*abhisheca*) bathed. The body is his temple. He who hath attained peace and placed with God in his soul, this is the Siva Yogi.

ఎన్ని తనువు లైన మృతికి యద్దము గావు
మృతిని గెలువలేని యెరుక లేల
దొంగరీతి గాక దొరుకునా మోక్షంబు, వి...

674

No numbers of corporal bodies form an obstacle to a death. To what end is that knowledge that teaches not how to avoid death; this is mere thievish fraud. Shall salvation be hereby attained?

ఎట్టి రూపుజూడ నీరూపు గనువించు

నీదురూపు జూడ నెచ్చు తెలివి

యెచ్చు తెలివెయన్న నిశ్చరుడై తోచు, వి...

675

Whatever shape we behold, it shows thy form. To view thy form increases wisdom; if understanding increase, a man is held to be the lord.

కర్ణుడే ఘనుండు ఘనదెవ్వ డిలలోన

దానిమునకు తాను తలపడియెను

మేలు నేయి నోస మేలెవ్వ డెరుగడు, వి...

676

Carnudu was noble; who in the world is greater? He meditated bestowing gifts, no man knows of the excellence of him who doth no good to others.

తెలివి యున్నయట్టి తిరమున దెలియక

తిరుగు నస్థిరుడగు దేహి జగతి

తిరుగ నేల ననుచు దెలియడు యజ్ఞాని, వి...

677

Ignorant of the stability of wisdom [the variable mortal roams the world. The ignorant wretch cannot consider why it is he thus roams.

తనకు ప్రొద్దుపోవ తగు డిక్కు లేనిచో

వినక తీర దీక్ష నిద్యలైన

పొలతి వినదె ప్రియుని పొందు కొకధ్వని, వి...

678

When a man does not know what to do with his time, he cannot get on without listening to some learning or other. But this is fruitless; fama not audit murmura cassor inter futuendum?

తపము జపము లేని ధాత్రి జనులకెల్ల

నొసర శివుని జూడ నుపమగలదు

మనసు జెదర నీక మదిలోన జూడరో, వి...

679

To what end do the men of the earth practise austerity and meditation? There but one mode to behold God. Let not thy mind wander and thou shalt know him.

తాటికల్లు కేల దారిమి నడవడి
 కూడి కింత యేల గురుతు జూడ
 కాటిమట్టి కింత కాయంబు యేలరా, వి...

680

What has palm toddy to do with gentle behaviour; why all this care about appearances that are merely with a view to gaining bread? To what end is this body, which is destined to the earth of the cemetery.

తులసి కారమిట్లు దురిపైని జీరంబు
 పరచి తాను దుష్ట పాలు బోసి
 కడగి రాగిపైని గ్రమముతో నుంచరా, వి...

681

If you powder nitre and tulasi (buds) together, amalgamate then upon gold; mix the milk of the dushta plant and mingle these upon a plate of copper which will thus become gold.

పాలుబోసి వండ పరగను తగరంబు
 వేళ నెరిగి దించ వెండి యగును
 కల్లగాదు నిజము కరికంతు నానరా, వి...

682

If thou pour milk in and boil it the tin will shine If thou observe the proper moment and take it off the fire, it will turn to silver. This is no lie but the truth, Iswara.

మందుయొకటి దిన్న మహిపైని బోవును
 మందు యొకటి దిన్న మహిని వెలయు
 మందు యొకటి దిన్న మహిమలో జ్వరమారు, వి...

683

If thou take a certain medicine thou shalt be able to rise from the earth; if thou take a certain mixture thou shalt be glorious. There is also a drug that quelled fever.

దొమ్మ తెగులు చేత దూలిన పసరంబు
 వాతవేయ బ్రతికి వచ్చెనేని
 వాత యెరుము పాలు రోతనవచ్చునా, వి...

684

Cattle that fall down in the staggers if they are fired and thus come to life again. Shall the milk of fired buffalo be held vile.

పట్టకుండు నధిక భాగ్యంబు గలిగెనా
దొడ్డ వారితిట్టు తోలిపార
నల్పజాతి గోవు యధికుం నెరుగునా, వి...

625

If he receive great wealth, he forbears to take it; he reviles the respectable and drives them off till they fly. Will a cow of degraded blood acknowledge the noble?

మతము లెన్ని యైన సతముగా నుండవు
సతముగాను యుండు జగతి నొకటి
యంతమతము విడిచి నా బ్రహ్మ మరయుట, వి...

636

Numerous as creeds be they are not permanent in the earth. Truth is but one in the earth. It consists in leaving every creed and be-holding the very deity.

మేఘాద్భవ వివరంబున
మేఘములో నురుము యుండు మెండుగ పిడుగుల్
మేఘం బనియెడి భావము
మేఘాండము బంబు దెలియ మెచ్చగు వేమా.

687

In the real composition (lit. rising) of a cloud within the cloud there is thunder and and thunderbolts in abundance. Then to understand what "cloud" implies and the might embodied in it is great task (revise).

విత్తు ముగ్గినేని వృద్ధి గానేరదు
విత్తు ముగ్గకున్న వృద్ధి యగును
విత్తు విశ్వకర్మ వివరించి చూడరా, వి...

688

If a seed be damaged, it cannot grow; if the seed be not injured, it grows. Then surely the seed alone is Viswakarma, the creator.

విని కలియగూడ దెన్నడు
కని కలిసిన భ్రాంతి కూడి కలయికనుండన్
విని కలియ ప్రేమ బాయను
విని కనుటల ప్రేమలిట్టి విధములు వేమా.

689

Though you hear of him, be not thou ever united to him,
If thou see and unite with him, your desires will unite in
affection. If from merely hearing of him thou be united to him,
your love will depart. Such is love that originates in heresay and
sight.

వెర్రెబట్టువాని వినయంబు యధికంబు
చెడ్డముండ ముసుగు జెరిగిబెట్టు
చెడివెకొడుకు మిగుల సేయు నాచారంబు, వి...

691

The humility of a mad man is great. The widow when
ruined veils herself, and the son of a prostitute performs the
rites very dully.

మనమున జేసిన మైనపు జిడ్డి
ప్రణతము నైదగు రావులదొడ్డి (సర్రావులదొడ్డి)
అనువుగ జెనెను యందరనొడ్డి
వినుతము గాగను వేమనరెడ్డి, వి...

691

He is a mental wax cloth (changeless) and a cave formed
by bowed banyan trees. This farmer Vemana took all men and
taught them well; thus did he gain renown.

ఉడు ముండును నూరేండ్లును
పడియుండును చాము యొక్క పడినూరేండ్లున్
మడుగున గొక్కెర యుండును
పుడమిని పురుషార్థపరుడు పుణ్యుడు వేమా.

692

A guana will live a century, a serpent will creep for ten
centuries, and the crane will live in a pond for a thousand years.
He who possesses man's chief good (wisdom) is the only
excellent one.

ఎరుగదంటె నన్న నెరుగ రంతకు మున్నె
మొనసి యెరుగు నంటె మూల మెరుగు
చెప్పవారినోట చేడెడు బూడిదో, వి...

693

If they say he knows not, surely he had no knowledge previously. If he begins to say I know, he knows the root. Let the mouth of him who says I know, when he knows not, be filled with a basket of ashes.

కుక్కకు నరుకంటె గుణము గలదొకింత
నరుడు యెంచి చూడ ధరణి యందు
కుక్కకంటె ఓడు గుణహీనుడై యున్న, వి...

694

(Observe comparative) The dog has somewhat a better quality than man; for if we consider man in the world he is worse than a dog. if he be void of excellence.

కోమటోని నిష్ఠ గురికి రాదెన్నడు
లోభగుణము చేత లోనికదగు
పులియు దాసరికద పొలుపగు చందమా, వి...

395

A shop keeper's devotion well, never turn to any use. Through a covetous disposition he sinks downwards. It is as agreeable as tiger entertaining a saint.

గోపురములు, చుట్టు కోనేర్లు, తేరులు
యాకువనులు గుడులు యెరగాను
దేవరంటపోతె దిగబట్టు కొనెనయా, వి...

696

A dome, ponds all about, cars and herb gardens, temples—all these are very fair. But if you go to serve the God, all these divert the mind.

చెట్ట బట్ట దనుక చేలోకువై యుందు
రంత రాదు గట్ట నగడు గంధ్రు
యాడు వారికింది నడగుండ జెప్పదో, వి...

897

Until married, they are in subjection. When the cord (about the throat) is bound, they look scornfully. To be in subjection under woman is a thing not to be spoken of.

చెవులు చర్మమెన్న చెలగును కన్నులు
జిహ్వఃపూజ ముండ జీవ మయ్యె
యిట్టి దేహమందు గట్టిగా పరమాత్మ
విశ్వవస్తు వగుచు వెలయు వేమ.

698

While the ears, skin and bright eyes, the tongue and nose continue, the soul remains; the spirit thus dwelling firmly in the body shines as the chief thing in the world.

తన కున్నది యేమేమో
తన కున్నటువంటి వారి తత్కథ లేమో
వినవలె కనవలె నంచే
ననిమిషులకు తెలియరాదు నరయుము వేమ.

699

What our own history will be and what those of our connections will be, if we wish to hear or see this futurity, the Gods themselves know it not.

తల్లి తండ్రు లెన్న తన మొదలిగురులు
పార్వతీభవులును పరమ గురులు
కూలి కాండ్ర జగతి గురులన ద్రోహంబు, వి...

700

Consider that thy mother and father are thy first instructors; Parvati and Siva are the greatest of teachers. It is a shame to call those teachers who are hired.

తాళకంబు లేమో తగర మింతయు లేదు
మాటి కూటమైతె ముట్ట లేదు
చెలగి యగ్నితోడ సిద్ధించు తగరంబు, వి...

701

Whatever orpiment may be, there is not the least tin in it, though the three (powder, tin and lead) be found. It is not attached to them; but in the flaming fire is tin produced.

నవ్వును చదువును పాడును
 నొక్కక దానిట్లు మెచ్చి నొకపరి మరుచున్
 నివ్వటిలి యుండు ముదియును
 యివ్విధమున జూడ జూడ నెవ్వడు వేమా.

702

He smiles, he reads, he sings, whatever he do he is not pained, but pleased with all and at one time will forget all. He is young, he becomes old. Consider who this is.

నీరు బయల గూడి నీల్చిన రొంపియో
 కూడి కారునాడు కుదురు గాదు
 తెరవి నేయకిట్లు తెరు వెర్గవలెనయా, వి...

703

If the water exudes and stands, mud is produced; but when thick rain pours, it will not remain. Reveal not this path but know it well (thus does sloth reduce men to sensuality).

నీళ్ళమీద జూడు నెలయు నోడ బలిమి
 బట్టబయల జూడు బండి బలిమి
 యాడుదాని బలిమి యాడనే చూడరా, వి...

704

The water shows the might of a ship; the plain shows the power of a car; but the power of a woman is seen wherever she be.

నే నెవడను తలపెట్టిన
 మానసమున దలపకుండ మనుజున కకటా
 కానుబడు వడకనుండును
 మానుట గనుగొనగ వలయు మహిలో వేమా.

705

Who am I to think in any mind or who am I to be without meditation; alas the deity appears to man, and conceals itself.

ప్రబలి గోత్ర మిట్లు ప్రబలి యుండంగాను
 ఋషుల గోత్ర మిట్లు రీతియగునె
 వనములోని కోతి వసుమతి నడుపునా, వి...

706

The great family being thus extensive, is it a wise practice to think so much of the tribes of the various rishis? Can a monkey of the woods govern the world?

పాలు నీరు నెయ్యి పరగంగ నన్నులు

శ్రీల నొల్లనోడు శీలవంతు

దొక్కలైనమాన కొండు త్రోవను బోడు, వి...

707

He who desires not milk, water, ghee, boiled rice, women—this is steadfast soul. He shall not fail in a single point nor walk in another path.

పాలు నీరు క్రమము పరగ హంస మెరుగు

నీరు పాల క్రమము నెమరి కేల

నజ్జుజంతు ధరను నరి శివునెర్గునా, వి...

708

The swan knows water from milk, but how should the peacock know it. Then can a brute beast know God?

పెటకు ప్రజల కిచ్చు నటుహంసకులకిచ్చు

మాలతోలు కిచ్చు మాలకొడుకు

సంతతొత్తు కిచ్చు సజ్జనులకు నీడు, వి...

709

He will bestow on the vile and the jesters; he will give it for a *pariar*, skin, the son of a *pariar*; or to the drab of a fair, he bestows not on the excellent.

పెద్ద లనుటె కాని బుద్ధి యింతయు లేదు

కలహమొంది యుండ్రు కానిపద్దు

మచ్చు వెన్నెలైన ముదమొంద నట్లబో, వి...

710

They know merely the teaching of the ancients, they have not the smallest sense; they gain nothing but wrangling; sad work like a thief who has no pleasure in moon light.

బ్రతుకు నిత్య మనచు పదురుచు వగమీర

విర్రవీగువారు వెర్రివారు

ప్రాణులెల్ల యముని బారి గొర్రెలు సుమా, వి...

711

They talk as if life were eternal and pride themselves greatly, the fools. All beings are as sheep bound for sacrifice before Yama.

బ్రహ్మవాదు లెల్ల బ్రహ్మంబు యనగను
యొరసి తెలిసి చూడ యొద్దనుండు
ముందు నున్న యట్టి ముద్రిక గానలో, వి...

712

The divines call divinity, if thou consider well, it is with thee already; but they cannot see the form that is before them.

మదిని గానలేరు మరి బ్రహ్మమూర్తిని
మదిని గన్నవారు మహిని లేరు
వెదకి తనువులోన వేడ్కలో నెరిగిన
యతడె యోగివరుడు యంగ్రు వేమ.

713

In their mind they cannot discern the form of God. Those who can view it in their mind exist not in the earth; but he who searcheth in his body and recognizeth it with delight in him, is the noblest of *yogees*.

మనసనలము రెంటికినీ
మనమును కొంచెంబు దెలియగావలె నుమ్మీ
కను మూసి తెరచినంతనె
మనమై విహరించు మనసు గానరు వేమా.

714

The mind is the fire that produces both good and evil; surely then let us know its greatness and its meanness in the closing and opening of an eye; does the mind roam afar is not this evident?

మైదునమున బుట్టి మానవు లందరు
యందు కుండ్రు గాని యడ్డు లేదు
యొందు బుట్టి వారి కందుకే గుదురయా, వి....

715

Born from coition were all men and thus they long for it; without hindrance all haste to that by which they were produced.

అయ్యవు తరిగినను యరగడి యైనను

బ్రతుకు జేయ నశమె బ్రహ్మ కై న

చంపను బ్రతికింప శక్యమా బ్రహ్మకు, వి...

716

If life have passed away for even half an hour, hath even Brahma himself power to vivify him? Hath Brahma then power either to slay or cause to live?

వేమ దిట్లు బలుకు వివరపు వాక్యమూర్

వేమ దిట్లు బోవు వెరిపొక

పామరులకు నెల్ల ప్రతివక్షమై యుండు

పండితులకు నెల్ల పరము వేమ.

717

These words of discrimination, thus spoken by Vemadu. This insane conduct of Vema proves to be adverse to all fools. But to the wise, they are felicity.

జహ పరాదులకును యిది సాధనం బని

వాని చదివి విన్న వారికై న

మధ్య కర్మములను మహిమతో మడచును

పరులకై న ముక్తి పథము వేమ.

718

Knowing that this book is a means of attaining both this and that world, they who write, read, hear this, it shall slay by its might the acts they have hitherto or (during life) done, it is even for others the path to beatitude.

వేదవిద్య గాదు వీరవిద్యయు గాదు

తాదవిద్య గాదు పరువు గాదు

మధురమైనయట్టి మనసు నిల్పెడు విద్య

స్వాదు విద్య యెన్న సరగ వేమ.

719

This is not such learning as are the *Vedas*. This is not the language of a hero (such as the *Ramayana*). This is no painful knowledge. It is no great thing This is that sweet knowledge that stays the mind. That is fragrant which is soon learnt (for svādu some read śādhū, here and in the next verse).

ఇచ్చెద ననుచును విదప

వచ్చిన యపుడెల్ల జరిపి వాడులు జేసే

గచ్ఛులమారి గులాముల

నుచ్చులు వ్రేయంగ వలెను యొనరగ వేమా.

720

He who goes on saying I will give to you; but whenever you come to him puts off the time; the slaves that merely make false promises be they hanged in a noose.

వేయు విధము లమర వేమనపద్యంబు

లర్థ మిచ్చు వాని నరసి చూడ

చూడ జూడ గలుగు చోద్యమౌ జ్ఞానంబు, వి...

721

The verses of Vemana may be interpreted in a thousand ways if thou closely consider them. By reading and again reading then thou shalt attain curious wisdom.

వేమన జెప్పిన పద్యము

సామంబున జదివినట్టి సజ్జను లెల్లన్

సోమన తల నుందురు కడు

నేమంబున జూడ రయ్య నేర్పున వేమా.

722

All those excellent ones who have read with sound sense a verse uttered by Vemana, these shall be exalted to dwell on the head of Siva (Somu); let then with thorough consent study them with wisdom.

ముదముతోడ శకునములు మొదలయినవి

మాతులేయమైన మగువ యెడల

చూడగ పనిలేదు చొరనబ్బి యొక్కటి, వి...

723

To consider omens and all circumstances with interest, regarding a marriage with the daughter of a maternal uncle—It is all one sea that you enter,

ఉభయులు గతిలేక నున్నవారైనను
 యాచకమున తమకు దోచినట్లు
 కడివెడన్న మొండి కన్య నీవలెగాక
 పడుపు గూడు గుడువ వలదు వేమ.

724

If both parties are in poverty, let them by as much money as seems requisite, prepare a vessel of rice, and give the bride. Eat not the bread of prostitute.

అల్లు డయిన నేమి యన్యు డయిన నేమి
 చెప్పవలయురీతి చెప్పినాము
 హరుని యెరుక లేక యాకు నల్లాడునా, వి...

725

What thou it be son-in-law or no connection, we have set forth the proper rules; not even a leaf trembles unknown to god.

పేదవాడు యైన పెంటి నిచ్చెద నని
 పైడి నడుగరాదు పరుసమునను
 పైడి గొనుట పెంటి బట్టిన యట్లయా, వి...

726

Though thou are poor, if thou say to a man, I will give thee my daughter, ask not for gold with harshness; to accept gold from him is vile as if you were to take your own daughter.

గ్రామము పొలిమేర గనగూడ దేరికి
 మరం గనని మచ్చు మానహిన
 మరివి గాదు భుక్తియైన ప్రమాణంబు
 రాళ్ళచేత గాని రాదు వేమ.

727

The boundary of the village appears to no one (yāriki for evariki); it is earth not again apparent void of mark, it cannot again be found; consumption (or tenanting it) is the only sure boundary which does not depend upon stones.

రాళ్ళ నమ్మి యన్న రాజాధిరాజులు
 కూడితెడలి భువి గూలి చరిరి
 రాళ్ళ పగల గొట్టి రాక్షస పుత్రులు
 మాళ్ళు నూళ్ళు గలిగి మనిరి వేమ.

728

The kings and princes who trusted the boundary stones have left their food, fallen and perished in the earth. The sons of demons who destroy these stones retain their villages and estates, and live there. (This is evidently aimed at the Mahomedan government—estate is here mahal, the Persian word).

మత్తరమ లనుండి ముడివడి లేకను
 యనుభవించు భుక్తి యదియు బలిమి
 యితర సారనములు యెన్నిన్ని పనిలేదు, వి...

729

That possession that we have held for three generations without paying a shan as homage, the usufruct we enjoy is our strength. No other means, however numerous, are of any avail.

లిఖిత భుక్తి సాక్షు లీ మూటి లోపల
 బహుళ కాలికమగు భద్ర భుక్తి
 బ్రహ్మసభకు యైన బహు బలిమందురు, వి...

730

The writing, the possession and the evidence—in these three rests secure enjoyment of long duration; even in the courts of heaven they say these three have great weight (easy, pure s inscrit).

బహుళకాల భుక్తి బరగగ చచ్చిన
 జేసిన పద్మలు చెలువు లయిన
 సకల సంగతులకు లిఖితము హేతువు, వి...

731

If the objections be good that disturb your ancient enjoyment of property, the writings are the basis of all, and set aside the old tenant, if his right be not good,

నూరు యాడవచ్చు నొకటి వ్రాయగరాదు
 వ్రాతకన్న సాక్షి వలవ దెన్న
 పరగ వ్రాతలేవి పక్షాన నవ్వుదు
 బలిమి సాక్షి తగ నిబద్ధి వేమ.

782

You may speak a hundred words but beware of writing down one. No evidence is required if the writing is produced. But in case writing is wanted then indeed good witnesses are required. (easy, pure Telugu),

లిఖితభుక్తు లరయ లీనమైనప్పుడు
 చెంగు సాక్షి నిజము సిద్ధ మయ్యె
 లిఖిత భు క్తములును తేకపోయినవేళ
 సాక్షి పనికిరాదు సరగ వేమ.

783

When both the writing and enjoyment are combined, then is the evidence sure. When the writing and enjoyment are both wanting all other evidence is fruitless.

తొలిత సాక్షికెన్న తొదనె ప్రతిసాక్షి
 పుట్ట పనికిరాదు పూర్వసాక్షి
 పరగ వెనక సాక్షి బలిమికి మూలమౌ, వి...

784

If along with the first witness an oppsirr witness be adduced, the preceding witness is of avail. The latter witness is the source of influence. (lit. power.)

ఏకసాక్షి బెద్ద లెవ్వరు మెచ్చరు
 చెప్పగానె యెవరు చెవుల వినరు
 సాక్షు లిద్దరైన సత్య మనగవచ్చు
 సద్గృహస్థ సాక్షి సాక్షి వేమ.

785

No authority (lit. great men) will accept of a (metca) sole witness, though he speak. no one will lend him an ear. If here be two witnesses we may hold it true. A respectable householder is the only witness.

హద్దుకోసరంబు పెద్ద పోరిడుకొని
జగదములను పరుల జంపుకంటె
మూలములను దెలియు ముడిమి గృహస్థులు
తొక్కవచ్చు హద్దు త్రోవ వేమ.

788

When a great combat for a boundary begins, rather than killing each other in the dispute let old farmers who know the origin walk the path of the boundary. (Disputed boundaries are thus settled by an experienced farmer being appointed to walk on the correct line of path demarcation).

కడక మంచి చెడ్డ గనక నింతైనను
దూరదృష్టి లేక దోష దప్పి
చెడుగు రాళ్ళ నాశచే మోరగిలజేసి
యడుగుబెట్ట దోష మంబు వేమ.

787

If one regard not right and wrong, and in any degree void of foresight, change the boundary path, desiring the worthless stones, and have them removed, and put his foot there (to establish another path), sin attaches to him.

పాతురాళ్ళమీద బహుగాను గురుతుల
వేయదగును దోష విధ మెరింగి
పరము నిహము దెలిపి వర్తింప గావలె
బరము నీకె తెలియబడును వేమ.

788

It is fit to put diverse marks off the fixed boundary stones, foreseeing evil. Walk with a view to the present and the coming world. The next world is known to thee O Veme!

చారదత్తమైన తామ్రపు పరికలు
లావు యుంగరమున లంకె జేసి
ముడియ మీద రాజముద్ర యుండ
నదిగో శాసనంబు యవని వేమ.

789

If you perform the ceremonies of donation (by pouring water into the hand), and provide copper tablets, connect them with a thick ring and on the joining of the ring the royal seal be affixed, this forms a sasanam (charter) in the earth.

ఝాములోన నూరి సకల జనంబులు

తోడ రాగ మంచి బూదితోడ

విచ్చుగత్తి తోడ విడిబడి పొలిమేర

నడిగ ద్రొక్కి చెంగవలెను వేమ.

740

At an hour when all the people of the village come along with him, with appropriate observances with a drawn sword, let him walk separately and lay down the land mark with care.

హద్దు ద్రొక్కుచుండు నా నరు వెనుకగా

ప్రతియు ద్రొక్కవలెను ప్రతిఘటమున

వారివెనుక జూడ వచ్చిన పెద్దలు

వరచి రక్షసేయ వలయు వేమ.

741

Behind the man while he is digging the boundary, let the opposite dig an opposite bound and let all the chief men give him their blessings.

కవట మింత లేని కాపు వేగంబున

గొంతు లేక గాలు కొండి ద్రొక్కు

మర్మ మెరిగి నట్టి మంచి పెద్దలు దగ

మరియు ద్రొక్కగ వలె మహిని వేమ.

742

Let a farmer who is void of even the least deceit quickly and without timidity walk on the track of his feet, and let the good and chief men who know the fact also walk it.

పరగ ముప్ప దా(?)రు పాదంబు లుండిన

గదను నిల్చి కొల్చు గణికవరుడు

ప్రజల దీవెనొంది జ్రతుకు పుజ్యాత్ముడై, వి...

743

The (jewel of calculators) good accountant who takes a pole thirty two feet long, places it and measures it; let him receive the blessings of the people and live in virtue.

అలరు గోపదంబు లారు పదంబులు
యొనరు గడ కిరుగడ నుండనిచ్చి
భూమి గొల్వజేయు పుణ్యపురుషువ్రాత
బ్రహ్మవ్రాతకు బ్రతి బల్కు వేమ.

744

The writing of the excellent man who measures the land leaving on each side of the measuring pole six steps as long as a cow's foot steps (unapportioned to either), that writing will be stable and able to reply even to the writing of fate.

గడల పగ్గములను గణితమానంబున
నేరుపునను యంజ వారదెరిగి
భూమి గొల్వజేయు పురుషులు గణికులు, వి...

745

Those men who cause the land to be measured (colva cheyu) with arithmetical standard of the pole and the rod and with skill know to support the compensation of the foot (measure of a bow's foot allowed on each side as verse 744). These are arithmeticians.

నేత్రము గల ఫలము క్షేత్రపాత్రము లెరి
నూత్రసరణి గొల్వ జూపలేక
నాత్రమునను నిమిష మాత్రము గొల్చిన
పుత్ర సంత లేకపోవు వేమ.

746

The use of having eyes is that he may know the quality of the field and the fitness of the tenant. If when he measureth, he regard not the rules of calculation, but does it hastily in the space of a twinkling of the eye, he shall depart void of male offspring.

పయిరు బళ్లు దెలిసి ఫలిత మౌటను దెల్చి
న్యాయ మెరిగి తగు నుపాయ మెరిగి
పాలు మే లెరింగి పాతకము నెరింగి
వ్రాయ నేర్చువాడు వరుడు వేమ.

747

He who knows the due shares of the crop and the fruitfulness of the lands, well versed in equity, suitable council

(lit. contrivance), who knows the due division of shares pertaining to the government and the farmer, and on his guard against sin (injustice), he who knows also how to write all his is the chief (lit. jewel) of men.

చెరువు కుంటల పనిచేసిన కొల్ల
చేలమళ్ళకు పని నేయు కొల్ల
యద్ద మేమి లేం హద్దు నడువు కొల్ల
నయ మెరింగియున్న జయము వేమ.

748

The measurements of tanks and ponds, the measurement used in fields and small plots the measurement along boundaries without hindrance—to know the rules for these is a victory.

ధర్మము నెరుగకను త్రాడున గుంభిని
నిగడ గొల్వజేయు నీచు లెల్ల
జలగ లయి పుడుమరు జన్మాంతరంబున,వి...

849

All those debased ones, who not recognising equity, measure the earth with a pole and over-reach in the measurement—these shall in the transmigration be born as leeches (the irregular floundering pace of which resembles their careless measurement.)

వాన లేక యెండి వరుగైన చేనులు
బహుళ వర్షములును బడిన ఎడెయు
పయిరులో పయిరని పయిరుకు జూచిన
వాడదృష్టహీను డేడ వేమ.

750

Parched fields, dry without rain, if excessive rain fall, are destroyed. He who looks to his crop expecting crop upon crop, a luckless wretch is he wherever he be.

నీతి వైరాగ్యభక్తి విసీతులకును
ఘాతుకులు గాని జ్ఞాన సంకలితులకును
వ్రాలి కందని పద్యముల్ వేదసంఖ్య
చేత సందుగ వేమన్న జెప్పె భువని.

751

They who are distinguished (or humble) in instruction, in recluseness, (not exact means) and devotion, and those who are no evil doers (mischievous) but united to wisdom—the verses that Vemana has nobly written are numerous by the number of thousands, beyond the power even of these men to write. (a singularly complicate verse).

పెట్టి పోయని చెలి పెనిమిటి కడి ధర్మ
పత్నిగాదు కాలమిత్తిగాని
యట్టి పత్ని నెనసి యలరు పెనిమిటికి
పుట్ట గతులు లేకపోవు వేమ.

752

A woman who gives no food or drink is no true wife to her husband. She is rather his destiny. The husband who is united with such a woman perishes without the chance of being born again. He will perish degraded and become a reptile.

కామయుతలు మిగుల కఠినచిత్తలు స్త్రీలు
స్త్రీల నడవడేమి జెప్పవచ్చు
తలపగాను పతితనము ముఖ్యం బొను
కదమ మేదిపండి కరణి వేమ.

753

Composed of desire and cupidity, and of stubborn hearts are women. What can we say of the conduct of women? Faithfulness is their chief virtue. They are in other respects mere figs—fair without but worms within.

స్త్రీలకును బెడదురు స్త్రీలశార్థంబులు
స్త్రీల యోగ మేమి చెప్పవచ్చు
స్త్రీల కిడుటకంటె శిలల కిడుట మేలు, వి...

754

Women perform (pettu) sraddha (funeral rites) to women; what witness is there in women to do this. Then performing (iduta) it to women, better it performed to stones !

గురుతు తిథుల వలన గులమెల్ల జెడిపోయె
 శ్రీల నడక వలన సిగ్గుబోయె
 యేహ్యపర్వములను నిలయెల్ల జెడిపోయె
 చాళ్లవలన బ్రతుకు సమయు వేమ.

755

By the anniversary ceremonies the whole caste is ruined; by the conduct of women all respectability (shame) is destroyed; by ponds that are spoiled this world is destroyed (good water being thus wasted) and life is ruined by slanders.

శ్రాద్ధమునకు శ్రీని సరిబిల్చినప్పుడే
 శ్రాద్ధము వృధయైన శ్రాద్ధమాయె
 కర్తవ్యో క తెన్నగా పురుషులె సుమ్ము, వి...

756

When a woman is called to attend a funeral, the funeral is a (useless) ruined funeral. Males alone can be the performers or guests herein (carta, bhocra).

విధవల తిథులకును విధవల జెప్పక
 చెరిగి వివ్రవరుల చెప్పనేల
 ముత్తయిదు తిథికిని ముత్తయిద కిడగా, వి...

757

To the funeral feasts of widows, why instead of inviting widows, why do they invite Brahmins; to the funeral of a married woman ye invite married wives.

వెరపు దప్పినట్టి విధవల కిడినను
 కంటిమండ్రు సకలకర్మములను
 తొంటి కర్మములును కంటక మాయెను
 మంట మింట నడుమ మహిని వేమ.

758

If thou give the funeral feast to widows, void of means, they would rejoice, in every one of thy acts; but through thy neglecting this, thy former acts in a preceding birth become hateful in this world of earth, sky and air (i.e., void of favour before men, gods and demigods).

వెదకి వెదకి వెదకి వేసారి వేసారి

తిరిగి తిరిగి తిరిగి దిమ్మతిరిగి

బొమ్మలాట జూచు పోలిక గనుగొంటి, వి...

759

Searching, searching and searching, fretting (or being fatigued) and fretting, wandering, wandering and wandering till your head turns giddy. I saw that it is like beholding a puppet show.

తన్న గన్నవారు తా గన్నవారును

చచ్చుటెరిగి తాను జచ్చుటెరిగి

తెలియ నీను మాయ దీనిల్లు పాడాయ, వి...

760

Those that bear (see) us and those we bear (or see), knowing their deaths are at hand, and knowing our own, delusion suffers us not to know this. But her house deserted!

చదువు లన్ని చదవి చాల వివేకించ

కపటి కెన్న నేల కలుగుముక్తి

దారిగుంట కిక్క దలచిన చందము, వి...

761

Though he read all that can be read and attain ample discrimination but how shall the hypocrite (consider) attain beatitude—like as the wandering wishes of a dog though lying at ease on the hearth.

కుక్క నందరిమున కూర్చుండ బెట్టిర

నొక్క మనసుతోటి నుండలేదు

యాత్మ నిల్పలేదు యజ్ఞానశితుండు, వి...

762

If you seat a dog in a royal sedan, it cannot remain fixed in one mind. Thus cannot the man of ignorant mind restrain his soul.

మంటిలోనె పుట్టి మంటిలోనె పెరిగి

మంటి నెకలి వాడు మింటి కెగనె

మింట గల్గు సుఖము మంటను లేదయా, వి...

763

Born on the earth, growing up in earth how shall a man quit the earth and attain heaven. The bliss of heaven does not exist in this earth.

జ్ఞానికి కర్మం దేటికి
జ్ఞానికి మర్మంబు వలదు సత్పురుషునకై
జ్ఞానము నిర్మల మైనను
మానగ భవముక్తి కలుగు మహిలో వేషా

764

What has the sage to do with rites? The sage requires no concealment; if the excellent man possesses undefiled wisdom he shall in this earth attain deliverance from all earthly ties.

పూజ దప్పజేసి పుణ్యమార్జించిన
పూజగొ. దు గురిపు పూజవలన
జ్యోతి మహిమ వెలసి యొకరు నెప్పటికైన, వి...

765

He who offering erroneous prayers for wealth attain good works, through that wealth shall not attain honour. By honouring a teacher, he shall comprehend the greatness of the divine glory, and shine for ever. (a loose version)

మోహ లోభములను మొనయుట బహుకీడు
మోహ ముడిగె నేని ముక్తు డగును
లోభ ముడిగె నేని లోకంబుల నెరుంగు, వి...

766

To be subject to (joined with) desire and avarice is a great grief. He that quits desire is the perfect man. If avarice leave thee thou shalt know the bliss of the next world.

రాం పొందెరింగి రాం గూర్చిన భంగి
లోను పొందెరింగి లోనుపరచి
దాన బ్రహ్మ మెరిగి తాను బ్రతుకు మీద, వి...

767

Like him who, knowing the suitability of stones uniteth stones into a binding; if like him, thou know the desirable arrangement of thy mind and thus order thy mind—hereby shalt thou know the divinity and thence-forth live in happiness.

తూమెడు జొన్నలు తుదమీద నెత్తుక
మనర తోడ మెదను మంట దార్చె
మంట వ్రేసి కొలువ వెంటనే దెబ్బలు, వి...

768

Bearing a load of (a toom full of) *jonna* a stupid bullock still wears a bell proudly on its neck; while it wears a bell and serves, blows follow it.

రాజయోగి మహిమ రాజయోగికి గాక
నితర జనుల కెల్ల నేమి దెలుసు
తాను దేవుడైన దైవము గొలుచునా, వి...

769

The excellence of him that is united with the deity is known to himself alone. How can others comprehend it? If he be himself become the God why should he worship him?

దేవపూజలందు దేవాలయములందు
దేవుడంట జెప్పి తెరువు జూపె
తెలియ విశ్వమెల్ల దేవాధిదేవుడే, వి...

770

In the worship of God, in the temples, he showed us a path saying. There is the God. If ye understood it, this entire world is that deity which is origin of all the Gods.

పుణ్యమంత గూడి పురుషుడై జనియించె
పాపమంత గూడి పడతి యయ్యె
కష్టపునతి యనుచు కని రోయ వెరతురు, వి...

771

All virtue combined became man, and he was produced; all sin combined, and woman (fiend) was born. Knowing woman to be evil, yet when ye see her ye fear to abhor her.

ఒత్తి గలిగి లంజ పలుమారు వచ్చిన
ఒత్తిగాదు కాలమిత్తి గాని
మిత్తి యిట్లు జొచ్చి మ్రొంగకపోవునా, వి...

772

If a whore, faithful, comes perpetually she is not faithful but death. If death enters your house, will she not devour you?

గంపెడంత తవుడు గంసలో బెటక

చనులు బట్టినీడు కొన్నబరె

వారకాంత లేల వలతురు యారక, వి...

773

If you do not put a basketful of bran before it, the she buffalo you have bought will not let you milk. He can you vainly love a dancing girl?

లివిరి లేమియుంట తెరువుకాదే మెర్గు

మొర బెట్ట నెత్తి మొత్తుగాని

పతిత ధర్మమెన్న పడుచు కట్టేమెర్గు, వి...

774

What does the arrogant high way man know of (care for. poverty? As you call out for mercy he merely breaks your head) What does the young prostitute care about considering virtues of the faithful wife?

దాతలేని కొంప దయ్యాల పెనువాద

నీలిగాని మాట రాతివేటు

ప్రీతిలేని లంజ హతియై తోచరా, వి...

775

A house without a liberal man is a great demon street; a word void of wisdom is a blow with a stone; a loveless whore is a murderess.

ఇంతలేని కన్ను లింతలేని చన్నుల

యింతి గవయకుండి యెసగు మహిమ

సరగ బాయకున్న సర్వదా యోగిరా, వి...

776

He that says not thus large are her eyes, thus large her breasts, and who shines not thus entangled doth not desert devotion—this is the permanent sage.

బుడివెల వరబొమ్మ బొంకుల కుంభంబు

చీరలేని లంజ చిక్కుబండి

చేరి వీటి మహిమ జెప్ప నేరి తరంబు, వి...

777

This body is a leathern puppet with joints—a vessel full of lies—A shiftless whore, an entangled car—who can describe its abominations.

తిరుగవలయు మనము తిరిగిన యందాక

విరుగవలయు మనము తిరిగునపుడె

తిరిగి విరువువాడె దేవుడు కాజోలు, వి...

773

We must of necessity ramble as far as the mind rambles and must turn when the mind turns. He that roams and rambles—he seems as a God.

చినుగు బట్టగాదు చీనాంబరము గాని

మరికి యెడలు గాదు ముక్తిగాని

పరమయోగి మహిమ బరికింప నరుదురా, వి...

779

This is not a tattered cloth, says the recluse, but a fair vest; this is not a foul body but beatitude. Behold and wander at the greatness of him who is devoted to the Supreme.

నందుడైనవాడు యిందు నందనకుండు

నన్నితావులందు హరునివలెను

తెలియు వారికెల్ల దేవుడై కనిపించు, వి...

780

Happy is he who without considering this or that place, every where dwells as Siva. To them of understanding he appears as a God.

మాంసమును దనకును మాటుగా జేసుక

మాంసము దినునట్టి మాయజీవి

మాంసము విడువైన మాట లెట్లాగురా, వి...

781

Taking the flesh as a covering does the deceived creature devour flesh. If he were released from the flesh could he speak?

వాది చెడిపోవు నెట్టు
 మేదినిలో జ్ఞా వెయు మేలుగ గదరా
 వాదమరియోగి నిర్భర
 మోదంబున ముక్తి దెలియ మొనయర వేమా.

752

The talker shall in one way or another perish surely, the wise shall alone be happy and glorious in the earth; let disputes be ceased from and thus shall the yogee attain overwhelming ecstasy and thus gain perfection. (very hard)

విన్నవార లెవరు కిన్నవా రెవ్వరు
 కన్నవార లెవరు విన్నవారు
 యరని చూడవలయు నంబుధియైనను, వి...

758

Who are those that hear of or have seen the deity. Those who have heard of him alone see him. Gaze steadily on him whether in the form of ocean or any other.

ఃశ్వమందు నాళ్ళ వెలయుట నెరుగక
 వేరె యుండు ననుచు వెదకనేల
 తనదులోన యాళ్ళ యొనరి యుంట ఃజుల, వి...

784

Ignorant that the deity shines abroad in the earth. why should ye search imagining him elsewhere? That the deity exists within thee is truth.

విశ్వకర్మ లేక విశ్వంబు లేదరా
 విశ్వకర్మ జేసె వివిధ రచన
 విశ్వకర్మ లేని విశ్వంబు జూడరా, వి...

785

Surely void of the creator exists not the creation The creator formed it diversely. Look to that external world. Look to that eternal world that is without creator.

వాని గననోడు వాడు కానేకాడు
 వానిలోనివాడు వాడు సుమ్ము
 వాని గన్నవాడు వాడు తా యోగిరా, వి...

786

He that perceiveth not him shall never become him. He who is in them is His. He that hath seen Him is himself the yogee.

సతుల వలపు జూచి యతులు మోహింతురు

లోకనింద తెల్ల లోనుగాను

పిట్టదొరికినపుడు పిల్లికి కుశలమా, ఏ...

787

Seeing the love of women sages (sanyasees) will love them, being immersed in the infamy of the world; when it has caught a bird, the cat is happy.

కుక్క యేమెరుంగు గురులింగ దేవుని

నక్క యేమెరుంగు నొక్కప్రొద్దు

మూర్ఖు డేమెరుంగు మోక్షంపు తోవను, ఏ...

788

What does the dog know of the linga priests, God? What does the fox know of one meal a day and fasting? What does the obstinate fool know of the path of beatitude.

అడుగు గట్టిలేని యా కుండ యది రోత

యొడలు గట్టిలేని యోగి రోత

తెరవ ముండమోసు తెరగాయె నన్యుయో, ఏ...

789

A pot without a bottom is unprofitable, a devotee without strength of body is useless. He has become like a shaven widow woman alas, alas.

వెయ్యారు గతుల జలనిధి

తియ్యని ననిశంబుగలయ డ్రిప్పుట యరుదో

కొయ్యకు దా సుజ్ఞానము

వెయ్యి విధంబులను జెప్ప వృథరా వేమా.

790

It would be amazing if the ocean of six thousand paths should ever be so stirred up as to turn sweet. Though you should teach the knowledge of God in a thousand ways to a piece of wood, it would be vain, O Vema,

వెదకి కానలేరు వేదాంత వేద్యుని
ఉత్తముండు గాంచు నుర్విమీద
కలిగి లేనివాని కానంగ లేరయా, వి...

791

Though they search, they cannot discover that one God who alone is skilled in the scriptures; but the excellent man perceives Him in the earth. Him who is and is not, they cannot behold.

తక్కు వెక్కువలను తత్వంబు దెలియక
మ్రొక్కు జేసుకొందు మోహమునను
మ్రొక్కు గొనెడువారు మ్రొక్కు వా రెవ్వరు. వి...

792

Ignorant of the true nature of inferiority and superiority, through desire ye perform salutations. Who is the honoured, which is the worshipper? What intrinsic difference exists?

జ్ఞానవంతు జూచి సరికర్మ బద్ధులు
వెర్రి యందు ప్రకృతి విడువలేరు
వెర్రి కవని బ్రకృతి వెదకిన గల్గునా, వి...

793

If they see a sage, they who are bound in the ties of this world simply call him mad. They cannot quit their nature. If a fool should in this earth seek nature, shall he find it?

అజ్ఞులైన జీవు లధిక ముందురు గాసి
ప్రాజ్ఞ నొకని జూడరాదు తలప
ప్రకృతి మాయచేత పరము దెలియలేరు, వి...

794

Men devoid of wisdom are indeed multitudinous, but though thou examine no man of wisdom is to be perceived. Through the deceptions of nature we cannot perceive the divinity.

తలపు దలచి కూలి దగనేయ కివ్వడు
యొలపు దీర కివ్వ డొక్కరూక
ము కిసీని గురువు ముచ్చల కొడుకురా, వి..

795

When a plan is devised, unless it be performed, the hire is not given. Unless she satisfy your desire you would not give her a shilling. Thus is the teacher that bestows no beatitude is a son of apes !

ఎటుడు తగిలి రోసి విడిచిపెట్టువెనుక

విదప నొకడు తగిలి నియము నేయు

కుడిచివైచు పుల్లె కుక్కలు నాకవా, వి...

796

When a pararamour takes one, is disgusted and leaves her; then (or afterwards) another takes and loves her. Will not dogs seek the leaf-plate that is tossed away after eating

ఇంతికనులు చనులు యెంత లెస్సను చూచి

మోహపడుచు బుద్ధి మోసపోయి

గరిసెలోనివాని కానలేదాయరా, వి...

797

When we see a girl and exclaim how large are her eyes and how fair her breasts, the mind is deluded and falls in love, unable to perceive Him who dwells within our mortal frame.

వార గుణముచేత వలపైన మగవాడు

తొట్టకనులదాన్ని తోల మగును

పుట్టి జగతి నిలుచు పునరుద్భవంబగు, వి...

798

He who through an airy nature falls in love is even ensnared by a girl with sunken eyes. He is born, lives, and again is born ceaselessly.

చన్నగుడిచి పెరిగి చన్ను పై నాశించె

చన్నువలన ముక్తి చప్పనయ్యె

చన్ను విడుచువాడు సర్వదా యోగిరా, వి...

799

Growing by sucking the breast, he falls in love with the breast. By her breast, beatitude becomes insipid. He who will leave the breast is a saint forever.

ఏ నూత్ర మరసి చూచిన
 శ్రీ నూత్రం బదియుగాక సిద్ధము గానన్
 నా నూత్రము శ్రీ నూత్రము
 నా నూత్రము దెలియువాడు నాథుడు వేమా. 800

Whatever creed we examine all are the creed of woman; besides, assurdly my creed is the creed of woman! For love is the aim of every enquiry. He who comprehendeth my creed he is the excellent.

పతిసుతు లిరువురు గూడుక
 సతిచన్నులు జూతు రెపుడు సంతత దృష్టిన్
 పతి జూచు మీదిమాంసము
 సుతు దండుల పాలు ప్రేమ జూచర వేమా. 801

When the husband, son--both (join) at once look at the wife's breasts with constant gaze; the husband looks with desire for the flesh upon it, the son for milk within it.

ఒకరి యాడుబిడ్డ కొసర దా కొడుకయి
 తల్లి వెడలదోలు ముల్లకుండు
 పోతుపంది కిట్టి పోకిళ్లు లేకుండు, వి... 802

Being himself the son of another daughter the base wretch drives away his mother. Such blackguards are not produced even by boars.

అడుగడుగులయందు నన్న సత్తాబుల
 భోగ భాగ్యములను పొలుపు మీరి
 తాను యెందు దిరుగ తనతోడు నీడయా, వి... 803

By building chatrams (inns) at every step and by possession and wealth they increase their splendour; whereever they wander their shadow foliows them; i.e., God will reward them.

బందెత్రాళ్ళ దెచ్చి బంధించి కట్టంగ
 లింగ దేవి దొంగిలించినాడొ
 యాత్మ లింగ మేల నర్చించి చూడరో, వి... 804

You take a binding rope, bind and secure it. What theft has Lingadu stolen that he should be thus treated? Why is it that ye cannot be thus treated? Why is it that ye cannot see and worship the invisible atma linga ?

కరకకాయలు దీని కానెల బిగియించి

కాంత విడుచుచెల్ల కానిగుణము

యెలమి దీగె గట్ట యేనుగు నిల్పునా, వి...

805

To eat the *caraca* fruit (autaphrodisiac) and to bind his langoti tight, and to desert all women shew a vile nature. If thou bind it firmly (lit. pleasurably) to a twig, will an elephant remain fixed.

మంత్ర మెల్ల మరచి మధురాధరము దల్పు

నేవిధమున భక్తుడెరగు నిన్ను

యోనిజూచి పరమయోగంబు మరతురా, వి...

806

Musing on a sweet lip, we forget all wisdom; how shall the man of devotion know Thee. O God! Through a sight of the yoni shall we forget (Parama'yogam) meditation on the supreme.

తైవ వైష్ణవాది షణ్మతంబుల కెల్ల

దేవు డొక్క డనుచు దెలియలేరు

తమకు భేదమయిన తత్త్వంబు భేదమా? వి...

807

They cannot understand that there is but one God in the Siva, the Vishnu and all other creeds! Though these differ, can any diversity exist in truth (tatwa) ?

పూసపోగుబెట్టి పురుషుని భుజమెక్కి

కన్నులార్ప వారకాంతగాదు

తనకు లొంగువారి దడయక జంపురా, వి...

808

Illusion (or death) is not an inconstant woman with glancing eyes, wearing beads and earrings and mounting on her husband's shoulder, she delays not to slay those who yield to her.

జడల దాల్చుదెల్ల జగము నీయనుదెల్ల
యొడలు విడుచుదెల్ల యోగమెల్ల
మక్తికాంతబట్టి మద్దాడు కొరకురా, వి...

809

Nourishing matted locks, to cry shame on the world, to distort all the limbs and all yogeeism (devoteeism)—This is to seize the woman of beatitude and kiss her.

తనలో సర్వం బుండగ
తనలోపల వెదకలేక ధరలో వెదికే
తనువుల మోసెడు యెద్దుల
మనముల దెల్పంగ వశమే మహిలో వేమా.

810

Who is unable to instruct the minds of those brutes clothed in human bodies who, while the mighty all exists within themselves seek him not within themselves but roam the earth to find him.

గంగ తానమునను మనమైన వారెల్ల
భంగపడిరి పనులు బాధ లనుచు
కడగు గంగకన్న గయతీర్థమునకన్న
యగును వేమతీర్థ మవని వేమ.

811

All those who pride on themselves on having bathed in the Ganges are defeated and consider their acts as mere vexation; surely the holy water of Vema's wisdom is nobler than the stream of Ganges and Gaya.

చిత్తవాజినెక్కి శిషింపనేరక
తత్తరించి రౌతు తరగనేం
వారణాసి తనకు వాహ్మి గాబోలు, వి...

812

Mounting the steed of thy mind not knowing how to govern it perplexing it, why should the rider set out? Is Banares a dear friend of thine? Govern thy mind and thou shalt be independent of pilgrimage.

కరమలందు నమరు గంగాధరుని బట్టి
తీర్థములకు బోయి తిరుగు చుండు
వెన్నబట్టి నెయ్యి వెడికిన చందంబు, వి...

818

You put Siva, source of the Ganges, in the palm of your hand; and yet roam to the holy streams. This is like possessing butter and yet searching for melted butter.

మక్క బోవనేల మరలి తా రానేల
నేకమైకర యిందు లేదె
యన్నిటందు బూర్డులై మహమ్మదు, వి...

814

Why go to Mecca? Why return thence? Is not the only lord here with us? Allah Mohammad universally exists in his fullness. (spreads undivided, animates unspurt)

అరుత లింగముంచి యదియును జాలక
పర్వతమున కేగు పోమరుండు
ముక్తి గాననగునె మూఢాత్ముడగు గాక, వి...

815

The fool binds a linga to his throat, and this also being insufficient he climbs the mountain to visit the linga shine there at. Such a one can see beatitude?

దేహమందు నున్న దేవుని దెలియక
తీర్థవాసు లగుచు తిరుగువారు
గంధరువు మోయు గాడిదె చందంబు, వి...

816

They who knowing not the God who dwelleth in their body, wander and become tenants of the holy springs. These are like the ass that beareth about the sandal tree.

స్నాన మొనర జేసి సద్ధర్మ మివ్వక
నీళ్ళ మునుగ దగునె నెచ్చులేక
నీళ్ళయందు కోడి నెలవుగా మునుగదా, వి...

817

If thou perform bathing but give no charity thou gainest but the advntage of the plunge, void of instruction. Is not a fowl well versed in plunging in water?

కాలచక్ర మెరుగగా, లేక ఎప్పుడు
సంధ్య జపముసేయు జానలార
సంధ్యజపములోని జాడ లెట్టందును, వి... 817

O! ye! hypocrites, who ignorant of the revolution of time, continually preform the daily rites and (meditation) *japa*, what may be the path by which perfection is attainable through these rites and postures.

మొరుగు రాజ్యమెల్ల మొక్కబోవును కొంత
రామనాథ మేగి రట్టువడును
వినని వింతలెల్ల వినును కొంకణమందు, వి... 819

Some of these fools wander this starry land to worship. They go to Ramanatha (Rameswaram) and then suffer scorn. They go to Concan on pilgrimage but in truth merely to hear news that they had never heard.

కాశీయాత్రబోయి గంగదానము చేసి
కష్టపడిరి ముక్తి గానలేక
నెనుము తిరుగుచుండదే యెద్దు వెంటిడి, వి... 820

By going a pilgrimage to Banares, and bathing on the Ganges ye indeed suffer hardship but shall never attain heaven. No more than a buffalo calf can resemble a cow by merely following about it.

కాశీ బోవువాని కర్మ మేమని చెప్ప
దావహేతువుండి చచ్చెనేని
మనసు కాశీ జేరు మరి ముక్తి లేదురా, వి... 821

If a fellow has gone to Banares what shall we say he has done? What if there had been something to cause his death and he had died on the road, his mind truly might still go to Kasi, but never can attain the better world.

కాశీ బోవువాడు కడగి వేడుకతోడ
వెరవెరింగి మేను విడిచెనేని
నెలతకు సగమిచ్చి నెరి సగమును గొను, వి... 822

If he who go to Kasi with great enthusiasm when by the wisdom of God they change their bodies, in transmigration he gives half his merits to his wife, and has only half to himself.

కాశీబోవువారి కష్టమింతే కాని
తిరుగనేల కాళ్ళ తీటగాక
కులికై వనితలు కొని నీళ్ళ మొయ్యారా, వి... 828

They who go to Kasi, get trouble and nothing else; why should ye roam merely to get an itching in your feet. Will not women also for hire get water and bear it about for hire ?

తిరుమలోవుక్కు తిరిగి సింహము గాదు
కాశీ బోవుపంది గజము గాదు
పరత మోవు లంజ పత్రివత గాదురా, వి... 824

A dog that has gone to Tirupati does not become a lion. A pig that goes to Kasi is no elephant. A whore that goes to the Sri Shylam is no modest woman.

తిండి నిదుర మాని తెలివి బొత్తుగ లేక
ముక్తికొరకు దిరుగు మూఢజనుడు
వెర్రిబట్టి కుక్క వెదకిన చందంబు, వి... 825

Ceasing from food and sleep, a fool utterly void of understanding, for the sake of beatitude, roams the earth; he rambles like a mad dog.

యోగి ననుచు గొంత యోగము గూర్చుక
జగములోనివారి జంపుకొనుచు
ధనముకొరకు మిగుల దారాడు చుండిన
యోగి గాదు వాడు యోగు వేమ. 826

He who calls himself a yogee, and gets together some of the components of yogeeism, and kills those who are in the world—that yogi who roams and robs men is no yogi but a (Ogu) vile wretch.

పరమహంస ననుచు పరవ గట్టుక భూమి

పరధనముల కాస పడెడినాడు

పరమహంస గాదు పరమహంస యటండ్రు, వి...

827

He who holds himself (a Paramahamsa) a perfect asectic, by merely wearing a dress and longs for the wealth of others is no asectic but (Parahimsa) death itself.

అసనాదు రెల్ల నభిషేక పూజలు

కాశీయాత్రలు వ్రతకల్పకములు

మనసు నిలక నెన్నిమార్గముల్ నడిచిన

పనిగొనవు తెలియగ బరగ వేమ.

828

Postures and the like, bathings in the worship, pilgrimage to Kasi or a system of good works unless thou stay thy mind however many such paths thou walk, know that they shall avail you nothing.

కాశీనేతువులును కంచీయు మొదలంచి

యెసగ యాత్రబోదు రెల్లజనులు

పడుకు తతులగాని పరమాత్ము గానరు

యొక్కదైనగాని యొనర వేమ.

They will journey on pilgrimages to Kasi and the bridge of Rameswaram. They can hereby behold piles of stones but not heaven, not even one of them.

బ్రాహ్మణులకు బెట్ట వలము గల్గిని యండ్రు

కుక్కలకును బెట్ట కొడువయేమి

ఇందునందు జీవు డొక్కడె యందురు, వి...

830

If thou give food to Bramins, they say it will be profitable to thee; if you were to give it to dogs where would be the harm (inferiority) ? They say that one soul resides (both here and there) in each.

ఇంటివారిబాసి ఇనువ కానెను గట్టి

వంటకంటునీరు వదలి మించె

వంటనీరు దప్పవచ్చునా తత్త్వంబు, వి...

831

The fool left his relations, bound himself with an iron langoti and quitting food and drink, and exceeded. If we give up the fluids of the body, can we attain perfection. How shall we have strength to worship ?

మునిగి మునిగి మునిగి ముద్దయై ముద్దయై

పనరి పనరి వక్కి వక్కి తిరిగి

తిరిగి తిరిగి తిరిగి డిమ్మలై యుందును, వి...

832

Plunging, plunging and plunging in holy streams, squatting and squatting in meditation, talking and talking, charms becoming leaner and leaner, roaming, roaming roaming and roaming from sanctuary to sanctuary—ye turn giddy and are ruined.

కడపులోన మలము కప్పమై యుండంగ

నంతకన్న జెడ్డో యన్నరసము

యుపమెరుగని వార లుపవాస ముందురు, వి...

832

The impurities in the belly being the vilest of all, is the juice of food worse than that ? Those therefore who fast, are fools unable to form comparisons.

తనుపులోననున్న తత్త్వంబు దెలియక

వేరె యాత్రబోవు వెర్రివాడు

గంతమోసి మోసి గాడిదె తిరుగదా, వి....

834

He ignorant of the being that dwelleth in the body, wanders in other pilgrimages is a fool. Does not a jackass thus roam bearing a pack saddle.

మొండిమాటలాడి మొననియుందు విరక్తి

యముని గెల్వ నెచట నలవిగాదు

కలియుగపు విరక్తి కలుద్రావు చందము, వి...

835

That world hater (or recluse) who is attached only to using the words of stubbornness, no-where shall he attain the power of quelling death (yama). The recluse of the iron age is vile as the drinker of palm wine.

వారెదేని జడలు తన్మంబుపూతలు

మరునితోడ మారు మలయగలరు

ముంజికొక రెల్ల లంజికొకలకాయె, వి...

836

With their matted locks a fathom long, and their smearings of ashes, they forsooth are able to dispute the day with cupid himself and after all their very garments become the property (petticoats) of whores.

బోడితలల వెల్లబూడిదె పూతలు

నానముల మారుతాశముల

యోగి గాదు లోను బాగు గాకుండిన, వి...

837

By a bald, head, and white streaks of ashes and postures, and airy diet, by all this a man is not a yogi unless his inner man be right.

ఆరువేషములను యవి చూడ బహువింఠ

లాత్మయందు ధ్యాన మమర దెందు

భీకరంబెగాని బిరుదు లేదు విరక్తి, వి...

838

If we look at the fine dresses (sects) they are marvellously foolish. Devotion does not hereby dwell in the soul. They merely form a startling appearance. They have neither the title nor the nature (viracti) of saints.

బోడపోతులందు పొలుపొంద కొమ్ముల

పోతుజూడ హెచ్చు పోతుగాని

బోడి వేషములను పొందున జ్ఞానంబు, వి...

839

If you see among harmless cattle, one handsome ox with horns, it is indeed superior. But is wisdom attained by the mere shaven baldness of the sanyasi? (who only resemble helpless widows in this fancy)

కుక్కుట పవనంబు కొక్కెర ధ్యానంబు
యతుల నొసట నొసర నట్లువాసె
తొల్లి జేసినట్టి దోషంబు తగిలెనో, వి...

840

The long windedness (lit. breath) of a fowl, the steadfast gaze of a frog—such follies are written by fate in the forehead of the devotee. This must surely befall him through his sins in a former birth.

ఒడల భూతి బూసి జడల ధరించిన
నొడయడయిన ముక్తి బడయలేదు
తడికె బిరుపెట్ట తలుపుతో సరియౌనె, వి...

841

If he rub ashes to his body and wear long locks, though he be a king he shall fail of heaven; however stiff a screen be, is it yet a door ?

శివుడు బ్రహ్మ మనుచు స్మృతు లెల్ల బలుకంగ
వేరె దైవములను వెలయగొల్చి
బ్రహ్మజనులు జూడ భ్రష్టయి పోయిరి,

842

While all the precepts declare Siva to be the divinity, they seek and worship other deities; surely Bramins are in the path of destruction.

తలను వేలవేసి తాలిమించుక లేక
మూసి తెరచుకన్ను మూగియగుచు
జ్ఞాన మదియుగాదు కష్టపు శేషంబు, వి...

Hanging down their heads, void of the least patience opening and shutting his eyes and dumb—this is no wisdom but merely the residue of thy sins.

ప్రాణహానిగల ప్రపంచంబునకు సొడ్డు
యంత ముందు బ్రహ్మ కదియ సొడ్డు
యఖిల దేవతలకు నరయంగ నొకసొడ్డు, వి....

Woe to the world that is full of the destruction of souls.
But first the woe to the Brahma ! View all the Gods ! Woe to them all.

బ్రహ్మ కర్త నుదుట వ్రాసెను కొరకండు
పరగగ దన శిరము భవునిపాణి
నంట వ్రానికొనెను యా కమలభవుండు, వి...

845

They call Brahma the author of the writing of fate in our foreheads. Perhaps Brahma, who dwelleth in the lotus (wrote) destined that his own head should cleave to the hand of (Bhava) Siva ! (Siva smote Brahma on one head which was separated and cleave to his hand.)

శివుని భక్తులెల్ల భువి మండి పాలైరి
వాద మేల దైవభేద మేల
విష్ణు భక్తులెల్ల వెలిబూది పాలైరి, వి...

846

Those who believed in Siva have all become the share of the earth. Why then these disputes and discrimination of Gods. All the faithful to Vishnu have fallen to the shares of white ashes.

ఎంత వేలుపునకు నెరుగు నైవేద్యంబు
వాస నొందకుండ వందరాదు
మీదు మీదటంచు మ్రింగేరు గుటకలు, వి...

847

It is impracticable to dress oblations for however great a God, without imbibing the favour (or scent). Thus he has your leavings while ye talk of "devoting and setting aside as holy". Ye are still biting your lips at it.

మరుగు పద్దవాడు మహిమీద దాసుడై
యాదిగంపు పనుల కొప్పియుండు
బిరుదు బంటు జ్ఞాని బెదరడు యెప్పుడు, వి...

848

The fool deceived becomes a devotee to Siva and submitted to slavish tasks. But the wise, an honoured, (badged) soldier is ever void of fear.

చదవరి మలికన్న చాకిమలియు మేలు

కురుచ వేల్పుకన్న గుక్క మేలు

ధరణి వేల్పుకన్న దత్తంబు మేలరా, వి...

849

The skill of the laundress (who recognised the owner of each vest) is more than that of the bookworm. Better is a dog than Ganesha the dumpy king; noble is truth than all the Gods in the world.

తన్ను నెలియకున్న దగ వేదములు వెర్రి

సస్యసంపదకు ముసాబు వెర్రి

యారుశాస్త్రములను యాపురాణములను

జబ్బులనుచు జగతి చాటు వేమ.

850

If we know ourselves, the Veda would be all fooling to us; a mizzling rain is all folly to the store of grain; publish thou in the world O Vema that the six *sastras*, and the Puranas are mere infelicity.

శ్రహ్మజాతి వారు శ్రష్టయి పోయిరి

ఋషుల జాతివారు రి తలెరి

రోతయైనవారి రోయక పిల్చరో, వి...

851

All those of the race of Brahma are fallen creatures. Those of the race of Rishies are ruined. Will they call near them these hateful wretches nor detest them.

వేమ దనెడు సుద్ధి వెర్రిసుద్ధి తలంప

కొన్ని కోళ్ళగలనె కొన్ని యేళ్ళ

వేద శాస్త్రములకు వెలియగు నొక్కొంత, వి...

852

Consider the words of Vemana as those of a mad man. Some fall into channels and some into streams (proverb); but a small proportion of them are removed out of the (Veda Sastra) scriptural level.

వేమ డిట్లుజెప్పు వేయ పద్యంబులు

తప్పలెన్నియున్న నొప్పియుండు

బితర పడకందు బితరై యుండవా, వి...

853

In the thousand verses thus composed by Vemadu, many as are the bad, equally numerous are the good. Secrecy gives a charm to beauty and obscurity to wisdom; should not a lovely girl lie exposed naked on the couch.

వెరి నక్కలవలె వేదముల్ జదివేరు
యాశయంబు లెరుగ రయ్యనార్లు
నేదసార మంత వేమన యెరుగును, వి... 854

Like mad foxes do the Bramins read the Veda perpetually howling it out. They know not its meanings. But Vemana knows the entire essence of the Vedas.

అలిరంకు దెలుప నఖిల యజ్ఞంబులు
తల్లిరంకు దెలుప తద్దినములు
కాని తెరువు కర్మకాండ కల్పితమాయె, వి... 855

All *yagnas* were invented for the sake of discovering the fornications of a wife and the periodical ceremonies to the end of knowing a mother's adulteries. In so vile a way was the chapter of ceremonies invented.

Note : At commencing the sacrifice called *yagna* the performer must require his wife to confess whether she has been untrue to him. The periodical ceremonies being performed to the late husband of a widow lead to the conviction, at least in her own mind, of her having been true or adulterous.

హింస జేయకుంటయే మఖ్యరర్మంబు
యనక హింస జేతు రవనిసురలు
చావుపనిని దినెడు చండాలుడే మేలు, వి... 856

The height of excellence is to abstain from slaying. Thus say the Bramins, lords of earth and still commit slaughter of animals in sacrifice. Better is the *chandala* who devours dead cattle.

ముక్కుత్రాళ్ళ గ్రుచ్చి మురికిపోవగ దోమి
కచ్చ నీరు నించి కడిగి కడిగి
దొక్క దొలిచినంత దొరుకునా తత్త్వంబు, వి... 857

They pinch and scrub their halters (nose ropes) and rub themselves to remove all dirt, and pour water into their privities. By thus cleansing the whole body do they attain felicity.

బదుగు ద్వీజులు గూడి తొడుగు మంత్రము జదివి
వదుగు జేనెదమని వదరకొండ్రు
కడుగు ద్రావుకాకి కావు మన్నట్టయా, వి...

858

Pauper Bramins meet together and recite babbling charms and talk saying they will perform the initiation of a boy into their caste. Like the crow that has drunk the washing of rice and goes on crowing.

కులము చేతబట్టి గుంపించనేటికి
పాదు ఉన్నచోట ప్రబలు విత్తు
యేటి కులము యింక నెక్కడి ద్వీజుడయా, వి...

859

Why take thy caste and pride thyself on it? Yea and what is the (twice born) Brahmin ?

దానతను యెరుగక దాసు లెట్టాదురు
వైష్ణవం బెరుగక వైష్ణవులదె
మనుచు గాలువులను నురిబడ నేలరా, వి...

860

If ignorant of service how can they become slaves? Ignorant of the Vaishnava belief how can ye be Vaishnavite? While living, why do ye suffer burning like corpses? (i.e., smear yourselves with ashes)

జాత సూతకములు సత్యమై యుండంగ
నంటిన గుణములును హతముగాక
యతియు గాగనేల నవనిలో జీవుండు, వి...

861

If the pollutions caused by a birth or a death be real, and if the qualities communicated by that touch be destroyed to what end is it for a soul to become a hermit.

మదమువలన గలిగి మాటల బహు పల్కి

ముచ్చు సుద్దుల నొగి మోసపుచ్చి

కాసు రాజెనగెడు కష్టండు గురుదొనె, వి...

882

Shall the wicked, being produced through carnal desire, talking vainly, with false words and deceiving men and twisting about to get money, shall such a one become a teacher?

మాయ యనుచు జనులు మహిదెర్వి జాలక

కోక లనుచు గొన్ని గోచు లనుచు

కచ్చుమాయ లిన్ని కట్టడి జేసెరా, వి...

883

Unable to discern that this world is a delusion, some talk of the smock and some of the langoti. These are mere tricks of the privities.

ద్విజవరుండు చెడ్డ పిందంటు దినబోయె

పేరటాలు ముసరు పెండ్లి మొనసి

కులము మొదలు బోయె గూలెబో మానంటు, వి...

884

The noble Brahmin goes to eat the vile funeral cakes of the ruined wretch. The Brahmin's wife haunts the marriage house; first they lose caste and then character.

చీర గట్టి రాత్రి సిగ్గున యొచిగుండు

పగలు చీరవిడుచు పనులయదల

చేడెగాదుర యిది చేవాడి కత్తిరా, వి...

885

In the night of ignorance doth the goddess of delusion wear her petticoat and conceal herself in the daytime of wisdom, when about her work she looses her petticoat; this is no prostitute but an edged sword in the hand.

క్రతువు జేసెద మని కడు విర్రవీగుచు

కచ్చ గడుగు నెయ్యి కడుపు నించి

రంకు కొడుకులను రంగాన మెత్తురో, వి...

886

They are puffed up and cry I will perform a sacrifice, these who fill their bellies with the liquor vulva, these sons of whore brag nobly in their assemblies.

శూద్రులనుచు చూడ శూద్రుల బోనాడి

మాల కందెను గడు మాలయగుచు

ద్విజుడు నే నటన్న ద్విజుడు గానేర్చునా, వి...

867

He calls men sudras and says begone thou sudra; this is a pariar worse than a pariar. If he says I am a twice born does he thereby become one ?

పుట్టి చచ్చు నరుడు పూర్వ మేమి దెలక

బట్ట బయలనుండి బ్రమసి యెవుడు

తెలివి విడిచి భూమి తిరుగంగ నేటికి, వి...

868

Born and dying in ignorance of his prior state before all men, are they ensnared by their lusts? To what end do they leave wisdom and roam the earth.

బ్రహ్మ నృపతి వైశ్య పతులును శూద్రులు

బ్రహ్మ విష్ణుహరులు వశవు లెన్న

బ్రహ్మము దెలియకను బహుదూపు లిచ్చెరి, వి...

869

These heroes—the Brahmins, Kshatrias and Vaisyas and Brahma, Vishnu and Siva all these are beasts. Ignorant of the divinity have they adopted forms thus diversified,

కలుష మొక్కయింత గాన్పింపదెందును

జూడ నెవరికైన సొంపుమీర

తామసం బడంగ దావెల్లు జ్ఞానంబు, వి...

870

Defilement appears no where in the least but exists in our ideas; whoever considers it will see that the beauty of the world is in truth extreme. If thy ignorance depart, wisdom shall shine with thee.

భస్మదూషకులును భస్మంబు పాలైరి

మంటిదూషకులును మన్ను యైరి

దూషణఫల మెల్ల దోడనె చూపెరా, వి...

871

Those who abuse the practice of wearing ashes on the forehead, that is, the Vaishnavites yet perform their funerals with fire and thus become the portion of the fire. They the Saivites, who equally abuse the wearing of earth, by burying their dead become earth.

Thus the advantage of all their mutual abuse discovers itself in their shame,

ఎట్టి మంత్రమైన యెంగిలి గాకుండ
బలుకవశముగాదు బ్రహ్మకైన
నెంగి లెంగిలందు రేనోడు బెట్టుక, వి... 872

However great the spell be, not even Brahma can utter it undefiled with spittle. But with what mouth is it they talk of spittle and defilement thereby.

తనువునందు నగ్ని దరికొని కాల్యంగ
కాల్చుకొనుటయేమి కర్మమునకు
కాల్చుకొన్న యంత ఘనుదాతదాయనా, వి... 873

While the fire in our body is ignited and burns, to what end do (the Vaishnavites) burn their corpses. By merely burning does he become mighty?

త్రాడు మెడనువేసి తనకు శూద్రత్వంబు
బోయె ననెడిదెల్ల బుద్ధి కొదువ
మనసు నిలక త్రాడు మరి వన్నె దెచ్చునా, వి.. 874

To put cord over the neck as the Lingamites and then to suppose that their soodra-ism has departed, this is mere (inferior sense) folly; if thy mind be not settled, will a cord give thee caste?

వట్టుచీరె గట్టి పట్టెతిరుమణిడి
సృష్టివైష్ణవంబు శిఖలు మించె
చిన్నెలెన్నోజేసి చెరచె వైష్ణవ మిట్లు, వి... 875

Wearing a silk vest and putting the Vaishnavite streak on their forehead, the Vaishnava sect has exalted its head in the earth. By the contrivance of numberless fopperies has the Vishnava sect been ruined.

కసుపు నేరితిన్న వసరపుమై దిన

మాలదండ్రు వాని మహిని జనులు

పంది గోడి దిన్న ప్రాజ్ఞు డందురు జనుల్, వి...

876

If thou eat the body of a beast that eats 'pure grass they call you a pariar. Yet if he eat fowls and pigs (which are the foulest of feeders) a man is called wise.

రంగదామమునకు హంగుగా దానేగి

కల్లుకంపుసొంపు గలిగియుండు

నరయ లోకనాథు నలమట పేయును, వి...

877

If you go seasonably to the abode of Ranga (in the Cauveri) you will find the charming smell of toddy. Truly this is scorn of the lord of the world. (The Vaishnavites drink toddy while worshipping.)

తనువనేటియింటి దవవహ్ని గాల్యంగ

మేను గాల్యనేరి మిథ్యగాక

దాసుతప్పునకును దండన గాబోలు, వి...

878

In the house of the body a wild fire blazes with hunger; why should you burn your bodies? This is mere deception or perhaps this is punishment inflicted on the Dasoos. (This is a sneer at Vaishnavites.)

ఊరివారు బావి యుదకము నిండించు

పాదతీర్థమునకు భ్రమనీనారు

పాదతీర్థమునకు ఫలమేమి కద్దరా, వి...

879

They find fault with the well used by the village and are delighted with the water in which a holy man's feet have been washed. What profit is there in foot washings?

శకునములను మంచి సాముద్రికములను
కనిన వార లెవరు కలియుగమున
మేలుకో (?) కిడుకో మేలిమి జూపును
కూర్చగల్గుచోట గురుతు వేమ.

880

Those who understand omens and the interpretation of moles, are not to be met with in the Iron age. For their own profit men will explain the virtue of these. In cases where fortune meets us, these are accepted as its tokens.

ముసలిమండ లెల్ల మొనసి యీ యుగమున
శివుని భక్తి జిందు నేయనైరి
దొంగ భక్తికిట్లు దొరుకునా మోక్షంబు, వి...

881

A parcel of old whores (windows) join together in this age and through devotion to Siva forsooth go on dancing. Shall such hypocrisy obtain them felicity.

మొనసి యింద్రియముల మొదట నిర్భగలేక
సమసి పోవువేళ సన్యసించి
యాత్మశుద్ధిలేక నంటునా మోక్షంబు, వి...

882

He who cannot at first apply himself to restrain his passions, when he dies, seeks to become a devotee; void of purity of heart, how should beatitude appertain to him.

చావుదెలియువాడు సన్యసించేదెల్ల
కడవలెందు కలము జెడినయట్లు
పాప మొకటిమీద ఫలమేమిలేదురా, వి...

883

He who has learnt to die, all his turning sanyasi is merely as though he at last lost his caste; the sin of doing this alone is certain. There is no ulterior profit in it.

వెల్లకొక్క యెంగిలి విశద మాయె
పడుచువేళ్ళు యెంగిలి ప్రాప్త మాయె
చెడుగుయెంగిలి యెంతకు శ్రేష్ట మాయె
యిష్ట మగువారి యెంగిలి యెగ్గు వేమ

884

The leaving (spittle) of a pretty white dog are pure in our eyes. The spittle of a young dancing girl is acceptable to us. These vile leavings are precious everywhere. Then why are the leavings of those we love evil in our sight.

ఎంత కడుగ నోటి యెంగిలి బోవునా
యన్మత (:) విడునోరు యదియు నోరు
యనుదినంబుచూడ యన్మత మాడెడి నోరు
నోరు కాదు కిందినోరు వేమ,

885

However much you wash it well, (does) the defilement of the mouth depart? That alone is a mouth (which does not speak falsehood); that daily speak falsehood is not a mouth but a mouth below.

అంగమందు లింగ మతిశయంబున గట్టి
లింగమందు భక్తి నిలుపలేదు
ముక్తిలేక తుదను మూర్ఛుడై పోవురా, వి...

886

Binding the linga fairly on their body, but unable to fix his faith on that lingam, failing of beatitude, they perish in their folly.

విష్టుభక్తు లెల్ల వెలబూది పారైరి
వాద మేల మత విభేద మేల
తెలియ లింగధరులు తిరుమంటి పారైరి, వి...

887

All those who trust in Vishnu fall to the share of white earth; to what end are these disputes and sects (dissensions) in religion. The Lingadharies become the portion of earth,

తల్లి గర్భమందు తాను వెదలువేళ
నరుత లింగముండ దరసి చూడ
నడుమ లింగమున్న నవుటాటు గాదటో, వి...

888

When he proceeds from his mother's womb, had he a lingam along with him? Then what a joke it is for him to wear one afterwards.

పట్టు పాగ జుట్టి పట్టాధోవతి గట్టి
 సృష్టివైష్ణవంబు పిట్టిపడును
 చిన్నెలింతెకాని శ్రీవైష్ణవమతంబు, వి...

889

The Vaishnava sect puts on a silk turban and silk vest, and is puffed up in the earth. These are mere semblances and the emptiness of the Vaishnava creed,

మర్మ మెరుగలేక మతముల గల్పించి
 యుర్వి దుఃఖు లగుదు రొకరి కొకరు
 గజాయింట కుక్క కళవకు పదురీది, వి...

890

Unable to know the great secret, they continue and frame religions, and merely give sorrow to each other, like as a dog that is agitated at the sight of a mirror,

రూపవంతులు గురు రూపవంతులు జూడ
 వారివారి నేల గారవింప
 మొద లెరుగకయున్న మోక్షంబు గలుగునా, వి...

891

You see that those endowed with form all possess the first image. Why should ye value this man or that as a superior. If ignorant of this principle, how shall he attain happiness?

మాల మాంసముదిను, మరి సర్వజనులెల్ల
 క్రొవ్వుడిందు రొక్క కులము గాదె
 కులము లన్ని యొక్క కులముగా జూడరో, వి...

892

A pariar eats flesh, all other people eat fat—are not they one caste? They do not see that all castes are in fact one.

మాలవానినేల మరి మరి నిందింప
 నొడల రక్తమాంస మొకటి గాదె
 వానిలోన మెలగు వానికులంబేది, వి...

893

Why dost again and again abuse a pariar? Are not his blood and flesh and thine one? Of what caste is he who is immingled with him? The deity animates his entire works,

తస్మదారిజాద బాప మందురు జనుల్
నామధారి జూద నయమటండ్రు
తస్మానామములను పరమాత్మ కెవ్వరు, వి....

894

When people see those who wear ashes they imagine that they contract inequity from them. When they see the Nama-dharies (Vaishnavities) they consider it healing. What are the ashes, and what the white clay (of the Vaishnavites) in the eyes of the supreme.

మతము లొందువారు మహిమీద పదివేలు
కడుపు బోసుకొనుచె కాన రాత్మ
కొంగలు గమిగూడి కొరకవా యోదల, వి...

895

Those who are divided into sects are ten thousands. This is merely for filling their beliiies-they cannot see the divine spirit. Can cranes however many they assemble, devour ships?

పరగ గడ్డి దినెడు పశువుల విశనించి
మనుజులు దిని భువిని మాలలైరి
యందరి వియిదినెడు పందుల కోళ్ళను
దినిన కులము యేటిదిలను వేమ.

896

By slaughtering the animals that eat grass men become pariahs in the earth. But what sort of caste is that, that eats pigs and fowls (as the respectable classes do) that devour the dung of all?

వసుధ సుద్ధ దెచ్చి వరుసతో మేదించి
నుదుట బెట్టు చాల నున్నజేసి
చిన్నెలింతెకాని, శ్రీవైష్ణవులె వారు, వి...

897

If men in the earth choose to take pipe clay and soften it well, then put it smoothly on their foreheads it is merely a mark, and thereby men cannot become Vaishnavites.

అచ్చువేసుకున్న నడియడనన్నను
తమ్మ దిన్నవంగి దానినన్న
భాగ్యవశతగాని బ్రతుకులు దొరకవు, వి...

898

Though thou put on the mark and call thyself a (servant) *adiya* as the Vaishnavites do and eat chewed pawn, bow down and call thyself a *Dasee*—This is all merely a means of subsistence but no ground for happiness.

మంగలి కయిగిన్నె మహిమీద జన మెల్ల

పొత్తు గుడిచి కులము పొగడనేల

తల గుడిచెయి బెట్టి తగ నమ్మజెప్పుదు, వి....

899

We see that men are like barber's basin, common to all; then, while they thus are mingled, why babble about their castes. Put thy right hand on their heads and expose this to their ridicule,

స్థావరముల భక్షింతురు

భావింపగ జంగమములు బహువిధరుచులన్

యావల సకలప్రాణులు

తీవరమున తమ్ము దామె తిందురు వేమా.

900

See how the Locomotives (jangams) eat immovable creatures. How animals eat vegetables of many different tastes. Then all animals soon eat themselves, O Vema ! (Note the verbs are masculine),

శక్తులు జపములను సేయగ సాగితె

పురుషు లేల యికను పుడమిలోన

పాప మెంచవద్దు పట్టి శిక్షింపుడి

పుణ్య పురుషులెల్ల భువిని వేమ.

901

If we go on worshipping (shactis) the demigods, what is the use of men any more in the earth. Think not it is a sin but seize and punish them all who in the world are men of virtue.

జీవలింగపూజ చేసినవారికి

శిలల రూపమందు చింతయేల

చెలగి చక్కెర దిన చేదు రుచించునా, వి...

902

Why should they who worship the (jeeva linga) living principle still think of stone figures? When ye have tasted delicious sugar will ye again taste what is bitter?

ఒట్టి లింగముంచి యొడల బూడిదె వూసి

చూడ జూడగాను చూపునేమి

కడిగి లింగముంచ కడు వేరి నిండురా, వి...

903

What is the use of wearing an empty lingam and painting your body with ashes; If you consider it closely—if you wash yourself and wear a lingam, will it fill your belly in any way?

ఉపవసములనుండి యొగిసీళ్ళలో మున్ని

కూడు వండి వేల్పు గుడువు మనుచు

దానినోరు గొట్టి తమరె తిందురుగద, వి....

904

After bathing, fasting, preparing food and desiring the god to eat it, they smite him on the face and devour it themselves. (satire)

శిలలు జూచి నరులు శివుడని మెత్తురు

శిలలు శిలలుగాని శివుడు గాదు

తనదులోని శివుని దానేల దెలియవో, వి...

905

Men imagine stones to be Siva, and magnify them. Stones are stones and not Siva. Why is it that we cannot discern Siva who dwells within us?

సాక్షి బల్కరాగ సభ మెచ్చ రట్లుగా

యసమముగను కొంకు కొసరులేక

బ్రహ్మ సభలలోన పలికిన యది సాక్షి

కడమసాక్షి సాక్షిగాదు వేమ.

906

When a man comes up as evidence the court will be displeased with him, so if thou avoid all inconsistency, if thou neither diminish nor add to it. All other evidence is no evidence.

తుంగ ముత్తియంటు దొరసి పుట్టినయట్లు
ముందు కల్పకంటు మొలచినట్లు
చెంగటందు గోవు చెరిగిపుట్టిన యట్లు
నొనర వేమ డుద్దె సుర్వి వేమ,

907

Like as a pearl is produced united with *tunga* grass, like to a wishing tree growing before thy house, like as though the cow (camadhenu—the celestial cow) were born in thy presence, thus fortunate was the birth of Vemana in the world!

చిత్తమందు వేమ శివునిగా భావించి
భక్తితో హృదయము పదిలపరచి
నిత్య మెరుగువాడు నిశ్చల చిత్తుండు, వి...

908

He who knowing the Everlasting considers Vemadu as Siva in his mind and cautiously guardeth his heart; this is the man of unfluctuating mind.

సకల శాస్త్రంబు లెల్లను జమవువారు
చదువుకోనట్టివారితో సమము గారె
గురుముఖంబున ననుభవం బరయ కున్న
విశ్రుతంబుగ జగమున వినుర వేమ.

909

Are not all they who read the whole *shastras* on a level with those who do not read them, if from the mouth of the teacher they learn not true application (enjoyment)? Hear this word openly declared to the world!

బ్రహ్మ వ్రాత కెదురు బల్కెడు వాడును
మాడు కనులవాని మొనసి నిర్జినవాడు
కానబడరు నీవె కాని వేమ.

910

He who can gainsay the writing of Bramha. he who can destroy the institutes of the Prime Vishnu, he who can stand in opposition to Him who has three eyes such shall never appear among men, save (excepting) thyself O ! Vema !

కాలగతి యెంతవారికి

వాలాయము చలకదనము వచ్చుట యరుదా

ప్రేంగిరి యెత్తుపిష్టువు

లేదె పుత్రాకు పైని తెలియర వేమా.

911

Fate continually awaiteth all men however great ; is it a marvel when debasement comes ? Did not Vishnu who bore the mountain Govardhan on his finger, afterwards float in peril on a banyan leaf ?

కంటి మంటచేత కాముని గాల్చిన

వేల్పు పెద్ద పెంటి విడువలేడు

పెంటి బానిసట్టి పెద్దలు గలరొకో, వి...

912

Siva, the chief of Gods, though he burnt up cupid with the flame of his forehead eye cannot leave his wife; who then are the chiefs of sages who can desert woman ?

కనకమృగము భూమి గలుగుట నిసరొకో

రాము దెరుక గలుగు రాజు గాదొ

తలపుకొందిబడదు దైవికమేగాని, వి...

913

Ah ! did you never hear that golden animals (deer) are produced in the world? Is king Rama devoid of sense? Your schemes avail nothing for fate rules all.

దశరథుండు రాము ధరణికి పట్టుబు

గట్టదలచినపుడె కట్టె జడలు

తలపుకొంది బడదు దైవికమేకాని, వి...

914

When Dasaratha thought to crown his son Rama king of earth being deluded he bound his head with merely matted hair. Thus intentions avail nothing, For fate rules all.

కామియైన హరుడు ఘనుడు గాదాయనా

కామి యైన విష్ణు ఘనుడు గాదె

కామిగాక ఘనుడు గణపతి గాదాయ, వి...

915

Did the amorous Hara (Siva) fail of becoming mighty ?
Did not the amorous Vishnu become mighty ? If Ganesa who
hated love become great?

కొండ లెల్ల దిరిగి తిండికై కవినేన
దందుజేసిగెల్చె ధరణివిభుడు
లంకనేలె నొకడు యక్షికటాక్షాన, వి...

916

With the army of monkeys that wandered the hills with-
out food, Rama king of earth formed an army and conquered.
But one Vibhishana ruled Lanka by the favour of Lakshmi.

బ్రహ్మను తలగొట్టి పారవేసినచోట
నడ్డ మెవ్వరైరి యభిమతరం
శివుని కరుణలేని చెనటి కెవ్వరు దిక్కు, వి...

917

When Siva struck off and threw away Bramha's head, did
any of the other deities oppose him? Who can perfect the sinner
who hath not the favour of Siva ?

కనకపర్వతమున కాపురంబున్నట్టి
యనిమిషేళుకైన నాశబోధు
కవచకుండలములు కర్ణుని నడుగదా, వి...

918

Though his dwelling be on Meru, the golden hill cupidity
will not leave the God Indra himself. Did not he ask Karna for
his armour and large earrings?

పాలసం దమందు పవ్యశించినవాడు
గొల్ల పల్లె పాలు కోరనేల
యెవటివారిసొమ్ము యెంతతీపో కాని,

919

He, Vishnu, that lay down in the sea of milk, why should
he have wished for the milk of the shepherd's village ? How
sweet is the property of our neighbour ?

ఇంద్రు డీహగల్గి హినుడై పోవడా
మరుడు యీహ గల్గి మన్ను గాడె
బ్రహ్మ కీహగల్గ బలుతల బోవదె, వి...

920

Did not Indra, through cupidity become degraded ? Was not cupid, through desire, turned into earth? When Brahma contracted desire did not he lose his principal head.

ధనపతి చెలికాడయ్యను
యెనయంగా శివుడు భిక్ష మెత్తగ వలసెన్
తనవారు యెంద రున్నను
తన భాగ్యమెకాని లేదు తథ్యము వేమా.

921

Cubera (Dhanapathi i e. Plutus) being his friend, and united to him (the points of heaven they rule, touch and they are friends) how did Siva become a mendicant ? However numerous your rich friends be, no wealth but your own can aid you.

వేసమునకునైన దాసరి గావచ్చు
హంగు దప్పువేళ జంగమపుమ
పదియు వేలకైన బావడ గారాడు, వి...

922

In dress you may become a *Dasari*, when the due season is lost, you may become a *Jangam*, ascetic. But though then thousand things happen to you, you cannot become a Brahmin.

అంద నామములను కొండలుగా బెరి
చిందుగాను దైవ నింద జేసి
చేరి యముని దూతచేత జిక్కుదురయా, వి...

923

By the various names of generative eggs, having grown like hills, recklessly (dancingly, lit) they insult God When their turn arrives they fall in the hands of of Yama's messenger.

కనకమృగము భూమి కలను లేచనుటయ్యె
రాము నంత వెర్రి రాజు గలదె
పురముదప్పి పోవబుద్ధులు నిలువవు, వి...

924

Rama did not consider whether there were golden deers in the world or not ? What is Rama so insance a prine ? If you leave your town and roam in the forests your senses will not remain.

పదతి మోసె నొకడు పదతి దాల్చె నొకడు

పదతి నెదనుబెట్టి బ్రతికె నొకడు

పదతికొరకు నీట్లు బలుపాట్లు బడిరయా, వి...

925

One Siva carried a woman Parvathi on his side; one Brahma held a woman, Saraswathi in his mouth. One Vishnu bore a woman, Lakshmi, on his breast; for woman they thus suffer great trouble.

వెండి బంగరెన్న కొండలై యుండంగ

దేవు దేంసోయి తిరిప మెత్తె

యెదటినారిసొమ్ము యెంతవారికి తీసి, వి...

926

Though he hath the hills of silver and gold, Kailasa and Meru, why doth the god Siva wander and collect alms. His neighbour's property is sweet to every man however great.

గువ్వ కొరకు మేను గోసిచ్చి శిబిరాజు

వార్తకెక్కి చాల వన్నెకెక్కి

యోగు నెంచబోరు యుపకారి నెంతురు, వి...

927

King Sibi cut a piece out of his body to give for a dove to a hawk. He became the topic of report and attained fame. They will not esteem him who is wicked, but will praise him who is charitable.

బిందుకట్టు బాసి బయల జేరగ లేక

సింధు వృత్తి మాయ జిక్కెగాక

శార్జీయంతవాడు జనులకు శక్యమా, వి...

928

Vsshnu left the circle of skin, and would not come to the shore being entangled in the viles of Lakshmi. daughter of the sea. Vishnu (Shargnee the Bowyer) being so mighty, what can men do ?

సుముఖదృష్టివెలసి శుక్రు నంతటివాడు

పట్టలేక మనసు పారవిడిచి

కన్నుబోవువెనుక కాకి చందంబాయె, వి...

929

He that is as great as Sukrachari, knowing all things with his sharp sight if instead of restraining his mind let it roam. is like the blind crow. (The crow and Sukrachari each have but one eye)

ధార్తరాష్ట్ర కన్నదండి రాజెవ్వడు

ధార్త రాష్ట్ర బాది తగులబడిరి

దుష్ట బుద్ధులకును దుర్మరణము సుమ్ము, వి...

980

What king is mightier than (Duryodhana) Dhartarashtra ? He and all the rest are dead. All the wicked shall surely suffer a violent death.

దశరథు డనురాజు ధర నేనుగనుచును

గురుని నురుని భూమి గూలనేసి

పుత్రశోకమునను బోకారి పోలేదె, వి...

981

King Dasaratha when on earth, thinking it was an elephant (this is a story in Raghuvamsa) slew the son of the guru in the earth (or cast him down to the ground); through grief for his son was not his life also ended? (lit. his going was extinguished.)

ధరను పాండురాజు దంపతి మృగముల

నజ్జత నటు జంపి యందుచేత

నెన్నినాళ్ళు బ్రతికె నేమి భుజించెను, వి...

982

Pandu, king of earth, slew the couple of animals (deer) through ignorance. Thereby how long did he live in the world, and what did he (eat) enjoy?

కర్మ మెవరికైన గడచిపోవగరాదు

ధర్మరాజు దెచ్చి తగనిచోట

కంకుభట్ల జేసె కటకటా దైవంబు, వి...

983

No man's acts can be transferred to another. God took the just king to an unsuitable place and changed him into Kanku Bhatlu, alas, alas !

చెరప కైక బుద్ధె శ్రీరాము పట్టంబు
 నీత బుద్ధె లంక రీతి జెరప
 చెప్పరాజు జెరప చిత్రాంగి బుద్ధెను, వి...

984

Kaika (Kaikeyi) one wife of Dasaratha and mother of Bharata was born to cause the ruin of Rama's City. Seeta was born to destroy the state of Lanka and they say Chitrangi was born to destroy the king.

తనర లేమి దొసగు దరిలేని దైన్యంబు
 దానిదేత నలుడు తావు దప్పె
 క్షీర పక్షి కింత చిక్కులు బడుదురా, వి...

985

Surely the evil of poverty is an interminable degradation. Thereby king Nala left his palace. For a mere joy will they suffer such distress.

పుట్టు తానె బొడ్డు బట్టికోయక మన్నె
 పుట్టు తానె గురుడు బొడమినాడు
 విశ్వమందు చాల వివరించి తెలియరో, వి ...

986

When we are born, before they seize and cut the navel; when we were born, god, the teacher was born in this world. Examine well and know this.

వీరుడైన రాదు విద్యనేర్చిన రాదు
 చదువు నేర్వరాదు సభల రాదు
 జన్మభామె ముక్తి జపించినరు రాదు, వి...

987

Though you be a hero, or have learned wisdom, or learnt reading, or be at court, beatitude will not reach you. It is the fruit of birth and you cannot attain it even by austerities.

పిష్టగర్భమందు వెలయు బ్రహ్మచంబు
 నందు సర్వమైన వన్ని కలుగు
 ప్రాణికోటు లెల్ల పరగ వైష్ణవు లైరి, వి...

988

In the belly of Vishnu the world shineth (see Bhagavat-gceta). In it existeth all the universe. All the millions of animated are hence evidently Vaishnavites.

మాయ జగ మటంచు మరి బల్కుచుందురు

మాయ గాదు బ్రహ్మమయము గాని

మాయయైనపరము మరియేద నున్నది, వి...

939

Still do they speak calling the world, illusion. It is no illusion. It is formed of the divinity. If this be delusion, tell me where the actual divinity is to be found.

బ్రాహ్మణులు నృపులును వైశ్యులు శూద్రులు

బ్రహ్మ హరియు హరుడు పశువు లరయ

బ్రహ్మము దెలియకను బహురూపు లిద్దెరి, వి...

940

Behold ! Brahmins, Kshatrias, Vysyas, Soodras, even Brahma, Vishnu and Siva—these are beasts. In ignorance of the divinity have all these forms originated.

నీరు మొదట బుట్టి నీరుతో మొలకయై

మొలక విశ్వమెల్ల మొనసియుండు

నీరు విశ్వ మనుచు నేర్పుతో దెలియరో, వి...

941

Produced before the water and germinating in water, that germ fills the world. Learn that this water is the world (mystic).

హరివిధులు చనగ వినవో

హరుడు నిఖిలమతములందు నాడగ వినవో

గురిగల చదువుల వినవో

తరి వచ్చెడు వేశ యెరిగి తలచర వేమా.

942

Hast thou not heard that Vishnu and the other god (Brahma) are dead? Hast not thou heard that Siva sports alone in varying forms through all religions. Hast thou not heard of those studies that have an aim. Reflect and know the season when thy day shall come, select the noblest and most stable pursuit.

సకలజాతి పురుష సంఖ్యల కెల్లను

సతుల నివ్య దాము సమ్మతించ

కొప్పి పుచ్చుగొందు రోగులవాపలు, వి...

943

Ye who will not consent to give your women in marriage to all the (total) men of all castes, ye yet agree to take their daughters in marriage. O ye vile Brahmins !

తల్లి గౌరి తనకు తండ్రియే శంభుండు

ప్రమథగణము లెఖిల వాందవులును

తనకు బుట్టినిల్లు తనరు కైలాసంబు, వి...

944

His mother is Gowri (Parvati). His father is Shambhu (Siva). The troops of lower deities are all his relations. The house of his birth is the glorious Cailasa.

తల్లి దండ్రులనుచు తత్త్వంబు నెరుగరు

యోని లింగములను నుద్భవించి

విష్ణు వరయ దల్లి వెలయ రుద్రుడె తండ్రి, వి...

945

Using the terms mother and father they know not the truth being produced from the Yoni and Lingam. But know thou that the mother is Vishnu and the glorious Siva thy father.

మనసు గెలిచి పూని మన్న సుజ్ఞానులు

కడకు మోక్షపదము గనుచు నుండ్రు

చెట్లు బెట్ట ఫలము చేకూర కుండునా, వి...

946

Those men of wisdom, who begin by subduing their mind and thus live shall at last see the abode of bliss If thou plant a tree shall not thou surely obtain its fruit.

వీర శైవవృత్తి వివరంబు దెలిసిన

బ్రహ్మవిద్యచేత బరగవలయు

పులికి సింహమునకును బుట్టిన యట్లయా, వి....

947

If thou know the real nature of noble Shaiva calling (profession), walk in the knowledge of God. Though shall be as though born as of a tiger and lion.

వ్యాస దక్షశాఖుల వేసంబు తామెర్లు

శివవిదూషకులకు నిగ్గులేదు

రంకుపాట్లు జూచి రంగుబోయిన భంగి, వి...

948

They who revile Siva all wear the attire of Vyasa and Dakhsa Prajapati and the rest are shameless like a man who knowing the evils of fornication and yet committing it.

శైవవైష్ణవాది వణ్ణతముల కెల్ల

దేవు దొక్కడనుచు తెలియలేరు

తనకు భేదమైన దైవంబు భేదమా, వి...

949

The Shaiva creed is the most acceptable speaker of all the six creeds. Men cannot comprehend that God is one. The discrimination of persons exists in our fancies not in the deity.

మోహము తీరకయంచే

దాహంబై దేహమంత దల్లదపడనీ

గేహములో పోరాడక

దేహంబున నున్న శివుని దెలియర వేమా,

950

Unless our desires be quenched, our body being set on fire will be vexed. Let us not be tossed about in this house of the body, but know that Siva exists in the body.

శివుడు మూలదుంప స్పృష్టియం దరయంగ

విష్టు వనగ శివుడు వెలయ దాను

శివుడు విష్టు వరయ శివరూపధరులయా, వి...

951

Siva is the radical root in the world. (if thou consider it) What they call Vishnu shines as being Siva. Siva is Vishnu. O ye who wear the semblance of Siva and Vishnu.

దుక్కి ముచ్చులెల్ల దుష్కలి యుగమున

శివుని భక్తి నెల్ల జిందునేయ

దొంగభక్తి కిట్లు దొరుకునా మోక్షంబు, వి...

952

In this vile (Kaliyuga) Iron age while all petty rogues (thieving plow boys) make a sport of all faith in Siva, shall this hypocritical profession attain salvation ?

వేదశాస్త్రములను విద్యల నేర్చిన
వేదవిదులు నిన్ను వెదకి వెదకి
కానలేక నిలను కదబడి పోయిరి, వి...

958

Those scholars in the Veda who are versed in the *Veda-shastra*, and the sciences, search and seek for thee, but cannot perceive thee in the earth. Finally they fall dead, O Vema !

బమ్మ చదువుతోడ బ్రహ్మ మయ్యెడునాడు
యాది విష్ణు వంత మయ్యెనాడు
నిఖిల దేవతలకు నెమకె వేమనసొద్దు, వి...

954

When Brahma with all his reading was destroyed and when the original Vishnu was (ended) slain, then Vemana exposed their emptiness. (let sought their disgrace.)

వేదము దాదెను వేమనరా
వేదము భావము వేమనరా
వేదము లన్నియు భేదమురా
వాదుల పొందిక వల్లదురా.

955

Vemana has surpassed the Vedas. Vema is the Vedanta. The Vedas are all different. Meddle not with the contentions about such matters.

పంచ వర్ణములను పంచవేదంబుల
నంటియుంట విసరో యల్పవతులు
పంచ వర్ణములను భావింప శివుడుండు, వి...

956

Have ye not heard of that men of trifling minds (entangled) confused by the intricate Five letters (Namassivaya) and five Vedas (4 Vedas and fifthly the puranas). In the five sects, if thou consider it, Siva dwells.

ధనములేమినున్న ధైర్యము చెడిపోవు
 ధనములేని నలుడు దావు దప్పె
 చీరె బిడి కిచ్చి చిక్కండి పోవడా, వి...

957

If poor in wealth a man retains not resolution. By poverty king Nala lost his home, gave his garment to a bird and was ruined.

దేవతలకు నైన దెలిపి చూడగ రాని
 బలియుడౌ దశాస్యు బ్రహ్మబలము
 మర్కటములదేశ మడిసెను కులమెల్ల, వి....

958

The God-like force (or the force of the Veda) that Dasasyu (Ravanasura) being mighty gained, being mightier than any whom even the Gods had beheld, perished by the means of mere monkeys and all his tribe sunk with him.

కైకమాట నృపతి క్రుంగిపోయెను భువి
 పెంటికై దశాస్యు పేరడంగె
 కర్మ మనుసరించు గదర యెవ్వరికైన, వి...

959

Through the words of his wife Kaika the king (Dasaradha) perished. For the sake of a woman (Seeta) the name of *Dasasya* (Ravanasura) was humbled. Surely every mean act, who ever he be, shall follow him.

బ్రహ్మవంటివాడు భంగంబు నొందెను
 మరునివంటివాడు మంటగలిసె
 బ్రతుకులేని తమకు బ్రహ్మకల్పంబురా, వి...

960

That one like Brahma should have been destroyed. That one like cupid should have turned into flame. Then shall ye who are with a sure life live as though eternity were yours ?

ఆదియౌ పురాణ మసురసంహారంబు
 భారతాదు లరయ బంధువులును
 గురుపురాణ మెన్న గుడిసంహారంబు, వి...

961

The original Purana is such as slays [the Rakshrsas. The Bhārata and others are of kin (i e. benevolent as relations.) The Gurupurana is the destroyer of imposture.

అజభవ హర్యాదులలో

ప్రతిజగంబుల తిరుగునట్టి దేవులలోనన్

సుజనులలో నీలోన

న్నిజముగ వర్తించువాడు నిత్యుడు వేమా.

962

Among the Gods Brahma, Siva, Vishnu and the rest and among the demi-Gods that roam the three worlds and among the excellent men and with in thyself O Vema he who acts up rightly is the eternal.

లింగము పరమశివుడు జంగము జీవుండు

జీవు డమలుడైన జేరు శివుని

నిరు వెరుంగకున్న నెక్కడి బ్రహ్మంబు, వి...

868

The Lingam is the highest Siva. The (Zangam)worshipper, is the animated beast. If that animated being be pure, he shall attain Siva. Unless thou know the unknown, how shalt thou attain the divinity.

లింగ మంగమునను లీల దెలియువెన్క

మనసు లింగమందు మరులుకొనును

మనసు నిల్చి నందె మరి లింగముండురా, వి...

964

Then thou hast with (sport) joy perceived the lingam in thy body, thy mind shall be enamoured of that lingam. If thou fix (or restrain) thy mind, in it shall the lingam dwell.

ఇష్టలింగ మున్న యిరువు దెలియలేక

పర్వతంబుబోవు పోమగుండు

ముక్తి లేక తుదను మూఢుడై పోవును, వి...

965

Through ignorance of the secret of our patron (or loved) Linga, the eager fool wanders to the Hill of Shrishylam. At last he fails of bliss and becometh a fool.

నరకులమున బుట్టి నరకులమున బెరి
 నరకులమున బుట్టి నాటనుంచి
 శివవివేకమునను శివయోగి ధన్యుడౌ, వి...

986

Born in a human race, and growing up there from the day
 he was born in it the man devoted to Siva becometh noble.
 (lit. rich)

నరకులజుండగు వాడును
 నరకులమున బెరుగువాడు నెరుడగు వినుమా
 నరకులమున పరుడెవ్వడు
 హరకులమున దిరుగువాడు యధికుడు వేమా.

987

He that is born in a human race and who grows up there
 in becometh a man; hear this—who is the noblest in the race of
 men? He who walks in the sect of Siva, this is the chief of the
 noble.

శివుడు బ్రహ్మ మనుచు స్మృతులెల్ల బలకంగ
 పరుల గొల్చు నెట్లు బ్రాహ్మణుండు
 హరుని భక్త జనులు యగ్రజు లనరాదె, వి...

988

The Smrities all declare Siva to be the chief Brahma.
 How is it then that Brahmana pays adoration to any other.
 Should not we call those who believe in Siva, Bramins ?

అగ్నిదైవమైన నౌపాసనములను
 జేయ మోక్షమేల జేరరాదు
 వీరభద్రుచేత వెలసిన యగ్నిరా. వి...

989

Were fire a diety, by worshipping it should not we attain
 the dwelling of salvation ? Did not the fire turn pale before
 Veerabhadra.

అగ్నిచేత బట్టి యా పరమేశుని
 నిందజేసి నెఱులు నీరుగారె
 ఓమ క్రతువులోని తల్లడ మెరుగరా, వి...

970

Were not the men destroyed (turned into water) who held fire in their hands and reviled Siva, Do not ye know the troubles that happened at the sacrifice made by Dakshudu ?

కాసు వీసము కయికడైగా లింగంబు

పాలు మాలినట్టి పశువు కొడుకు

కాసుల కొరకునయి కర్మాన బడుదురు, వి...

971

He wears the lingam merely to attain money, thereby, vile and worthless son of a brute. Being for the sake of money they fall into the doctrine of works.

ఎనిమిది దిక్కుల బయలై

ఎనిమిది దిక్కులకు నెటకు నెక్కుడు బయలై

యనరాని బయలు నడుమను

ఘనతరముగ గలసి యుండు గదరా వేమా.

972

The firmament is in our eight sides. The heaven is widely extended in every part on our eight quarters. In the midst of that ineffable firmament the divinity is mightily infused.

హరిహరాదు లెప్పు డాత్మలో నుండగ

వేరె దైవ మరయు వెర్రిబుద్ధి

గొర్రె జంక బెట్టి గొల్ల వెదకురీతి, వి...

973

Vishnu and Siva dwelling perpetually in the soul of a foolish mind is he who seeks for a distinct deity. Like a shepherd who seeks the sheep that is under his armpit.

పోవనీక మెడను పొర్లించి లింగము

గట్టి వ్రేయ నేమి కారణంబు

యఖిల లోకములకు యాకాశ మే సాక్షి, వి...

974

What is the use of a linga that is tied and dangles at your neck and is not let go. Heaven is the witness to the entire world.

వేదం బనగా వాదము

వేదంబున నంది యుండు వెన్నుడు శివుడు

యా దైవ ముండు నన్నిట

భేదాభేదములు లేవు భేర్కోను వేమా,

975

What is called Veda is in fact mere dispute. Vishnu and Siva are both combined in the Veda. That existeth every where. There is neither difference nor distinction; praise him.

ఇహము విడువ ఫలము యింపుగ గలదని

మహిని బలుకు వారి మతము కల్ల

ఇహములోన బరము నెసగుట గానలో, వి...

976

False is their creed who declare (in the world) that it is greatly profitable to give up the enjoyment of this life. Can ye not see that the next world shines forth in the present life.

ఎండ నీడ చంద మెరుగ నేర్చిన యోగి

యుండలేడు వాడు యుర్విలోన

లిండి పంద యోగి తిరుగుచు నుండును, వి...

977

That saint who hath learnt to know the difference between sunshine and shade cannot live in this world which he dispisee from knowing a better but the glutton, saint who worships the belly ever roameth the earth.

కడక దొంగ యనుచు కంసాలి నందురు

వాని దొంగ యన్నవాడె దొంగ

మన్ను బసిడి జేసి మరి పంచిపెట్టడా, వి...

978

Truly they call a goldsmith a thief. He is thief who calls him thief. Did not *Vishvakarma* convert earth into gold and share it out ?

ఆర్మతములకన్న నధికమైనమతము

లింగమతము కన్న లేదు జగతి

లింగధారికన్న దొంగలు లేరురా, వి...

979

The Linga creed is the noblest of the six creeds. There is none superior in the world and there is no thief greater than the linga worshipper. (weaver)

కాని కాలసంధ్య కక్కుర్తి సేయుట
కాలమేది యాదికాలమేది
కాలమేది కాలమేలక సంధ్యానె, వి...

980

Sandhya performed out of season is mere idling. What is time ? What is the preceeding time ? If thou rule not time, and past time how is this Sandhya ?

సరసిజ భవుని వధించియు
హరి నంబుధి గల్పిహరుని యద్రి నిలుపగా
బరవిన వానిని గనుగొని
హరుడై యానంద విభవ మందును వేమా.

981

If thou see him (the supreme being) who slew Brahma the lotus born who plunged Vishnu into the (ambudhi) sea, who sent Siva to remain fixed on the hill of Cailasa, if thou see him being thyself transformed into Siva, thou shalt attain the highest of joy.

పరమ శివుడటన్న పరమాత్ము డన్నను
లింగ మన్న ప్రాణ లింగమన్న
పలుకులె వేరుగా బ్రహ్మంబు యొక్కటి, వి...

982

Whether you name it Siva, Indivisible the chief spirit, the Lingam or living lingam, the terms indeed vary, but the divinity is all one.

గరళ కంఠ యాసు గౌతము శాపంబు
యధమునిగను జేసె నమరవిధుని
గౌతమ ముని తిట్టా కడు నమోహస్త్రంబు, వి...

983

The curse of Goutama is terrible as the wrath of Siva, the poison throated. It made Indra king of Gods, as a debased. The reproach of Goutama the *muni*, was an unfalliable magic arrow. (Sanscrit)

పాలాక్షునకును యాపద

జాలిం బడ తీర్చ వలయు సర్వజ్ఞునకు

తేలనుచు దిగియ బట్టిన

మే తెరుగునె మీటుగాక మేడిని వేమా.

984

If a misfortune befalls Siva the forehead eyed, let even the wisest condole with him and remove it (teercu). If, knowing it, to be a scorpion you seize it will it own your kindness and not sting you? (That is, meddle not to comfort a passionate violent person.)

ఎరుపు నలుపు తెలుపు యొక్కటి జీవుడు

పరగనేరికి దెల బడని యట్టి

గరిమ చేత మహిమ గల్గి యధికుడౌట

నరయ నేర్చు నత ధతండు వేమ.

985

There is one creation possessing redness, whiteness and blackness; great in might unknown to anyone possessing power. He that has acquired power to view this divinity is himself a part of it.

కట్టడి యజుడెంత ఘనులైనగాని ప

రాశరాదు లెల్ల రగులు బడిరి

వివర మెరుగనట్టి వెర్రిజీవులు యెంత, వి...

986

Brahma is merciless. Mighty as they were, Parashara (father of Vyasa) and the rest were burnt up. What then are the senseless wretches void of wisdom (*Vivara*).

కుతలమందు నొక్క కోమటి యరుదుగా

దైవ మెరిగి సకల ధర్మములను

వార్తకెక్కి యముని వర్ణింపకను శివు

నొద్దజేరి యుండె నొనరవేమ.

987

There was once a merchant who for a wonder in this earth knowing the deity performed every virtue, and became celebrated. But failing of reverencing Yama he drew near to Siva.

క్రితము జేసినట్టి కీడును మేలును
వరుస నిప్పు దనుభవమున కయ్యె
క్రితము జేయనట్టి కీడైన మేలైన
యిప్పుడేల కలుగు నిలను వేమ.

988

Both the evil and the good done by us in a former birth regularly become our portion in this life. How should either good or evil that we have not done in the first birth betide us ?

కోపమునను ఈల కొరికెను శేషుండు
కోపమున దపనుడు కూరు రాయె
కోపమునను యగ్ని కొంచె మాయె బవలు
కోపమెవరికి బని గొనదు వేమ.

989

Why did Sesha, king of serpents gnash his teeth with rage. Why did Surya through anger become cruel ? By anger Vulkan became diminished in day light. Anger is unprofitable to any man.

ఎసగు వేత్త యనుచు నెరుగరు యీశురల్
వేయు మార్గములను వేలుపజుడు
యవని సృష్టి కర్త యంతకు గుర్తెక్క
నతనికి తలమేడి యరయ వేమ.

990

Him that we call the Teacher is unknown to these men; in a thousand ways is Brahma the ruler. He is Lord of Earth and Teacher of all. Thus esteemed, who is his equal, where shall we see him ?

తనువు నెత్తి సప్త తనయుల గనుగొని
యందిపొందు ప్రజల నరిమి యుండ
పనిగొనవు తెలియగ బరికించి చూచిన, వి...

991

If thou view and look close thou shalt know that after thou hast put on a mortal body and provided the seven sons (i.e., the seven chief good deeds) and afforded protections to thy kith and kin, thou shalt derive no advantage from them.

మొదట బ్రహ్మ తాను మొనవి వ్రాసిన వ్రాత
దప్ప జేయనిపుడు తాను కర్త
ప్రాంతి జీవియొక్క పామరమున దెల్ప
నిప్పు దెవరు కర్త యిలను వేమ.

992

Is a man now able himself to alter that writing of fate that Brahma originally wrote on his forehead; who on earth is now able to know the cupidity of the avaricious soul ?

బ్రహ్మ వ్రాతగాదు పరగ విష్ణువు మంత్రి
మూలకర్త శివుడు మొనవి చూడ
ముగ్గురి నడవడిని మూలము దెలిసిన
పరమ భక్తు డవును పరగ వేమ.

993

Brahma is the writer of destiny, Vishnu is the Minister (counsellor). Siva is the original agent. View this distinctly. If thou understand the conduct of these three and likewise their original (i. e., the supreme spirit) then shalt thou become a worshipper of the chief of beings.

హరిహరాజులైన యట్టి ముగ్గురిలోన
నచ్చు ముచ్చు లేవరు యాది యెవరు
తచ్చ నొందకుండ తగ బడ జెప్పిన
నచ్చ మైన యోగి యతడు వేమ.

994

Among those three Hara, Hari and Aja (Brahma) which is scaler (Ilt, seat). That is creator which is the chief (Vishnu who as Krishna turned thief) which is the original ? Who can name each of these appropriately and without confusion ?

మూర్తులరయ ముగ్గురు మూఢులు ముగ్గురు
నొంతుకెక్కు శక్తు లొక్కముగ్గురు
కీర్తి వారెవ రపకీర్తి వారెవరు
పాత్రమెంచి తెలియ బలుకు వేమ.

995

Behold there are three (Trimoorties) Images. There are also three fools (Ravanasura in the Ramayana, Duryodhana in the Bharata, Kansa in Bhagavata), Those who have excelled their equals are three (Rama over Ravanasura, Bheemudu over Duryodhana, Krishna over Kansa). Of these which is most glorious, which the inglorious, estimate their worth and explain it, O Vema !

సమము గాను జూచు సకల జీవుల నెల్ల
జనన మరణ యుగము జూడ లెరిగి
యంత కట్టు దండమటు నేయ దెవ్వరి
యముని కన్న పుణ్య దెవరు వేమ.

996

Looking upon all creatures as equal knowing the course of that pair, birth and death; finally thus shall not. He punishes several. Then is there a more righteous judge than Yama ?

యముడు పాపు డనుచు నందరు యందురు
దూషణము నొనర్తు దౌర్ధగాను
యముని వలన దోష మింతైన నున్నదే, వి...

997

All men consider Yama as a great sinner, and reproach him well and greatly. What does Yama commit even the smallest evil ?

నాడు నాడు యన్న నాడును నాడును
నేడు నేడు యన్న నేడు నేడు
నాడు నేడు దెలిపి నగుటాటు గాకుండ
మాడొకటి దెలిసిన ముక్తివేమ.

998

However often we talk of that day or once upon a time (i.e., a former birth) it is no nearer to the present. Talking of the present does not make it the past. Then know the difference of these, do not become a jest. But know that the three are one. This shall gain the heaven. (Possibly the three are the Trimoorties).

సీ. ఎనసి వీడించెడి యెముకలు వాసముల్

పెనగొన్న నరములు పెందె కట్టు
బలిమైన చర్మంబు పాదంప వైకప్పు

వాకిళ్లు తొమ్మిది ద్వారములును
మోజున నేగురు మొనసి చూడగ తోతె

నాకళ్లు(?) దప్పుల సతిశయ మగు
తేకువ నెరుగని తెరసాటు కొంపలో

బలిమైన సంసార బంధకంబు
పరగ జీవికర్మముల్ పయినకాపు

పదిలపడ నట్టి మలమూత్ర భావి కొంప

యిట్టి కొంపను నేరీతి నుండవచ్చు

దీరుడైనట్టి వాడెర్గు స్థిరము వేమ.

999

These aching (teasing) bones are the rafters. The entwined nerves are the laths. The strong skin may be considered the covering ail. The doors are the nine apertures. With pride the five (senses or pranas) if we go to look at them have exceeded through cause of hungers and thirst. In the body, like to a vest, the strong family of consanguinity dwells. His acts are the covering cast over all. In this house imbued with the nature of dung and urine and in such a dwelling how shall we dwell? The firm sage alone knows that which is fixed and permanent.

ఆసనంబు లెస్స నరిచేత నొకనాడు
కడుగు మాత్రమునను ఘనత నొందె
పాసు నోరు యెంత పలుదోమి కడిగిన
మాడిపోనె గబ్బు మహిని వేమ.

1000

If you one day put your anus in your hand and wash it, what have you gained? How much so ever you wash the scales off your teeth, will its stink ever depart?

దానములను యన్నదానము దొడ్డది
గానములను-సామగాన మెచ్చు
ద్యానములను శివుని ద్యానము శ్రేష్ఠము, వి...

1001

Of gifts, the gift of food is the noblest. In music, the melody of the *Sama Veda* is the sweetest. In meditation that of Siva is the noblest.

కాల్వ్య కాల్వ్య మనుచు కాలుండు బలుకును

కాకి కరణి బలికె కానలేదు

బ్రహ్మ లైనవారు బ్రహ్మంబు గానరు, వి...

1002

Burn him, Burn him, cries Pluto. This is more talking like a magpie. He cannot see what the truth is (that he is himself but a component part of creation). They who participate in the deity cannot themselves see god.

ప్రాణ లింగమెన్న ప్రార్థించి కీర్తించి

కట్టివేయ నేవి కల్లజేసె

నఖిల జనుల కెల్ల నానందమే సాక్షి, వి...

1008

Let us adore and glorify the (Pranalinga) prime spirit. But for what offence do ye bind it about your neck. Joy (i.e., the deity) is a witness to us of this folly.

భవిని కాల్చినట్టి భస్మంబు దాబెట్టి

శీలమునను వట్టి నిగ్గుమాలి

యన్ని జీవులకును యున్నవి లింగమల్, వి...

1004

Wearing ashes of things that are bhavi (i.e., not lingamite) he calls this a form of Siva devoid of shame. But surely all animals are gifted with the linga. (Ye are as proud as a dog with two).

మంద బుద్ధి సొమ్ము మట్టిలోనే దాచి

మంటి కుండలోన మరల వండి

మంటి బ్రతుకు కింత మరువేల జేసెను, వి...

1005

Stupid fools are they who hide their wealth in the earth, and again dress their food in the earthen vessel of the body. Why should ye be so foolish for this muddy life ?

శివమతమున కెల్ల వివరింప హరి గుర్తు
హరిమతమున కెల్ల హరుడు గురుడు
గురువు నెరుగనట్టి గుణహీను దేగుర్చు, వి...

1006

To the whole of the Siva sect, Hari is Teacher (by a refined explanation) and Hara (Siva) is Teacher. to the Hari creed. What sort of teacher is the wretch void of qualities of excellence.

హరిహరాఙ్గకును యజుడు తా నడు మగు
యోని ముగురి చేత నొప్పుచుండు
కళలు గల్గి యుండు కళగాన రాదయో, వి...

1007

He that is unborn (Aja, Brahma) shines betwixt Vishnu and Siva, and in the midst of these does the *yoni* shine; It possesses a peculiar *kala* which however is unperceptible.

అయువరుగ బుట్టు అల్పుండు మరలంగ
మారు మరుగు పొత్తు మరిగి యతడు
మాళ్లనూళ్ల దిరుగు మరి కోతికైవడి, వి...

1008

When one life is past the fool shall again be born; again shall he love and again feel affection; again shall he roam the countries and villages like to a homeless monkey.

ఎంత కాలమైన యేదలేకను జీవి
చచ్చి పుట్టు చుండు సహజముగను
నతని మరువకున్న నదియె పో బ్రహ్మంబు, వి...

1009

How long does the soul, unprotected continue to die and be born again naturally (sahaja is born with us). To live without forgetting him is perfection,

టంకంబొ బ్రహ్మంబని
వాక్రుచ్చుచు నుండు జగము వారలకెల్ల
సాకారత్వము లడిగిన
శోకము ద్రోహంబు లేక శుభమగు వేమా.

1010

When all those who talk of the high deity as in unity, are freed from the body, then shall they be secure from sorrow and sin and enjoy happiness.

చపలుని యచపలుని జాడల దెలుపగ
దైవమతులకు దగు తనువు లరవి
పాలునీరు నేర్పు పరగ హంసలరీతి, వి...

1011

To know the nature of the fluctuating and that of the changeless, is in the power of astrologers; who can inspect the body? Like as the swan is said to discriminate between water and milk.

పంచముఖములందు పంచ వర్ణములుదై
పంచవర్ణములను ప్రబలె జగతి
పంచముఖుని యెట్లు బ్రస్తుతి నేయరో, వి...

1012

In the five faces of Siva the five letters (na-ma-si-va-ya) produced; by them is the world supported. Then how is it that they fail to praise the Five Faced.

భూదేవి యనగ మృత్తిక
భూదేవత పుట్టు విధము భూజసు లెరుగె
భూదేవి భార మాయెను
యాదేవత కా మహేశుడందురు వేమా,

1018

The Goddess of Earth as they call her is clay, seeing that all men know how that Goddest was produced, she became very weighty, They even call that Goddess equal to Siva as sustaining all.

సున్న మనగ మహిని సూక్ష్మమై యుండును
సున్న మనగ నిహము జూపు జగతి
సున్న మే పరంబు జూపుచు నుండురా, వి...

1014

Lime is the best of all matters. Lime displays the present world in the earth, and it also shows us heaven.

కర్మ మరీకమైన గదచి పోవగరాదు
ధర్మరాజు దెచ్చి తగనిచోట
కంకుభట్టు జేసె కటకటా దైవంబు, వి...

1015

If thy good acts be great they shall not pass away; alas surely fate in a fitting place changed Dharmaraj into Kanku Bhattu.

చేత ధనము వెట్టి చేరి దారను బోసి
చెల్లు దానములను జేసుగాని
యొరుల తనదు భావ మొక్కటి తెలియరో, వి...

1016

He puts his gift into the hand and pours the water of donation; thus doth he make fitting benefactions; but knows not that he and that of his neighbours are one. (Each is a form of Eswara.)

మంత్రమును దలితురు మంత్రార్థ మెరుగరు
నర్థ మెరుగ లేక అంధులైరి
గురుని చేత దెలిసి నెరి ద్విజు డెట్లగు, వి...

1017

They muse on the mantras but know not their meaning; ignorant of that signification they become blind. To become reborn and great let him learn it from the Teacher.

మాయ యనగ విష్ణు మరి యెందు గలదకో
మాయ ముద్దు కొడుకు మన్మథుండు
మాయను బుట్టించు మదనుని బలములు, వి...

1018

Maya, that is, Vishnu—is there any other to whom the name applies? ‘Cupid’ is the dear son (son of kisses) of Maya; in Maya do his powers originate.

మేను గాలువాడు మెడ గాలువాడును
చర్మ మలదువాడు సంగడిండ్లు
ముగ్గు రిట్లు గూడ మోదమే జనులకు, వి...

1019

Vishnu, he who hath a burnt body, he, Siva with the burnt throat, Brahma who smeareth over his body—these are allies. When the three thus meet it is a joy to the world.

వేరె దారి వాని విశ్వసింపగరాదు

వేష మెన్నఁదోష విధము చూడ

రావణాకృతిట్లు రట్టు సేయదె విద్య, వి...

1020

Let us not trust him who walks in another path; consider even his vest as a species of evil. It is the form of Ravana-sura well known.

సృష్టికి బ్రతి సృష్టి చేసి గాఢేయుండు

భావము దెలియకను బాధ పడియె

తమక పడిన వాడు తన్నుదా దెలియునా, వి...

1021

Gadheyudu (Viswamitra, son of Gadhi) formed a world in imitation of that formed by Brahma and unable to know the truth gained (he gained only his pain). Doth the angry man know himself?

కొడుకును బ్రతికించు కొనెను శంభుడు మరి

కొడుకును బ్రతికించు కొనడె విష్ణు

యెనయ వేదములు ననేకము లనిపించు, వి...

1022

Do not Siva (Shambhudu) slay and restore his son Viswamitra to life. Did not Vishnu revive his son Manmatha? The Vedas give numberless meanings of these stories.

సీ. నీరాకరంబుల నిగమములను దెల్పు

నజ్జనాధులు వేసహస్రములును

ఆమందరము క్రింద నమృతంబు దరువంగ

ముదురు కచ్చపములు మాడువేలు

ప్రేపల్లె వాడలో గోపికా జనముల

బరికింప కృష్ణులు పదుల వేలు

రక్కసి వక్షంబు రమణతో భేదింప

నరసింహమూర్తులు నాల్గువేలు

రావణులను జంప రాములు పదివేలు
 పరశురాము లెన్న పదులు వేలు
 తాను యేడనన్న దనరు కాళిపురంబు
 నట్టుగాగ నుండు నట్టె వేమ.

1023

A thousand and thousands of the leaders of fishes who caused the Vedas (nigama) to float on the sea, to churn nectar beneath that hill did he place three thousand firm tortoises, a thousand tens of Krishnas to see the shepherdesses in the shepherds' hamlet, four thousands of Narasimha incarnations to tear the breast of the Rakshasas, to slay Ravana-sura, ten thousand Ramas, Parasuramas, ten thousand—if thou ask where is Siva, He who in the form of Vishnu underwent the incarnations. He dwelleth in Kasi.

గురువులను జెరవిన కులమెల్ల నాశమౌ
 బ్రాహ్మణులను జెరుప భస్మ మౌను
 హరి హరులను జెరుప నపవర్గ దూరము, వి...

1024

If the teachers be ruined is not the whole caste destroyed? If Brahmins be destroyed he shall turn to ashes. If thou destroy Hara and Hari far is beatitude from thee.

కండలు నగ్నిదేవునికి గాలిన యస్థులు ఛాత్రిదేవికిన్
 మెండు ధనంబు రాజులకు మిందలకుందగ నిందుప్రాణముల్
 చండి తనంబు మూఢులకు సంకర విస్మృతి చూడ మాలకున్
 దండిగ దండనాథునకు దాపము నేపున నిల్పు వేమనా.

1025

Our limbs to the God of fire, the bones, when burnt to the Goddess of earth, the excess of wealth to the kings, the entire soul to lovers, stubbornness to fools—the Sankara Vismriti to pariahs and to the great avenger (Pluto) wrath belong.

ఎవ్వ రెవరి యిష్ట మేలాగు నున్నదో
యిష్టమయిన కొలది నిహము పరము
శ్రేష్ఠమందజేసి శివుని కటాక్షాన
ముక్తులుగ నొనర్తు మొనసి వేమ.

1026

In whatever direction each man's desire is, in proportion to his desire, shall Vema cause them to attain the blessings of this and the next world. By the favour of Siva shalt thou render them acceptable, O Vema.

మంత్రమును దలతురు మంత్రార్థ మెరుగరు
యర్థ మెరుగ నోర లొనె ద్విజులు
యర్థమును దెలిసిన యాతడే బ్రహ్మర్షి, వి...

1027

They think on the mantras, but know not their meaning. How are those twice born who are ignorant of the meaning. He who comprehends the signification this is the only Bramha Rishi.

వేముకన్న విషము వెర్రి పుచ్చాకురా
పాముకన్న విషము ప్రథమశాఖి
నాభికన్న విషము నల్లని బాపడు, వి...

1028

The wild melon leaf is still more poisonous than the margosa. The heretical prathama shakhi (sectory) is more venomous than a serpent and a black complexioned Brahmin is worse poison than musk.

అష్టమతములందు హతము బా యగలేక
వీరక క్తి యెల్ల వీటి బోవు
పుట్టి మలములోన పైగడ్డినట్లయా, వి...

1029

By not quitting the assertions (violence) of the eight creeds, the holy have all become ruined. If you hold dung in your hand why cleanse it externally.

జగములందు వేష జాతులయందిట్లు
ప్రాణ దై వములును ప్రబలియుండు
జాడ దెలియలేరు జంగము లందురు, వి...

1030

Soul and the divinity exist in full force in the (diverse) forms that are in this world. But the Jangams, ignorant of this, cannot find the path.

బాప దనగ నేమి భక్తు దనగ నేమి
 తోగి యనగ నేమి త్యాగి యేమి
 యెన్ని పేరు లైన నినసుతులోకంబు, వి... 1081

What means "Bramin", what means "devotee", what means "enjoyer", what means donor—however diverse their names, Pluto's realm is their portion.

బౌద్ధ మతము వారు బుద్ధి దైవంబని
 హెచ్చు తగ్గులంచు హీనమతిని
 రెంటు విడిచి రేల రిత్త దూడ విధంబు, వి... 1082

Those of the Bouddha sect consider the intellect to be the divinity. They reckon, with degraded minds which is highest and which lowest. They have left of discriminating both good and bad, the vile calves.

కాపల మత మందు గలిసి యనాచారి
 యాది యంత మనక యల్పబుద్ధి
 శివుని నిందజేసి బెడిపోవు నయ్యయో, వి... 1083

The unholy wretch who joins the skull-sect is ignorant of the beginning and the end of life; and in folly reviles Siva, alas he is ruined. (This sect is atheistical and epicurean. They deny both creation and destruction.)

శాక్త మతము చేత జగతిలోపల మరి
 శక్తి దైవ మనుచు యుక్తిలేక
 శ్వపచ వంశనేవ జక్కంగ నేతురు, వి... 1084

Likewise, by the Shacta creed, men consider power to be the divinity and, void of all sense (fitness) they fully perform the rites of pariar generations.

ఋషుల దెట్టి జాతి యింపుగా వెలసిన
బ్రహ్మ కిష్టులైరి బ్రహ్మలైరి
తుదిని యెవ్వరైన సొద మున్నదేసయా, వి...

1085

What sort of caste is that of Rishies ? Enquire and know; they became lovers of God. They became the divinity. Finally however great they be they are devoured by the funeral flame.

ఋషి కులమునందు నింపుగా జనియించి
గోత్రకులముల నటు గొప్పలైరి
బ్రహ్మసంతు గాదు బ్రాహ్మణు లెదైరి, వి...

1086

Born in the *rishi* tribe, thereafter they are exalted in the *gotra* (tribe). They are not descended from Brahma, how then should they be Brahmins ?

కుడిచి కూరుచుండి క్రూరకర్మంబుల
నడువ బూను పాప నరుల కెల్ల
కాలుపురమునందు గల గానుగలయందు
కట్టు బడక పోదు గదర వేమ.

1087

Those sinful ones who undertake to walk in luxury eating and resting, and hard conduct—these shall not escape being bound in hell and cast into the mills of Yama.

కల్లుకాల మొకటిగా నుండగా బోదు
కలిమి లేమి రెండు కలియుగమున
హరిహరాజులకును యనుభవింపకబోదు
కిడు మేలు సమము చూడు వేమ,

1088

The life we enjoy shall not pass in all one manner; wealth and poverty await us all in this iron age; even Hari, Hara and Aja look upon evil and good as one.

శివుడు యీశ్వరుండు చింతింప జూడంగ
తనువు దేవళంబు లాల్చినొంద
యాత్మ శివుని జేర్చు నాతడె శివయోగి, వి...

1089

Holding Siva the Lord, the body to be his temple, and attaining rest, he who uniteth his soul with Siva, this is the Siva-yogi.

విత్త మొకని కిచ్చి వితరణ గుణమను

చిత్త మొకని కిచ్చి చెరిచినాడు

బ్రహ్మ యాలి తాడు బండిరేవును దెంచ, వి...

1040

Brahma has given wealth to one man and a liberal disposition in the mind to another. May Brahma perish and his wife's marriage cord be broken at the wharf.

మితముం జెల్లిన నాటికి

మృతి బొందక నిర్వరాదు ముగ్గురి కైన

మితి కేటికి భయ పడుదురు

సతమా యీ జీవనంబు సయ్యన వేమా.

1041

On the day when the term expired, it is impossible even for the three (Gods) to continue without suffering death. Why do ye dread the limit ? Is the life eternal ? It is brief, O Vema !

భూతి గర్భ కేల బుట్టించె వాసన

కనకము తనకేమికల్ల జేసె

బ్రహ్మయాలి తాడు బండి రేవున దెంప, వి...

1042

Why did Brahma bestow a delightful odour in a ball of ashes; what fault (falsehood) had gold committed before him? Let the widow of Brahma have her cord broken at the wharf.

ఉదధి లోన నీళ్ళు యుప్పులుగా జేసి

పసిడి గలుగువాని వీనిని జేసె

బ్రహ్మదేవు సేత పదడైన నేతరా, వి...

1043

He made the waters of the sea salt. He made the man of wealth avaricious. The acts of Brahma are acts of ashes.

సతుల మాయ జూచి చాలించె బైరీడు

పెద్ద కడుపు వాడు పెండ్లి మానె

పుట్టు కానె గట్టె భువి నాంజనేయుడు, వి...

1044

Beholding the craft of women, Bhairu Siva (Dog headed) refrained from marriage. So did the Big—bellied. Anjaneya (Hanuman) from his birth bound his *langoti* tight.

కడలేని కాలకర్మము
తెడపక నడపంగ వలయు నిల విధి కలలో
విడువుడి జడమతు లెల్లను
నడువుడి జనులార ముక్తి నటనకు వేమా. 1045

Time and fate are boundless. Let us not oppose them but conduct ourselves as they lead us here on earth. Leave Brahma (Vidhi) in his eternal sleep and dream. O! ye idiots all! walk; O! men in the ways of beatitude.

శక్తుల జపములను సలుపగ సావిత్రి
జపము లేలసాగు జగతి మీద
సాప మొచ్చె వలదు పట్టి శిక్షింపుడీ, వి... 1046

While you perform the worship of the shakti (inferior Goddesses) how should the Savitri (holy verse, Gayatri) continue on the earth? Sin is produced. Do not seize and punish it.

అన్య దొకడు జేరి యావును జంపిన
పాపమెందునైన పరసి పోక
కడపటను యమునికి కట్ట గొర్రియ సుమ్మి, వి... 1047

If a noble person comes and kills a cow, his crime can by no means be evaded, and at last, he is surely to Yama as a goat bound for sacrifice.

ప్రత్యక్షము రవిచంద్రులు
ప్రత్యక్షము పవను ధగ్ని బహ్నిర్ముఖులు
ప్రత్యక్ష మవని జీవుడు
ప్రత్యక్షము లన్నిగలవు పదపడి వేమా. 1048

The sun and the moon are present. The wind, fire and peacock spangled. Divinities are before thee. The earth and air are present. So many divinities are before thee. If thou wilt require, O Vema!

వెండి యాదనేం దిద్దం గననేం
వెతం బడగనేం వెఱిరనము
నేంనన్న బండ నెత్తెత్తు కున్నట్లు, వి...

1049

Why marry? Why beget children? Why suffer this sorrow? It is madness! Like as though a man lifted a rock upon his head.

సకలంబై తా బుద్ధెను
సకలంబుకా యకలికిని సరసముగానే
వికటం బై తిని చంపును
యకటా యా వస్తువేమి యందురు వేమా.

1050

The Divinity Himself became the universe and was born when he hungers he shall eat this universe with desire (lit. its noble juice), In contradiction to his former acts he shall devour and destroy it. Alas ! what do they call this ?

మగవాడై యాదడియై
వగ దెగి పోరాని యట్టి వలపులవాడై
యుగ యుగమున జనియించును
సుగుణా యిటువంటి వస్తు జూడర వేమా.

1051

The Deity became man, he became woman leaving sorrow and having those desires that never relinquish in each age he is born. O ye wise ! behold this noble object of meditation.

జంతు రాసులందు జనియించి జనియించి
దిమ్మ బట్టరీతి తిరిగి తిరిగి
తనువు నిత్యమన్న దైవంబు నవ్వదా, వి...

1052

In the various tribes of animals the deity was repeatedly re-born; like as if confused he roamed and roved; were we to call this body eternal? Would not the deity laugh ?

ఉన్నవాడు యెవడు కన్నవాడెవ్వడు
చన్నవాడు యెవడు జూడ గనడు
యున్న గన్న చన్న నొక్కడే యందురు, వి....

1053

Who is the living man ? Who is he who bore him? Who is the dead? No one knows this course ! He that is, who produceth, who dieth, is one divinity.

సకల జీవులందు సందానమై యుండి
ప్రకటితముగ నుండు బ్రహ్మ మెందు
యదియు దెలిసి చూడ నాడదో మగవాడో, వి... 1054

United with every living creature, manifest is the deity within them. Consider this deity carefully, whether it is female or male ?

కలిగినట్టులుండు కలుగక నుండును
మరియు లేక యుండు మరియు గలుగు
బ్రహ్మ దేవుడాడు పాచికవిద్యరా, వి... 1055

Born, he existeth, unborn he existeth not, awhile he dieth; awhile lives again, This is the mere diceplay of Brahma ! Nothing is stable !

మొదట బుట్టినేల తుద గిట్టగానేల
కట్టడి యముచేత గ్రాగనేల
పుట్టు పైని మనసు బోకుండ బట్టడి, వి... 1056

Why first are we born ? Why die at last? Why troubled by reason of the ruthless Yama? Restrain thy mind from longing for birth.

ఐనను యిటువంటి యతి ఘోర కర్ముడు
నొగి దరింప నొక్కయు క్తి గలదు
యంత కాలమునను యాశల బావీయు
హరుని దలప ముక్తు డగును వేమ. 1057

However great he be, to let the great sinner duly attain salvation there is one expedient at the time of death; let him give up all his desires, and think on God. Thus shall he become beatified.

అచ్చ వేసుకొన్న యాత్మ జేర్కొన్న

తమ్మ దిన్న మిగుల దాసుడైన

ప్రాతకన్న నవల పచ్చనా పదవులు, వి...

1058

Though you impress his image on thee or name thyself his son, or eat his betel spittle serving him abjectly, shall any thing be attained by thee beyond thy destiny ?

వట్టి మమత జక్కి వావి నరస జేసి

తిక్కయెత్తి నరుడు తిరుగుగాక

యెక్కడి తలిదండ్రు లేమియు దనకేల, వి...

1059

Entangled in vain desires, observing the lives of consanguinity, a man becomes mad and roams the world. Where are our fathers and mothers ? What are they? and what do they for us? (lit. why they to us?)

కొండముచ్చు కెన్న కోతి పేరంటాలు

బదుగు దొరకు మంత్రి బండవాడు

బండవాని కరయ కోడిడు చుట్టంబు, వి....

1060

The hill monkey has (if you look) the monkey for a (pērantālu) wife; a banda (a poor king) for a minister; (Banda—a beggar who tortures himself to exort alms from fools). Look at the Banda; villainous slanderers are his kin.

ఆయు ర్వ్రయములు దెలియక

ప్రాయను వ్రాయంప నెంత వారికి నైనన్

న్యాయముగా దేపట్టను

యే యెడలను వ్రాయకూడ దిలలో వేమా.

1061

Ignorant of the term set to the expenditure of life, it is fit for no one to write or cause to write at any time or in any place never write.

(This folly signifies that what is rendered permanent by writing may become false.)

తనర విప్ర దేవతా భక్తి యుక్తుడై
 ధరణి జక్కనేలి ధనము గూర్చి
 ధర్మ మొనర జేసి తరణ మార్గ మరసి
 రక్తినుండు వాడు రాజు వేమ.

1062

He who duly reverences Bramins and the Gods, who justly governs the earth, and thus gains wealth, which he spends in liberality, he, thus looking to the path to the beatitude, and has love to God. This is a king !

ఈగ యెంగిలి వెలయింది యెంగిలి చూడ
 నొనర సుర నరులకు యోగ్య మాయె
 తనదు యెంగి లరయ దనకేల కూడదో, వి...

1063

Consider the spittle (leavings) of flies, of courtesans—they are acceptable to men and gods. Then why is our own spittle unacceptable to us ?

హుడ్చి పెట్టిన సొమ్మెల్ల భూమిపాలు
 బైల నుంచిన సొమ్మెల్ల పరులపాలు
 తిండి కొచ్చినసొమ్మెల్ల తినుకుపాలు
 దాన మిచ్చిన సొమ్మెల్ల తనకు వేమ.

1064

All wealth that is buried falls to the share of the earth; all that is out falls into the hands of others; all that we eat is the gain merely of straining inner system; what is bestowed alone remains ours.

ఇవ్వనివ్వకుండ నిప్పించు ప్రాప్తంబు
 యివ్వనివ్వకుండ నీ ధరిత్రి
 యెంచి చూడ మదిని యిందు కర్తలు లేరు, వి...

1065

Give or not give, hope will bestow; however unsuccessful we still hope. Give or not give, it gives the world. Examine and see this. In this there are no free agents.

విందంబై యుదరంబున

నుండను కొన్నాళ్లదనుక నుండదు సుమ్మి

విందంబు ధరను బుట్టును

విందంబే ప్రాణి రక్ష పృథ్విని వేమా.

1066

Becoming a foetus it will remain in the womb for a few days. Thereafter it will surely not remain. The foetus is born in the earth; the foetus is the protection of the spirit in the earth, O Vema !

కడుపులోన మలము కండలు నెముకలు

నరసి చూడ వైని మురికితోలు

యేడికావురంబు యేమిటి సౌఖ్యంబు, వి...

1067

Foulness in the belly, masses of flesh, bones—if you view it there is but a filthy skin over it. What manner of dwelling is this ? What manner of comfort is this ?

కూడు దినకయున్న కుక్షిలోపరి వహ్ని

భక్షణంబు నేయు కుక్షిమలము

కూడు విడువ మలము గొనియుండు నుపశానీ, వి...

1068

If we eat not tood, the fire in the belly devours the impurities of the belly. Thus if he abstain from food, he who fasteth devoureth impurity.

కరణ మధముడైన కాపు లందరు గూడి

వంగుమంద్రు మనసు వచ్చినపుడు

బిరుసు కరణమైన బిడ్డల మందురు, వి...

1069

If the Carnam be a low fellow, the farmers will all join and tell him to bow down whenever they have a mind. But if the Carnam be firm, we are your children, say they.

కూత విన్నయంత మేత మేనెడుపిల్లి

జాతి గన్నయంత భ్రాంతివడును

జాతి గానివాడు జగములదేవుడో, వి...

1070

A cat that listens a squeak is annoyed, if while eating its food it sees one of its own species (caste). He that hath no caste is considered a god in the world (as impartial).

ఒంటి కాల నిలువ యోగీశ్వరుడు గాడు
నెత్తి వేదబెట్ట తొత్తు గాడు
కన్నవారి జూద కన్నెర్ర జేసురా, వి...

1071

A fellow on one leg is no saint. If one carries cow-dung she is no slut, if one sees either of these he is merely astonished (his eyes redden).

లింగమతములోన దొంగలుగా బుట్టె
ఒకరి కొకరు నిండ నొనర జేసి
తురక ణాతిచేత ధూళియై పోదురు, వి...

1072

In the Linga sect, a set of hypocrites has arisen and these having handsomely reviled one another are all turned to dust by the Turk tribe to whom their discussion render them easy converts.

కదగి జగమునందు కడు సోమయాజి రా
పోతురాజు తోడ బుట్టినారు
మేకపోతులకును మిత్తియై తలపంగ, వి...

1073

A man is distinguished in the world, and becoming himself a great *somayaji* is born, a brother to the village god Potarazu. But you may consider him as merely the vile goddess of death to the rams that are sacrificed.

ఈ రూపున నీరూపము
లోరూపున జూచునదై లోకారాధ్యున్
యే రూపున జను నతనికి
నా రూపై కానవచ్చు నభవుడు వేమా.

1074

He who saith this (external) figure is thy form and beholdeth in his internal image, Him that is worthy to be worshipped of all worlds. In that form in which he himself exists shall he behold the Lord.

మనసు దెగని వాడు మరియును దలపోయ

మూలకంటె దిగుడు మనుజులార

నరక మేగుదెంచు నవ్వుమా విమ్మట, వి...

1075

He that hath not subdued (slain) his mind as we still further consider, is lower than a pariah, O man ! death (naraka) shall befall (lit. come to) him after death.

రథమునకు నైదు చీలులు

రథికుడు గమనించు నపుడె రథ మరుగును దా

రథ తనువుకైదు చీలులు

విదితంబుగ నడుపువాని వెదుకర వేమా.

1076

The chariot has five linch-pins; when the charioteer propels, the car proceeds. The car of thy body has five linch pins (the senses); seek him who evidently guides it.

నిద్ర బోవువేళ నీళ్లు తాగెడు వేళ

నిలిచి యరుచు వేళ నీటుపరచి

జీవహింస జేయు జీవుల కడపట

నట్టిభంగి జత్తు రవని వేమ.

1077

Those wretches (lives) that artfully destroy animals while either sleeping, drinking waters or standing still and singing shall at the end in the same manner perish.

చారకులయి చెడి పరదేశ కాకలై

తిరిగి తిరిగి తొన తెలివి లేక

మఱియు యుచ్చ గుడిచి మంటిపాలొదురు, వి...

1078

Becoming free thinkers and ruined just like crows roaming the land wandering without understanding in them, they devour dung and urine; they die and become a part of earth.

దేహ మనెడి యిల్లు దినదినంబును యూడ్చి

యలికి పూసి మెత్తి యనువు జేసి

కడకు విడిచి పోవు కపటిరా జీవుండు, వి...

1079

That house that we call the body do we daily sweep, smear with cow-dung, plaster, and order ; at last we quit it and depart, so deceitful (or fleeting) is the soul.

పెక్కు చదువు లేం పెక్కువాదము లేం

నొక్కమనసు తోటి నుండెనేని

సర్వసిద్ధు డగుచు సర్వంబు తానగు, వి...

1080

To what end is all this reading, to what end are all these disputations? If thou wouldest remain of one mind, thou shouldest become an accomplished sage and attaining absorptions become thyself, the Universe.

పామర వేదము వాదమునుండి

వేమనమాటలు వేదమునుండి

నేమము నెవ్వరు జెప్పరు నుండి

నేమము జెప్పిన నేయరు నుండి

నేమము జేసిన సిద్ధుడు నుండి

1081

Surely these vile tenets (Veda) are mere contention. The words of Vemana are knowledge (Veda). Verify none can show you any good. Though good were taught, you would not do it. If a man did well this would be the perfect man.

(నుండి is a vocative plural of which నుమి is the singular.)

ఘనసార మగ్ని దరికొని

ఘనసారం బందలేని కైవడి విద్యా

ఘనసారము తుచ్చులుచే

ఘనసారం బంద లేదు గదరా వేమా.

1082

Like as camphor, burnt in fire loses its fine smell. Thus the fragrance of wisdom in the debased can attain no nobility.

తత్త్వమెరుగు వాడు దైవంబు నెరుగును

సర్వసారములను జంపజేయు

కదలి మ్రింగువాడు గరళంబు మ్రింగునా, వి...

1088

He who knows the truth knows the Divinity and this will enable him to slay all his lust (literally vigours). Will he who has swallowed a delicious plantain swallow venom ?

పరమాత్ముని పరికింపగ
నరు దెన్నగ తీవకోటి భారయ మదిలో
నిరవొంది యుండ నాటికి
గురురై యానంద మొసగు గురుతుగ వేమా.

1084

Wonderful is it that the millions of animated beings should behold the great spirit, if thou consider in thy heart.

కలుష మానసమున గాన్పించు దుఃఖంబు
నన్నిటందు భాను డడగినట్లు
తేలినీరు పుణ్యదేహ ముండండురా, వి...

1085

Sorrow originates in impurity of heart. Like as the sun shines on all nature, pure water is in the sanctified body.

మునుపు దేవులంత మును వెళ్ళగొట్టగా
వెనుక దేవులంత వెళ్ళగొట్టి
చిన్న దైవములను చెప్పన గొట్టరా, వి...

1086

Ye who first drove away all your original Gods, ye who drove away the succeeding deities, smite with the slipper your present paltry divinities.

తెరల మరుగునున్న తేజమంతయు జూచి
మరియు బ్రహ్మమందు మనసు నిలిపి
గరిమ నున్నయట్టి పుండెందు గండకో, వి...

1087

He who has beheld all the glory that is concealed within the veil, and has also fixed his mind on the divinity, that mighty saint who existeth in exalted holiness, at where shall we seek him ?

తన్నెరుగుట నిన్నెరుగుట
 తన్నెరుగనివాడు నిన్ను దానే మెరుగున్
 తన్నును నిన్ను నెరింగెడు
 విన్నపమును బోయవలన వినరా వేమా,

1088

To know myself is to know thee How should he who knoweth not himself know thee. Let us learn from Boya Caannappa the prayer that teaches a knowledge of ourself and thee (easy and useful in grammatical construction).

వెదుక వెదుక దొరుకు వేదాంతవేద్యుండు
 వెదుకువాని దాను వెదుకుచుండు
 వెదుకనేర్చినట్టి వెరవర్లు గలరకో, వి..

1089

That deity that alone comprehendeth the scriptures is found by constant seeking The Lord seeketh the man that seeketh him. Are there any who are wise and have learnt to seek him ?

తను వలచిన రా వలచును
 తను వలవకయున్న దన్ను దా వలువడిలన్
 తనదు పటాబోపంబులు
 తన మాయలు పనికిరావు ధరలో వేమా,

1090

If we love him, he will love us. If we love not him he will not love us (in the world). All our gorgeous apparel and our devils are all of no avail in the world.

స్వానుభూతి లేక శాస్త్రవాసనలచే
 సంశయంబు చెడదు సాధకునకు
 చిత్రదీపమునను చీకటి చెడనట్లు, వి...

1091

Without self possession the mere favour of learning will never remove the doubts of the aspirant. No more than darkness will be dissipated by a painted flame.

శాంతమున సకల కార్యము

సంతోషంబునను బొందు సత్యము జయమా

పంతము జెల్లును ధర్మజ్ఞ

దెంతేసి ప్రయాసముల జయించెను వేమా.

1092

By gentleness every object is pleasantly attained. It is a true victory; by it our vows are performed, I will lay you any bet. How great were the difficulties that Dharmaraj conquered by means of gentleness? (admirable and easy).

ఉర్వి జనులు పరమయోగీశ్వరుని జూచి

తెగడువారుగాని తెలియలేరు

అమృతమాది రుచుల హస్తమే మెరుగును, వి...

1093

When the men of this world see the exalted saint they will censure him but cannot comprehend him. What difference can the hand perceive between nectar and any other taste.

పురుషుడెన్ని గతుల బుట్టింది మొదలుగా

పాపచింత జేయు పామరమున

మదిని కుంటి కుక్క మాంసము దిన్నట్లా, వి...

1094

From his birth onwards how many diverse evil thoughts the sinner entertains. Like to a lame dog that is in imagination eating meat.

అంకి తెరిగి మాటలాడ నేర్చినపుడె

విన్నపెద్దతనము లెన్న నేల

విన్నచేతి చీటి పెద్దయి యుండదా, వి...

1095

If he have learnt to speak prudently (lit. knowing abstracts), why should we consider his youth or age? May not a letter written by a child be respectable?

మని మని కని కని పోతా

పినగా విన రాని యట్టి విపరీత నడత్

యనయగ కథలై పోయె

విని విని చని పొగపొగ విరివిగ వేమా.

1096

Continuing to live and see (as in houses), listening to modes contrary to sense, do men pass away like an old song, listening to this they go on and go on and become a tale.

కనులు బోవువాడు కాళ్ళు బోయినవాడు
యుధయు లరయగూడి యుండి నట్లు
వేద వేదగూడి వెనుగొని యుండును
కలిమిలేమి రెండు కలుసు వేమ.

1097

As they who have lost their eyes or legs seek each others aid, and as the beggar unites with beggar alone. Thus wealth and poverty associate together.

తమరు చూడగానే తమవారు కొందరు
చచ్చు దెల్ల తమకు సాక్షిగాదె
బ్రతుకు దెలియ దమకు బ్రహ్మమాయంచంగ, వి...

1098

Is not the dying of some of our kin before our eyes an evidence to us? Can we look upon our frail lives as eternal?

సూర్యదీప్తి జలము జొచ్చిన చొప్పున
బ్రహ్మ మందు దృష్టి పరగు చుండు
మరుపు మృతు మొనసి మెరసిన చందము, వి...

1099

Like as the lamp of the sun enters into water, thus does the eye behold the deity. Like as the glistening of the soil of the desert in the mirage.

చంపిన పాపము వచ్చును
చంపమి పుణ్యంబు వచ్చు సర్వజ్ఞునకున్
చంపిన మనిచిన లేదిటు
చంపినవిధి నెట్టులౌర చంపను వేమా.

1100

If we kill, sin is contracted; by not slaying virtue attaches. But to the omniscient, whether he slay or save, neither attaches. How can that death be slain that thus slay Siva? (a very difficult grammatical construction to translate).

మాను దీర్చవచ్చు మరి వంక లేకుండ
 తీర్చవచ్చు రాయి తిన్నగాను
 మనసు దీర్చరారు మరి వంక లేకుండ, వి...

1101

You may straighten a tree to prevent its being crooked.
 You may duly rectify stone but you cannot straighten the mind
 that it become not more crooked.

ఎవరు జెప్పిరేని నేపట్ల వినయంబు
 వినగవలయు నరుడు వేగపడక
 నిజము దెలియు వెనక నీతిపరుండగు, వి...

1102

Whatever any one at any time advises, a man should listen
 to respectfully nor be hasty. After learning the truth he will
 become a steady character.

తల దాకినపుడె తలతురు
 తలక్రిందుగ బడెడివేళ దలచరు శివునిన్
 పలుగాకుల వలె కూతురు
 కలగన్న విధంబు వలెను కంటిర వేమా,

1103

When their crimes fall on their head, they think of God.
 When they(fall with their heads under) live headlessly they think
 not on God. Like sinners do they make a noise as if in (or
 seeing) a dream, See they this ? O Vema.

మాటల మాటలు వచ్చును
 మాటల దలపోసి చూడ మణిమంత్రము లౌ
 మాటల పొందిక వెలసిన
 మాటలనే ముక్తి పచ్చ మహిలో వేమా.

1104

Words are produced by the thousand (let bags of words
 come); yet by well weighing words, they become magic gems.
 By knowing the composition of words, thou with thy words gain
 perfection O, Vema !

మనసే యెల బ్రాహ్మణు దా
 మనసే మరి యౌవనంబు మనుజుల కెల్లఁ
 మనసుకు మనసే సాక్షియు
 మనసుకు మరి ముదిమి లేదు మహిలో వేమా.

1105

The mind is of tender age itself. The mind is still youth in all men. Mind witnesses to mind. No decrepitude affects the minds in the world, O.Vema !

కలిగినట్లు యీవి కలుగక యుండును
 కలుగనట్ల యీవి కలిగి యుండు
 బ్రహ్మ వ్రాయువ్రాత భావింప కష్టమో
 బ్రహ్మ దేవునిద్య బానిసె విద్యరా, విశ్వ...

1106

Though you have gained wealth you may not have got liberality. The wisdom of Brahma Deva is the wisdom of a fool (lit. slave). He gives wealth here and liberality there.

తన్నుజూడ జూడ నిన్ను గానగ లేదు
 నిన్నుజూడ జూడ తన్ను మరచు
 నిన్నుజూచు బాడు నిజమైన యోగిరా,

1107

Looking and looking at himself he cannot perceive thee, O God. Looking and looking at thee he would forget himself. He that sees thee is the true saint.

మొదల బోయు నీరు మొదలంతకును నెక్కి
 వృక్ష మెల్ల నిండి పిస్తరించు
 నా విధమున జీవు డంతట నిండురా, వి...

1108

The water poured at the root rises around the root and greatly increases the entire tree. In the same manner the soul pervades the entire body.

వేదము లన్నియు వాదము సుమ్మి
 వాడుల నోటికి బూ. యె. సుమ్మి
 వేదము గెల్చెను వేమన సుమ్మి
 మోదము దెలియగ ముఖ్యము సుమ్మి.

1109

Surely the Vedas are all mere contention. Let ashes fill the contentious man's mouth; surely the vanquisher of the Vedas is Vemana. Surely it is our great object to know what is true happiness.

పరగ చెట్టు పెట్టి పాకిదకుండెనా
వృద్ధి గనక చెడుసు విశ్వమందు
జ్ఞాన మిచ్చగించి సద్గురు వొందడు, వి... 1110

If thou plant a tree carefully but give it no trellis, it will not grow but perish in this world. Thus is it with him who desireth wisdom but can obtain no teacher.

అజ్ఞాన మనెడు యడవిని
సుజ్ఞానపు బిడ్డమునను సూడగవలదా
యజ్ఞాన మాత్మ దలపక
సుజ్ఞానపు దివ్యపదము జూడర వేమా. 1111

Shall not we cut down the forest of ignorance with the sword of knowledge? Let us not think on ignorance in our mind but look to the places where the light of wisdom is fixed!

తెల్పుడు నేరికి తెల్యదురా
తెల్పిన నెవ్వరు తెల్యరురా
తెల్పగ తెల్పగ తెల్వయురా
తెల్పు గనుంగొన దివ్యమురా. 1112

Alas none knows intuition (yeriki for everiki). Though thou teach none can understand; by teaching and teaching understanding is produced. Excellent (or divine) is understanding if thou will view it.

పరభృతంబు రక్షబడినట్లు కాకిచే
ప్రమరి చేత పురుపు బ్రతుకు మాడ్కి
సరగ ముక్తి నీని జడుదేటి గురుడయా, వి... 1118

Like as the (Parabhruta) cuckoo is reared by the crow, like as the worm comes to life by means of the wasp, thus is it that the fool pretends to be a teacher but cannot bestow perfection (moksha). The nature of the pupil does not depend on the teacher.

వలుగువాని దెచ్చి భాగ్యంబు లిచ్చిన
దొడ్డవానినైన దొరలనాడు
చెప్పు గొరుకు కుక్క చెరుతు తీపెరుగునా, వి... 1114

If you take a vile fellow and give him wealth he will overthrow even the venerable. Doer the dog that gnaws shoes know the sweetness of the sugar cane ?

మృగములు మృగముల నడుగవు
తగ నడుగదు పక్షిజాతి తమ సరివారిన్
మగవాడడిగిన నివ్వని
మగవాడా మగువ గాక మహిలో వేమా. 1115

Beasts will not beg of beasts ; the race of birds will not submissively ask of their equals. Is he a man who will not bestow when a man asks or is he a woman in the world, O Vema !

పుద్దెడును గలిగిన బుర్రెడు గల్గునే
పొల్లు యందు విత్తు భూమి లోన
యటమట లగు పల్కులంతకు కష్టంబు, వి... 1116

What though you have got a *putti* (1600 lbs) or only a cupful of chaff. There is not in it one grain in the world. Trouble only increases in proportion to the store of empty words. The more talk the more trouble.

గ్రాసలేమి చేత కడుకష్ట వీన్దుల
విద్య లేల నిలుచు వీటబోక
పచ్చి కడవ నీళ్ళు పట్టున నిలుచునా, వి... 1117

By want of food they are in distress. How should the wisdom of such mere corpses become fruitless ? If you pour water into an unbaked vessel will it remain there in ?

ఇట్టి నేల బుట్టి యిట్టినేల బెరిగి

ఇట్టి నేలనొకరి కివ్వ లేదు

మరియు నేలవాడు మహినేలు వాడురా, వి ..

1118

He was born in this land and grew up in this land but cannot bestow this land on any one. Alas the man of a foreign country is the king of the world. (Probably alludes to the Musalman Government.)

వేదశీర్ష మెల్ల వెలియు బుచ్చగనేల

పాపి సొమ్ము లన్ని బట్టినేల

యిలను తత్వవేత్త యిది తాను తెలియక, వి

1119

Why should all wisdom be published? Why should we receive the gifts of a sinner, O sage, ignorantly.

ఒల్లని సతి యొల్లని పతి

యొల్లని చెలికాని విడువనొల్లనివాడే

గొల్లడు గాడా ధరలో

గొల్లనికిం గలవె వేరె కొమ్ములు వేమా.

1120

He that quitteth not a faithless friend—is he not a shepherd? (swain fool) Has any shepherd in the world horns (i. e. honour) ?

చోరునకును యేల శుభగ ప్రవర్తన

శూరునకును యేల జపము తపము

మద్యపానికేల మహామీద తత్వంబు, వి....

1121

What has a thief to do with good habits? What has a fornicator to do with worship and adoration? What in the world has a palmwine drinker to do with devotion ?

దక్కని తనువులకు కుక్కపాటుల బడి

పెక్కు దినము రెల్ల ప్రేలి ప్రేలి

యగ్ని కిచ్చు తనువు నడవినక్కల కిచ్చు, వి....

1122

This unstable body falls about like a dog; for many days chatters, he gives his body to the fire or to the jackals of the forest.

తరుణి యెరుల సొమ్ము ధనము లంజల సొమ్ము
తనువు ధరణి సొమ్ము మనసు నెంచ
తాను నేయునట్టి ధర్మమే తనసొమ్ము, వి... 1123

Your wife is the property of others. Your wealth is the property of the whores. Your body is the property of earth. If you consider them in your mind, the virtue (i e. practice) alone is yours.

నిండిన మనమున వెదకిన
సండిన యా వస్తునింక యుపముల జూడన్
దండిగ నిండిన వీచుట
ఖండించిన రీతి గాదు గదరా వేమా. 1124

If with thy whole heart thou seek and see that, think that it is of wondrous semblance ; then shalt thou perceive that it pervades all space and is not of nature divisible.

పాపరతుని కేల పమాశ్చు చింతన
పాపరతునికేల పండితంబు
యజ్ఞ చిత్త మరము హరుని యెరుంగునా, వి... 1125

How should he who is attached to (desires) sin think of the deity. How should the sinner be a teacher ? Behold the mind of a fool. Does it know (Hari) God ?

కడుగబోవ రోత కడునోరు యోగికి
కడుగరాదు బ్రహ్మ కొడుకువైన
సత్య మైననోరు జగతివై శుద్ధిరా, వి... 1126

To cleanse his mouth is a great trouble (nastiness) even to the great saint. Not even a son of Brahma can purify his mouth, But the mouth that speaks the truth is the purest in the world.

మొదల సీర మెక్కి మొలక యోసిరును
మొలక పృథిని తానెమొగడు కొడుకు
ధరణి విత్తుకెల్ల తల్లియె పెండ్లామె, వి... 1127

First it rises above the water and becomes a sprout; the sprout is itself both husband and son of the earth. The earth is the seed, to both mother and wife.

ధరణి యెప్పు డెందు పురికొల్పి జగములు

రక్షించ గలిగిన రాజు లెవరు

మహిపతి యను పేరు మనుజున కేదరో, వి...

1128

Who are the kings who always being engaged in the earth nourish the world ? Whence does the title of great Lord attach to man ?

పూర్వకాలమందు భువిలోన నొకబోయ

యదవిలోన వ్యాఘ్ర మరువుగాను

క్రూర జంతు వనుచు గూల్చిన పాపము

బోయ నంట బట్టి పొదవె వేమ.

1129

In former time in the world a Boya man, when a tiger roared in the forests, held it to be a cruel beast, and slew it. The sin that he incurred hereby seized the Boysa and whelmed him.

జన్మ మెత్తు మొదలు జంతు హింసల జేసి

పాపమునకు వ్రథమపాదు లైరి

పాప కర్ములకును పరము నీడ్చించునా, వి...

1130

From their birth they continually slay all animals, and become the garden bed of sin. Shall beatitude be attained by evil doers ?

లోక జంతువులను తొడరి గొంతులు గోవి

మేకవిందు నెల్ల మొదలు విరిచి

కడమవాటి నెల్ల కాల్చుక తిందురు, వి...

1131

Animals that have tails, they get and cut their throats, they break the necks of all the goats of the flocks and as for the rest of the animals they burn and eat them.

ఏ చవులై నను విడుతురు

వాచవికే యిందు జనులు వసియించెదరో

బూచన పడుచులు వెరతురు

యా చందం బయ్యె విశ్వ మంతయు వేమా,

1182

They will quit all tasks whatever and the men of the world long (lit. dwell) for the taste of the mouth (eloquence). If you say Devil, the girls are alarmed; ali the world has become thus. O Vema ! look well to thy words.

తనదు తార్య జూడ తనకాలి సంకియ

లీం శిశువు లెల్ల చీంకట్టు

సంస్కృతి చెరసాం చందము జూడగ, వి...

1183

Look at your wife. She is shackles on your leg. All your children (in a row) are the rivets. All connections are like to a prison as you consider them closely.

దారపుత్ర ధనేషణ త్రయ మనేటి

మోహ వారాశిలోన దా మునిగియుండు

జనుల కెల్బింగి మోక్షంబు జనగవచ్చు

పద్య ముడువగ రాగముల్ బడయు వేమ.

1184

He himself remain sunk in the ocean of love formed by the triple love of wife, offspring and wealth. In what way then should men be able to attain beatitude. When the song is ended we obtain the symphony.

ఇంత నాటనుండి నెననీన మోహంబు

చెలిమి జేతజిక్కె చెల్లె లక్క

తల్లి దండ్రు లనెడు దాయాదులనుపేరు, వి...

1185

Through those desires that have been wound about us ever since we were children—thus high are we entrapped by the names of relations, called younger sister, elder sister, mother and father.

తల్లి దండ్రు లెంత తనకు జన్మము లెన్ని
తిరిగి దుఃఖమొందు దిక్కు లెన్ని
స్థిరము యస్థిర మని తెలియలే దజ్ఞాని, వి...

1186

How many are thy mothers and fathers? How many births hast thou had? Again how many are the places where thou sufferest pain (or live)? The fool knoweth not, this is stable and this fluctuating.

బ్రతుకు యస్థిర్ మని భావింపగా లేరు
నిర్రవీగుడు రిం వెర్రివారు
ప్రాణు లెల్ల యముని బారి గొరెలు సుమీ, వి...

1187

That cannot perceive that life is unstable, thus mad men. They are puffed up here in the earth. All souls are surely in the sight of Yama like as goats bound for sacrifice.

తల్లి దండ్రు జాన తానాలు గూడుక
నిల్లుగట్ట చూచు నింపుతోడ
కొర్తి మీదిదొంగ కూడడిగినభంగి, వి...

1188

When your father and mother are dead, you and your wife unite and look to building your house agreeably. Like as though a thief already fixed on the impaling post should ask for food.

హెచ్చు తగ్గు లెన్న నెటువంటి వారికి
తనువు నిజము గాదు తత్వమరయ
యెరిగెనుంగ లేరు యే మనవచ్చురా, వి...

1189

Increase are decrease, consider, occur to all, however great. The body is not real; if you think on the facts. They cannot know this. What can we say to this.

ఇది లేక జరగ దనుచును
మదిలో నే వస్తువున మునుతా బుద్ధిన్
కదినియు గానిగ లేసెను
యదెపో సంసార బంధ మనబడు వేదా.

1140

Through a selfish spirit it is that we say of any one thing, I cannot live (or get on) without this. To have it, but to know you cannot perceive it, go to. This is the bond of the worldly life.

ఎచటనుండి వచ్చు నెచటికి దా బోవు

నిదుర చంద మెరుగ నేర్పెనేని

యాత్మరాక పోక లదియె పో తత్త్వంబు, వి...

1141

What though we learn and know whence we came and where we go; it is but like the coming or going of of sleep. The birth and departure of the soul, these behold, form the divine state and are alone of importance.

అశ నెను త్రాళ్ళ సఖిల జనంబులు

కట్టు బడిరి గాని ఘనత మెరసి

జ్ఞాన బద్ధమునను దాని జిదుమలేరు, వి...

1142

All men are bound in the cords of their lusts, shining in their dignity. They cannot sever it with the sword of wisdom.

కడలేని యట్టికాలము

నెడపడి నన పంగ మీర లెప్పురు గలరో

విడువుడు జడమతు లెల్లను

నడువుడు జరులార ముక్తి నటనకు వేమా.

1143

Who are ye that ye should be able to walk independently of the endless course of time. Relinquish all your idiotic properties and walk, O men in the paths of beatitude.

అధిపతైన పురుషు లందరు యేమైరి

శక్తుల మించిరి (?) జగమునందు

శక్తులకు నెడంప శంకరుడే కాని

జగజడేత గామ విసురడేమ.

1144

What has become of all the noble race that lived of all ? They might have exalted them in the world. To crush their enemies none has prevailed besides Siva.

మంటబుట్టు సొమ్మ మంటితో వికజేసి

మంటి కుండలోన మరణ వండి

మంటి కుండ కింత మమతల బడుదురు, వి...

1145

Things that are produced from earth we separate from earth and dress them again in an earthen vessel; at what strong love we feel for the earthen vessel ?

ఉప్పులేనికూర యూసనరుచుంకు

చెప్పలేనివాడు చెడ్డవాడు

యప్పులేనివాడు యధిక సంపన్నుడు, వి...

1146

Vegetables without salt are to the taste vile as (salt ground) barren land. A ruined wretch is he that hath no shoes and the man out of debt is the richest of the wealthy.

కడుపులోని గుడ్డు మటమయి యుండును

గాలిగతులచేత గదలి తిరుగు

తాటి క్రింద దపము తాను యెన్నాళ్ళకో, వి...

1147

The egg in the womb dwells in the body. By the course of breath it pleasantly rambles. This is like austerity in a vineyard (under a palm tree). When shall he attain bliss.

నేరుపెట్టు గలుగు నెత్తి గానగలేడు

నెత్తిలోన వాని నెమక మేలు

నెత్తి నెరగు జ్ఞాన ముత్తిగొల్లలనాడు, వి...

1148

How is instruction gained ? He cannot see the top of his head. It is good to seek him, the deity who dwells on the top of your head. That skilful man who comprehends his head, takes beatitude by violence.

యుక్తి వలన గలుగు భక్తి తాత్పర్యంబు

భక్తి లేక యున్న ముక్తి లేదు

ముక్తి యనగ నేమి మూలంబు తానయా, వి...

1149

In truth, worth is the source of a faithful intention; devoid of faith thou shalt not attain bliss. What is this we call bliss ? Thou art thyself its origin.

మాడు కనులవాని మును బోయ కన్నప్ప
మొనసి పూజజేసి మక్తుడయ్యె
పూజ కెల్ల శుద్ధబుద్ధియె మూలంబు, వి...

1150

Formerly *Boya Kannappa* drew near to the three-eyed god and became beatified. Purity of heart is the root of all acceptable worship.

కల్ప మనగ శివుని కారణరూపంబు
కల్ప మనగ శివుని కల్పమెన్న
నల్కుడే మెరుంగు నానందభావంబు, ని...

1151

Time is the effective form of Siva. Time is the duration of God. How shall a fool know the meaning of true happiness?

భూమి పేరువలన పుణ్యస్థలం బయ్యె
వెలయ రాళ్లు పేళ్లు వేల్పు లయ్యె
నీళ్లు పేర్లచేత నిఖిలీర్థము లయ్యె, వి...

1152

By means of a name, a country becomes a holy ground. Thus have stones, through names become kings (i. e., idols). By names have water become all holy streams.

తోటకూరకైన దొగ్గ లాకున కైన
తవుడుకైన తాలు తప్పకైన
కావ్యములను చెప్పు గాడ్డెలు ఘనులైరి, వి...

1153

For garden herbs, for spontaneous vegetables, for bran and for empty ears (of corn), those jack asses who for such boons as these have written poems and have become as great as the truly excellents.

తల్లి గర్భమందు తా బుట్టి నప్పుడు
మొదల బట్టలేదు తుదను లేదు
నడుమ బట్టగట్ట నగుబాటు గాదటో, వి...

1154

When we were born in the womb of our mother at first we not clothing nor shall have at our latter end. Is not it then a joke for us to wear clothing in our intermediate life?

శిల్పి కన్న గురువు సీమనెవ్వడు లేడు
 శిల్పికన్న గురువు జెలగి జేరి
 శిల్పి నింద జేయ నిర్దహించురు నరుల్, వి... 1152

There is no artist in the land nobler than the creator.
 Draw near with delight to him the lord of all; who is greater
 than that artist; are men to revile the creator.

పంచకరణములను బందించనేరక
 నందులో శిఖి శిఖి బందుకొనక
 మనసు యొకటి గాక మరి ద్విజు దెట్టగు, వి... 1153

If he knows not how to restrain his five senses, and cannot
 (hold) check the flame of the fire within, and if he has not
 singleness of heart how shall he regenerate ?

వర్ణములకు నెల్ల వాసు నే గురువని
 మరజమెగుగ డట్టి మాలకొడుకు
 గురువు తాను జావ గురిలేని కాకిరా, వి... 1157

He considereth himself the teacher of all the tribes (castes)
 but knoweth not death, this son of a pariar, when this teacher
 dies he is vile as the crow that never had a teacher.

మనసు నిల్చినోడు మరి యాత్మనందున
 మాకంటె దిగుడూ మనుజు లార
 సరకము గలి సుమ్మా నప్తమౌ విమ్మట, వి... 1158

He that cannot restrain his mind is in his soul even lower
 than a pariar, after death hell shall be his fate. O men !

శివునిమీర మనసు చెలవొందగా లేని
 జీవు డగుచు జెప్ప చేటు గాదె
 యేటి లింగమెన్న నెక్కడి జంతులు, వి... 1159

Is not it wrong to call that man living soul who can
 perceive no beauty in the deity Where is the linga? Where is
 the Zangam ? (i. e., what has such a Zangam to do with the
 inga).

ఏచిన పంచేంద్రియ సుఖ

నీచవ్యాపార మడిగి నిజముగ దానై

లోచూపు జూడ నొల్లక

వాచా బ్రహ్మంబు బలుక వలదుర వేమా.

1160

Relinquish the degraded commere of excessive sensual delights (Lit. delights of the five senses) and truly become part of the divine self. Let not the internal vision desire the pleasures of eyesights. Call not merely with thy mouth on god, O Vema !

బహిని సూత్ర తతికి బరగ లింగము గట్టి

బహిని నింద భూతి బరగ బెట్టి

బహిని శివుడు యంట భావింపనేరరు, వి...

1161

Externally ye suspend the lingam to a number of threads and daub yourselves externally with ashes, yet cannot see that God who dwells externally in all space,

చావుబుట్టు జేసి జగము నిర్మింపగా

గురువను వచనంబు గూడెగాక

తనదు చావెరుగడు తాటోటు గురుడయా, వి...

1162

When God ordered the world to proceed by means of death and birth, the name of teacher is attached to him; false is the teacher who knoweth not that his own death is certain.

అరయ దోచు వాండు గురువుల మందురు

తెలివిలేక దమ్ము తెలియలేక

పనికిమాలినట్టి బానిసె కొడుకులో, వి...

1163

See these robbers call themselves teachers—void of knowledge, ignorant of themselves—these unprofitable sons of slave.

గురుతు జూపునట్టి గురువెవ్వడును లేడు

గురుతు గన్న శిష్య వరుడు లేడు

గురుడు శిష్య వరుడు కుందేటి కొమ్మయా, వి...

1164

There is not a single teacher who can show us the (gurutu) truth, not one excellent scholar is there who discerneth the truth. A teacher and a wise pupil are rare as a hare's horns.

మతము కొక్క గురుని మరియు గల్పించుక

ముక్తి నొక్కడైన మొనయలేడు

సిగ్గులేని గురుల జేరి పూజింతురు, వి...

1165

Setting up a teacher in even each religion, not even one man hath attained bliss. They worship unblushing teachers.

భుక్తికొరకు నొకడు బుట్టి తా జెడిపోయె

ముక్తికొరకు నొకడు మునిగిపోయె

శక్తికొరకు నొకడు చండాలు డాయెరా, వి...

1166

One is born only to devour food, and perishes, another is born to attain beatitude, and perishes. To attain power another becomes a pariar...

వర్ణములకు నెల్ల వదరేరు గురువని

మర్మ మెరుగనట్టి మాలలార

గురు వనుచును జచ్చు గురిలేని కాకిరా, వి...

1167

They talk and say there is a teacher in each sect—O ye pariahs ! ignorant of hidden truth. He that calls himself, dies a crow devoid of instructor.

సందెను బాపడు వార్చును

యందలమును రాజు యెక్కు నవసీస్థలిలో

చిందును మాదిగె ద్రొక్కును

మందున రోగంబు మాను మహిలో వేమా.

1168

In the evening the Brahmin performs the religious draughts. The king mounts the sedan, in this earthly dwelling. The cobbler dances a jig. The disease is healed by medicine.

ఆది ననుభవంబు యంత కంతకు భక్తి

సంశయంబు వలదు సాధువులకు

చెలగు దివ్యై తేక చీకటి వాయునా, వి...

1169

First knowledge, thereby...let not the pious entertain doubts; without the illumination of a lamp shall darkness be dissipated?

అంగమవని తోన హత మగునను ర క్తి
మెరయ బ్రోచుచుండు పురుష దహహ
ముక్కు గోయ నల్ల మొనని త్రావినయట్లా, వి... 1170

Knowing that the body will perish in the ground, yet through great attachment a man nourishes it. Lo! Lo! like as if he should cut off his nose and set himself to drink the blood,

బయలనియెడి దెంతెంతో
బయలునకు నజాండమునకు పంపెంతెంతో
నయమున రవి యెంతెంతో
భయపడుదురు వాని జూడ బయలుర వేమా. 1171

How large this exterior may be. I know not what connection there is between the divinity and this world. In the estimation of the wise how large is the sun, Thus musing they are evidently alarmed. (exemplification of doubt.) ("sunt qui formidive nulla Imbuti spectent")

వానలు కురిసిన బండును
వానలు మరి గురువకున్న వరితో నెండుకా
చేను జగంబున నుండెడు
నానాజన భక్షణంబునకు దగు వేమా. 1172

If rain raineth, the field fruiteth. If rain fall not, it is soon dried up. Thus is the field ordained as sustenance to ali.

తత్వవాది గలడు ధరణిపై నెందైన
తత్వవేది లేడు ధరణితోన
కలిగెనేని వాని గానంగ రాదయా, వి... 1173

He that speaketh the truth (tatwa) is to be met with some where in the earth. But he who knows the truth is no where found. If he should exist, he is certainly imperceptible to us.

అకొన్న యతిథి శివుడని

కాకించుక లేక మదిని కరుణాన్నితుడై

పోకంత యన్న మిడినను

యూకొని యా యముని గొట్టయుపమరి వేచా.

1174

He who being charitable in his mind considers the hungry guest as God, and without the least heat (displeasure) gives him a mouthful (as much as a nut) of food, this is the man who can cry avaunt to yama (death) and slay him.

చుట్టు పరిజనంబు సుఖలీల జెలువొంద

నడుమ నాయకంబు కడగు చుండు

బ్రహ్మ పదము చేరి బ్రతుకుడి జనులార, వి...

1175

Our connections (family) being about us and living in sweet enjoyment, in the midst of them their ruler (the soul) sits. O ye men attain the dwelling of God; there alone is true happiness found.

కూర యుడుకు వెనుక కూడునా కసువేర

నెరుక నుడుకు నప్పు దేరవలయు

ధనము దప్పువెనుక ధర్మంబు బుట్టునా, వి...

1176

After you have boiled vegetables, is it possible to pick out the straws? Sense would teach you to gather them before boiling. After you have lost all you possessed where is charity (dharma).

చెట్టుపుట్టు చోట చెలరేగు కాయలు

ధరణి క త్రి చేత దరగవలయు

వండి తినినకాయ వర్ణంబు దెలియుడి, వి...

1177

Where trees are produced, fruits also flourish, They must be cut down (or gathered) with a knife. If you dress and eat them, you will know their quality.

ఉప్పు చింతపండు యూరను ఉండగా

కరువు కేల వగవ కాపులార

తాళకంబు లెదో తగరంబు లేదోకో, వి...

1178

While there is still salt and tamarind fruits in the village why dread famine, O farmer ! Is there no orpiment ? Is there no tin ? (That is, I advise you to poison yourselves either with natural poisons or with immoderate quantities of salt or tamarind acid).

ఒక్క డెంగ్గి నోట నొనరగా దలచిన
బ్రహ్మ మెంగ్గి తానె బహుగతులను
యెందరిని దలచిన నెంగిలి గారకో, వి...

1179

If with a mouth defiled with spittle thou meditate on him, does the divinity thereby become spittle (in a thousand ways) ? However many persons we name they are not thereby defiled.

వేదకు కన్యాదానము
బూది దలిర్పంగ జేయు పురుషుండు తుదన్
సాధించు పుణ్య లోకము
వేదాంత రహస్య మిదియు వినరా వేమా,

1180

He who in the budding of prosperity gives the gifts of a virgin (kanyadan), at the last the region of holiness shall be attained by him. This is the secret of Vedanta.

కలిమి బలిమి జూచి కనకాన కానించి
కన్య నివ్వ గతులు మట్టు
వేదకనువుమీర వెంటి నిచ్చినవాడు
చెప్పనేమి పరమ శివుడు వేమ.

1181

If seeing one man's wealth and strength, and desiring his gold, thou give him thy daughter (kanya) heaven exists not for thee. He who favouring the poor gives a female to him, what is the use of talking? He is the Parama Siva.

సకల సంపదలను స్వారస్యముల జూచి
వలచి యిచ్చు మనువు వాడిపోవు
సమము రాని మనువు చాలగా ఫలియించు, వి...

1182

The dowry (or gift in marriage) which is given through seeing and desiring, all possessions and good things perish. A disproportioned dowry produces much profits.

కలిమి గల్గు వాన్ని కన్నె నిచ్చెడు వేళ
మురియు చుండు వెర్రి మూఢజనులు
పూజ ఫలమె కాని పూసికల్ నిల్చునా, వి... 1183

At the time when they give a daughter to a man of wealth, fools exult greatly. It is merely the result of their prayers. Will your pride remain stable?

విద్యలేక యున్న విత్తము లేకున్న
మూఢుడైన దుదను మూగి యైన
యిష్టబంధువునకు నీడైన నీవచ్చు, వి... 1184

Though he be devoid of learning, and void of money, if after all even a fool, or dumb, if she be grown you may give her to a favourite connection (bandhu).

తమకు బంధుజనుని దాము దోడుకవచ్చి
కలిమిగనక వయసు కలిమి జూచి
దక్షిణను యొసంగి తరుణి నిచ్చిన వాడు
పరమ గురు డనంగబడును వేమ. 1185

He who takes a connection of his own and without reckoning his wealth, looks only to his age bestows the dowry and thus gives his daughter (woman) in marriage, this is the wisest of all.

కలిమి జూచి యివ్వ క్రయమిచ్చి నట్లుండు
సనున కివ్వ మంచి సరసగుణము
వేద కివ్వ మనువు పెనవేసినట్లుండు, వి... 1186

If you bestow your daughter in marriage looking to wealth, it is as if you gave her for a price. The dignified way is to give her to an equal. If thou give her to a poor man, they remain entwined in close attachments.

కలిమి గల్గువాన్ని కన్యక సెచ్చట
బావినీడు నదికి బారినట్లు
నిమ్మకు జలరాసి నీరెత్తినట్లుండు
వేద కిచ్చు మనువు ప్రబలు వేమ.

1187

Giving one's daughter to a rich man is like the water of a well flowing into the sea. But a woman given to a poor man is like watering a lime tree with sea of water,

పురుష భాగ్యమునను బుణ్యవతి దొరుకు
పుణ్యవతికి నట్లు పురుష డబ్బు
యిరువురి భగమునను హితులు సుపుత్రులు
యవ్వ భోగములును నమరువేమ.

1188

Through a man's wealth he gets an excellent wife(*punyaavati*) Thus a fit husband is also gained by an excellent woman. By the fortune (*bhagam*) of both, friends and good sons and the eight blessings will be gained.

కల్లువాడులేమి కానికిచ్చు మనువు
కలిమిలేముల నటుగలవి యుండు
యేటి కలిమి జూడ నెక్కడలేమిరా, వి...

1189

When a marriage contract (*manuvu*) is made by a rich man with a poor one, wealth and poverty became thereby united. What then is possession and what is poverty?

తల్లిదండ్రీ హితులు తగిన చుట్టంబులు
నెల్ల వార లెల్ల యేరికోరి
బాలుని గనుజూచి పడుచు నిత్తురు గాని
భాగ్య మివ్వలేరు పరగ వేమ,

1190

Mother, father, friends and relations, and all others will seek and desire a young man. They will give him the girl but not fortune with her.

భావ మనగ వేరె పరదేశమున లేదు
భాను జేయుపనులు దగిలియుండు
భావ మందు శివుని భావించి యుండెనా, వి..

1191

There is no place that exists not in the mind; it is closely united with our acts, if we meditate on God in our hearts.

గతము యింద్రియముల గట్టి వేయగలేక
జావు వచ్చి నవుడు సన్మనీచి
నాత్మ జయము లేక అందునా మోక్షంబు, వి... 1192

During his life he doth not restrain his lusts but when death comes, he turns recluse. Without thou quell thy mind, is beatitude attainable ?

ఏకతమున జూడనెరుక యేకఁబొను
భువిని కాంత జేరు పురుషమాడ్కి
లోకకాంతునివలె లోపల వెలుగును, వి... 1192

If thy eye be single, the knowledge shall be one like a man in this earth is united with a woman. Then shall thy interior be full of light like to the lord of the world.

చీకటి దగ బుట్టి చీకటిలో పెరిగి
చీకటి మరుగునను జిక్కనేల
చీకటి దెలిసినను సృష్టెల్ల గనబడు, వి... 1194

Born in the dark, we grow up in the darkness. Why are we ensnared in the (concealment) darkness of delusion. If thou understand this darkness, this whole world shall appear to thee.

కాలమహత్వము గానక
వాలాయము నిత్యమనుచు నలసుట అంతే
యేలా కాలము దెలియరు
వాలాయము భూమి పజలు వరగతి వేమా. 1195

Not seeing the might of time and imagining that this present is perpetual they merely weary themselves. How is it that the men of this world can never discern this noble boon, the lapse of time.

మూఢభక్తిచేత ముక్కంటి బూజించి
మున్ను బోయ యెన్న ముక్తు డాయె
పూజకేమి పట్టి బుద్ధి ప్రధానంబు, వి... 1196

Through worshipping the three eyed in ignorant faith, in former time, Boya Kannappa became a sage. Did this happen through his worship? Wisdom was the cause.

తప్పు నీతిగె నంచు తాతొడు జేసెనా

కూడియున్న లక్ష్మి క్రుంగిపోవు

ఓటికుండ నీళ్ళు యూరిన చాలదా, వి...

1197

If while we own the error of another we ourselves participate therein, the fortune we enjoy will perish. Is it not enough if water leaks out of a cracked pot (i. e., defect is merely less obvious)? (Olla Ollam melamopracton of pellat)

కాముకడై నవాడు, ధనకాంక్ష వహించినవాడు మిక్కిలిన్ పా

మరుడై న వాడు, భువి బారిన సేయని వాడు, మూర్ఖుడున్

మోమర సేయవాడు, మరి ముక్తిని గాంచునె యెన్నిభంగులన్

వేమనవాక్య మొక్కటియు వీసర బోవునె దారిద్ర్యిన్, 1198

Shall the amorous, or he that is enslaved to cupidity or for wealth, or that is engrossed in attachment to his family or the stubborn, or he who (makes his face half) turns away his face, see heaven? Though these turn out of the way shall the words of Vemana ever fall to the ground?

పరగిన వాయు జవంబున

నెరయంగా నీరు నింటి యిగ మందడుగున్

దరిద్రాపున వేరొక్కటి

యిరువున్నది తెలియ జనుల కిహమున వేమా.

1199

By the spread of the passing wind, (water touched by it,) water acquires coolness. There is another secret hidden near to this, if men would understand it (the mind is similary affected by outward occurances).

ఇహమునంగు సుఖము యింపార లేదట

పరమనందు సుఖము బడయు దెట్లు

మొదలె లేక చావు తుదినెట్లు గలుగురా, వి...

1200

In this world there is not the blessing of complete happiness they say, how then should that happiness be attained in the next world? If death were not present with us from the first, how should it at last visit us. (Our ultimate good or bad fate is but a continuation of our present lot).

అస్థిరంపుమేని కథికపాటుల బడి
పెక్కువిధములందు పెనిచి పెనిచి
యగ్ని కిచ్చు నదై యదవినక్కల కిచ్చు, వి... 1201

This frail body suffers numberless changes in many ways. Do we nourish and foster it? At last it is given to the funeral flames or to the foxes of the wilderness.

అలమెరుగు బంటు యల్పుని జేరెనా
మారుమలయ పొత్తు మరికి మగడు
మాళ్లునూళ్లు దిరుగు మరి కోతికై వడి, వి... 1202

If a soldier skilled in war serves a base master he will disobey and turn again from seeking his favour. He will roam the towns and hamlets like a monkey.

ఇసుక బొగ్గురాయి కసువు చర్మంబును
కనటు పొల్లకట్టె కారణమున
పల్ల దోమనట్టి పాపాత్ముడేడయా, వి .. 1203

Sand, coals, stones, grass, skin, dirt, sticks, where is the sinner who does not bleas his teeth with some of these things.

ఈతెరుగని వారెల్లరు
లోతైనటువంటి నూతిలో బడిపోరో
యారెరిగిన వారెందుకు
నూతను మరి పడుదు రహహ నుగ్గుగ వేమా. 1204

Will not those who are ignorant of swimming fall into a deep well? How should those who understand swimming fall into the pit, alas. so as to be reduced to powder.

ఒక్కయింటిలోన పెక్కుమంటలు నిల్చు
నన్నియెన్ని రూపు లెరు చుండు
యదియు దొలగెనేని సున్నియు బయలౌను, వి... 1205

If numerous vessels be placed in one house they are all in various shapes. If this diversity be removed, all will become space.

తనువు తనువు యనుచు దలచేరు జనులార
తనువు స్థిరమనుచు తలచరాదు
కొక్కు బోనలోన జిక్కిచచ్చిన రీతి, వి.... 1206

Why O ye men do ye always think on the body? Cannot ye perceive that the body is perishable? Like to a bandicote caught and dying in a trap.

దూరబుద్ధి జేను దూరమౌ దైవంబు
తనువు బుద్ధిజేయ తగులునపుడు
జీవబుద్ధి జేయ దేవుడై నిల్చురా, వి... 1207

If thou consider the deity far removed from thee, he shall be far from thee. If thou consider the body as his dwelling he shall dwell therein and if thou hold life to be his vehicle, such men shall remain stable as gods.

జాతి నీతి వేరె జన్మము లొక్కటి
యరయ తిండివేరె యాక లొకటి
పశుల వన్నె వేరె పాలెల్ల యొక్కటి, వి.... 1208

Classes and customs vary; but birth is one. Viands differ but hunger is one.

భాను సోమ బుధులు భ్రాముడుదిగ గూడి
గురుడు శుక్రశనిలు గురుతు లెన్న
యెన్ని దినములన్న ఇలనొక్క దివసమౌ, వి... 1209

The Sun, Moon, Tusda, Woden (Bhouma), Thor (lit. the teacher, Brihaspati), Frida (sucra), and Saturn—These are signs only but each day is the same.

ఓంక మనగ లోహ తరళంబుతో గూడి
 లోహమునకు నైక్యమీహ గూర్చు
 టంకము మెరుగన్న తగినట్టు జీవంబు, వి...

1210

What is Borax—a substance that is luminous coalesces with metals, uniting them in love. The life is united to the body in a similar manner.

కాంతయందె వెదలి కాంతకై యాశించి
 గాని బడగ నేల కాంతచేత
 కాంత విడుచువాడు ఘనతర యోగిరా, వి...

1211

He proceeded from woman and longs for woman. Why all this love of woman and affection for her. He who gives up woman shall gain wisdom.

భయ మంతా జీవునిదే
 భయ ముడిగిన తత్వ మెల్ల పరమాత్మునిదే
 రయ మంతా దేవునిదే
 జయ మంతా జీవు డనుచు జాటర వేమా.

1212

All fear belongs to the animal body ; if fear depart the whole essence shall become the divine-spirit. All destruction belongs to the body and all victory to the soul.

ఇహమునందు యేమి యిడుముల బడినను
 పరమ సాధనార్థ పదవి గాదు
 వరులుగారు యెట్టి వెరపున జూచిన, వి...

1213

Whatever difficulties a man meets within this world, it is not a place that can be instrumental to the attainment of the next world. Then they are not worthy however closely you view them.

మంట మంట సంధి మన్నవారెందరు
 యెప్పుగాను దలమె యేరి కైన
 యున్నవారు చావనున్న వారేసుమీ, వి...

1214

How many are they that live on earth, in heaven, and between them; has any one the power to count them. Those who live are indeed those who die.

బ్రహ్మ మనల నున్న ప్రళయ కాలంబైన

నలరు మహిమచేత జెరిగ వచ్చు

బ్రహ్మ మెరుగనోడు పట్టుబడి నిలచురా, వి....

1215

If God be ours (if the Deity has been attained by us) in even the destruction, we shall rejoice in glorious majesty. He that knows not God shall remain a captive.

